LJUBLJANA,
PETEK, 20. JULIJA 1990

DELO

LETO XXXII • ŠT. 167 • CENA 6 DINARJEV

DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
TIT DOBERŠEK

Danes Petkov teden Dela: Redni tedenski rtv spored, kulturni koledar, športne prireditve, dežurstva in vremenski komentar

Vse odločitve so v skupščini še odprte

Drugi dan dela slovenskega parlamenta je bil mirnejši – Vlada začasno umaknila predlog zakona o medijih, da ga bo dopolnila

LJUBLJANA, 19. julija – Drugi delovni dan v slovenskem parlamentu je bil precej mirnejši od prvega. Toda, tudi danes bi lahko zapisali, da so se le pogovarjali, vse odločitve pa so še vedno odprte, med drugim tudi o programu slovenske vlade, ki so mu poslanci namenili največ razprav.

Današnje delo so poslanci začeli s skupno sejo, ki se je, predvsem po zaslugi predsednika, dr. Franceta Bučarja, končala zelo hitro, saj je sejo vodil suvereno, pošteno in enakopravno do vseh poslancev, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost. Poslanci so sprejeli že prej v poslanskih klubih usklajeno Deklaracijo o Kosovu, zavrnili ponovno predlagano deklaracijo o narodni spravi. »Spopadli« so se tudi s kupom volitev in imenovanj delovnih teles skupščine, namestnikov ministrov in sodnikov. Prav pri voltivah sodnikov je prišlo do mučne razprave o primenosti enega od predlaganih sodnikov za kranjsko temeljno sodišče. Končala se je z odločitvijo, da mora pristojno delovno telo skupščine pripraviti vsaj načelna pravila obnanašnja poslancev. Te sicer ščiti poslanska imuniteta, kljub temu pa njihove razprave ne morejo biti nepretehtane in neutemeljene, oziroma morali bi se zavedati, če že drugih ne, vsaj moralnih posledic takega ravnanja.

Vsi trije zbori so že včeraj zvečer sprejeli predlog predsedstva Republike Slovenije, da se začne postopek za sprejem nove slovenske ustave. Ob tem so še sklenili, da bodo pobudo ZSMS-LS – predlagajo praviloma skupne seje vseh treh zborov – obravnavali skupaj z ostalimi predlogi za spremembo sedanje ustave in o vseh odločali hkrati.

To pa je pravzaprav edina stvar, o kateri so zbori za zdaj usklajeni. Poskus, da bi se uskladili o neenotnih dnevnih redih, se ni posrečil, vsaj ne v celoti. Zbor združenega dela je pristal na to, da nekaj zakonov obravnavajo in sprejemajo po hitrem postopku (včeraj so se zavzeli za reden postopek). Še vedno pa visi v zraku predlog zakona, s katerim bi se ustanoviteljske pravice do javnih medijev nekdanje socialistične zveze prenesle na izvršne svete, hkrati s tem tudi pravice imenovanja vodilnih delavcev. Zbor združenega dela včeraj tega zakona ni uvrstil na dnevni red. Kot smo slišali danes, bo vlada do nadaljevanja sej zborov – to bo 30. julija, še premislila o tem zakonu in upoštevala tudi nekatere pobude poslancev, denimo, da bi lahko ustanoviteljske pravice namesto na izvršne svete prenesli na skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

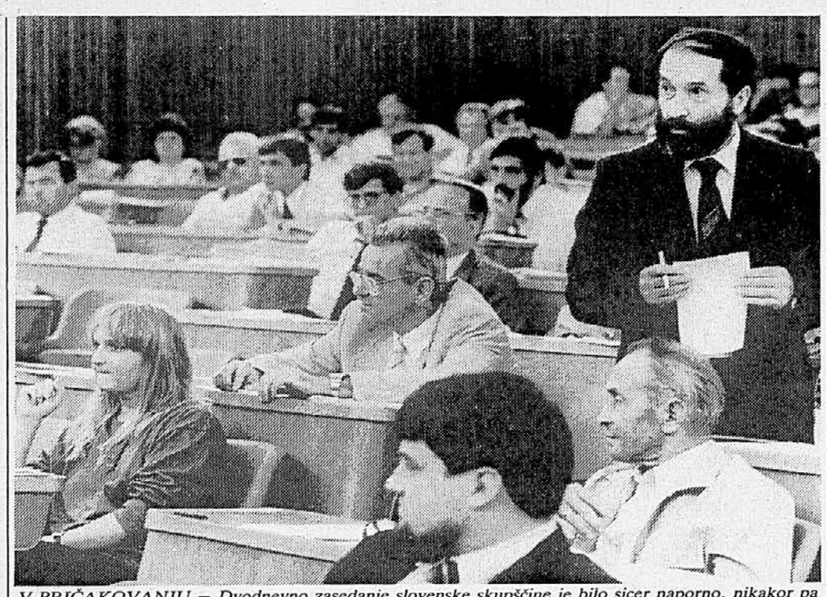
Zbor združenega dela in zbor občin sta že včeraj razpravljala o programu slovenske vlade, družbenopolitični zbor je za to porabil malodane ves današnji dan. Pripomb na program je bilo torej zelo veliko, na začetku predvsem iz vrst parlamentarne opozicije, kasneje pa so marsikaj rekli tudi poslanci paarlamentarne večine. Popolne naklonjenosti torej program ni dobil, zato je bil v družbenopolitičnem zboru z odobravanjem sprejet predlog podpredsednika vlade, dr. Jožeta Mencingerja, da bi morala tudi slovenska vlada pripraviti podoben program kot ga je Markovićeva. Po odločitvah zborov je mogoče pričakovati, da bo tak, konkretnejši program pripravljen do jeseni.

Predsednik vlade Lojze Peterle pa je v družbenopolitičnem zboru razpravo ocenil kot konstruktivno in obljubil, da si bo vlada prizadevala vzpostaviti take pogoje, v katerih bo delo res vrednoteno.

Ker je družbenopolitični zbor ves delovni dan namenil programu vlade, v parlamentu še ni odločitve o nobeni od ostalih točk dnevnih redov zborov, čeprav sta jih ostala dva zbora že obravnavala in sprejela. Več na 3. strani.

JANA TAŠKAR

● Zakon o varovanju premoženja bivših družbenopolitičnih organizacij, ki je nadomestil prej ponujeni zakon o prenosu nepremičnin bivših DPO na družbenopolitične skupnosti, ima tudi nejasno usodo. V zboru občin so ga danes sprejeli, kljub oporekanju opozicijskih strank, da je njegovo bistvo nacionalizacija, da je protiustaven in pomeni zlorabo prav za določene politične cilje. Zbor združenega dela tega zakona sploh ni uvrstil na dnevni red, družbenopolitični zbor pa ga bo obravnaval na prvi jesenski seji.

V PRIČAKOVANJU – Dvodnevno zasedanje slovenske skupščine je bilo sicer naporno, nikakor pa ne dolgočasno . . . (Foto: Zoran Vogrinčič)

TEMA DNEVA

Hladna vojna – ne, hvala!

Neizbežne »malenkosti« v življenju, včasih pa tudi v programu kakšne vlade, največkrat niso samo pomembnejše od njegove celote, ampak jih je mnogokrat tudi zelo težko ustrezno urediti. Slovenska vlada je namreč imela na zadnjem dvodnevnem zasedanju republiške skupščine težave prav s temi »malenkostmi«, saj drugače ni mogoče razumeti upora, ki je nastal v poslanskih klopeh, potem ko je predložila cel kup zakonskih osnutkov in dopolnil, ki naj bi šla v obravnavo po hitrem postopku, in ko je dala dokaj jasno vedeti, da naj bi v skupščini vsaj za nekaj časa prevladala pravila »izrednih razmer«.

Vlada je kasneje sicer najbolj sporne predloge umaknila (med njimi tudi skrajno kontroverzni »zakon o tisku«) in s tem dokazala, da zna vseeno nekako razločevati med prednostnimi in obrobnimi zadevami, vendar pa je v javnosti še vedno ostal neprijeten vtis o njenih poskusih popolnega obvladovanja političnega prizorišča – tudi poseganju po tistih avtonomnih področjih, ki jih v večini parlamentarnih demokracij spoštujeta tako vlada kot opozicija. Pri tem vladi in vladajočim strankam seveda nihče ne odreka tistih pravic, ki ji jih je prinesla zmaga na volitvah, toda povsem nepotrebne so nenadne zahteve nekaterih Demosovih vročekrvnežev po popolni polarizaciji slovenske družbe, češ »majhna dejanja ne štejejo – ali ste v vsem z nami ali pa proti nam« . . .

Vse to je še toliko bolj nepomembno, ker o osnovnih programskih usmeritvah vlade brž kone ni velikih razhajanj: suverenost Slovenije ali pa njena gospodarska stabilizacija sta na primer nekaj, kar nima nobene alternative . . . Toda hkrati sta zagotovo tudi nekaj, česar se ne da doseči zgolj s podporo – polovice Slovencev.

DANILO SLIVNIK

DANES V DELU

- **Direktorji bodo sami izbirali strokovne sodelavce**
  To jim bo omogočila zakonska sprememba, ki jo predlaga ZIS
- **Anketa o svobodi tiska**
  Nekaj strokovnih mnenj o spornem predlogu slovenske vlade
- **Policijski minister podučuje televizijske snemalce**
  Srbski sekretar za notranje zadeve je govoril o razmerah na Kosovu

stran 2

- **S potnim listom samo do prve banke**
  Potne liste v Ljubljani množično dvigujejo tudi upokojenci, predvsem zaradi varčevanja z devizami
- **Preiskava proti direktorju Magellana**
  Izvenrazpravni senat je ugodil zahtevi tožilca za preiskavo zoper Bojana Korsiko

stran 5

MILE VIŽE

Karikatura: Franco Juri

ZIS zavira podražitve

Sklep o znižanju cen moke in kruha – Tudi elektrika naj bi se ne podražila – ZIS je Sloveniji in Hrvaški »odvzel« dodatni bencinski dinar

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 19. julija – Na današnji seji zveznega izvršnega sveta so proučili položaj na trgu, sprejeti sklepi pa naj bi z ekonomsko prisilo vplivali na oblikovanje cen. ZIS je med drugim sklenil, da je treba znižati cene moke in kruha na raven 30. junija. Po besedah zveznega sekretarja za trgovino Nazmija Mustave imamo v Jugoslaviji ta čas 700.000 ton pšenice v začasnih zalogah – brez pšenice v blagovnih rezervah – zato ni razloga, da bi bil kruh dražji od »stare« pšenice.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi sklep o uvozu 350.000 ton moke in nekaterih izdelkov iz moke, s čimer naj bi odpravil cenovno nesorazmerje. Res ne bi bilo prav, da kljub izredno dobri letini uvažamo moko samo zaradi cen, vendar bo vlada, če pač ne bo šlo drugače, storila tudi to.

Kar zadeva ceno električne energije, je ZIS vnovič poudaril, da ta čas ni upravičenih razlogov za njeno zvišanje, kljub temu pa se bodo te dni pogovorili s predstavniki elektrogospodarstva.

Zvezni sekretar za delo, zdravstvo in socialno politiko Radiša Gačić pa je pojasnil dopolnilo k predlogu, naj bi pokojnine v prihodnje usklajevali z osebnimi dohodki dvakrat na leto. To naj bi storili takrat, ko bi se OD zvišali ali znižali za več kot pet odstotkov. Po njegovih besedah so zagotovljene vse možnosti, da bi začeli izvajati zakon o izplačevanju osebnih dohodkov. To pomeni, da ob doslednem spoštovanju objavljenega pravilnika ne bodo več možne špekulacije, ki so jih že odkrili. Gre namreč za to, da ponekod uradno prikazujejo nižje mesečne akontacije osebnih dohodkov in se tako izognejo obveznosti, da je treba del njihovega povečanja izplačati v obveznicah ali delnicah, na podlagi periodičnih obračunov pa si nato delijo presežke. Zdaj so znani tudi podatki o gibanju plač od decembra do maja. V tem času je znašal povprečni osebni dohodek v Jugoslaviji 3.046 dinarjev, v Sloveniji pa 4.462. Danes so pojasnili, da se v podjetjih vsak delavec sam odloča ali naj mu del osebnega dohodka izplačajo v delnicah ali v obveznicah.

● Ker so najprej v Sloveniji, zdaj pa še v Hrvaški, zvišali cene bencina in drugih naftnih derivatov, kljub odloku, ki določa njihovo najvišjo raven, bo ZIS vnovič uvedel prometni davek, ki se mu je bila zvezna blagajna odrekla v prid rafinerij – tako naj bi namreč pomagale izboljšati njihov gospodarski položaj. To pomeni, da se drobnoprodajne cene ne bodo zvišale, marveč bo prišlo le do prerazdelitve v škodo rafinerij. ZIS namreč meni, da bi se morali v združenju naftnega gospodarstva pogovoriti, ali so pripravljeni vsi prevzeti posledice delnih sklepov nekaterih. Zvezni proračun pa preprosto ne more več dovoliti, da nekateri na njegov račun dražijo naftne derivate, je dejal zvezni sekretar za trgovino Nazmi Mustafa.

Pomočnica zveznega sekretarja za finance Nevenka Pečar-Sindžić pa je na tiskovni konferenci v zveznem izvršnem svetu pojasnila, kakšne težave nastajajo v zvezi s poravnavanjem obveznosti do sklada federacije za nerazvite. Do konca prvega polletja so neporavnane obveznosti znašale dobrih 2,7 milijarde dinarjev. Kako absurdno je vse skupaj, zgovorno pričajo podatki za maj, po katerih so republiški proračuni v tem mesecu imeli 2,67 milijarde dinarjev prihodka, obveznosti do sklada pa so presegale 2,5 milijarde dinarjev. Če bi segli po zakonski rešitvi in blokirali republiške proračune oziroma pokrajinski proračun za toliko, kolikor znašajo neporavnane obveznosti, bi jim popolnoma onemogočili izpolnjevati druge dolžnosti, zato se ZIS ni odločil za tako potezo. Očitno je, da bo zelo težko poravnati tolikšne dolgove skladu za nerazvite. Poleg slovenske skupščine sta zavzeli negativno stališče do tega tudi Hrvaška in Srbija, kajpada vsaka po svoje. Kljub temu so na današnji skupščini sklada federacije za nerazvite predlagali, naj bi se letošnja že tako visoka akontacija 9,25 milijarde dinarjev zvišala na kar 12,2 milijarde dinarjev. Mimogrede naj opozorimo, da gre za leto, ko naj bi se po oceni zvezne vlade družbeni proizvod zmanjšal za 6 odstotkov. Ta predlog k sreči ni bil sprejet.

BOJANA JAGER

Sekretariat za ljudsko obrambo je nepopustljiv

Vztraja, da bi služenje vojaščine v matični republiki porušilo sistem popolnitve JLA

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 19. julija – Danes je v zvezno skupščino prispel odgovor na delegatsko vprašanje Vilka Jelena, ki je vprašal, s čim bi bila ogrožena vojaška pripravljenost JLA, če bi se povečalo število nabornikov, ki bi ostali v matičnih republikah. V odgovoru, ki ga je podpisal namestnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo admiral Stane Brovet, zvezni sekretariat za ljudsko obrambo vztraja pri svoji trditvi.

Po sedanji ureditvi je določeno, da na ozemlju svoje republike služi vojsko do 15 odstotkov naborniko. Če bi se to število povečalo, piše v odgovoru, bi se ne le porušilo razmerje nacionalne zastopanosti v JLA, ampak tudi sistem popolnitve JLA. Že če bi bila polovica naborniko razporejena po ozemeljskem načelu, bi v nekaterih republikah oziroma pokrajinah prišlo do enonacionalnih sestav enot JLA, kar pa je v nasprotju z naravo Jugoslovanske ljudske armade kot oborožene sile vseh naših narodov in narodnosti, kot je določena z ustavo.

Če bi sprejeli zahtevo, naj vsi naborniki služijo vojsko v svoji republiki oziroma pokrajini, bi bile posamezne enote JLA popolnjene okoli sedemdesetodstotno, druge stoodstotno, okoli šestdeset odstotkov vojaških obveznikov pa ne bi mogli poklicati na dokončanje služenja vojaškega roka. Takšna enačica, piše v odgovoru, tudi ni mogoča zaradi razporeditve naborniih in šolskih centrov, ki so razporejeni po vsem ozemlju SFRJ. Razvijanje takšnih središč na ozemlju vseh republik in pokrajin za vsako posebno vojaško področje, bi bilo tako gospodarsko kot v drugih pogledih nesmotrno.

»Očitno je, da bi opuščanje eksteritorialnega načina popolnjenosti JLA pa tudi povišanje odstotka naborniko, ki služijo vojaški rok na ozemlju svoje republike ali pokrajine, prek sedanjih 15 odstotkov, negativno vplivalo na bojno pripravljenost JLA,« končuje svoj odgovor zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.

JANJA KLASINC

Slovensko-makedonski vrh

Makedonski predstavniki so bili bolj naklonjeni sodobni demokratični federaciji, slovenski pa konfederaciji – Enak pogled na manjšine

SKOPJE, 19. julija – Na sedežu makedonskega predsedstva sta se danes sestali delegaciji Republike Slovenije in SR Makedonije, ki sta ju vodila Milan Kučan in Vladimir Mitkov. Beseda je tekla o medsebojnem sodelovanju in prihodnjih odnosih v Jugoslaviji oziroma o njeni bodoči ustavni ureditvi.

Delegaciji sta imeli povsem enaka ali zelo podobna stališča do prizadevanja za spremembe družbenogospodarskega sistema, ki naj bi temeljile na tržnih zakonitostih in pluralizmu lastninskih oblik. Zavzeli so se tudi za spremembe v političnem sistemu, katerih bistvo naj bi bil državljan in njegove pravice, zlasti do pluralističnega političnega organiziranja oziroma delovanja v političnih strankah, gibanjih in združenjih oziroma različnih oblikah parlamentarne demokracije.

Pri izmenjavi mnenj o prihodnji ureditvi medsebojnih odnosov jugoslovanskih republik so se pokazale nekatere razlike, saj so makedonski predstavniki zastopali stališče o sodobni demokratični federaciji, slovenski pa so zagovarjali svoj konfederativni položaj v Jugoslaviji.

Ne glede na nekatere razlike v stališčih do sklada federacije ža manj razvite, izvajanja zveznih zakonov, volitev poslancev za zvezni zbor skupščine SFRJ in še nekaterih problemov, sta se obe delegaciji zavzeli za to, da bi se o vseh problemih pogovarjali odkrito in v enakopravnem in demokratičnem dialogu poiskali rešitve, ki bodo ustrezale interesom posameznih republik in Jugoslaviji kot celoti, pri tem pa naj ne bi ovirali drugih, ki želijo po demokratični poti uveljavljati svoje zakonite pravice.

● Slovenska in makedonska delegacija sta bili enakega mnenja tudi o položaju delov jugoslovanskih narodov, ki kot narodne manjšine živijo v sosednjih državah, zlasti kar zadeva uveljavljanje njihovih narodnih, kulturnih in drugih pravic v skladu z mednarodnimi konvencijami. V zvezi s tem sta posebej poudarili, da bi morali zvezni organi posvečati več pozornosti temu problemu.

Zvezno predsedstvo tehta bodočo ureditev države

To je namen obiskov v posameznih republikah in pokrajinah – Zlonamerni namigi javnih glasil

BEOGRAD, 19. julija (Tanjug) – Te dni bo imelo predsedstvo SFRJ pogovor v predsedstvu Slovenije in po možnosti tudi v predsedstvu SAP Kosova, nato pa bo v sodelovanju z odgovornimi organi in posamezniki iz republik in avtonomnih pokrajin na podlagi vseh izrečenih mnenj in predlogov poskušalo izoblikovati usklajene predloge za bodočo državno ureditev Jugoslavije oziroma razjasniti dejansko vsebino razlik, ki se izpričujejo, kar naj bi olajšalo priprave za bodočo ustavno ureditev Jugoslavije.

To je rečeno v današnjem sporočilu urada za tisk in informacije predsedstva SFRJ v zvezi z različnimi reakcijami na pobude državnega predsedstva v javnih glasilih.

Med drugim ta glasila zatrjujejo, je rečeno v sporočilu tiskovnega urada zveznega predsedstva, da je ta pobuda nepotrebna in zaman, in da predsedstvo SFRJ nima posluha za politično realnost. Stališča predsedstva SFRJ enačijo z ocenami in stališči posameznih republiških vodstev in celo pravijo, da si predsedstvo SFRJ neposredno prizadeva za razcepitev Jugoslavije. V resnici pa gre za poskuse v teh medijih, da bi preprečili ustavno pot odprave krize in še naprej enostransko vsiljevali bodočo ustavno ureditev države.

Da bi se seznanilo z mnenji republiških in pokrajinskih vodstev in ugotovilo, katera vprašanja, ki so pomembna za celotno državo, so nesporne in katera sporna, je imelo predsedstvo SFRJ pogovore v predsedstvih SR BiH, SR Črne gore, SR Makedonije, SR Hrvaške, SR Srbije in SAP Vojvodine.

Sporočilo s slehernega izmed teh pogovorov je vsebovalo oceno, stališča in predloge, ki jih je izreklo in zagovarjalo republiško oziroma pokrajinsko vodstvo, ne pa tudi stališč samega predsedstva SFRJ. Zato so trditve, da je mnenja in predloge nekaterih predsedstev sprejelo, mnenja drugih pa zavrnilo, ne le neutemeljene in nedobronamerne, temveč tudi na moč škodljive.

V Sloveniji pridelek pšenice dobro kaže

V Prekmurju ocenjujejo, da je bo od 35 do 40 tisoč ton – Skromen odkup v Vipavski dolini

MURSKA SOBOTA, MARIBOR, AJDOVŠČINA, 19. julija – V soboškem Mlinopeku, ki je v imenu Podjetja za blagovne rezerve Republike Slovenije pooblaščen za odkup tržnih presežkov letošnjega pridelka pšenice v Pomurju, odkup pšenice teče s polno paro. V Mlinopeku ocenjujejo, da bo letos na poljih v Pomurju, seveda če bo vreme lepo, požeto od petintrideset do štirideset tisoč ton pšenice, kar bo rekordni pridelek.

Kmetje, ki prodajajo pšenico Panonki, bodo letos imeli okoli deset tisoč ton zlatega zrnja, v vseh štirih pomurskih občinah pa bo pridelka iz zasebnega sektorja za okoli dvajset tisoč ton. K temu je treba prišteti še nekaj manj petnajst tisoč ton pšenice, ki jo bodo naželi kmetijski kombinati.

Žetev nadaljujejo tudi v Podravju. Doslej so pospravili v silose že tretjino predvidenih tržnih presežkov letošnje letine, ki jo ocenjujejo za bistveno boljšo od lanske. Pšenico v imenu republiških rezerv odkupuje Intes, ki ima samo v mariborskih silosih prostora za 54 tisoč ton vseh žit.

Odkupovalci pa kljub količinsko in kakovostno rekordni letini opažajo, da kmetje niso navdušeni nad odkupno ceno. Direktor Intesovega podjetja Mlin in testenine Otmar Lipovnik ocenjuje, da bodo v Podravju za rezerve odkupili 27 tisoč ton pšeničnega zrnja, ki ga bo podjetje med letom odkupovalo za sprotne potrebe. Bojijo se namreč, da bi se ponovilo lansko leto, ko so v petih mesecih morali za obresti plačati trikrat več kot za zrnje, tako da nekaj stroškov lanskega odkupa še vedno niso poravnali.

Žetev pšenice v Vipavski dolini je končana. Kmetje so v ajdovsko žitno predelovalno organizacijo Mlinotest oddali dobrih 1300 ton zrnja, po pogodbenih obveznostih pa naj bi jih 1500 ton. Za desetino več, kot so računali, so v Mlinotestu dobili pšenice z družbenih polj podjetja Agrogorica (prej tozda Kmetijska proizvodnja v vipavskem kmetijskem kombinatu), in sicer 330 ton. Skupaj je torej v Mlinotestovih silosih zdaj približno 1650 ton pšenice iz Vipavske doline in večina je najboljše kakovosti.

DOPISNIKI DELA

● V Prekmurju žanjejo letos tudi večje površine ječmena, povprečni pridelek na hektar je štiri do pet ton. Leopold Turnšek, direktor tovarne olja v Slovenski Bistrici, pa je povedal, da so doslej pozeli že tudi polovico njiv, zasejanih z oljno ogrščico. Žetev je uspešna tudi zaradi odkupne cene. Pridelovalci dobijo za kilogram ogrščice 3,86 dinarja, odkup pa je omogočil republiški zavod za blagovne rezerve. Največ te oljnice bo pridelal ptujski Kmetijski kombinat.

● Poleg klasično pridelane pšenice pa se je pri več kot šestdesetih kooperantih ljutomerskega podjetja Mikrokozmos začela tudi žetev pšenice, pridelane po biloških načelih. Na površinah, na katerih so že lani opustili škropljenje s pesticidi, bodo letos pridelali že prvo letino (po mednarodnih smernicah IFOAM), na delu novih površin pa bo požet poskusni letnik. Pričakujejo, da bodo v ljutomerski in soboški občini naželi okrog sto petdeset ton pšenice, nekaj pozneje pa še petdeset ton rži prvega in poskusnega letnika.

V PRODAJI JE NOVA ŠTEVILKA REVIJE
TREND
ELEKTRONIKA
v rabi
Za profesionalce in široko porabo
informatika, računalniška, avdio in video tehnika
V kioskih nisem našel revije TREND, zato mi jo pošljite po ceni 55 din, plačljivo ob povzelju, na naslov:
Ime in priimek: _____
Ulica: _____
Kraj: _____
TREND, Kraševa 11, 41000 Zagreb, telefon (041) 417-614

Nov podvig košarkaric na SP v Maleziji

Jugoslovanska reprezentanca se je z zmago nad SZ uvrstila v polfinale

KUALA LUMPUR, 19. julija – Jugoslovanski ženski košarkarski reprezentanci je na 11. svetovnem prvenstvu v Maleziji uspel veliki podvig. V zadnji tekmi svoje četrtfinalne skupine so naše igralke premagale še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38), kar je sploh prva zmaga Jugoslovank nad »zbornajo komando« na največjih uradnih tekmovanjih. Tako so se brez poraza uvrstile v polfinale, kjer se bodo v soboto pomerile s Kubo (v drugem polfinalu bosta igrali ZDA in ČSFR), Sovjetska zveza pa je prvič v zgodovini svetovnih prvenstev izpadla iz boja za kolajne in se bo potegovala zgolj za uvrstitev od 5. do 8. mesta. Naše so presenetljivo dobre Kubanke na tem prvenstvu v predtekmovalni skupini že premagale (75:68), tako da imajo po srebrni olimpijski kolajni iz Seula sedaj zares lepo priložnost še za prvo kolajno s svetovnih prvenstev. Več na 5. strani.

V Kirgiziji še trajajo krvavi nemiri

Ubitih je v zadnjih petih dneh dvanajst, ranjenih pa sto petdeset ljudi

MOSKVA, 19. julija (Tanjug) – V nemirih v Kirgiziji, ki trajajo že peti dan, je padlo 12 ljudi, 150 pa jih je bilo ranjenih. Spopadi med Kirgizi in Uzbeki v oblasti Oš na meji z Uzbekistanom se nadaljujejo, pripadniki varnostnih sil pa so začeli uvajati posebne ukrepe, kot so bili napovedali.

O resnosti razmer prič tudi to, da je danes pripotovala v Kirgizijo posebna komisija vrhovnega sovjeta ZSSR. V Kirgiziji je tudi poveljnik sovjetske notranje vojske generalpolkovnik Jurij Šatalin, ki »usklajuje delovanje varnostnih sil«.

Kopičenje varnostnih sil v Ošu, kamor so poslali okrepitve, naj bi preprečilo spopade večjih razsežnosti. Naloga varnostnih enot je tudi varovati mejo med Kirgizijo in Uzbekistanom, da ne bi izbruhnila »vojna« med republikama.

Gorbačov za novo zvezno pogodbo ZSSR

MOSKVA, 19. julija – V pogovoru s predsednikom komisije ES Jacquesom Delorsom je predsednik ZSSR Mihail Gorbačov napovedal, da bodo kmalu predložili v razpravo osnutek nove zvezne pogodbe, ki naj bi bil podlaga za združevanje suverenih držav v sovjetsko federacijo. V prihodnjih dneh naj bi predsedniški svet izgotovil osnutek takšne pogodbe, potem pa naj bi ga že v avgustu obravnaval vrhovni sovjet, poroča Tanjug.

Spoznanje o tem, da je treba v celoti preurediti temelje za sovjetsko federacijo oziroma konfederacijo, je staro vsaj že leto dni, odkar so predstavniki mnogih zveznih republik lani spomladi na prvem zasedanju kongresa ljudskih deputatov zahtevali sklic nekakšne okrogle mize vseh narodov in republik. Od 15 zveznih republik, ki danes sestavljajo ZSSR, jih je konec decembra 1922 le šest podpisalo zvezno pogodbo, vse druge pa so bodisi bile oblikovane pozneje ali pa v federacijo nasilno vključene v stalinskem obdobju.

C. R.

Jutri v prilogi

Boris Jež
Slovenija v objemu demokracije

★

Nadežda Gaće
Kjer je trušč množice, ni demokracije
Pogovor z Mirkom Kovačem

★

Velimir Bole
Slovenski gospodarski trenutek in cena »zlahka obljubljene hitrosti«

★

Anton Rupnik
Osamosvajanje Ukrajine

★

Andrej Novak
Governo ladro

ZLATO ZRNJE V MELJSKEM SILOSU – Intes ima samo v mariborskih silosih prostora za 54 tisoč ton žita. (Slika: Bogo Čerin)

S TELEPRINTERJA

Aljažev stolp bo postal zgodovinski spomenik

RADOVLJICA, 19. julija – O pomenu Triglava in Aljaževega stolpa, ki bo v nedeljo zjutraj tudi uradno postal kulturni, zgodovinski in nacionalni spomenik, bo v nedeljo ob 15. uri na Rudnem polju govoril član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec. Organizatorji petega jubilejnega pohoda borcev in mladine na Triglav bodo spet zaželeli dobrodošlico na Rudnem polju v nedeljo popoldne. Občina Radovljica je organizator in sicer skupaj s skupnostjo borcev Sedme SNOUB Franceta Prešerna. Na Pokljuki pripravljajo tudi kulturni program. (M. K.)

V Ljubljani spet pohištveni sejem

LJUBLJANA, 19. julija – Po enajstih letih bo v Ljubljani spet jugoslovanski pohištveni sejem, ki ga bodo med 20. in 24 novembrom pripravili slovenski pohištveniki in Gospodarsko razstavišče. Ponovno obujeni sejem pohištva (prvi je bil leta 1955, zadnji pa 1979) bo po zatrdilih organizatorjev drugačen od drugih takih sejmov pri nas: jugoslovanski izdelovalci bodo predstavili nove proizvode, ki utegnejo biti po obliki in izdelavi zanimivi tudi za tuji trg – res predvsem vrhunske izdelke. (S. Ž.)

Delavci hočejo plačilo tudi za čas stavke

RAVNE NA KOROŠKEM, 19. julija – Po štirih dneh stavke je delavcem Gradisa z Ravne na Koroškem danes uspelo doseči višji regres, kar je bil neposreden povod, da so v ponedeljek pričeli stavkati. Ko je bilo videti, da se bodo po takem razpletu vrnili na delo, pa so se stvari pričele ponovno zapletati. Delavci namreč zahtevajo, da jim izplačajo OD tudi za čas med stavko, vodstvo podjetja pa temu nasprotuje. Dokler o tem ne bodo dosegli sporazuma, bodo v Gradisu nadaljevali s stavko. (S. G.)

Tudi na Hrvaškem dražji bencin

ZAGREB, 19. julija (Tanjug) – Bencin se je v SR Hrvaški po sklepu izvršnega sveta hrvaškega sabora, podobno kot v Republiki Sloveniji, danes podražil. Čeprav se je to zgodilo že včeraj ponoči, iz republiškega komiteja za informacije ni prišlo še nobeno sporočilo, ki je sicer običajno predvsem zaradi potrošnikov. Liter navadnega bencina bo odslej po 7,30 (prej 6,40) dinarja, liter super bencina po 7,50 (prej 6,70 dinarja), liter dizelskih goriv D1 po 6.30 (prej 5,60) dinarjev D2 in D3 pa po 6,10 (doslej po 5,40) dinarja. Cena neosvinčenega bencina se ni spremenila.

Založba Lipa – delniška družba?

KOPER, 19. julija – Že več kot leto dni trajajoča agonija koprske založbe Lipa tudi po današnji seji občinskega IS ni končana. Za založbo, ki ji že lep čas grozi stečaj, še niso našli ustrezne rešitve. Dolgovi so konec junija dosegli številko 2,26 milijona dinarjev. Upniki hočejo svoj denar, primorske občine pa nimajo sredstev za pokritje izgube niti ne morejo pravno postati ustanoviteljice založbe. Po najnovejšem predlogu vodstva Lipe, bi bilo založbo moč rešiti tudi z ustanovitvijo delniške družbe. Ta pa lahko nastane le, če bodo v Lipi pripravili tak sanacijski program, ki ne bo zahteval dodatnih vlaganj soustanoviteljev družbe. (D. G.)

Turistov pa od nikoder

BEOGRAD, 19. julija (Tanjug) – Tudi po 10. juliju je turistov manj kot lani v tem času – po najnovejših podatkih zveznega zavoda za statistiko za 14 odstotkov manj. Hoteli imajo sicer za 6,6 odstotka več gostov kot lani, toda v kampih je sodobnih nomadov za 16,4 odstotka manj, v zasebnih sobah za 20, v delavskih počitniških domovih pa kar za 45 odstotkov. Gledano po regijah gre dobro samo Slovenskemu Primorju, kjer je gostov za 13 odstotkov več kot lani, v Črnogorskem Primorju je obisk približno enak lanskemu, v vseh drugih jadranskih krajih pa je gostov manj.

Piranski vodovod ni več luknjast

PIRAN, 19. julija – Strokovnjaki firm SEBA Messtechnik iz Celovca in ILF iz Beljaka, so v piranskem primarnem vodovodu odkrili okrog 20 lukenj skozi katere je ušlo v nič kar okrog 50 odstotkov pitne vode – kar okrog 46 litrov v sekundi. Vodovodarjem je s pomočjo avstrijskih strokovnjakov uspelo izgube zmanjšati na borih devet litrov v sekundi. Jeseni bodo podobno analizo (piranska je stala 88 tisoč DEM) naredili še v Kopru in Izoli. (D. G.)

Zdravniki ustanavljajo zbornico

LJUBLJANA, 19. julija – Sekretarka republiškega sekretariata za zdravstveno in socialno vrstvo prof. dr. Katja Boh je v ponedeljek sprejela predstavnike iniciativnega odbora za ustanovitev slovenske zdravniške zbornice in se zadržala z njimi v dolgem pogovoru. Dogovorili so se, da bo iniciativni odbor najtesneje sodeloval z republiškim sekretariatom za zdravstveno in socilano varstvo pri nastajanju novega sistemskega zakona o zdravstvenem varstvu, v katerem bodo tudi določila o namenu in pristojnostih zdravniške zbornice. Dogovorili so se tudi, da bo iniciativni odbor za ustanovitev zdravniške zbornice sodeloval z republiškim sekretariatom za zdravstveno in socialno varstvo pri reševanju žgočih problemov zdravstvenga varstva v Sloveniji, ki kot posledica finančne krize, v kateri smo, prizadevajo zavarovance in zdravstvene delavce obenem.

Neosvinčeni bencin na 210 črpalkah

LJUBLJANA, 19. julija – V Jugoslaviji prodajajo ta hip neosvinčeni bencin na 210 bencinskih črpalkah. Ker so črpalke z neosvinčenim bencinom ob vseh glavnih cestah in vpadnicah v državo (letos jih je 70 več kot lani), so se na AMZJ oziroma trgovci z naftnimi derivati odločili, da letos ne bodo več natisnili posebnega seznama teh bencinskih črpalk po Jugoslaviji. Na AMZS pa se da dobiti natančen seznam bencinskih črpalk z neosvičenim bencinom v Sloveniji (objavljen je bil tudi v Delu). Teh je zdaj v Sloveniji 73, od tega 28 Istrabenzovih in 45 Petrolovih. Lani sta skupaj prodala 14,3 milijona litrov neosvinčenega bencina, kar je tretjina vsega neosvičenega bencina, ki so ga lani prodali v državi (43,3 milijona litrov). (T. S.)

V Velenju zavračajo podražitev stanarin

VELENJE, 19. julija – Potem ko se pred dvema dnevoma velenjska občinska skupščina ni mogla opredeliti do pobude organizacij Zveze svobodnih sindikatov iz Gorenja in velenjskega rudnika o zamrznitvi stanarin, najemnin in komunalnih storitev, sta se včeraj sindikata začela o tem pogajati z občinskim IS. Ker se niso sporazumeli, so se v sindikatu odločili, da bodo znova proučili utemeljitev IS o podražitvi, ob koncu tedna pa naj bi o tem sprejeli dokončno odločitev. Tedaj se bosta sindikata odločila tudi o tem, ali naj sploh nadaljujeta pogajanja. Sicer pa sta sindikata Gorenja in rudnika pripravljena na kompromise glede podražitev nekaterih vrst komunalnih storitev, odločno pa zavračata podražitev stanarnin. (S. G.)

Makedonska ZK in prihodnost Jugoslavije

SKOPJE, 19. julija (Tanjug) – Vodstvo ZK Makedonije – Stranke za demokratično preobrazbo je danes novinarjem predstavilo volilni program, ki so ga sprejeli na včerajšnji zaprti seji centralnega komiteja ZKM-PDP. Kot je dejal predsednik Petar Gošev, vidi ZKM-PDP o Makedoniji v okviru Jugoslavije tri možnosti. Opredelila se je za tri rešitve. Temeljna je Jugoslavija, v kateri suverenost republik ni ogrožena, če pa bi se jugoslovanski narodi odločili za konfederativni status republik, bi bila Makedonija v okviru konfederativne Jugoslavije. Upoštevali so tudi tretjo, najbolj nerazumno možnost, ki je prav tako odvisna od opredelitve jugoslovanskih narodov in narodnosti – republika Makedonija kot posebna balkanska država.

Dvojna merila policije v BiH?

SARAJEVO, 19. julija – Delegati vseh treh zborov bosanskohercegovske skupščine, ki so tudi tokrat zasedali na meji sklepčnosti, so podprli večino ukrepov iz novega svežnja zvezne valde.

Precej več pozornosti je zbudilo Delegatsko vprašanje delegatke borčevske organizacije Razije Fetahagić, ki je republiški sekretariat za notranje zadeve vprašala, zakaj ima dvojna merila, ko gre za javna zborovanja in delovanje nacionalnih strank. RSNZ je tako dovolil ustavno skupščino Srbske demokratične stranke v Sarajevu, ustanovno skupščino istoimenske stranke v Trebinju pa je prepovedal. Republiški sekretar za notranje zadeve Muhamed Bešić je delegatom najprej razložil zakonski postopek, ki velja za javna zborovanja in registracijo novih političnih strank in povedal, da je SDS BiH pravočasno prijavila javno zborovanje v Sarajevu in da ga je RSNZ dovolil, ker menijo, da niso pristojni za razsojanje, ali je neka nova stranka nacionalna ali ne, pač pa je to stvar pristojnega sodišča, ki mu bo SDS BiH vložila zahtevo za registracijo. Javno zborovanje SDS v Titovem Drvarju pa je RSNZ prepovedal, ker ga je hotela prirediti izpostava Srbske demokratske stranke iz Knina, torej stranka, ki je registrirana v drugi republiki, kar je v nasprotju z republiško zakonodajo in ustavo. Ustavno skupščino SDS BiH v Trebinju pa so prepovedali, ker je bila ta stranka že ustanovljena v Sarajevu, njeno politično delovanje pa je po veljavni zakonodaji prepovedano, dokler se ne bo registrirala pri pristojnem sodišču. Zato bo RSNZ, je še dejal Bešić, organizatorje tega zborovanja ovadil sodniku za prekrške. (V. E.)

Direktorji si bodo sami izbirali strokovne ekipe

ZIS je poslal v skupščino predlog sprememb zakona o delovnih razmerjih, po katerem naj bi direktorji dobili še večja pooblastila pri kadrovanju

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 19. julija – Zakon o delovnih razmerjih se bo spet spreminjal in dopolnjeval. Vlada pojasnjuje, da je to nujno zaradi naglih sprememb v družbi. In kaj naj bi se spremenilo? Direktorji bodo imeli še večja pooblastila na kadrovskem področju, tisti, ki se ne morejo specializirati, ker niso zaposleni, pa bi to lahko storili, vendar brezplačno, kaj bo s kolektivnimi pogodbami, pa še vedno ni povsem jasno.

Te spremembe in dopolnitve, ki naj bi jih doživel zakon o delovnih razmerjih, so danes obravnavali zvezni delegati v odboru za družbenoekonomske odnose. Novi zakon naj bi poslovodni organ v podjetju izenačil z zasebnim delodajalcem in mu tako prepustil odločitev o izbiri kandidatov za posamezno delovno mesto. Pri tem se je razvnela razprava, ali bi bilo smiselno – če se poslovodnim delavcem že daje v roke kadrovske škarje – da bi v družbenih in mešanih podjetjih direktorjem pripravljale sezname kandidatov za delovna mesta s posebnimi pooblastili razpisne komisije. Logično je, so poudarili delegati, da direktor sam izbira svojo ekipo, s katero bo vodil podjetje, saj za njegovo uspešnost tudi odgovarja.

Po novem naj bi se pripravniki in nezaposleni specializirali v svojem poklicu (to velja zlasti za pravnike in zdravnike), tudi če ne bodo redno zaposleni. Vendar pa za svoje delo ne bodo dobili plačila.

Zvezna vlada je v spremembah zakona o delovnih razmerjih predlagala, naj bi se kolektivne pogodbe podpisovale tudi v podjetjih. Odbor za družbenoekonomske odnose je to zavrnil in menil, naj bi ostale le splošne kolektivne pogodbe in pogodbe v okviru gospodarskih vej. Za gospodarstvo naj bi jih podpisovali sindikati in gospodarska zbornica, za družbene dejavnosti in javna podjetja pa pristojni organi družbenopolitičnih skupnosti in sindikati.

JANJA KLASINC

Kje so obtičala vabila?

BEOGRAD, 19. julija (Tanjug) – V zvezni skupščini raziskujejo, kako da kosovski delegati albanske narodnosti niso dobili vabil na seje delovnih teles skupščine SFRJ, ki so včeraj obravnavala njihove zahteve. Že danes bodo preverili pošte v Beogradu in Prištini, s katerih so bila poslana vabila za sestanek v Beogradu. Ker ni bilo delegata Rize Alaja, so sejo odbora zveznega zbora za družbenopolitične odnose včeraj predstavili na 24. julij. Na njej naj bi obravnavali zahtevo skupine pokrajinskih delegatov (12 Albancev in enega delegata turške narodnosti) za analizo posledic nedavnega sklepa Srbije o suspendiraju kosovske skupščine. Seje zakonodajnopravne komisije, na kateri so obravnavali isto vprašanje, se ni udeležil Musli Zhuzhu. Strokovne službe odbora in komisije zatrjujejo, da so vabila in gradivo, pravočasno poslale vsem delegatom, v dokaz pa navajajo, da so delegati iz vseh drugih krajev države na seje prišli. Tudi delegati srbske narodnosti s Kosova so vbila prejeli. Toda Neshat Zhubi je včeraj v zakondajnopravni komisiji delegate obvestil, da mu je Zhuzhu po telefonu potrdil, da vabila ni dobil. Kaj se je zgodilo z vabili, se bo kmalu pokazalo.

V strokovnih komisijah, ki so maja in junija pregledovale delo ter ugotavljale delovne in strokovne sposobnosti pravosodnih funkcionarjev na Kosovu, v nobenem primeru niso bili samo predstavniki iz Srbije, temveč tudi iz zveznih, republiških in pokrajinskih pravosodnih organov, piše v odgovoru zveznega sekretariata za pravosodje na delegatsko vprašanje.

Popravek

V članku O moratoriju za sečnjo – za in proti, objavljenem v Delu v četrtek, 19. julija, pod Prejeli smo, jo je zagodel tiskarski škrat: V primeru GG Nazarje velja moratorij za 97% vseh družbenih gozdov, in ne za 9, kot je bilo napačno natisnjeno. Podjetje pa mora skrbeti za usodo 1000 kilometrov gozdnih cest in ne 2000. Prosimo za razumevanje.

Tudi najmanjši korak nazaj bi zaustavil tok sprememb

Predsednik ZIS Ante Marković je sindikalnim voditeljem dejal, da vlada želi močan sindikat

BEOGRAD, 19. julija (Tanjug) – Tako dolgo, dokler ne bo prišlo do spremembe lastniške strukture, ni realno sprejemati kolektivnih pogodb; njihovo sklepanje je sedaj možno samo na področju zasebne in zadružne lastnine. To je zaključek današnjega večurnega pogovora predsednika ZIS Anteja Markovića in njegovih sodelavcev z najvišjimi funkcionarji Zveze samostojnih sindikatov Jugoslavije.

Srečanje, posvečeno najnovejšemu vladnemu svežnju ukrepov, se je vrtelo v glavnem okrog kolektivnih pogodb, ki bodo nadomestile sporni zakon o plačah. Predstavniki sindikatov so sprejeli argument ZIS, da mora novi zakon skupaj z nekaterimi sistemskimi rešitvami prispevati k hitrejši transformaciji družbene lastnine.

Sindikat predlaga, da bi o spornih vprašanjih, zlasti v zvezi s predlaganimi spremembami zakona o delovnih razmerjih, nadaljevali z resornim ministrom Radišem Gačićem, na nekatere druge vladne predloge pa bodo v skupščini SFRJ dali svoje amandmaje.

Potem, ko je prisluhnil pripombam sindikatov, je predsednik ZIS opozoril, da bi ta hip tudi najmanjši korak nazaj ustavil proces sprememb. Podčrtal je, da vladi odgovarja močan, organiziran in strokovni sindikat, opozoril pa je, da se mora ta organizacija potrditi in dokazati, da stoji izza nje članstvo, če želi postati vladin partner.

Predstavniki sindikata so v razpravi omenjali, da ne bi bilo smotrno kar tako prenehati z delom pri kolektivnih pogodbah. Izrečeno je bilo tudi mnenje, da bi naj te pogodbe sklepali vsaj v materialni proizvodnji, če tega ni mogoče v družbenih dejavnostih. Opozorili so še, da delavska organizacija ni kriva, če se je izkazalo, da gospodarska zbornica ni pravi partner za dogovarjanje.

DELO plus

Iskra prodala svoj poslovni center Ljubljanski banki

S tem kupujejo čas za dolgoročno prestrukturiranje – Rekordna nepremičninska transakcija

LJUBLJANA, 19. julija – Iskra je svoj poslovni center, stolpnico na Trgu revolucije, danes prodala Ljubljanski banki-Gospodarski banki iz Ljubljane za 95 milijonov mark (665 milijonov dinarjev). Kupoprodajno pogodbo so podpisali Janez Vipotnik, predsednik PO Iskra Holding d. o., Ivo Marjek, direktor Iskra Commercea, in Tomaž Jančar, direktor LB GBL.

Predstavniki obeh strani so na današnji tiskovni konferenci navedli vzroke, ki so pripeljali do te verjetno doslej največje nepremičninske transakcije na Slovenskem. Po besedah **Janeza Vipotnika** je ta poslovna poteza del kratkoročnega načrta, s katerim želi Iskra pridobiti čas za dolgoročno prestrukturiranje svojih podjetij. S prodajo bo Iskra denar potegnila iz zidov in ga preusmerila v proizvodni in poslovni proces, s tem pa naj bi dolgoročno ustvarila podjetniško okolje, v katerem bodo prišli do izraza njene tehnologije in razvoj. Prek tisoč Iskrinih delavcev se bo iz stolpnice (nekaj čez 24 tisoč kvadratnih metrov) predvidoma izselilo do februarja prihodnjega leta. Poslovodna ekipa se bo preselila na Kotnikovo 18 v prenovljeno stavbo Vege, drugi pa v Stegne. Po besedah **Iva Marjeka** bodo v Iskra Commerceu, ki je zdaj lastnik 46 odstotkov stavbe, z delom kupnine kupili nove prostore, 40 odstotkov pa je bodo vložili v naložbe in v kakovostne kadre. Zdaj imajo 1329 zaposlenih, v nove prostore pa se bodo preselili z 200 ljudmi manj, je dejal.

Banka je Iskri nakazala polovico kupnine, del je bo poravnala s kompenzacijo Iskrinih obveznosti, večji del pa v denarju.

Tomaž Jančar je med drugim dejal, da bodo s selitvijo banke pod eno streho pocenili in racionalizirali svoje delo. Predvidevajo, da bodo v petih do sedmih letih nadomestili razliko med nakupno ceno stolpnice in iztržkom od zdajšnjih poslovnih prostorov, ki jih prodajajo. Napovedal je, da bo tudi banka zmanjšala število zaposlenih, v nove prostore pa se bo do konca februarja vselilo več kot tisoč bančnih delavcev. MIHA JENKO

Srbija kritizira Markovićeve ukrepe

Skupščina sprejela začasne ukrepe v RTV Priština in nekaterih kosovskih podjetjih – Protest študentov

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. julija – Čeprav se je gospodarski položaj v letošnjem prvem polletju bistveno spremenil, je – gledano v celoti – veliko slabši kot prej. Še vedno torej nismo stopili na pot iz krize, je na današnji seji vseh treh zborov srbske skupščine dejal predsednik srbske vlade dr. Stanko Radmilović.

Ponovil je znano stališče srbske vlade, da je bilo treba zmanjšanje inflacije plačati z visoko ceno oziroma z ustavitvijo razvoja in padcem proizvodnje. Industrijska proizvodnja v Srbiji se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zmanjšala za 10 odstotkov. Predsednik srbske vlade meni, da ravnotežje med cenami ni vzpostavljeno in da se ga ni mogoče doseči brez ekonomske učinkovitosti.

Na seji je bilo rečeno, da se v jugoslovanskem gospodarstvu uresničuje najslabša oblika prestrukturiranja, ki poteka tako, da kopni družbena lastnina kot del nacionalnega bogastva. Novi predlogi iz Markovićevega svežnja ponujajo recesijo, omejevanje ter prisilne spremembe in propadanje ali prestrukturiranja. Zato srbska vlada, ki izhaja iz potrebe po ekonomski učinkovitosti, brez katere ne bo mogoče odpraviti krize, zahteva korenito zmanjšanje obresti, da bi okrepili investicije in premaknili razvoj z mrtve točke. Zahtevajo tudi potrošniško kreditiranje za dobo do enega leta, za trajne potrošne dobrine pa do treh let, ker je po Radmilovićevih besedah nesmiselno, da v globoki gospodarski depresiji administrativno preprečujemo potrošniška posojila.

● Medtem ko skupščina zaseda, se je pred njenim poslopjem zbralo okoli sto bodočih študentov in njihovih staršev. Demonstranti zahtevajo več prostih mest za študij v Beogradu in nočejo na prištinsko univerzo. Na transparentih med drugim piše: »Politiki, v Prištini vpisujete svoje otroke, ne pa nas!, Beograd, mi smo tvoji otroci, Quo vadis, Srbija?«

Srbska skupščina je evropskemu parlamentu v Strasbourgu poslala protest zaradi sprejema »protisrbske in protijugoslovanske resolucije«. V pismu, ki ga je na seji družbenopolitičnega zbora prebral republiški sekretar za odnose s tujino Aleksandar Prlja, poudarjajo, da skupščina izraža svoje ogorčenje prebivalcev te republike zaradi enostranske in nesprejemljive resolucije evropskega parlamenta, v kateri se posredno zagovarja ustanovitev albanske države na srbskem ozemlju, kar ima lahko nepredvidljive posledice. Ogorčenje je še toliko večje, je rečeno v pismu, ker so grobe ugotovitve te mednarodne institucije v popolnem nasprotju z dejstvi in dejanskim položajem albanske narodnosti na Kosovu.

● Zbor združenega dela skupščine SR Srbije je danes sprejel besedilo zakona o političnem organiziranju v Srbiji, že prej pa sta ga na svojih sejah sprejela druga dva zbora. Sprejeli so tudi sporno določilo, da se lahko stranke organizirajo samo na podlagi teritorialnega načela.

Srbska skupščina je danes tudi sprejela sklep o uvedbi začasnih ukrepov v RTV Prištini, Elektrogospodarstvu Kosova, v rudnikih Kišnica in Novo Brdo in v tovarni cevi v Uroševcu. Po hitrem postopku je sprejela tudi ustanoviteljske pravice v prištinskih časnikih Rilindja, Jedinstvo in Tan ter v RTV Beograd.

SLOBODAN DUKIĆ
in Tanjug

Sekretar RSNZ uči snemalce

Srbski policijski minister Radmilo Bogdanović je na tiskovni konferenci karal snemalce, ki so prikazali nasilje miličnikov na prištinski TV

OD NAŠEGA DOPISNIKA

PRIŠTINA, 19. julija – »Če bi jaz vodil enoto milice, ki je nadzorovala prištinsko televizijo, prav gotovo ne bi ravnal na tak način,« je na današnji tiskovni konferenci priznal Radmilo Bogdanović, republiški sekretar SR Srbije za notranje zadeve. Pri koncu odgovora na vprašanje o tem, kdaj bo milica prenehala neposredno nadzorovati stavbo RTV Priština, pa je vseeno namignil, da bi bili v Srbiji bolj zadovoljni, če bi snemalci v znanih primerih nasilja miličnikov nad delavci prištinske televizije izključili kamere ali jih usmerili k manj kočljivim prizorom.

Današnja tiskovna konferenca, že deveta po vrsti, odkar je prejšnji ponedeljek »posebna operativna skupina za vprašanja Kosova« začela na tak način obveščati javnost o svojem vsakodnevnem delu, je bila v celoti posvečena vprašanjem iz pristojnosti sekretarja za notranje zadeve. Žal pa se tudi sekretar za notranje zadeve ni izkazal z navajanjem konkretnih podatkov. Nekajkrat je celo dejal, da bi s seboj prinesel podatke, če bi vedel, kaj bomo novinarji spraševali, ali pa nam je kar naravnost povedal, kot ob vprašanju, koliko je trenutno na Kosovu pripadnikov milice, da nam pač ni treba vsega vedeti.

Tako smo slišali, da je orožja na Kosovu »sorazmerno več kot v drugih delih države« in da je vsaj toliko kot prijavljenega tudi neprijavljenega, da vzdrževanje enot milice na Kosovu »stane veliko«, ker je miličnike pač treba primerno nagraditi (dodatki za ločeno življenje), nahraniti in nastaniti in da bodo vsaj polovico od okrog 1500 miličnikov albanske narodnosti, ki so odpovedali poslušnost, morali nadomestiti s pripadniki milice iz Srbije, ostalo polovico pa z boljšo tehnično opremo. Verjetno je del tega opremljanja tudi pošiljka osmih oklepnikov, ki smo jo videli danes dopoldne, ko so jo pripeljali na prištinsko železniško postajo, in je že tretja te vrste v zadnjem mesecu dni.

● »Skupinico« delegatov, ki je pripravila deklaracijo o neodvisnosti Kosova, kar je »odkrit napad na nedotakljivost državnih meja«, pa po vrnitvi s poti po Evropi čaka, ustrezno, najbrž sodno preganjanje, je povedal Radmilo Bogdanović.

Po besedah Radmila Bogdanovića, naj bi po odhodu pripadnikov milice iz drugih republik, kar se bo zgodilo z nastopom njihovih letnih dopustov, bilo na Kosovu menda precej manj milice kot doslej. O tihotapljanju mamil in orožja je vedel povedati, da obstaja, in da so za preprečevanje tovrstnega kriminala iz Beograda in ostalih centrov v Srbiji pripeljali vse razpoložljive strokovnjake. Za terorizem je dejal, da ga na Kosovu v smislu, kot je znan zahodnim državam ni, da pa imajo nekatere akcije kosovskih separatov elemente terorizma. Da niso ujeli skupine oboroženih demonstrantov, ki so streljali na miličnike v demonstracijah v Podujevu, pa naj bi bili krivi pripadniki slovenskega in hrvaškega odreda milice, ki so bili takrat še na Kosovu itd., itn. MILOŠ EKAR

PREJELI SMO

Sporočilo za javnost

Društvo novinarjev Slovenije in izvršni odbor Sindikata novinarjev Slovenije opozarjata na poskuse vnovičnega oblastnega podrejanja javnih občil.

Nasprotujemo duhu in črki sprememb zakona o pooblastilih in nalogah družbenopolitičnih organizacij, kakor so bile predložene skupščini Republike Slovenije in ki naj bi z enim zamahom ustanoviteljstvo in odločanje o ključnih kadrovskih vprašanjih javnih občil prenesli na izvršne organe družbenopolitičnih skupnosti.

Posebej obsojamo metodo hitrih postopkov.

Obveščamo, da stanovska in sindikalna organizacija novinarjev o tem predlogu nista bili niti obveščeni niti povprašani. Organizaciji se strinjata s potrebo opredelitve lastninskih razmerij javnih glasil, vendar v skladu s potrebami in možnostmi družbe, zahtev trga in ob upoštevanju interesov vseh delov družbe.

Zato pozivamo k strpnemu in strokovnemu dialogu, ki bo upošteval tudi spoznanja in rešitve drugih demokratičnih in civilnih družb. Vztrajali bomo pri strokovnosti in avtonomnosti novinarstva in pri nasprotovanju vsakršnim poskusom njegovega podrejanja.

Opozarjamo, da gre pri obrambi novinarske svobode in avtonomnosti javnih glasil za ključno vprašanje demokracije, zato slovensko javnost pozivamo, da nas pri tem podpre in zaščiti.

Resnica o Črni vdovi

Oglašam se kot upokojenka ČGP Delo. V tem podjetju sem delala 23 let, do svoje upokojitve, in sem bila med drugim tudi članica investicijske skupine, ki je vodila in nadzirala gradnjo Delove stolpnice, tako imenovane Črne vdove. Izzval me je gospod minister Stane Stanič, ki je v svojem prizadevanju, da bi pred poslanci republiške skupščine čim bolj plastično utemeljil nujnost takojšnjega sprejema zakona o prenosu ustanoviteljskih pravic do dnevnika Delo, hkrati tudi dokazal, da ima izredno slab spomin. S svojim retoričnim vprašanjem »ali so se na Delu vprašali, čigava je tako imenovana Črna vdova, . . .« je ne samo poslancem, ampak tudi slovenski javnosti namignil, da so si novinarji dnevnika Delo kot »neodvisni« prilastili nekaj, kar je splošna družbena last.

Gospod minister je bil dolga leta eden izmed članov uredništva Dela (vzgojen v prejšnjih razmerah) in zato bi zanesljivo moral vedeti, da je ČGP Delo ves kompleks celih 20 let gradilo z lastnim prizadevanjem, s svojimi trdo zasluženimi sredstvi, dobesedno s potom 2500 delavcev ČGP Delo, od katerih nas je kakih 450 že upokojenih. Na svojo odgovornost smo najemali posojila in jih tudi pošteno odplačevali, zato pa smo imeli kar nekaj let zaporedoma nižje osebne dohodke kot drugi delavci časopisno-grafične dejavnosti. To se zdaj mnogim kar krepko pozna tudi pri višini pokojnine. Zato so edini pravi lastniki doma tiska (ali »Črne vdove«, kot ji pravi gospod Stanič), vseh njegovih zgradb, strojev in naprav delavci in upokojenci ČGP Delo. Kolektiv uredništva Dela zaradi prenizkih dotacij države in dogovorjenih cen časopisa skoraj nikoli ni imel denarja, da bi lahko enakopravno sovlagal v investicije. Zato so njegove deleže dolgo vrsto let solidarno pokrivali vsi drugi delavci ČGP Delo.

Kar zadeva pripombe gospoda ministra, da kolegi, ki se imajo za neodvisne, hkrati prosijo, naj jim »domovina« kupi novo rotacijo, mu predlagam, naj si rotacijo najprej ogleda in ugotovi, kako po tolikih letih nepretanega vrtenja sploh še lahko tiska Delo in množico drugih časopisov. Novinarjem Dela ni treba prav nič prositi, naj jim domovina kupi novo rotacijo, kajti sedanja se bo zaradi popolne dotrajanosti prav kmalu ustavila, pa če bo imela takega ali drugačnega ustanovitelja. Tiskarji v Delu pa bodo gospodu ministru gotovo z veseljem povedali, koliko časopisov – poleg dnevnika Delo – tiskajo na tej rotaciji vsak dan.

Menim, da mora javnost zvedeti tudi to resnico, da bodo informacije o lastništvu »Črne vdove« vsaj objektivne.

VIKA ŠAUTA,
Ljubljana

Vlada še vedno misli, da so mediji obveščanja neurejeni

Republiški izvršni svet je sicer umaknil sporni zakon, vendar bo pripravil nov predpis o prenosu ustanoviteljskih pravic

LJUBLJANA, 19. julija – Izvršni svet skupščine Republike Slovenije je na svoji današnji seji, sklicani med zasedanji zborov skupščine, sklenil, da bo pripravil dopolnjen predlog zakona, s katerim naj bi ustanoviteljske pravice in dolžnosti do medijev javnega obveščanja, katerih ustanoviteljica je bila nekdanja SZDL, prenesli na skupščine ustreznih družbenopolitičnih skupnosti. Izvršni svet je skupščini predlagal, naj o tem zakonu spregovori v nadaljevanju današnje seje, ki bo predvidoma 30. julija letos.

Izvršni svet meni, da je zakonska določitev ustanoviteljstva nujna, kajti ker se je SZDL pred časom odpovedala ustanoviteljstvu, so zdaj razmere neurejene. Predvsem je treba urediti vprašanje lastnine. Dokler pa to ni urejeno, je treba družbeno premoženje zavarovati. To pa je glavni razlog, da izvršni svet predlaga zakonsko ureditev tega pomembnega področja. Zato so očitki, ki jih je bilo o tej nameri izvršnega sveta slišati med včerajšnjo razpravo, ko so skupščinski zbori določali dnevni red, češ da gre za »udar države na javne medije«, za »udar desnice«, »napad na svobodo in avtonomijo novinarjev«, neutemeljeni.

Taki očitki dela opozicije, podobne pa je bilo mogoče slišati ali prebrati tudi v nekaterih medijih javnega obveščanja, so očitno plod nerazumevanja namena izvršnega sveta in vnaprejšnjega sklepanja, za katerega pa zakon, ki ga predlaga izvršni svet, ne daje podlage, je sporočil tiskovni predstavnik izvršnega sveta.

Nekaj mnenj o svobodi tiska

Po sprejetju zakona bi neodvisni časopisi postali vladni bilteni – Novi oblastniki razmišljajo po starem – Hočejo vse vzvode oblasti

LJUBLJANA, 19. julija – Predlog zakona, s katerim bi vlada prevzela ustanoviteljske pravice v sredstvih javnega obveščanja, je včeraj povzročil med novinarji veliko razburjenja. Zato smo nekaj znanih javnih delavcev in poslancev zaprosili za krajše izjave o tem zakonu.

Spomenka Hribar, poslanka Slovenske demokratične zveze v slovenskem parlamentu: »Predlog zakona je bil predvsem začasne narave. To ne pomeni, da je vseeno, kakšen je ta zakon. Avtonomno novinarstvo in svoboda tiska se običajno mistificirata. Novinar je lahko avtonomen takrat, kadar so vse in vsaka posamezna politična opcija legitimna in mu je strukturno omogočeno – glede na zasedbo odgovornih vodilnih mest – da svojo avtonomno pozicijo tudi zastopa.«

Dr. Slavko Splichal, profesor na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo: »Najbolj pomembno se mi zdi, da gredo napovedane spremembe v nasprotni smeri, kot gredo prevladujoči trendi v Zahodni Evropi. Tam se stvari spreminjajo v smer privatizacije medijev in zagotavljanja vpliva širše javnosti nanje. S tem se zmanjšuje odvisnost medijev od države. To, kar je predlagala slovenska vlada, je v nasprotju z vsemi idejami o svobodi tiska od 17. stoletja naprej. Ta predlog zakona ne upošteva temeljnih pravic svobode tiska in avtonomnosti novinarstva. Podobno se dogaja tudi v sodstvu. Namesto da bi vlada krepila avtonomnost vseh treh sfer oblasti (zakonodajne, izvršne, sodne) in medijev, se dogaja ravno nasprotno. Če bi šli vsi ti ukrepi v smer krepitve vloge parlamenta, bi jih še nekako razumel, nikdar pa ne tega, da se vsa moč združuje v rokah izvršnega sveta. Ključna funkcija političnega tiska v demokraciji je njihov nadzor nad institucijami oblasti. Zakon, ki ga je predlagala vlada, pa medije postavlja v popolno odvisnost od oblasti in onemogoča, da bi mediji vzpostavili svojo temeljno funkcijo, ki jim gre v demokratičnih družbah.«

Miran Lesjak, odgovorni urednik Mladine: »S profesionalnega stališča je nevzdržen, ker bi zakon posegal v avtonomijo novinarstva in uredniške politike. S političnega stališča pa je tak zakon kratkoviden, ker se vladajoča koalicija ne zaveda, da bo po sprejemu nove slovenske ustave prišlo do novih volitev in da bo lahko takrat postala opozicija. To pomeni, da bo lahko takrat urednike namesto njih postavljal nekdo drug. Najbolj pa me preseneča to, da so predlagatelji tega zakona tisti ljudje, ki so imeli še pred enim letom možnost artikulirati svoja politična stališča prav v neodvisnih časopisih, kot je denimo Mladina. Znano je, da so tako Janša, Bavčar, Hribarjeva in še kdo iz takratne opozicije v Mladini objavljali politične tekste proti tedanji oblasti. Če bodo ti isti ljudje glasovali za ta zakon, se jim čez pol leta zna zgoditi, da bodo lahko svoja opozicijska stališča prodajali v svojem nizkotiražnem časopisu.«

Avrelio Juri, novinar, poslanec ZKS-SDP v parlamentu: »Poskus, da se do takega zakona pride, je sramota za normalno civilno družbo, kar slovenska hoče postati, sramota za Slovenijo, ki bi rada v Evropo in se hoče zgledovati po zahodnoevropskih civilizacijskih vrednotah. Sama logika javnega obveščanja in oblasti ne gresta skupaj. Mediji so bili kritični do bivše oblasti in so že pokazali, kaj je to neodvisno novinarstvo. Vzemimo na primer Delo, Mladina, Telex. Zdaj pa ti časopisi postajajo nezaželeni. Če bi do sprejema tega zakona prišlo, bi ti časopisi postali navadni vladni bilteni.«

Jaša L. Zlobec, poslanec ZSMS-Liberalne stranke v parlamentu: »Na problem je vsekakor treba gledati v širšem kontekstu. Po mojem gre za nadaljevanje in stopnjevanje logike, ki je povsem razvidno začela svoj pohod že v času volitev. Novi oblastniki razmišljajo po starem, ali še huje, s svojo miselnostjo so se vrnili za deset ali dvajset let nazaj v preteklost. Za vsako ceno bi radi v najkrajšem času dobili v svoje roke vse vzvode oblasti, pa tudi vse tisto, za kar mislijo, da je prostor moči. Značilen primer te nenasitne volje do moči je tudi predlog zakona, s katerim bi vlada postala absolutni vladar in lastnik množičnih občil. Taka poteza bi pomenila konec kakršnega koli neodvisnega novinarstva. Lastninska vprašanja je gotovo treba rešiti, vendar je to pri omenjenem zakonu le krinka, za katero stoji poskus informativnega puča nove vlade. In to je treba naravnost povedati.«

Franček Rudolf, poslanec Slovenske demokratične zveze v parlamentu: »Ni pameten zakon.« Kaj več o zakonu pa nam od njega ni uspelo zvedeti.

VESO STOJANOV

Sprava naj vodi k sožitju

S pogovora predstavnikov Slovenskih krščanskih demokratov pri ljubljanskem nadškofu in metropolitu dr. Alojziju Šuštarju

LJUBLJANA, 19. julija – V prostorih nadškofijskega ordinariata v Ljubljani je bilo v torek uradno srečanje med delegacijo Slovenskih krščanskih demokratov, ki jo je vodil podpredsednik Franc Miklavčič in ljubljanskim nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem.

Kot sporočata tiskovni službi SKD in nadškofijskega ordinariata, je delegacija SKD nadškofa najprej seznanila z razmerami v stranki, pa tudi s položajem slovenskih krščanskih demokratov v javnem življenju, skupščini in vladi države Slovenije. Kot so ugotovili, je dosedanja oblika medsebojnega sodelovanja Cerkve in SKD omogočila vzpostaviti tisti način sožitja, ki upošteva samostojnost SKD in hkrati krepi medsebojno sodelovanje. Zagotovljena je bila polna avtonomija političnega delovanja stranke in hkrati moralno obnebje religioznega delovanja Cerkve, v katero po svojem osebnem prepričanju sodi večina članov SKD. Krščanski demokrati ostajajo od Cerkve neodvisno politično gibanje, dasi se nekatere temeljne sestavine strankinega delovanja (pogled na človeka, na družino, vzgojo, na etos, celo na socialno problematiko in gospodarstvo) v dobršni meri prekrivajo. So namreč sestavni del evropske občanske, kulturne in duhovne tradicije, pa tudi slovenskega narodnega izročila.

Ocenili so delovanje Cerkve pred volitvami, obravnavali izjavo Slovenske pokrajinske škofovske konference in vrsto načelnih izjav komisije Pravičnost in mir pri isti cerkveni ustanovi in menili, da je na teh temeljih mogoče nadaljevati sodelovanje med SKD in Cerkvijo na Slovenskem, hkrati pa takšna načela ne zapirajo poti do drugih sogovornikov v slovenskem družbenem in političnem prostoru.

● Posebno skrb so namenili razmeram v Sloveniji po sprejetju deklaracije o suverenosti države Slovenije in vprašanjem, ki iz te listine izhajajo tudi za Cerkev na Slovenskem. Delegacija je ocenila proces sprave, ki se je začel, in za katerega si ves čas veliko prizadeva ljubljanski nadškof. Roška maša je bila vrh tega prizadevanja in je po njej pričakovati počasno, a zanesljivo umirjanje zlih duhov vojne. Komemoracije, ki bodo roški morda sledile, naj predvsem spodbujajo k boljšemu sožitju. Sogovorniki so sprejeli pobudo o spravi tudi z drugimi narodi. V ta namen bi bilo treba pripraviti dejanja, ki bodo voljo po spravi izražala in nas hkrati vodila v Evropo.

Načelo medsebojnega spoštovanja in duh dialoga z vsemi sta tisti prvini Cerkve na Slovenskem, ki sta sooblikovali slovensko politično pomlad, prispevali k slovenski spravi in takšnemu razmerju do človeka, ki ne ponižuje nikogar. To je ljubljanskemu nadškofu in metropolitu odprlo vrata v prostor, kjer bo čedalje več možnosti za medsebojni pogovor in sodelovanje z vsemi. Delegacija SKD je izrazila dr. Alojziju Šuštarju priznanje za to držo in zavrnila tiste, ki želijo, da bi se njegova razmerja do enega dela slovenskega naroda radikalizirala na škodo drugega.

Delegacija SKD je nadškofa seznanila tudi z gospodarskim programom. Posebej so govorili o denacionalizaciji, ki je ena od oblik prerazporejanja družbene lastnine. V ta proces je zajeta tudi Cerkev. Nadškof je delegacijo seznanil z izjavo o stališču Cerkve do cerkvenega premoženja. Predstavniki SKD so omenili več možnosti, vrnitev, plačilo odškodnine ali odkup, pogodbeno ureditev lastninskega statusa, ki bi ga podaljševali, dokler obstaja obojestranski interes, ter kompenzacijsko pogodbo za ureditev socialnih in drugih potreb Cerkve na Slovenskem. Seveda pa prerazporejanje lastnine ne sme povzročiti novih krivic.

Beseda je tekla tudi o statusu Teološke fakultete v Ljubljani. Fakulteta čaka, da se razveljavi določba o njeni izključitvi iz Univerze in izpolnijo obljube, ki so bile že pred časom dane ljubljanskemu nadškofu.

Dotaknili so se tudi nekaterih vidikov cerkvene vzgoje, zlasti verouka. Tudi ta del vzgoje mora prispevati k razvoju celovite osebnosti. Zato želijo, da bi Cerkev posvetila več časa vzgoji mladega človeka za socialno in karitativno delo.

Strinjali so se tudi, da mednarodno sodelovanje ne sme zanemariti manjšin. Narodne manjšine tostran in onstran slovenskih meja morajo ostati nosilke osebne in občestvene samobitnosti, ostati morajo subjekti, s katerimi ni mogoče igrati političnih iger. Matični narodi jih morajo podpirati, da bodo živele polno osebno in narodno življenje.

Delegacija SKD se je na koncu ljubljanskemu nadškofu zahvalila za strpnost do vseh posameznikov in skupin. To je prvo izhodišče dialoga; svetovnonazorske in strankarske opredelitve so drugotnega pomena.

DELO

Glavni in odgovorni urednik Dela:
TIT DOBERŠEK

Pomočniki glavnega urednika:
BOŽO KOVAČ
VLADO ŠLAMBERGER
JOŽE VOLFAND

Uredniki:
MIRAN KOREN (centralna redakcija), DANILO SLIVNIK (notranja politika), JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), STANE IVANC (zunanja politika), JOŽE HORVAT (kultura), JANEZ ZADNIKAR (Književni listi), HELENA KOS (slovensko dopisništvo), ŽELJKO ŠEPETAVC (ljubljansko dopisništvo), EVGEN BERGANT (šport), UROŠ ŠOŠTARIČ (kronika), ŽELJKO KOZINC (publicistika), JOŽE VOLFAND (komentarji), MILE ŠETINC (sobotna priloga), GREGOR PUCELJ (znanost), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), BOJAN ŠTEFANČIČ (dokumentacija).

Glavni direktor ČGP Delo:
VITO HABJAN

Direktor TOZD Delo:
EMIL ŠUŠTAR

Program vlade premalo konkreten, obljublja več, kot je moč uresničiti

Poslanci slovenske skupščine so imeli v razpravi po zborih številne pripombe k programskim usmeritvam slovenskega izvršnega sveta – Na seji DPZ se je zapletlo zaradi odsotnosti predstavnikov vlade

LJUBLJANA, 19. julija – Razprave o programski usmeritvi slovenskega izvršnega sveta se je zbor združenega dela lotil šele včeraj popoldne po kosilu. Poslanci so imeli izredno veliko pripomb, predvsem, zakaj vlada ni izpolnila obljube s prvega zasedanja, da bo že v mesecu dni postavila program in ne zgolj manj oprijemljivo in daljnoročnejšo programsko usmeritev.

Kar po vrsti so delegati ugotavljali, katere dejavnosti in kaj vse je pri tem vlada prezrla. Predstavnik iz vrst zdravstva **Anton Židanik** je pričakoval, da bo zvedel, koliko družbenega proizvoda bo šlo za zdravstvo. **Jože Arzenšek** se je čudil redkobesednosti vlade, saj je imela na razpolago bogato gradivo petletnih razvojnih možnosti Slovenije, ki ga je bil pripravil zavod za planiranje. **Karel Vukovič** je opozoril, da nas čakajo glavne naloge v gospodarstvu. Prav je, da se zavzemamo za suverenost in za vzpostavitev zunanje politike, vendar ne smemo pozabiti, da smo zdaj od Beograda bolj kot politično odvisni gospodarsko, tako pri cenah, zunanji trgovini, denarni politiki ipd. Potrebujemo resnejše izračune, koliko bi stala slovenska vojska, kot so zdajšnji. Podobno pri zapiranju jedrske elektrarne in Žirovskega Vrha. Povedati je treba, da bi ju zaprli iz političnih razlogov, da bi pozneje tudi vedeli, kdo nosi posledice takšnih odločitev.

Daniel Pučko je skupščino seznanil s stališči in sklepi slovenske gospodarske zbornice. Povedal je, da zbornica podpira temeljne smeri delovanja izvršnega sveta, a je ob tem treba čimprej doseči, da bo moč to tudi uporabljati v življenju. Sem sodijo tudi scenariji, kaj bi za slovensko gospodarstvo pomenila uveljavitev monetarne suverenosti. Ugotoviti je treba, kaj pomenijo nagla zahteva po zniževanju stroškov ob nespremenjenem tečaju, zamrznjene cene in povečevanje plač, veliko povečevanje obdavčitve. Med drugim priporočajo tudi proučitev učinka moratorija za sečnjo na gozdarske in lesne organizacije ter ugotovitev, kdo bo nadomestil nastalo škodo.

Z okrnjenim programom ni bil zadovoljen niti **Stanislav Brglez.** Pošto je sicer lahko imeti za monopol. Vendar so lahko škodljivi le nenadzorovani monopoli, pošta pa je pod široko kontrolo.

Preohlapnost, nedorečenost in v nekaterih primerih tudi zavajanje nepoučenih je programski usmeritvi očital **Danilo Toplek.** Izdelovalcem aluminija ni moč očitati tratenja elektrike in s tem okoriščanja s ceno na račun drugih. Opozoril je na študijo Milana Vidmarja, ki dokazuje, da veliki porabniki s porabo električne energije v času, ko je je preveč, pravzaprav nižajo ceno elektrike za 6 odstotkov. Izvršni svet naj najde strokovno neoporečne argumente.

Vlada in plače

Anka Osterman je priporočila vladi, naj pove, kako vidi različnost zunanjepolitičnih razprav znotraj Slovenije in zunaj, kjer bolj govorijo o Jugoslaviji. Nič ni rečenega o socialnih programih. Ni ji všeč, da se vlada vtika v plače gospodarstva, nasprotno pa ravna v družbenih dejavnostih. Kaže, da se bo socialno razlikovanje zdaj šele začelo. Užaljena je ob opredelitvi, naj družina zaživi normalno življenje, kot da bi bilo to življenje doslej nenormalno. Skrbi jo prihodnji položaj žensk.

Franc Ban je protestiral zaradi opredelitve v usmeritvi, da podjetja ne reagirajo na pritiske in da upravljalci nemočno opazujejo drsenje v bankrot.

Nevenka Ahčan je opozorila, da invalidi v tem papirju sploh niso omenjeni, **Roman Jakič** pa ni našel niti besede o univerzi, kot da ta ustanova ne bi pomenila nič za državno suverenost.

Jože Šketa je priporočil večstransko pobotanje terjatev z dolgovi, sicer pa zahtevo po vrsti socialnih posegov.

Milan Aksentijević je opozoril, da programska usmeritev vlade na več mestih krši zakone in jugoslovansko ustavo. SFRJ ni moč obravnavati kot tujo državo. Meje ni moč spreminjati brez jugoslovanskega soglasja. Protiustaven je odlok o združevanju teritorialne obrambe z drugim sekretariatom, ker je to moč storiti le s sklepom zveznih organov. Tudi namen, da bi slovenski del meje varovala policija, je neustavno kratenje pristojnosti JLA. Podobno kot Židanek je priporočil, naj bi se najprej ukvarjali z gospodarstvom, do sprejema nove ustave pa pustili JLA normalno opravljati njeno delo.

Nasprotno pa je **Marjan Stare** povedal, da je to platformo prebral z navdušenjem, saj je drugačna od prejšnjih planov. Ni prav, da bi po eni strani radi imeli hitre ukrepe, hkrati pa kritiziramo vsak predlog, ki ga sprejme vlada. Zdi se mu, da imamo le kvazidemokracijo, podobno kot Romuni in Bolgari, ne pa resnične kot Vzhodni Nemci, Čehi, Poljaki in Madžari. V Jugoslaviji reform še ni. V Sloveniji pa se hvalimo, da jih imamo. Vendar pa je premoč Demosa premajhna, da bi kaj izpeljal.

Koliko denarja sploh odteka iz Slovenije

Razpravo o programskih usmeritvah slovenske vlade je v zboru občin začel **Peter Glavič** (ZSMS-LS) in menil, da so vsebinsko premalo jasne in konkretne. Vlado je opozoril, da nima jasnih stališč do tega, kakšna naj bo konfederacija, da je zaobšla probleme na Kosovu, da nadaljuje s centralizacijo oblasti in da nič ne pove, kako bo racionalizirala državno upravo. Vlada bi morala imeti natančen pregled, koliko denarja odteka iz republike. Menil je, da bi morali energetske kombinate razbiti na več manjših podjetij, ki bi si konkurirala, podjetja, ki delajo z izgubo, pa naj bi dali v roke zasebnikom. Po njegovem je smiselno uvažati premog in zemeljski plin, saj bo zlasti slednji največ prispeval k čistejšemu okolju. Zbiranje denarja od porabnikov energije za ekološko sancijo je označil za realsocialistično rešitev, denar bi morali neposredno prispevati tisti, ki okolje onesnažujejo, država pa bi morala zagotoviti olajšave za ekološke naložbe.

Metod Šonc (Demos) je vladi zameril, da govori samo o datumih za zaprtje jedrske elektrarne v Krškem in Rudnika urana Žirovski Vrh, ne da bi imela program za zapiranje teh dveh objektov. Pred odločitvijo za zaprtje mora biti narejen program in izpolnjeni morajo biti vsi pogoji za varno obratovanje oziroma zapiranje jedrske elektrarne. Pri tem je mislil predvsem na zagotovitev trajnega skladišča za nizko in srednjeaktivne odpadke.

Čebine so bile čiste

Janez Režon (ZSMS-LS) in **Ivan Vivod** (Demos) sta se dotaknila nadaljnje usode zasavskih premogovnikov in ekološke sanacije revirjev.

Aurelio Juri (ZKS-SDP) je naštel celo vrsto razlogov, zakaj ne more podpreti izhodišč vladnega programa. Predvsem mu je kot mnogi drugi zameril, da ni konkreten, da se iz njega ne vidi nasilcev nalog in rokov. Vlada je tudi samo bežno nakazala svoj odnos do avtohtonih narodnih manjšin in drugih državljanov, ki živijo pri nas, ni pa tudi določila nalog za urejanje tega področja.

Kaj bo z Obalo?

Danijel Starman (Demos) je vladi predlagal, naj v svojem programu več pozornosti posveti tako imenovani jadranski orientaciji slovenske obale, predvsem pa razvoju posameznih dejavnosti, kot so turizem, transport, ribištvo, predelava hrane, več posluha bi morali imeti za povezavo z notranjostjo Slovenije, koprska Luka pa naj bi imela po njegovem predlogu v prihodnje funkcijo proste carinske cone.

Cvetko Gradišar (Demos) je opozoril predvsem na nekatere »nematerialne« plati razvoja naše družbe, kot so človeški, psihološki in sociokulturni razvoj. Socialna varnost zanj ne pomeni takoimenovanega socialnega miru, kajti edino socialni nemir lahko prispeva k ustvarjanju novih vrednot.

Anton Rojec (Demos) je opozoril, da je že Kavčičeva vlada v sedemdesetih letih sprejela zakon o gradnji slovenskega cestnega križa. Kljub temu da so že takratne razvojne možnosti naše republike temeljile na sodobni cestni povezavi, je bilo do zdaj zelo malo narejenega.

Ivan Atelšek (SS) je menil, da je prav razvoj cestne infrastrukture velikega pomena za nadaljnji razvoj slovenskega gospodarstva, zato bi kazalo temu področju posvetiti večjo pozornost, prav tako pošti in drugim infrastrukturnim dejavnostim, sicer pa misli, da je program vlade teoretično sorazmerno dobro sestavljen, medtem ko ponuja premalo pragmatičnih rešitev.

Aleksander Lovec (ZSMS-LS) je rekel, da v teh časih vlada ni mogla ponuditi boljšega programa, svetoval pa ji je, naj čimprej poskuša ustvariti take možnosti za gospodarjenje, kot jih poznajo v razvitem svetu. Pripraviti bi morali vsaj začasen scenarij tega, kako ravnati, če bo v prihodnje Jugoslavija postala konfederacija, kako stimulirati izvoz, kaj narediti na monetarnem področju, kako bo, če bomo imeli nacionalno valuto, kako, če bomo v prihodnje omejeni samo na slovenski trg.

Edvard Oven (ZSMS-LS) je pohvalil predvsem tisti del vladnega programa, ki sta ga pripravila obrambni minister Janez Janša in minister za notranje zadeve Igor Bavčar. Meni, da bi morali imeti v prihodnje v naši republiki lastno valuto in tudi lastno narodno banko, je proti omejevanju osebnih dohodkov v tistih delovnih organizacijah, kjer dobro gospodarijo. Meni, da bi morala biti podjetja v prihodnje popolnoma samostojna, zavzel se je za ustanovitev finančne policije, za davke, ki v prihodnje ne bi bili višji kot drugod v Evropi, in za tako zakonodajo, ki bi bolj spodbujala tuje vlagatelje.

Med tistimi, ki so bili zadovoljni z vladnim gradivom, je bil tudi **Ervin Anton Schwartzbartl** (Demos), ki je dejal, da kot podjetnik potrebuje jasno vizijo, temeljne cilje, strategijo uresničevanja teh ciljev in napotke za taktiko. Napotke za taktiko smo od vlade že dobili v obliki konkretnih zakonskih predlogov, ki jih bomo do konca leta tudi sprejeli. Zdaj po njegovem ni časa za pisanje dolgoveznih ciljev in dopolnitev k usmeritvam, vladi je treba raje dati čas za akcije, da bo ves trud usmerila v konkretno ukrepanje, sicer se bomo vrteli v krogu starih izvršnih svetov, ne pa vlad.

Karel Franko (Demos) je pripomnil, da bomo, če si bomo naloge pošteno razdelili, stvar tudi zmogli, **Marcel Štefančič** (SDZ) pa se je dotaknil gozdarske strategije in menil, da bo treba po eni strani zaustaviti umiranje gozdov, po drugi narediti konec zajedanju gozdov v kmetijske površine. Uspeh bo že, če bomo odpravili zmotno mišljenje iz preteklosti o nenavezanosti kmetij na gozdove.

Pšenica je prepoceni

Leopold Frelih (ZKS-SDP) se je zavzemal za to, da vlada do konca leta izdela operativni program za izvedbo zastavljenih nalog. Gospodarstvo namreč zlasti zanima, kaj mu bo prinesla razglasitev suverenosti Slovenije. Zdaj je gospodarstvo v zagati, saj ne ve, ali bo moralo spoštovati zvezne zakone ali republiške. **Janez Žampa** (Demos) je dejal, da ga boli to, da je kilogram pšenice pri nas samo po 2,5 dinarja in da kljub naravnim danostim ne znamo razvijati kmetijstva. Kmetje, stroka in vlada bi morali delati skupaj. V kmetijstvo smo sicer v preteklih letih veliko vlagali, a se je denar izgubil v velikih sistemih.

Vika Potočnik (ZSMS-LS) je dejala, da se ne strinja s predlaganim konceptom vseljudske obrambe v Sloveniji, saj gre zgolj za prenos jugoslovanskega koncepta v republiko. Sicer pa se je ponovno zavzela za demilitarizirano Slovenijo. Dejala je tudi, da je od vlade pričakovala več odločnosti pri družbenih dejavnostih, da jih ne bo več jemala zgolj kot porabo, saj s tem ustvarja nenehen konflikt med porabniško in proizvodno, ustvarjalno stranjo. Tudi družbene dejavnosti utrjujejo samostojnost in suverenost neke države, zlasti to velja za izobraževanje, je dejala, zato bi bilo treba uvesti delitev na profitni in neprofitni sektor in takšno delitev upoštevati tudi v zakonodaji.

Ob koncu razprave v zboru občin se je podpredsednik slovenske vlade dr. **Jože Mencinger** zahvalil tako za podporo nekaterih delegatov vladnim usmeritvam kot tudi za kritične pripombe, ki jih bodo, če se bo le dalo, v vladi upoštevali, saj so neizkušena vlada, kot je dejal. Vsega se seveda ne da vnaprej natančno določiti, je pripomnil, saj je glavni cilj vlade narediti fleksibilno gospodarstvo. Vlada dobro ve, kam hoče priti, ne pozna pa vseh poti do cilja, je sklenil razpravo dr. Mencinger.

● Izvršilni odbor Mladih krščanskih demokratov je na svoji seji sklenil predlagati skupščini Republike Slovenije, da odstrani kip Josipa Broza Tita iz preddverja skupščine. Glede na nove razmere v Republiki Sloveniji ter razprave o vlogi pokojnega predsednika Tita menijo, da mu je treba najti ustrezno mesto v katerem od muzejev.

Čeprav so poslanci družbenopolitičnega zbora v nadaljevanju sinoči prekinjenega zasedanja tokrat začeli svoje delo z razpravo o programskih usmeritvah izvršnega sveta, so se praktično večji del ločenega zasedanja zadržali samo pri tej, šesti točki obsežnega dnevnega reda dvodnevnega zasedanja. Tudi tokrat ni šlo brez zapletov, botrovali pa so jim kar predsednik IS in ministri.

Zaradi dopoldanskega skupnega zasedanja vseh treh zborov, se je ločeno delo zborov začelo šele popoldne. Tako so po nekaj daljši uvodni proceduri poslanci v DPZ programske usmeritve slovenske vlade začeli obravnavati šele okrog 14. ure, samo pol ure kasneje pa se je začela seja republiškega IS. Kljub vnaprejšnjemu opravičevanju predstavnikov vlade (posameznih ministrov), da bodo pač prej, če poslanci to želijo, povedali svoje – ministrica za zdravstvo Katja Boh je denimo na podlagi včerajšnjih razprav na zboru združenega dela dala nekaj izhodiščnih pojasnil – se poslanci niso strinjali s takšnim načinom dela. **Dušan Semolič, Jože Smole** (SZS-SZDL), **Jurij Franko,** (ZSMS-LS) in **dr. Drago Plešivčnik** (ZKS-SDP) so menili, da je razprava o programskih usmeritvah IS govorjenje v prazno, če ni prisoten predsednik vlade niti resorni ministri, ki so pravzaprav dolžni poslušati poslance. Končno, kot je dejal **Juri Franko** so potem, ko so bili imenovani za ministre, prevzeli tudi odgovornost za opravljanje svojega dela. Zato so zaradi odsotnosti ministrov prekinili razpravo o najpomembnejši točki dnevnega reda in jo nadaljevali šele, ko so se predstavniki vlade s predsednikom Lojzetom Peterletom na čelu vrnili v skupščino.

Dr. Drago Plešivčnik je v svoji razpravi poudaril, da so programske usmeritve, še posebej tiste na področju zdravstva zelo zavite v meglo.

Po njegovem bi bilo tudi dobro, če bi za to področje upoštevali programske usmeritve, sprejete pred štirimi leti, kljub temu da se je v tem štiriletnem obdobju marsikaj spremenilo. V programu IS bi namreč morali biti predstavljeni vsaj nekateri najbolj ključni cilji zdravstvene politike, **Emil M. Pintar** (ZKS-SDP) pa je menil, da je večji del usmeritev sprejemljiv, čeprav je predloženemu tekstu hkrati očital, da je neenoten in neusklajen. Tako se na področju zunanje politike zdi, kot da gre za dve vrsti slovenske zunanje politike – ena za zunanjo in druga za notranjo rabo. Bolj pogumni bi morali biti po njegovem tudi pri privabljanju kapitala v Slovenijo in sicer pod ugodnejšimi pogoji. Vse kredite bi kazalo spremeniti v participacijo pri lastništvu.

Za področje družbenih dejavnosti pa je Emil M. Pintar dejal, da bi vlada morala prevzeti neposredno odgovornost za dogajanje, med drugim tudi za plače ljudi, ki v teh dejavnostih delajo (naj jim iz proračuna zagotovi ustrezne plače), ne pa da reče, »da se bo vplivalo na vrednost dela na tem področju«. Dotaknil se je tudi dilem na področju kmetijstva, ki da je silno občutljivo. Dejal je, da je zanj kmetijstvo oziroma kmetijska proizvodnja enaka industrijski proizvodnji in da naj zato tudi tržnost velja za obe enako.

Vlada naj predloži konkreten program

Zelo kritična je bila tudi **Darja Lavtižar-Bebler** (SZS-SZDL), da je za predložene programske usmeritve vlada potrebovala dva meseca in da so nezadostna podlaga, da bi o njih odločala skupščina, saj ne morejo nadomestiti konkretnega programa, ki ga je IS dolžan predložiti skupščini. **Janez Kocijančič** (ZKS-SDP) pa je dejal, da vlade običajno prihajajo pred skupščino s programi svojega dela, »programske usmeritve našega IS pa so skromnejših ambicij«, saj je tekst neusklajen, na večino odprtih vprašanj ni konkretnega odgovora, namesto tega pa se pojavljajo »magične besede kot so državnost, suverenost Slovenije«. Namesto inventurnih ocen da je gospodarstvo v razsulu, bi kazalo odgovoriti tudi na vprašanja zakaj se razmere še naprej slabšajo, ali gre res za grehe stare vlade ali je to tudi posledica neustrezne jugoslovanske gospodarske politike, nesposobnosti vodilnih slovenskih gospodarstvenikov ali še česa drugega. Po njegovem sta za slovensko gospodarstvo bistvena industrija in izvoz, ki predstavljata glavni delež ustvarjanja družbenega proizvoda, medtem ko ima kmetijstvo le 2,9-odstotni in obrt 2,5-odstotni delež. Zato mora tisti, ki hoče reševati Slovenijo in njen gospodarski položaj reševati predvsem problematiko industrije in izvoza, tudi s še večjim razbremenjevanjem gospodarstva. Borut **Šuklje** in Milan Balažic (ZKS-SDP) sta se načelno strinjala s programskimi usmeritvami, ki jih je potrebno dopolniti in poudarila (Šuklje), da v Sloveniji ne bo mogoč večji razvojni korak brez dviga intelektualne ravni in radikalne transformacije življenjskih navad, medtem ko je Tone Peršak (SDZ) dejal, da bi gospodarstvo lahko razbremenjevali tudi drugače, ne samo na račun odvzemanja denarja družbenim dejavnostim, ki so po njegovem poglavitni generator razvoja.

Kako ustvariti zaupanje

V družbenopolitičnem zboru je **Sonja Lokar** (ZKS SDP) med drugim vprašala, kaj bo vlada storila za vzpostavitev elementarnega medsebojnega zaupanja, da bi presegli sedanje nezaupanje in strankarsko tekmovanje. Po njenem je vse več znamenj, da utegne vlada doživeti brodolom, to pa ne bi bil le brodolom vlade in skupščine, temveč bi se poslabšalo življenje vseh ljudi. Zato bi morala biti zdaj prvi pogoj demokracija, spoštovanje pravne države, dobrih moralnih in poslovnih običajev.

Metka Mencin (ZSMS-Liberalna stranka) je dejala, da bi morala država poskrbeti za kulturno infrastrukturo in vprašala, ali njene programske usmeritve pomenijo, da bo finančno podpirala kulturne institucije, ne pa programe. Vprašala je tudi, če bo vlada upoštevala priporočilo za demilitarizirano Slovenijo in kakšno je stališče sekretariata za ljudsko obrambo do pravice ugovora vesti. **Andrej Magajna** (Socialdemokratska stranka) je vprašal, kje bo vlada iskala vire za pomoč brezposelnim in če program ponuja scenarije za izhod iz zdajšnjega položaja. Povedal je tudi, da socialdemokrati podpirajo vlado in sprejemajo programska izhodišča.

Jože Halb (SKZ) je med drugim predlagal, naj vlada organizira delegacijo, ki jo bo zastopala v evropskem parlamentu. Vprašal je, ali izvršni svet razmišlja o narodnem posojilu, s katerim bi zaposleni prispevali denar za brezposelne. Predstavnik svobodnih sindikatov **Gregor Miklič** se je med drugim zavzel za vseslovenski program, s katerim bi dosegli državo blaginje v suvereni republiki Sloveniji.

Poudaril je, da je v programu zapostavljen subjektivni dejavnik, s čimer je mislil na položaj delavcev in zaposlenih.

Podpredsednik izvršnega sveta **Matija Malešič** je v odgovoru na vprašanja delegatov med drugim dejal, da so si naloge zadali tako, da bi do zgodnje jeseni predlagali zakonske rešitve na številnih področjih. Nalog so se lotili tudi z namenom, da bi vzpostavili sistem, kot ga pozna zahodna demokracija. Delegate je prosil, naj vladi dajo nekaj časa za poglobitev v konkretno delo. Njegov kolega **Jože Mencinger** je povedal, da hočejo doseči prilagodljivo gospodarstvo, kar ne bi bilo mogoče, če bi vse v naprej konkretno napovedali. Povedal je še, da se bo vlada zavzemala za normalno kmetijsko politiko z državnimi intervencijami. Poudaril je tudi, da so možnosti vlade za pomoč izvoznikom omejene in da lahko le pritiskajo na federacijo, naj ukrepa na tem področju. Pravila igre za lastninjenje z ustrezno zakonodajo bo vlada izdelala do jeseni.

Delegatska vprašanja, pobude in predlogi

Ivan Atelšek (SS) je vprašal, kako bo republiški izvršni svet preprečil nezadovoljstvo delavcev v gozdarstvu in povzročeno škodo, ki sta posledica zakona o moratoriju za sečnjo gozdov. **Ervin Kokošinek** (Demos) je ministru za varstvo okolja in urejanje prostora Mihi Jazbinšku postavil vprašanje, zakaj se je zavzel za polnjenje jezu HE Golica, ko pa vendar ni minister za energetiko. Predsedujočemu v zboru občin Ivanu Bizjaku je predlagal, naj za poslance republiške skupščine organizira obisk območij Kočevske Reke in Krena.

Vika Potočnik (ZSMS-Liberalna stranka) je republiški vladi predlagala, naj za prihodnjo skupščinsko sejo pripravi poročilo o finančnem stanju, predvidenih vsebinskih spremembah programov in drugih dogajanjih na področju šolstva. Od vlade je tudi zahtevala popolnejšo informacijo o objektih na območju naše republike, ki so last JLA in teritorialne obrambe. **Vitomir Gros** (Demos) je med drugim predlagal, da za Evo Bantley, ki je bila zaradi svoje dejavnosti na Kosovu izgnana iz Jugoslavije, ne bi smeli priznati izgona tudi na območju naše republike. Menil je tudi, da ni mogoče uporabljati določb poslovnika o rabi jezika v skupščini in predlagal, da naj bi začeli uporabljati nove registrske tablice. **Danijel Božič** (ZSMS-Liberalna stranka) je vprašal, zakaj je v skupščinskem bifeju montiran alarm, ki spominja na tiste, ki opozarjajo na bombne napade in ali odgovorni mislijo, da ta naprava blagodejno vpliva na poslance.

Deklaracija o Kosovu

I.

Skupščina Republike Slovenije najostreje protestira proti kršenju človekovih pravic in državljanskih svoboščin proti političnemu nasilju in samovolji ter uzurpaciji oblasti v Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo.

II.

Skupščina Republike Slovenije šteje in bo štela za legitimne in pravnoveljavne le odločitve, ki jih je in jih bo sprejemala legalno izvoljena Skupščina Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo in drugi, s strani ljudstva na Kosovu izvoljeni predstavniki v pokrajini, republiki in Jugoslaviji.

III.

Skupščina Republike Slovenije ugotavlja, da so organi oblasti Socialistične republike Srbije mimo volje ljudstva na Kosovu z nezakonito prilastitvijo pooblastil legalno izvoljenih organov Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo s silo razdrli državno ureditev v SFRJ. Kot popolnoma nesprejemljivo pa Skupščina Republike Slovenije ocenjuje ravnanje predsedstva SFRJ, ki je podprlo take ukrepe vodstva SR Srbije.

IV.

Odnosi med narodi in narodnostmi se lahko urejajo le v skladu z njihovo voljo. Skupščina Republike Slovenije ne bo priznala nobene odločitve organov SFRJ, ki bi z uporabo enot JLA in zveznih odredov milice skušali urejati odnose med narodi in narodnostmi na Kosovu in v Jugoslaviji in bo izvajanju takih odločitev nasprotovala.

Predsednik
dr. FRANCE BUČAR

Avtonomija je interes vseh narodov, ki živé na Kosovu

Skupščina RS sprejela deklaracijo o Kosovu – Vojko Čujevič zasedaj še ne bo sodnik v Kranju – Svet za varstvo človekovih pravic dobil še preostale člane

LJUBLJANA, 19. julija – Že na prejšnji seji je Liberalna stranka (bivša SOS) predlagala sprejeti deklaracijo o narodni spravi. Poslanci so sicer predloge sprejeli, vendar naj o njem teče redna skupščinska procedura. Novi liberalci so kljub negativnemu mnenju vlade danes ponovno predlagali deklaracijo o narodni spravi oziroma, če to ni sprejemljivo, reden postopek tudi za deklaracijo o Kosovu. Poslanci so na današnji skupni seji oba predloga novih liberalcev – posredoval jih je Vitomir Gros – zavrnili, sprejeli pa deklaracijo o Kosovu z enim samim popravkom v besedilu – nesporno se je ob tej deklaraciji pokazalo, da predhodno usklajevanje v poslanskih klubih ni odveč, prav nasprotno.

Ob tej deklaraciji je **Peter Glavič** predlagal sprejem še ene deklaracije ali podobnega akta, ki bi omogočil Sloveniji aktivno udeležbo pri reševanju problema Kosova, kjer je po njegovem mnenju položaj tak, da ga tisti, ki na tem območju živijo, ne morejo sami rešiti. Glavič je namreč ocenil, da prej omenjena deklaracija problemov ne bo rešila, ampak bo povzročila še več sile, brezumja in nacionalizma v Jugoslaviji. Slovenija pa ima po njegovem mnenju pravico in dolžnost aktivno sodelovati v sporu, prej kot evropski parlament in podobne ustanove.

Tone Peršak – SDZ – je pritrdil, da bo imela deklaracija neposredne posledice za delovanje naše delegacije v zboru republik in pokrajin: če namreč delegacija Kosova ne bo dobivala napotkov za glasovanje v svoji, ampak srbski skupščini, kako naj potem slovenska delegacija glasuje v tem zboru. To pa tudi pomeni, da v tem zboru ne bo več možno soglasje, krivi pa bomo prej ko ne spet Slovenci.

V Beogradu so nas že odcepili

Opozoril je še na odločitev zvezne ustavne komisije, ki je predlagala, da je osnutek ustavnih dopolnil mogoče spremeniti v predlog, četudi je jasno, da je Slovenija zavrnila razpravo o osnutku oziroma jo kot pogoj zahtevala nov amandma, ki bo razpustil zvezni zbor. Če bi bili ironični, je dejal Tone Peršak, so nas v Beogradu praktično že odcepili, saj je mogoče po ustavi osnutek spremeniti v predlog samo takrat, ko o njem obstaja soglasje vseh republik in pokrajin. Ob tem je bil kritičen do slovenskega člana zvezne ustavne komisije, ki je izrecno izjavil, da ne gre za prekinitev slovenskega sodelovanja v tem postopku. Tone Peršak pa je opozoril tudi na pismo predsednika predsedstva države dr. Borisava Jovića, v katerem priporoča, da ne bi sprejeli programskih usmeritev slovenske vlade, ker da so protiustavna. Po njegovem je to neposredni poseg v odnose med slovensko skupščino in njenim izvršnim svetom.

Ciril Ribičič – ZKS-SDP – je k temu dodal, da obramba avtonomije ni le v interesu albanske večine, ampak tudi v interesu vseh drugih, ki živijo na Kosovu. Doslej se je že pokazalo, da centralistični, unitaristični pritiski ne izboljšujejo položaja Srbov in Črnogorcev na Kosovu.

Z veliko večino je bil ob koncu te točke dnevnega reda sprejet predlog **Jožefa Školča** – ZSMS-LS – naj skupščina Republike Slovenije sproži ustavni spor pred zveznim ustavnim sodiščem v zvezi z zakonom, ki ga je sprejela srbska skupščina in ki tej republiki dopušča ukrepati na Kosovu na najrazličnejše načine.

● Za podpredsednika sveta za varstvo človekovih pravic je bil izvoljen dr. Danilo Türk, za člane sveta pa dr. Peter Čeferin, mag. Drago Demšar, dr. France Hočevar, prof. dr. Tine Hribar, mag. Matevž Krivic, prof. dr. Jože Lokar, Miloš Mikeln, prof. dr. Rudi Rizman in prof. dr. Primož Simoniti.

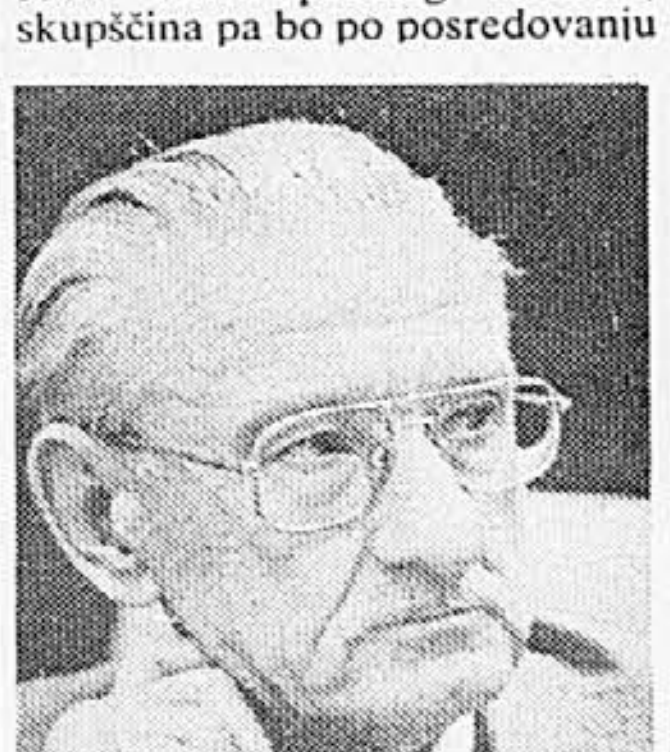
Spor o sodniku

Medtem ko je vse dotlej na skupni seji vseh treh zborov delo potekalo zelo mirno, pa je postalo živahno ob naslednji točki – volitve in imenovanja, ko je parlament volil svoja delovna telesa (tu zapletov ni bilo) in sodnike temeljnih sodišč, kjer pa je prišlo do mučne razprave. Poslanec **Andrej Šter** – Demos – je namreč nasprotoval izvolitvi Vojka Čujeviča za sodnika kranjskega temeljnega sodišča, češ da so podatki o njegovi strokovni usposobljenosti pomanjkljivi. Ni mu očital brezrezervne podpore določeni politični usmeritvi do sedaj, ne more pa mimo indicev, da je povezan z dosedanjo organizacijo službe državne varnosti. Pridružil se mu je tudi Vitomir Gros – LS (prej SOS) češ da je na take indice poslance treba opozoriti in da je postopek sumljiv.

Takemu načinu sta oporekala **Emil Milan Pintar** – ZKS-SDP, ki je predlagal, da bi glasovanje preložili, dotlej pa naj tisti, ki sumijo, skupščini predložijo dokaze, in **Jaša Zlobec**, ZSMS-LS, ki se mu je ob tem zdelo čudno, da novemu sodniku nasprotujeta kranjski župan in notranji minister.

Svoje je povedal tudi **dr. Rajko Pirnat,** sicer tudi član sodnega sveta: ta o takih indicih ni bil obveščen in o njih tudi ni razpravljal.

Zaplet so končali tako, da je sodni senat predlog umaknil, skupščina pa bo po posredovanju

Dr. LJUBO BAVCON

Emila Milana Pintarja dobila dokaze, če jih ne bo, pa se bo Vojku Čujeviču javno opravičila. Sprejeta pa je bila tudi pobuda **Mirana Potrča** – ZKS-SDP, da se pristojna komisija začne ukvarjati z vprašanjem obnašanja poslancev, kot so svoboda govorjenja poslanca in njegova odgovornost za izjave, ki so sicer legalne, a imajo tudi moralne učinke.

Vsi drugi predlagani sodniki temeljnih sodišč so bili izvoljeni z veliko večino.

Aplavz za dr. Ljuba Bavcona

Večinsko podporo je dobila tudi delna sestava sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. **Dr. Ljubo Bavcon** je bil za predsednika tega sveta izvoljen (pravzaprav ponovno, saj je svet vodil, ko je delal še pod socialistično zvezo) že na prejšnji seji, danes je predlagal del članov sveta, s čimer bi svetu omogočili, da začne delati, saj je interes za to velik (vsak dan vsaj po dve pismi). Dr. Bavcon, ki je bil za svoj predsedniški nastop nagrajen z aplavzom, je med drugim dejal: »Vsaka oblast, kot nas uči zgodovina, si po naravi stvari same prizadeva za povečanje svoje politične in ekonomske moči in tudi za nasilno uveljavljanje svojih ideoloških in političnih zamisli. Seveda je bistvena razlika, ali oblast to počne s policijsko in sodno represijo ali pa z večinskim preglasovanjem. Toda tudi v drugem primeru se človekovim pravicam ne obeta veliko dobrega. Zato so dosledno spoštovanje načela delitve oblasti, svobode tiska, svobode izražanja in združevanja in še številnih drugih državljanskih in političnih pravic bistvenega pomena, ne glede na to, ali to v kakem konkretnem primeru ustreza trenutnim interesom nosilcel družbene moči in politične oblasti ali ne.

Človekove pravice niso in ne morejo biti odvisne od pragmatičnih političnih potreb. Ne smemo dopustiti, da bi bile sredstva v boju za oblast. Vse v tej skupščini zastopane politične stranke so namenile v svojih programih varstvu človekovih pravic zelo vidno, če ne celo prvo mesto.

Demokracija je naravni zaveznik človekovih pravic, toda samo s pogojem, da je demokratično konstituirana država hkrati pravna država. V tem pogledu je naša preteklost zelo poučna. Ideologija, ki pravo že na zakonodajni ravni, zakonodajo in pravosodje pa v praksi spreminja v sredstvo in v transmisijo za uveljavljanje določene enoumne politične volje, nosi v sebi smrtno obsodbo človekovih pravic in demokracije.«

Jeza zaradi manjšega proračuna

Ko se je le zgodilo, da je vlada z rebalansom predlagala zmanjšanje republiškega proračuna, spet niso vsi zadovoljni – Hudi so tisti, ki bodo ob denar

LJUBLJANA, 19. julija – Poslanci zbora združenega dela so danes spreminjali svoje včerajšnje odločitve. Včeraj so nekatere predloge zakonov spremenili v osnutke, po usklajevanju z drugima zboroma pa so danes osnutki spet postali predlogi. Posebne pozornosti je bil deležen zakon o rebalansu republiškega proračuna, ki ga bodo sprejemali v nadaljevanju zasedanja 30. julija. Pri predlogu, da bo proračun manjši za 1,93 odstotka, je bilo največ vprašanj kaj bi z zdravstvom, šolstvom, socialnim skrbstvom, z železnico, pa tudi z gozdarstvom.

Zastopniki družbenih dejavnosti so izražali nezadovoljstvo, ker so jim namenili premajhen kos kruha. **Tone Židanik** pa je povedal, da se zdravstvo nikakor ne more strinjati z rebalansom, saj mu je odmerjeno kar za 19 odstotkov manj denarja. Zanikal je tudi, da bi imeli v zdravstvu visoke plače in poudaril, da trenutno prejemajo čistilke 3.000 dinarjev mesečno, medicinske sestre 5.000 dinarjev in zdravniki 7.500 dinarjev. **Jože Arzenšek** je povedal, da prejema zdravstvo iz leta v leto manj denarja, pri razbremenevanju pa bi morali razmisliti tudi o oprostitvi plačevanja dela prispevkov.

Zaradi skopo odmerjenega denarja se bo v velikih težavah znašlo železniško gospodarstvo, je menil k **Silvo Berdajs** in povedal, da bo za najbolj nujne naloge zmanjkalo 500 milijonov dinarjev. **Franc Perko** je sporočil, da bo moral republiški proračun zaradi moratorija za sečnjo v gozdovih zagotoviti 195 milijonov dinarjev. Razočaranje ob predlogu rebalansa je v imenu Gospodarske zbornice in gospodarstva izrazil dr. **Danijel Pučko.**

Nekateri poslanci so menili, da bi morali zniževati prispevke, ki jih plačujemo federaciji, zmanjšati stroške za slovensko policijo in upravo, pa tudi povečati davke na alkoholne pijače in cigarete.

Dr. **Marko Kranjec,** minister za finance, je dejal, da bi za uresničitev vseh zahtev dodatno potrebovali od 5 do 6 milijard dinarjev, ki jih seveda ni moč dobiti. Zahtevam sicer ni oporekal, menil pa je, da so pogosto previsoke. Zdravstvo, ki najglasneje ugovarja, je organizirano neracionalno, minister je kot primer omenil preveč bolnišnic. Na prizadevanje za boljše razmere na vseh področjih, je minister odgovoril, da boljšega življenja še nekaj let ne bo, ne glede na to, kakšno vlado bomo imeli. O železniškem gospodarstvu je dejal, da ga bo treba organizirati bolj učinkovito, pri čemer je jasno, da ima tudi preveč zaposlenih. Z ministrovim odgovorom zagotovo ne bodo zadovoljni šolniki, saj je dejal, da šolam iz proračuna ne morejo vrniti denarja, ki so ga izgubili v Elanu.

Na očitke o povečanju uprave in plač je dr. Marko Kranjec odvrnil, da so letos v upravi povečali maso sredstev za plače le za 13 odstotkov, medtem ko so jo v zdravstvu za 39 odstotkov. Res je, da se je povečalo število ministrov, z reorganizacijo uprave pa se bo njihovo število v prihodnosti zmanjšalo.

Tomaž Pavšič (SDZ) je opozoril na zahteve zdravstvenih delavcev po čistih računih; sumijo namreč, da se denar iz prispevne stopnje za zdravstvo porablja za druge namene. Znižanje prispevka za zdravstvo sicer ne zahteva tako drastičnega znižanja cen zdravstvenih storitev.

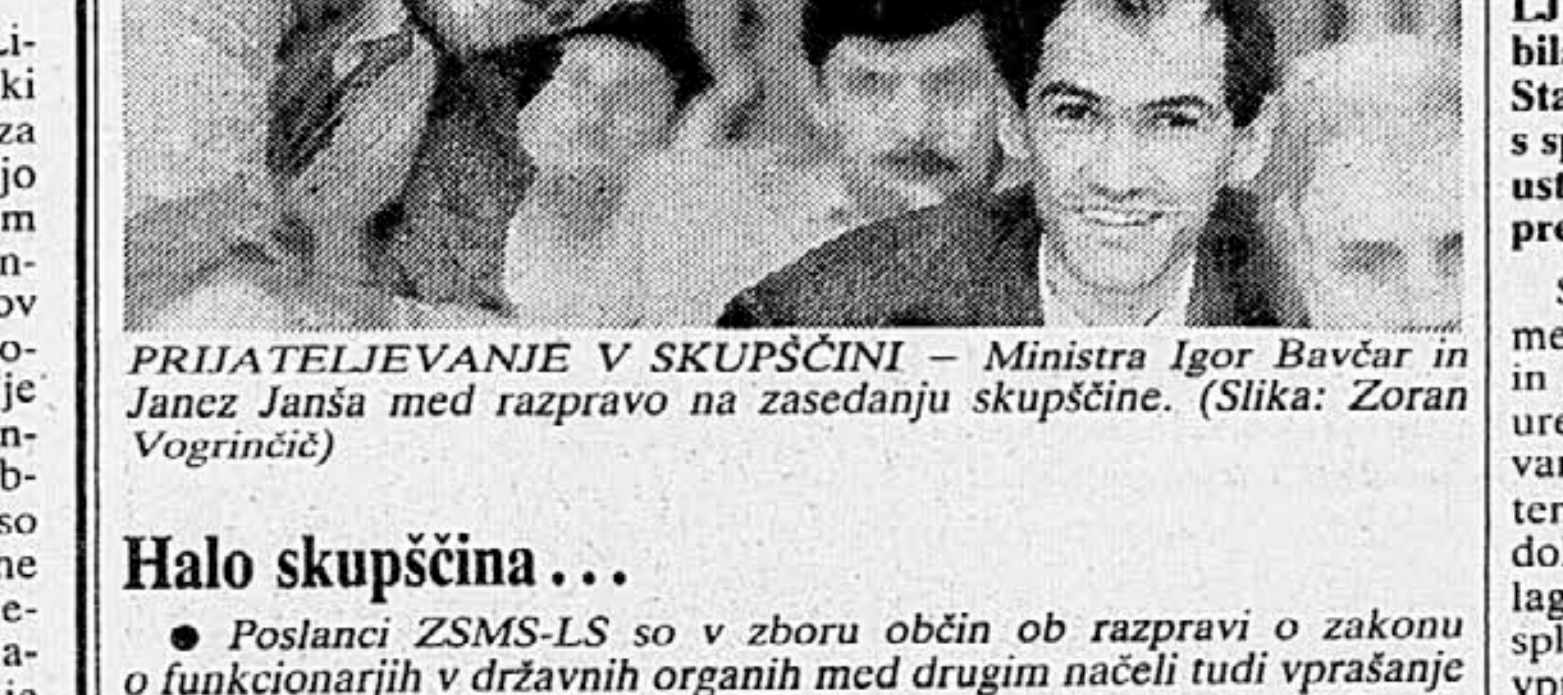
Minister za šolstvo **Peter Vencelj** je povedal, da bi si bilo mogoče s predlaganimi ukrepi letošnji primanjkljaj za šolstvo zmanjšati na 183 milijonov dinarjev. To breme bi lahko prenesli na učitelje, kar ni sprejemljivo, na učence ali pa poiskali možnost rešitve v zmanjšanju standardov in normativov.

Jože Zakonjšek (ZSMS-LS) je menil, da bi morali izvršnemu svetu naložiti, naj poišče denar za šolstvo, ni pa nujno, da v proračunu. **Peter Glavič** (ZSMS-LS) je menil, da nujne proračunske omejitve ne smejo prizadeti življenjsko pomembnih dejavnosti. **Ervin Anton Schwartzbartl** (Demos) je menil, da je v proračunskih razpravah treba boj za privilegije nadomestiti s pravimi vrednotami, pri čemer je treba pogledati, kaj imamo in kako bomo s tem gospodarili. Selekcioniranje bi morali opraviti glede na korist; pri tem bi se pokazalo, da lahko kaj brez škode opustimo, kakšno stvar pa bi bilo celo koristno opustiti. S takšnim selekcioniranjem programov se seveda ne bi odpovedali kakovosti, saj bi odpravili zgolj navlako. Sekretar za finance **Marko Kranjec** je na očitke o nepreglednosti proračunskih postavk odgovoril, da za naslednje leto že pripravljajo proračun z bolj preglednim in enostavnim davčnim sistemom. V družbenopolitičnem zboru o proračunu še niso razpravljali.

Delegatska vprašanja, pobude in predlogi

Tomaž Pavšič (Demos) je sprožil pobudo, da naj bodo prostovoljni krvodajalci (denimo tisti, ki bi dali kri več kot petnajstkrat) deležni olajšav pri participacijah za zdravstvo. **Aurelio Juri** (ZKS-SDP) je menil, da bi morali razrešiti vprašanje usode in pristojnosti družbenih pravobranilcev samoupravljanja, ki imajo zdaj velike težave pri delu zaradi zmede na lastninskem področju. **Ivan Žampa** (Demos) je menil, da bi morali tudi urediti vprašanje sečnje v cerkvenih gozdovih in predlagal republiškemu izvršnemu svetu, naj bi začeli evidentirati, koliko lesa je odpeljanega iz teh gozdov. Cerkev hoče biti lastnik teh gozdov, dohodek od sečnje pa naj bi namenjali za duhovnike, njihove pokojnine in za druge cerkvene in redovne potrebe. **Tone Kramarič** (Demos) je predlagal, naj bi zakonodajo na področju zaposlovanja dopolnili tako, da bi bili denarnih pomoči deležni tudi iskalci prve zaposlitve. **Ivan Vivod** (Demos) je predlagal, da naj bodo zavodi za duševno in telesno moteno mladino izvzeti iz linearnega zmanjševanja sredstev za zdravstvo. **Aleksandra Lovca** (ZSMS-Liberalna stranka) je zanimalo, kaj bo z gradnjo avtocestnih odsekov Vrtojba–Selo in Razdrto–Podnanos in ali bodo zanje odobrena tuja posojila. **Marcel Štefančič** (Demos) je kritiziral zdajšnji zakon o zadružništvu in predlagal, naj bi pripravili lastni slovenski zakon s tega področja. **Cvetko Gradišar** (Demos) se je zavzemal za spremembe na področju lastninske zakonodaje, in sicer z metodami in modeli, ki bi bili tipično slovenski. **Edo Oven** (ZSMS-Liberalna stranka) je vprašal, kdo zastopa Republiko Slovenijo in njeno skupščino na tujem in kakšna so njegova pooblastila. **Slavko Dragovan** (Demos) pa je vprašal, kakšna je bila obolelost za rakom po slovenskih regijah pred začetkom delovanja nuklearke v Krškem in kakšna je zdaj.

Iz skupščine RS so poročali: **Miha Jenko, Ilja Popit, Marjeta Šoštarič, Jana Taškar, Danilo Utenkar, Majda Vukelić** in **Mihaela Žitko.**

PRIJATELJEVANJE V SKUPŠČINI – Ministra Igor Bavčar in Janez Janša med razpravo na zasedanju skupščine. (Slika: Zoran Vogrinčič)

Halo skupščina . . .

● *Poslanci ZSMS-LS so v zboru občin ob razpravi o zakonu o funkcionarjih v državnih organih med drugim načeli tudi vprašanje plač poslancev.* ***Vladimir Slejko*** *je bolj za šalo kot zares predlagal, naj bi imeli poslanci sto tisoč zahodnonemških mark letne plače. Prav resno pa je povedal, da si morajo poslanci sami postaviti ceno, sicer to pri nas nikoli ne bo cenjen »poklic«, pa še opravljati ga ne bo nihče hotel. Demokracija pač nekaj stane in poslancev ne bi smelo biti sram, da dobro zaslužijo. Vsi »mladinski« poslanci pa so v živahni razpravi poudarjali, da je predlagano ocenjevanje uspešnosti politikov sploh nemogoče in nepojmljivo.*

● ***Vika Potočnik*** *(ZSMS-LS) je ob zakonu o kriterijih in načinu sofinanciranja uresničevanja pravic presežnih delavcev vsem, ki sestavljajo to zakonodajo predlagala, da si preberejo leta 1924 izdano knjigo Frana Erjavca o problemih presežnih delavcev in reševanju brezposelnosti, saj je aktualna še danes.*

● *Do manjšega zapleta je prišlo na seji DPZ zaradi preveč osvetljene dvorane (v prostorih bivšega CK ZKS). Dodatno svetlobo, zaradi katere se je tudi dvignila temperatura v dvorani, je »zakrivila« snemalna ekipa TV Slovenija. Poslanci so potem z glasovanjem vendarle sklenili, da v imenu javnosti dela še naprej prenašajo nekaj več svetlobe.*

Menda z dobrim namenom

Stane Stanič je na tiskovni konferenci o predlogu prisvojitve medijev med drugim priznal, da nima dokazov o odtujevanju lastnine v časopisnih hišah

LJUBLJANA, 19. julija – Med zasedanjem slovenske skupščine je bila tudi tiskovna konferenca, na kateri je minister za informacije Stane Stanič še enkrat poskušal razložiti dobre namene vlade, ki s spremembo zakona predlaga podržavljanje medijev oziroma naj bi ustanoviteljske pravice do časopisov, ki jih je do zdaj imela SZDL, prenesli na izvršne svete posameznih skupščin.

Stane Stanič je dejal, da so nameni predlaganega zakona jasni in čisti in da ne gre za sekanje uredniških glav. Namen je le zavarovati lastnino, ki je zdaj potencialno ogrožena, ko ni več določen ustanovitelj. Toda predlagana sprememba zakona se sploh ne loteva lastninskega vprašanja, temveč govori le o prenosu ustanoviteljskih pravic.

Zakonodajnopravna komisija slovenske skupščine je na današnji seji ugotovila, da vladni zakon nima ustavne podlage in da ta zakon po svoji vsebini ne sodi v zakon, na katerega se sklicuje vlada, ampak v spremembo zakona o javnem obveščanju. Zato se je vlada odločila, da bo do prihodnje seje slovenske skupščine, ki bo ob koncu prihodnjega tedna, pripravila spremembe zakona o javnem obveščanju. V njem naj bi tudi implicitno določila, kdo je lastnik.

Novinarji so ministru zastavili številna vprašanja, toda večina je

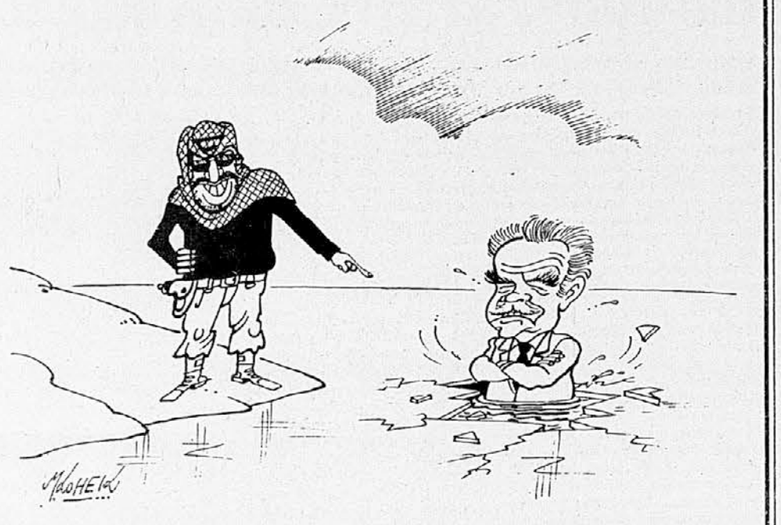
STANE STANIČ

ostala brez jasnih odgovorov, čeprav je izvršni svet predlagal, naj bi zakon sprejeli po hitrem postopku, se pravi brez mnenj delovnih teles slovenske skupščine, kaj šele, da bi se o zakonu izrekle časopisne hiše, ki jih zakon zadeva. Na vprašanje, koliko denarja je v proračunu namenjenega za časopise, ki naj bi prišli pod ustanoviteljstvo vlade, je Stane Stanič odgovoril, da ne ve natančnega odgovora. Dodal pa je, da je povsem jasno, da hoče imeti tisti, ki daje denar, tudi vpliv na časopisno politiko. Tudi vprašanje, koliko odstotkov Dela ali Večera naj bi po novem pripadalo vladi, je ostalo brez odgovora. Na vprašanje ali ima vlada dokaze, da je prišlo do odtujevanja družbene lastnine v časopisnih hišah, je Stane Stanič odgovoril, da jih nima, ima pa jih za nekatera druga podjetja.

● Ivan Vivod, poslanec SDZS v zboru občin, je v pisni pobudi predlagal, naj ustanoviteljskih pravic do časopisov ne bi prenesli na izvršne svete, ampak na skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

DELO plus

BLIŽNJEVZHODNE IGRE

KOHEK, Delo

»Palestina v srcu Evrope«

Celostranska reportaža pariškega Libérationa o razmerah na Kosovu – Sinteza pričevanj o nasilju srbske oblasti – Položaj v pokrajini tudi na TV

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ŽENEVA, 19. julija – »Tukaj imamo Palestino v srcu Evrope«. Izjava enega mladih kosovskih avtonomistov v celostranski reportaži o položaju v pokrajini, ki jo je objavil pariški Libération, izzveni kot sinteza pričevanj o nasilju, s katerim srbske oblasti uveljavljajo novi ustavni položaj na tem območju.

Eno takih pričevanj, ki jih je zbral posebni poročevalec levičarsko usmerjenega časnika, govori o 17-letni Elfete, ki je februarja letos stopila pred hišo, mimo katere so vozili vojaški tanki. Zadnji se je ustavil, iz njega je izstopil tankist in izpraznil tri šaržerje v majhno gručo, v kateri so bili povečini otroci. Elfete, ki je bila v uniformi šolarke, je zadel že prvi rafal, pripoveduje francoskemu novinarju njena mati, drugi štirje otroci pa so bili hudo ranjeni. Ali pa skrivnostna zastrupitev učencev marca letos v Podujevu, ko se jih je 5.000 zateklo v bolnišnice, nekateri pa še vedno občasno kažejo simptome motenj v živčnem sistemu, ugotavlja poročevalec Libérationa. Uradne izjave govorijo o »kolektivni psihozi«, prebivalec Podujeva pa je francoskemu novinarju zatrdil, da je policija že od aprila dalje preiskovala po domovih, da bi zasegla bolniške liste, poleg tega pa so pritisnili na zdravnike, da so spremenili prvotne izvide. »Srbi so dolgo vladali s silo ali z zvijačo, sedaj vladajo z nasiljem,« pravi eden od profesorjev s prištinske univerze, in dodaja, da bi Srbi morali ugotoviti, da smo (Albanci) narod in ne narodnostna manjšina. Nočemo, kot nas ves čas obtožujejo, hipotetične priključitve Albaniji, temveč zgolj uživati iste pravice, ki jih imajo narodi drugih republik.«

Z deklaracijo, ki so jo razglasili kosovski poslanci, se je položaj še zaostril, o čemer pričajo odstranitve albanskih kadrov v administraciji, tovarnah in policiji, ali pa odstopi tistih, ki so tako želeli protestirati proti razpustitvi kosovske skupščine kmalu po poslanski izjavi. Albanci, soočeni s še hujšim nasiljem in dušečim srbskim vojaškim skrbništvom, za sedaj zavračajo nasilje, deloma zato, ker pač težko karkoli storijo proti oklepnim vozilom, pa tudi zato, ker srbska vlada za vsako ceno išče izgovor, da bi pod plaščem nacionalne enotnosti okrepila svojo oblast na Kosovu, navaja Libération izjavo, s katero eden odgovornih ljudi Demokratične zveze Kosova pojasnjuje taktiko albanske opozicije.

Kaj torej storiti? Po mnenju francoskega časnika se pripadniki opozicije na Kosovu oprijemajo evropske karte. Upanja Albancev, ki za sedaj hočejo verjeti v nenasilno pot, temeljijo na željah jugoslovanske vlade, da se vključi v Evropo, trdi pariški dnevnik in dodaja izjavo: Kako se lahko neka vlada, ki tako krši človekove svoboščine, pravico do samoodločbe narodov in odreka svojim državljanom pravico, da živijo v enakopravnem položaju, sploh lahko poteguje za vstop v demokratično Evropo. Prisiljena bo k spremembi, je končna in bržčas tudi ključna izjava reportaže Libérationa.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Novi predlogi o Bližnjem vzhodu

De Cuellar pozval pet stalnih članic VS k sodelovanju – Podoben načrt kot za zalivski konflikt?

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 19. julija – Generalni sekretar OZN Perez de Cuellar je pozval stalne članice varnostnega sveta – peterico ZDA, SZ, Veliko Britanijo, Francijo in Kitajsko – naj pomagajo pri premagovanju zastoja, ki je nastal pri odpravljanju krize na Bližnjem vzhodu.

Kot se je zvedelo, je de Cuellar ta teden na sestanku s stalno peterico v varnostnem svetu dejal, da je že čas, da začno skupaj iskati poti za proučevanje, kako urediti mirovno poravnavo na Bližnjem vzhodu. Do sedaj je večji vlogi OZN na tem področju nasprotoval Washington, ki si je lastil osrednjo vlogo pri posredovanju med Izraelom in arabskim svetom. Toda mirovni načrti zunanjega ministra Bakerja so propadli. Njegove programske točke o stikih in pogovorih med predstavniki Izraelcev in Palestincev so se razblinile. ZDA pa so vrh vsega nedavno še prekinile dialog s PLO.

Prav zato generalni sekretar OZN meni, da je nastopil primeren čas, ko bodo ZDA voljnejše za sodelovanje. De Cuellar je peterico povabil, da bi skupaj izdelali mirovni načrt, ki v marsičem spominja na de Cuellarjev program za prenehanje iransko-iraške vojne, program, ki je svetovni organizaciji spet prinesel nekaj ugleda v mednarodni javnosti. Opazovalci tudi menijo, da bo sedaj – spričo otoplitve odnosov med Vzhodom in Zahodom – svetovna organizacija spet lahko prevzela odločilnejšo in koristnejšo vlogo pri razvozlavanju svetovnih problemov. ZDA so za sedaj dale vedeti, da bodo »resno proučile vse predloge, ki jih bo v zvezi z Bližnjim vzhodom položil na mizo generalni sekretar OZN«.

De Cuellar je svoj predlog naravnal tudi na čas, ko je Washington skrajno nezadovoljen zaradi ravnanja nove izraelske konservativne vlade in njene nepopustljivosti do palestinskega vprašanja. Opazovalci sklepajo, da bodo ZDA verjetno poskušale izkoristiti svetovno organizacijo kot vzvod za pritisk na Izrael. Washington naj bi s pristajanjem na de Cuellarjev predlog Izraelu dal vedeti, da bo dopustil večje vmešavanje OZN v bližnjevzhodne zadeve, če Tel Aviv ne bo prožnejši do mirovnih pobud. Aktivnejši poseg svetovne organizacije pa Izraelu nikakor ne ustreza, saj je naklonjenost varnostnega sveta bolj na strani Palestincev kot pa izraelskih interesov.

Pod velikim pritiskom pa je tudi generalni sekeretar de Cuellar, saj predstavniki arabskih držav v svetovni organizaciji zelo glasno zahtevajo, naj pride na dan s predlogi o varstvu Palestincev, ki so na zasedenih ozemljih izpostavljeni nasilju izraelskih varnostnih sil.

MITJA MERŠOL

Spodrezan frak

Kako pravzaprav diši Evropska skupnost? Na to vprašanje bi verjetno dobili tisoč in en odgovor, kot rečemo, verjetno pa tudi take, da spričo splošne onesnaženosti okolja pravzaprav smrdi. Tedaj francoski biotehnolog Michel Moissiev, ki se ukvarja z mešanjem dišav – sam pravi, da je kipar dišav – prepričljivo zagotavlja, da bo že do letošnjega oktobra ustvaril »pravo dišavo evropske dvanajsterice«. Kaj bo mož ustvaril, bo treba verjetno še povohati. Zanimivo pa je, kako je opredelil temeljne dišave posameznih članic Evropske skupnosti. Tako naj bi bila po njegovem mnenju značilna dišava Španije vonj po biku, Danske vonj po prekajenih ribah, Belgija pa naj bi vonjala po ohrovtu, pivu, olju za cvrtje in tobaku. Za Grčijo naj bi bila značilna mešanica vonjav origana, olivnega olja in česna, Nizozemska naj bi dišala po smetani, Italija pa kar po cappucinu. Verjetno bodo s profesorjevimi ugotovitvami še najbolj zadovoljni v Franciji, saj naj bi bila njena značilna vonjava francoski parfum. Znajo pa se ujeziti Irci, saj je biotehnolog iz Toulousa kratko malo pozabil, da so neodvisna država in tudi članica Evropske skupnosti, in jim pripisal prav vonjavo Velike Britanije, za katero naj bi bil značilen vonj po svež pokošeni travi.

● De Cuellar in svetovna organizacija si v teh poletnih mesecih pospešeno prizadevata za izdelavo načrta o prenehanju državljanske vojne v Kambodži. V zvezi s tem je tudi Bushova vlada izteguila močne diplomatske tipalke v smeri proti Hanoju.

GLEDAMO, POSLUŠAMO... OCENJUJEMO GLEDAMO, POSLUŠAMO... OCENJUJEMO

GLASBA

Oktet z Geddo

Letošnji ljubljanski Poletni festival se je začel in eden prvih koncertov je bil tudi ponedeljkov v Frančiškanski cerkvi, na katerem je nastopil Slovenski oktet z gostom – tenoristom Nicolaiem Geddo.

Spored koncerta je bil zastavljen predvsem za širok krog občinstva, prvi del so zapolnile cerkvene skladbe, vključno z ruskimi pravoslavnimi, medtem ko so bile v drugem delu posvetne skladbe iz časa čitalnic, priredbe slovenskih in ruskih ljudskih oziroma ponarodelih pesmi. Del programa je Slovenski oktet (ki deluje pod umetniškim vodstvom Antona Nanuta) odpel sam, v delu pa se mu je kot osrednji izvajalec pridružil Nicolai Gedda.

V samostojnih nastopih je Slovenski oktet prikazal izvajalsko prakso, kakršne smo vajeni: intonančno, interpretacijsko in zvočno usklajeno. Gedda je pokazal, da glasovno (prodoren in barvno lep glas) lahko neoporečno izvede tudi zahtevne vloge, vendar pa je zaradi intonančno nekoliko samovoljne izvedbe skupni del koncerta (Slovenski oktet in Gedda skupaj) ta del sporeda zazvenel za nianso bolj neusklajeno kot del sporeda, ki ga je Oktet izvajal sam. – Celoten koncert je bil lepo doživetje, tudi občinstvo (dobršen del so bili tuji turisti) je bilo v celoti zadovoljno. Dokaj (poslušalsko) nezahteven spored je naletel na ustrezen odziv in zato tudi dodatek ni izostal. Sicer smo v sporedu slišali dela Gallusa, Bacha, Mozarta, Gounoda, Dubenskega, Česnokova, Fatjejeva, Foersterja, Abta, Venturinija, Prelovca, Simonitija, Žarova, Svješnikova, Kalnikova in Rijavca.

TOMAŽ RAUCH

Poklicna drža

SPORED: Čajkovski, Simfonija v h-molu, št. 6, Rahmaninov, Simfonični plesi, op. 45.
IZVAJALCI: Moskovski državni simfonični orkester, Pavel Kogan (dirigent).
PRIZORIŠČE: Gallusova dvorana v Cankarjevem domu.

Festivalski program se odvija tradicionalno. V pričakovanju Šostakovičeve simfonije št. 14 sem odšel, kakor mnogi resni poslušalci, s sicer imenitnega koncerta z nekoliko grenkobe. Če že ni mogel nastopiti sloviti pianist Derek Han (zaradi poškodovane roke), pa nismo dobili nobenega pojasnila, zakaj je koncertni spored popolnoma spremenjen. Sicer je bil predvajani spored ruskih skladb nedvomno primernna umetniška legitimacija visokoprofesionalnega orkestra. Čudi me, da simfonije niso predstavili na takšni tehnični ravni, kakor jo ta orkester zmore in kar je dokazal in prikazal v drugi točki sporeda.

Šesto simfonijo, imenovano Patetična (op. 74), je Čajkovski napisal leta 1893, pred skoraj sto leti (prva izvedba je bila 28. oktobra 1893 v Petersburgu pod vodstvom avtorja, ki je umrl osem dni po tem dogodku). Simfonija ne vsebuje konkretnega programa, čeprav so ji ga večkrat hoteli vtisniti. Naslov simfonije vodi poslušalca v široko tolamčenje glasbene neposrednosti. Sugestivnost naravi muzike daje vsakokratno vživljanje vanjo. Tokrat je Pavel Kogan vodil Moskovčane z močno poudarjenim dinamičnim kontrastiranjem, z rubatoranjem v vseh stavkih. Godalni korpus (po fakturi) že tako in tako izstopa. Največjo težo pa ji je dal še s povečanjem zasedbe in razmerij v njej (deset kontrabasov itd.).

Prvi stavek najbolj upravičuje naslov Patetična (simfonija). Dirigentov pristop se je tega držal; medtem ko je tu dosegel skoraj realistično uresničitev zvočne ponazoritve nenormalnega čustvenega stanja, je z vso občutljivostjo snovi sklenil simfonijo v izginevanju. Na tako polno godalno igro naletimo zelo redko. Manj so me zanimala pihala in trobila, predvsem zaradi manjše artikulacijske prožnosti. V celoti so gostje postavili muziciranje v smer temperamentnega, visokopoklicnega odzivanja. Ponekod z občutnim nagnjenjem k pretiravanju. Tudi to sodi k ruski drži, na umetniškem področju, seveda.

V del ustvarjalnosti Rahmaninova sodi tudi tradicionalno reprezentiranje ruske glasbe po zgledu Čajkovskega – tovrstna »zevropeizirana ruskost« je imela velik odmev celo zaradi univerzalnega jezika komuniciranja. Gladka, spevna melika, plastična forma, barvita orkestracija so vidnejši znaki tovrstne popularnosti. Rahmaninovi simfonični plesi so odraz takšne kompozicijske usmeritve. Delujejo na vse vrste poslušalcev; prebijajo torej morebitne slušno-tradicijske pregrade. Vendar se jim že pozna oddaljenost od današnje sprejemne tradicije. In kako močno? Odvisno od ravni glasbenega razmišljanja.

Kljub izjemno naštudirani izvedbi pod vodstvom znanega umetnika Pavla Kogana smo sprejeli plese bolj ali izključno kot poustvarjalni dosežek, manj kot umetniško vznemirljivo. Manjkala nam je torej Šostakovičeva 14. simfonija.

Poklicna drža Moskovčanov nam bo ostala v spominu kot zgledna spodbuda za domače muzike.

MARIJAN GABRIJELČIČ

Kaj bo z drevesi in kaj bo s slikami Narodne galerije

Spomladi, ko je bila na natečaju izbrana rešitev za preureditev ljubljanske Narodne galerije in njeno povezavo s stavbo nekdanjega Kluba delegatov, je vse kazalo, da bo naposled ta ustanova po več desetletjih uredila prostorske težave. Najnovejša dogajanja, kot so protesti ljubljanskih strank in nesoglasje pristojnih sekretariatov v mestu, pa utegnejo za jeseni predvideno gradnjo preprečiti.

Poseg je postal sporen zaradi načrtovane odstranitve petih ali šestih dreves na vrtu poslopja Kluba delegatov, ki jo predvideva izbrani projekt. Politične stranke, združene v ljubljanskem Demosu, menijo, da dreves ne bi smeli podreti, da je treba tamkajšnjo zeleno površino zavarovati in jo raje nameniti učencem bližnje šole. Podobno menita tudi pristojna sekretariata za urejanje prostora, ki se zavzemata za ohranitev dreves in predlagata spremembo projekta; opozarjata tudi na neusklajenost z urbanističnimi pogoji in na postopek zbiranja dokumentacije ter zato nista pripravljena dati dovoljenja za gradnjo. Ob tem je treba povedati, da je galerija sicer res ukrepala nekoliko na svojo pest, da pa bi tudi prvotno zamišljena (in s plani usklajena) podzemna povezava med stavbama prizadela drevesa in bi bila zato njihova rešitev le navidezna.

Drugačni od mnenj, ki prisegajo na ohranitev drevja na prostoru, kjer je zasnovan povezovalni galerijski trakt in predvidena postavitev originala Robbovega vodnjaka, pa so argumenti strokovnjakov: krajinarjev in tistih, ki se ukvarjajo z varovanjem naravne dediščine. Ti pravijo, da je sicer vsako drevo dragoceno, a tudi nadomestljivo. Posebna merila seveda veljajo za kvalitetne parkovne zasnove ali drevorede, vendar omenjeno zelenilo ne sodi mednje, kot tudi ne v kategorijo zaščitene naravne dediščine mesta. In zato bi v primeru, ko gre za nacionalno ustanovo (ki ima naposled zbran tudi denar za gradnjo), za kulturno dediščino, obsojeno na hiranje v depojih, kazalo razmišljati nekoliko bolj daljnovidno.

SAŠA VIDMAJER

Koncert in razstava v galeriji ŠKUC

Danes, 20. julija, ob 20.30 se bo v ljubljanski Galeriji ŠKUC (na Starem trgu 21) predstavil trio Primož Simončič, saksofon, Nikola Sekulović, bas, in Blaž Grm, bobni, s koncertom Harmonija novega tisočletja. V torek, 24. julija, ob 20. uri pa bodo v galerijskih prostorih odprli razstavo del Luka Žana.

DELO plus

Slikarska kolonija na Pohorju

Maribor je od danes bogatejši za novo likovno kolonijo s kratico POAART, ki pomeni Pohorje – Alpe – Adria – art. Odprli jo bodo danes (20. julija) ob 17. uri v hotelu Areh na Pohorju. Kolonijo so organizirali in zasnovali novi zasebni najemniki Šport hotela Areh (najemnica Mojca Herinek) in s tem planinskemu gostišču 1.500 metrov visoko k športni vabljivosti dodali še kulturno razsežnost. Kolonijo bo nocoj odprla mariborska županka Magda Tovornik, nakar bo koncert ansambla Lačni Franz.

Kolonijo, ki bo vsakoletna, so zasnovali v duhu srednjeevropskega kulturnega sodelovanja v okviru Alpe–Jadran, kar ponazarja tudi seznam vabljenih akademskih in ljubiteljskih slikarjev: Jure Cihlar (Koper), Janez Knez (Trbovlje), Huiqin Vang, Marjan Skumavc, Stane Hrovatič (Ljubljana), Slavko Kores, Rado Jerič, Anka Krašna (Maribor), iz Marinbora bo tudi slikar samouk Aco Lebarič, Zlatko Gnezda akd. slikar iz Ljutomera, Nikolaj Beer pa iz Trbovelj, samorastnik Tone Volf je iz Brezovice pri Ljubljan. Mednarodne goste zastopajo štirje akad. slikarji iz Italije in Madžarske. Kolonija se bo končala 28. julija, dotlej pa bo na Pohorju še vrsta kulturnih prireditev.

F. F.

Na poti k zakonu za zasebno šolo

Republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo dr. Peter Vencelj je povedal, da ta sekretariat pripravlja osnutek zakona o organizaciji, financiranju in delavcih na področju vzgoje in izobraževanja. Predlog za izdajo zakona naj bi šel – če bo mogoče – pred izvršni svet še ta mesec. Sam zakon naj bi nato sprejeli do konca leta, imel pa bi prehoden značaj.

Misel zakona bi bila, da bi se šole organizirale kot neprofitni zavodi. Ravnatelja bi imenoval ustanovitelj, to je družbenopolitična skupnost (na primer republika, občina). Šole bi lahko ustanavljali tudi drugi ustanovitelji; te bi se družbeno verificirale in dobile pravico izvajati nacionalni vzgojno-izobraževalni program – gre za tako imenovane privatne šole. Šolska delovna mesta bi bila sistemizirana, delovno razmerje bi se urejalo preko javnega razpisa, pravice delavcev pa bi se določale bolj ali manj z zakonom. Osebni dohodki od osnovnošolskega učitelja-pripravnika do rednega univerzitetnega profesorja bi se uredili s skupno potezo bodisi v zakonu bodisi v generalni kolektivni pogodbi. Dogovorjeni nacionalni učno-vzgojni program naj bi se financiral iz proračunov: srednje in visoko šolstvo iz republike, osnovno šolstvo iz proračunov občin, a poenoteno in z garancijo skupščine Republike Slovenije. Omenjeni zakon – če bo sprejet – naj bi se začel uvajati po novem letu 1991. Predvideno je eksperimentalno preverjanje v času priprave zakona, to je letos jeseni.

J. S.

APZ Tone Tomšič na dveh tekmovanjih

Akademski pevski zbor Tone Tomšič je pevsko sezono končal z dvema mednarodnima tekmovanjema. Prvo je bilo med 5. in 8. julijem v Spittalu v Avstriji, drugo (»C. A. Seghizzi«) pa od 11. do 14. julija v Gorici.

V Spittalu je zbor tekmoval v dveh kategorijah, umetni in narodni pesmi, pri čemer je bila prva razdeljena na obvezni in prosti program. Žirija, ki je bila žal enonacionalna (obe Nemčiji in Avstrija), kar pri takih tekmovanjih ni v navadi, je prosti del umetnega programa APZ Tone Tomšič degradirala in zbor uvrstila na sedmo, v zvrsti narodne pesmi pa na četrto mesto. Zbor je sprejel izide tekmovanja rezervirano. Navdušene izjave o njegovem nastopu, pohvale naključnih poslušalcev, tujih in domačih strokovnjakov pa so takšno razpoloženje samo potrdile.

Zbor se je hitro osredotočil na tekmovanje v Gorici, kjer so tekmovali z istim umetnim programom – Gallus, Mendessohn-Bartholdy, Wolf, Debussy in Sandström, brez Petrassija in podobnim narodnim – Jež, Lebič, Pahor, Merkù, Srebotnjak, brez Žirovnika in Mirka. Tudi konkurenca je bila precej podobna, sodelovali so zbori iz desetih držav (Bolgarija, Češkoslovaška, Francija, Madžarska, Poljska, Romunija, Sovjetska zveza, domačini in APZ ter DPZ Glasbene matice iz Trsta).

APZ Tone Tomšič je z dirigentom Jožefom Fürstom v Gorici zasedel dve tretji mesti – v umetnem (polifonija) in narodnem programu ter drugo mesto s Kolom Vinka Globokarja, ki se je tudi kot solist zelo prijazno odzval vabilu zbora na tekmovanje v kategoriji glasbe 20. stoletja. Dirigent je za najboljšo izvedbo skladbe v tej kategoriji dobil posebno priznanje.

APZ Tone Tomšič so razglasili tudi za najboljši zbor v okviru skupnosti Alpe-Jadran, Jožef Fürst pa je dobil še posebno priznanje za najboljšo izvedbo romantične skladbe (Wolf) in najvišje priznanje tekmovanja, diplomo »C. A. Seghizzi« za najzanimivejši program in poseben prispevek k tekmovanju v Gorici.

Č. V.

Kritika Astorie

V Montecatiniu blizu Firenc v Italiji poteka tradicionalni filmski festival, na katerem prikazujejo tudi več jugoslovanskih filmov. Kot piše včerajšnji Vjesnik, so doslej vsi naši filmi »dobro šli skozi« – razen Kavarne Astorie Jožeta Pogačnika, na katero so se vsule puščice levičarskih kritikov, puščice, kolikor jih na tem festivalu ne pomnijo. Pogačniku so očitali, kot povzemamo, da je posnel »film proti socializmu, slab in enosmeren . . .« Njegov film da je »laž«, ne pa umetnost. Pogačnik je kritikom odgovarjal, kot piše Vjesnik, »zbrano« in zavrnil podtikanja, da bi film bil laž. Zagovarjal je avtorjevo videnje sveta, pri čemer je rekel, da mora to videnje »biti iskreno in težiti k iskanju resnice«.

Večer pantomime v Križankah

V petek, 20. julija, ob 21. uri bo v okviru 38. Mednarodnega poletnega festivala v ljubljanskih Križankah nastopil znani pantomimik Andres Valdes z recitalom pantomime »Malo za šalo, malo zares«. Andres Valdes ostaja v predstavi zvest pregovoru, ki pravi, da je »v vsaki šali tudi nekaj resnice«. Igrata Andres Valdes in njegova asistentka Jana Kovač, spored pa bo povezovala Živa Gorup.

Italijanska vohunska zgodba spominja na čase hladne vojne

Uslužbenka Olivettija skušala prodati sovjetskemu vohunu dokumente Nata za 225.000 dolarjev

RIM, 19. julija (Tanjug) – Takrat, ko so v Berlinu podrli mejni prehod Charlie med vzhodnim in zahodnim delom mesta, so tudi v Italiji presodili, da je dovolj vohunske literature v slogu hladne vojne. Toda nekaj tega je vendarle ostalo, čeprav ni več filmskih junakov, ki so se sprehajali čez znani berlinski mejni prehod in za seboj puščali na desetine trupel.

Začelo se je pred šestimi meseci, ko so agenti protiobveščevalne službe v Piemontu ujeli »vohunske signale«. Po večmesečnem zasledovanju so aretirali 50-letno Antonietto Mario Valente, zaposleno v Olivettiju, ki je diplomirala na fakulteti za družbene vede, pa tudi 46-letnega Viktorja Dimitrijeva iz Moskve, višjega uslužbenca sovjetskega trgovinskega ministrstva, ki je bil v Italiji uradno član sovjetske trgovinske delegacije. Valenteeva je delala v Olivettijevem oddelku za odnose z Vzhodno Evropo, kar ji je omogočilo več potovanj v Sovjetsko zvezo. Tam je navezala stike, ki so jo pripeljali naravnost v zapor. Z Dimitrijevom se je, očitno na priporočilo iz Moskve, »spoznala« ob koncu junija v Milanu. Do srečanja je prišlo »po naključju«, na ulici, vendar so ga posneli s filmsko kamero. To so storili zasledovalci, ki jih je nekaj tednov prej »dobila« uslužbenka Olivettija.

Za dokument pakta Nato je od Dimitrijeva zahtevala 225.000 dolarjev. Ni problem, se je glasil odgovor, vendar pod pogojem, da Valentejeva osebno odnese v Moskvo mapo, obsegajočo kakih 50 strani, na katerih so pojasnjene »procedure za zaščito zaupnih informacij pakta Nato, ki se oddajajo z elektronskimi napravami«, ali z drugimi besedami, šifre za računalnik, s katerim distribuirajo operativna sporočila zahodne vojaške zveze. Do drugega sestanka Valente-Dimitrijev v Torinu ni prišlo, ker so Italijanko aretirali 6. julija, čez štiri dni pa se je v zaporu znašel tudi uslužbenec sovjetskega ministrstva, ki je prišel v Torino z drugo sovjetsko delegacijo.

Ostre obtožbe na podcelini

Indija in Pakistan se obmetavata z medsebojnimi obtožbami o podpori terorističnim in gverilskim skupinam – Kljub ostrim besedam nihče noče vojne

OD DOPISNIKA TANJUGA

NEW DELHI, 19. julija – Policija v Karačiju je obtožila »sosednjo državo«, da je kriva krvavih neredov, ki že tedne in tedne divjajo v južni pakistanski provinci Sind, kjer je bilo samo maja ubitih kakih 30 ljudi. Ni težko uganiti, da je to lahko samo Indija, iz katere je, tako je rečeno v tej obtožbi, v Sind prišlo »kakih 1000 dobro izurjenih teroristov«. Policisti v Karačiju pravijo, da v dokaz lahko ponudijo zapisnike o zaslišanjih aretiranih teroristov.

Varnostna služba v indijski državi Džamu in Kašmir je sporočila, da »okoli 6000 kašmirskih mladincev, izurjenih v Pakistanu za sovražne akcije, samo čaka na priložnost, da bodo prišli v Indijo«. Tudi tam se sklicujejo na zapisnike o zaslišanju ljudi, ki so jih prijeli, ko so skušali ilegalno priti čez mejo. Po tem poročilu naj bi bilo od januarja do julija letos pri tem ubitih 127 ljudi. Teh podatkov nikakor ni mogoče preveriti. Poznavalci razmer v obeh državah pa trdijo, da bi verjetno vsakdo na zaslišanju priznal vse, kar bi od njega zahtevali.

Obe državi seveda zanikata trditve. Pakistan sicer pri tem ni tako dosleden kot Indija in priznava, da »muslimanskim bratom v Indiji, ki se borijo za svobodo, daje in bo dajal moralno in diplomatsko podporo«.

Pomembna razlika pa je med Sindom in Kašmirom v tem, da v pakistanski provinci nihče ne izobeša indijske zastave in ne vzklika indijskim voditeljem, kar je v Kašmiru že dve leti v navadi. Poleg tega v Sindu ni organiziranega secesionističnega gibanja, kakršno imajo v Indiji. Voditelji indijskih secesionistov večinoma legalno živijo v Pakistanu, od koder nemoteno pozivajo svoje pristaše, naj pobijajo Hindujce in varujejo Muslimane.

Obveščevalni in vojaški krogi v New Delhiju so pred kratkim prvič opozorili na pomembno spremembo taktike militantnih organizacij. Te v zadnjem času čedalje pogosteje in čedalje ostreje napadajo patrulje varnostnih sil in pobijajo njihove oficirje. Hkrati so namesto preizkušenih gverilskih akcij »udari in pobegni« čedalje pogostejši dolgotrajni spopadi.

BOŽIDAR FRANCUSKI

● Vojaški strokovnjaki na podlagi tega sklepajo, da ne gre samo za »zavedeno mladino«, ki jo po kratkem urjenju pošljejo v diverzantske akcije, temveč za manj ali bolj prekaljene borce, vajene dolgotrajnejših spopadov. Kot trdijo Indijci, se je pri zaslišavanju ujetih teroristov pokazalo, da so med njimi tudi afganistanski Mudžahidi, ki jih je v Pakistanu tisoč. Posredno je te trditve dokazal tudi ugledni vodja pakistanske opozicije Abdul Vali Khan, ki je med zasebnim obiskom v New Delhiju izjavil, da samo na ilegalnem trgu z orožjem v Karačiju čaka na morebitne kupce 100.000 »kalašnikov« in da ameriško orožje, namenjeno afganistanskim upornikom, zdaj dobivajo teroristi v Indiji in Šrilanki. Vendar pa Khan trdi, da pakistanska armada ni za vojno z Indijo, da pa močne fundamentalistične skupine silijo predsednico Benazir Buto, da zaostruje položaj v zvezi s Kašmirom.

Svet v očeh AI

④

Pripravila: ALENKA PUHAR

AMNESTY INTERNATIONAL 1990 REPORT

Zatem poročilo navaja, da je bila septembra v Sloveniji ukinjena smrtna kazen in da je osnutek novega zveznega zakona predvidel zmanjšanje števila kaznivih dejanj, za katera je možno izreči smrtno kazen. Dodaja, da je Jugoslavija 18. aprila podpisala konvencijo proti mučenju in drugim oblikam okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, vendar do konca leta konvencije ni tudi ratificirala.

Med zaporniki vesti poročilo osvetljuje primer Limana Jašarija in štirih drugih Albancev, ki so bili januarja v Skopju obsojeni na zaporne kazni od šest do deset let zaradi podžiganja k nacionalnemu sovraštvu: »Baje so izražali nacionalistične nazore in avgusta 1988 vodili demonstracije proti zapiranju šol, kjer so poučevali v albanščini. Po pritožbi so Limanu Jašariju znižali kazen na devet let, preostalim pa na tri leta zapora.«

Naslednji primer so Nexhat Maliqi in devet soobtoženih, ki so v Prištini dobili zaporne kazni od enega do pet let, češ da so pripadali ilegalni skupini, ki je za Kosovo zahtevala status republike. Nihče ni bil obtožen uporabe ali ščuvanja k nasilju. Po pritožbi so bile kazni potrjene.

V nasprotju z drugimi deli države, piše AI, kjer le še poredko uporabljajo 133. člen KZ, na Kosovu še naprej obsojajo zaradi sovražne propagande. Tako je bil Rexhep Bislimi julija obsojen na dve leti zapora, ker je prijateljem dal tri knjige, ki po mnenju sodišča »zlohotno in neresnično« prikazujejo stanje v Jugoslaviji.

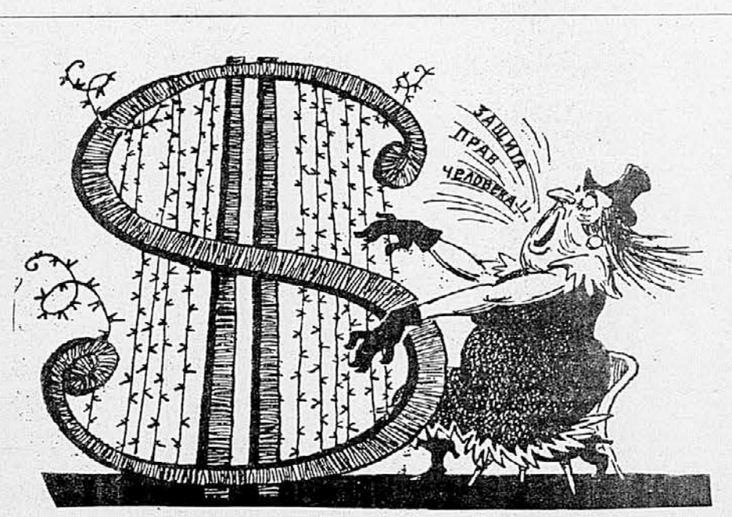
Poročilo se nadaljuje s primeri ljudi, ki so bili obsojeni po 114. členu KZ, ki zajema »kontrarevolucionarno spodkopavanje družbene ureditve«. Ta člen je bil, po mnenju AI, že večkrat kritiziran zaradi prevelike širine, posebno pozornost pa je doživel ob odmevnem procesu proti Azemu Vlasiju in 14 soobtoženim, ki so bili kontrarevolucionarni s tem, da so dajali moralno podporo stavkajočim rudarjem, jih obiskovali in podobno: »Čeprav jih obtožnica ni bremenila z nasilnimi dejanji, je tožilec vztrajal pri obtožbi, da so krivi tudi za smrti med demonstracijami, to je v času, ko so bili v preiskovalnem zaporu. Takšne obtožbe so kaznive z zaporom od 10 do 20 let in s smrtno kaznijo.Do konca leta proces še ni bil zaključen.«

Naslednja kategorija zapornikov vesti, na katere opozarja poglavje o Jugoslaviji, so oporečniki, ki nočejo služiti vojske, največkrat zaradi verskega prepričanja. Večina jih sodi med Jehovine priče in so iz Slovenije in Hrvaške. AI dodaja: »Julija so bili sprejeti novi predpisi, ki dajejo možnost 24 mesecev neoboroženega služenja vojaškega roka (to je dvakratni običajni rok) za oporečnike iz verskih razlogov. Oblasti trdijo, da so bili do novembra osvobojeni vsi zaprti oporečniki vesti.«

Primeri nekorektnega sojenja in ravnanja z zaprtimi

Na prvo mesto med primeri nepoštenega sojenja je AI uvrstila proces pred vojaškim sodiščem, kjer so bili Ilir Nallbani in še osem vojakov v postopku, češ da so leta 1988 poskušali zanetiti ogenj v vojaški akademiji. Vojaško sodišče ni hotelo zaslišati prič in upoštevati drugega gradiva, ki ga je predložila obramba. Med osmimi obtoženimi jih je sedem trdilo, poleg njih pa še dve priči, da so jih preiskovalci med postopkom prisili k lažnim izjavam. Sodišče ni odredilo preiskave teh njihovih izjav o domnevnih fizičnih in psihičnih pritiskih. Junija so bili vsi obsojeni na zaporne kazni od treh do deset let.

»Odvetniki, ki so večkrat branili pripadnike albanske narodnosti, obtožene političnih deliktov, so izjavili, da je mnogo njihovih klientov pred sodiščem dejalo, da so jih policisti in varnostni organi prisili k samoobremenilnim izjavam, da pa takšne izjave sodišča skoraj zmeraj preslišijo. Vendar dodajajo, da so leta 1989 sodišča na Kosovu oprostila nekaj ljudi, ki so bili obtoženi političnih deliktov. To se je v preteklosti poredko dogajalo.«

PRAVDA IN PRAVICE – Vzhodnoevropski tisk je, v skladu s politiko svojih vlad (ali centralnih komitejev) vztrajno gojil sarkastični odnos do celotnega sklopa človekovih pravic in do vseh organizacij, ki si prizadevajo za njihovo spoštovanje. Tu reproducirana karikatura je iz Pravde, pomlad 1978, in je nastala kot komentar na dogajanje na zasedanju KVSE v Beogradu. Čeravno se je 35 držav zbralo na konferenci, da bi pregledale, kako spoštujejo določila Helsinške listine, med njimi človekove pravice, se je Sovjetski zvezi posrečilo, da v končnem besedilu ta problem sploh ni bil omenjen. Gospa, ki ob spremljavi harfe opeva človekove pravice, je debela, ker socialistični humor enači debelost z buržoazijo in reakcionarnostjo, vitkost pa s proletariatom in napredkom. V skladu s tem je jugoslovanski psiholog Mladenović leta 1985 opisal jugoslovanske disidente kot 150 kg težko žensko, ki ne ve, da ji ne pristojajo kavbojke, in zgolj zaradi mode vnaklada o demokraciji in človekovih pravicah.

Zatem poročilo načne trpinčenje in slabo ravnanje z zaprtimi, kar stori s pomočjo poročil, ki so jih maja in junija objavili v hrvaškem tisku. Navaja primer Agima Vlasija, enega od 237 aretiranih in »izoliranih« takoj po uvedbi izrednega stanja na Kosovu, ki je bil zaprt v Leskovcu: »Poročal je, da sta ga dva zaporniška paznika pretepla in da je moral kasneje dvakrat teči skozi špalir paznikov, ki so ga pretepali s pendreki, brcali in suvali. Drugi izoliranec, Bahri Osmani, je opisal podobno trpinčenje v zaporu v Vranju. Povedal je, da so ga kasneje premestili v zapor v Šabac, kjer ga je policijski preiskovalec pretepel do nezavesti. Dva dni zatem so ga prepeljali v zaporniško bolnišnico v Beograd, kjer je bil baje pet dni uklenjen z verigo. Agim Vlasi in Bahri Osmani sta bila izpuščena 15. maja. Oktobra je bil sprožen postopek proti 12 paznikom iz zapora v Vranju, ki so bili obtoženi, da so pretepali in poniževali 22 zapornikov. Decembra se je začel proces proti devetim paznikom, ravnatelju in načelniku varnostne službe v zaporu v Leskovcu, obtožnim trpinčenja 41 zapornikov, med njimi Agima Vlasija.«

Jugoslavija se še vedno brani obiskov AI

Opisana je še skrivnostna smrt Xhemaila Berishe, ki se je baje aprila vrgel skozi okno v drugem nadstropju policijske postaje. Neuradni viri pripisujejo smrt fizičnemu in pishičnemu maltretiranju. Življenjske razmere so opisane kot slabe v Zenici, Lepoglavi, Stari Gradiški, Idrizevu in drugod. Navedena je izvršitev smrtne obsodbe nad Laszlom Tubicakom in obsodba na smrt Tomislava Tomovskega.

Naše v polfinalu Prva zmaga nad SZ

Ob koncu tekmovanja v četrtfinalu SP neporaženi le ZDA in Jugoslavija – V polfinalu s Kubo

KUALA LUMPUR – Jugoslovanska ženska košarkarska reprezentanca je zmagoslavno končala tekmovanje v svoji četrtfinalni skupini svetovnega prvenstva. V zadnji tekmi je premagala še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38) in se tako brez poraza uvrstila v polfinale, kjer se bo v soboto pomerila s Kubo, v drugem polfinalu pa bosta igrali ZDA in ČSFR.

Jugoslavija : SZ 64:63 (36:38)

Dvorana Negara, gledalcev 1000, sodnika Richardson (Angl) in Miligen (N. Zel).

JUGOSLAVIJA: Lakić 8, Bajkuša 3, Nakić 9, Golić 7, Mujanović 27, Arbutina 8, Milošević 2.

SOVJETSKA ZVEZA: Evkova 2, Kuznjecova 17, Hudasova 15, Sumnjikova 10, Zasulskaja 6, Savickaja 13.

Zaključek te tekme je bil izjemno razburljiv, kajti prav težko je opisati, kaj vse se je dogajalo v zadnjih 59 sekundah. Naše so vodile s 64:63, s klopi pa so dobile navodilo, da morajo igrati na dolg napad, tudi če se jim ponudi priložnost za protinapad. Kljub vsej previdnosti pa so izgubile žogo in Kuznjecova je izvajala prosta meta – eden za enega. Vendar pa je dotlej najboljši igralki reprezentance Sovjetske zveze zadrhtela roka in gnečo po skoku na odbito žogo sta sodnika razrešila z mrtvo žogo. Ta je po sodniškem metu 25 sekund pred koncem končala v rokah Andjelije Arbutine, a so jo naše šest sekund kasneje znova izgubile. Nov napad tekmic se je vnovič končal s prostima metoma eden za enega in tudi tokrat Sumnjikova ni bila natančna. Sedem sekund pred koncem je žogo pograbila Mara Lakić, ki je nato do sirene ni več izpustila iz rok. Sicer pa so to tekmo naše začele izvrstno z vodstvom 13:0, nato pa so nepričakovano popustile in dovolile tekmicam, da so sredi prvega polčasa vodile že z 12 točkami (30:18). Na srečo so se naše še pravi čas zbrale in izenačile na 30:30. Nato so skoraj ves drugi polčas vodile z nekaj točkami prednosti, le pet minut pred koncem je vodila SZ z 61:60.

Zasluženemu slavju naših košarkaric so se seveda pridružile tudi Čehoslovakinje, saj bi jih Sovjetska zveza z zmago z dovolj veliko razliko še izločila iz polfinala.

»Sovjetska zveza je bila naš najmočenjši tekmec na tem prvenstvu,« je dejal po tej veliki zmagi naš zvezni trener **Mihajlo Vuković**. »Vedeli smo, da se zanašajo predvsem na kakovost posameznih igralk in pa da so telesno slabše pripravljene od nas. Vse te njihove slabosti nam je uspelo popolnoma izkoristiti. Res, napak na obeh straneh ni manjkalo, toda mislim, da smo kljub temu zasluženo zmagali. Vesel sem, da se je na tej tekmi končno razigrala Arbutina, pohvaliti moram Lakićevo, Mujanovićeva pa je še enkrat dokazala, da je velika borka. Tudi sicer so vse igralke izpolnile zadane naloge.«

»Zasluženo smo zmagale, moram pa priznati, da je bilo peklensko težko sedeti na klopi v zadnji minuti,« je dodala Sarajevčanka **Vesna Bajkuša**. »Vse igralke smo bile povsem iz sebe, kajti tako razburljive tekme zagotovo še nobena od nas ni videla.«

Drugi rezultati – skupina za razvrstitev od 9. do 16. mesta: J. Koreja : Italija 81:70 (38:29), Japonska : Zaire 80:53 (41:30), Brazilija : Kitajska 100:97 (52:44), Senegal : Malezija 73:41 (36:19); četrtfinale: Kuba : Kanada 75:69 (33:36), ČSFR : Avstralija 83:54 (42:33), ZDA : Bolgarija 93:72 (52:38). Končni vrstni red četrtfinala – 1. skupina: 1. ZDA 6, 2. Kuba 5, 3. Bolgarija 4, 4. Kanada 3; 2. skupina: **1. Jugoslavija** 6, 2. ČSFR 5, 3. SZ 4, 4. Avstralija 3.

Turnir v Podbrezjah

KRANJ – TVD Partizan Podbrezje organizira od 27. do 29. t. m. v počastitev praznika občine Kranj (1. avgust) prvi Dunlop turnir na novih teniških igriščih v Podbrezjah. Prijave po telefonu (064) 25-886 vsak dan od 15. od 20. ure. Prijavnina je 200 din. Začetek bo 27. t. m. ob 15. uri; vsi tekmovalci bodo prejeli priložnostno spominsko darilo, prvi štirje pa nagrade v vrednosti 10.000 din.

Ivaniševićeva serija se nadaljuje

Naš najboljši teniški igralec se je uvrstil v četrtfinale Stuttgarta

STUTTGART – Mladi jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević ima vse možnosti, da z uvrstitvijo v zaključni del turnirja za Pokal Mercedesa, še izboljša svoj položaj na svetovni lestvici (zdaj 23.). V osmini finala je premagal 27-letnega Avstralca Masurja s 6:2, 6:7, 6:4, v četrtfinalu pa bo njegov nasprotnik nemški igralec za Davisov pokal Jelen. Ta je v osmini finala po hudem boju izločil Argentinca Davina s 4:6, 7:6, 6:3. Še druga izida spodnjega dela turnirske tabele – Filippini (Uru) : Carbonell (Špa) 6:2, 6:4, E. Sanchez (Špa) : Fromberg (Avs) 6:3, 2:6, 6:2.

V prvih tekmah v zgornjem delu tabele je Leconte (Fr) premagal Česnokova (SZ) : 7:5, 6:3, Čerkasov iz SZ pa Novačka (ČSFR) s 7:5, 3:6, 6:4. Drugi Jugoslovan Prpić je izgubil z Argentincem Perezom Roldanom z 2:6 in 3:6, prvi nosilec Gomec (Ekv) pa pravtako presenetljivo z Avstrijcem Skoffom s 5:7, 6:0 in 4:6.

Agassi v tretjem kolu

WASHINGTON – Tudi prvi nosilec na mednarodnem teniškem turnirju v ZDA Agassi se je uvrstil v 3. kolo. Premagal je rojaka Pearceja s 7:6, 6:3. Nemec Stich je dobil proti Volkovu (SZ) s 6:4, 7:5, Švicar Hlasek pa je ugnal Pereiro iz Venezuele s 7:6, 6:3.

In vendar SP v Novi Zelandiji! Odločitev po telefonski seji

Ker so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, bodo slaloma in veleslaloma moških od 6.–9. avgusta, prej pa bo trening

LJUBLJANA, 19. julija – Svetovni pokal v alpskem smučanju se bo vendarle začel v Novi Zelandiji. Dve tekmi v slalomu in dve v veleslalomu bosta na sporedu od 6. do 9. avgusta, še pred začetkom svetovnega pokala v novi sezoni so novozelandski prireditelji za vse reprezentance zagotovili treninge, kar je bil pogoj, da so vodje reprezentanc sploh pristali na prestavitev tekem na poznejši termin.

Odločitev, da tekme za svetovni pokal v Novi Zelandiji vendarle bodo, je bila sprejeta na nenavaden način – po telefonski seji vodij ekip, ki so odpotovali v Novo Zelandijo kot izvidnica že pred tednom dni in glavnimi trenerji reprezentanc, ki so ostali v Evropi. Vodje ekip iz izvidnice, med katerimi je tudi trener avstrijskih specialistov za tehnične discipline Filip Gartner, trenerji italijanske, francoske in ameriške reprezentance ter odgovorni za moški del svetovnega pokala, Švicar Hans Schweingruber, so se za danes ob 11. uri dogovorili, naj bodo vsi trenerji, ki so ostali doma, pri telefonih, tako da se je ob tej uri lahko začela telefonska seja na relaciji Nova Zelandija–Evropa. Trenerji, zbrani v ozvočeni sobi, tako da so jih v Evropi slišali vsi hkrati, so iz Nove Zelandije zagotovili, da so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, tako da omogočajo vadbo in tekme. Sledilo je še glasovanje, kakšrno je v navadi na tehničnih sejah vodij ekip, proti tekmam je bil le trener reprezentance ZRN Klaus Mayer, drugi pa so glasovali za.

Telefonski seji je seveda prisostvoval tudi glavni trener naše moške reprezentance Matjaž Kranjc, ki se je s svojim glasom pridružil večini, sedaj pa ga čaka naloga, kako na hitro zbrati ekipo, ki jo je po odpovedi že bil razpustil. »Sedaj moramo čim prej odpotovati v Novo Zelandijo, najkasneje v nedejo ali ponedeljek. Nekateri reprezentanti pa so na morju – Robič in Benedik v Jelsi na Hvaru, trener Kalan v Istri. Mislim pa, da ne bo večjih težav in jih bomo lahko pravočasno obvestili o spremembi,« je povedal Matjaž Kranjc.

Za prve tekme svetovnega pokala v novi sezoni so bili določeni: Grega Benedik, Sašo Robič, Gregor Grilc in Mitja Kunc, z ekipo pa bo potoval tudi slalomski trener reprezentance Jaro Kalan. J. D.

Danes je v Seattlu začetek drugih Iger dobre volje

Na veliki športni prireditvi v mestu na severozahodu ZDA okoli 2500 športnikov iz več kot 50 držav, ki se bodo merili v 20 panogah

LJUBLJANA – Pred približno šestimi leti se je v ZDA porodila misel, da bi v letih med olimpijskimi igrami pripravili podobno prireditev na najvišji ravni in v nekoliko manjšem obsegu. Igre, ki so jih kmalu pričeli imenovati Igre dobre volje, so našle močnega podpornika v velikem TV sistemu Turner v ZDA in za začetek so za leto 1986 ponudili Moskvi prvo tako prireditev, še posebej kot dokaz, da šport zbližuje narode in tudi dve največji sili sveta – ZDA in SZ. V Moskvi so zamisel sprejeli in tudi organizacijo prvih iger dobre volje za leto 1986.

Ideja iger je k obsežnemu programu športnih panog le malo manjšem kot na olimpijskih igrah) privabiti po 8 najboljših v vsaki zvrsti in s tem nekako prirediti tekmovanje, da bi bilo skoraj enako olimpijskemu finalu. V Moskvi je nastopilo več kot 3000 športnikov iz 79 držav v 18 športnih panogah in 182 posameznih disciplinah. Igre so startale s šestimi svetovnimi rekordi (Bubka – SZ-skok ob palici, Joyner-Kersee – ZDA-sedmeroboj, Saljnikov – SZ-plavanje na 800 m kravl, Hübner – NDR – kolesarski šprint 200 m, Salumiäe – SZ-ženski kolesarski šprint in ekipa SZ v kolesarski zasledovalni vožnji na 5 km), osmimi celinskimi rekordi ter 91 najboljšimi državnimi znamkami. Nasploh je bila prva izvedba iger zelo visoko ocenjena, morda je bila le odzivnost medijev po svetu nekoliko manjša od pričakovane, ker prireditev pač še ni pognala korenin.

Drugi prireditelj iger dobre volje 1990 so ZDA s Seattlom kot osrednjim krajem, tekmovanja pa bodo še v Tacomi, Enumclawu, Redmondu, Spokanu in Kennewicku. Na spored so uvrstili naslednje športne panoge: baseball, košarka, boks, kolesarstvo, skoki v vodo, umetnostno drsanje, gimnastika (športna in športna ritmična), hokej na ledu, judo, moderni peteroboj, veslanje, plavanje, rokomet, atletika, odbojka, vaterpolo, dviganje uteži, rokoborba in jadranje. Ustrezne športne zveze v ZDA so bile tiste, ki so povabile najprej po osem najboljših v vsaki panogi, po nekaterih odpovedih pa so seznam dopolnjevali z naslednjimi. Že tradicija pa je, da bodo nastopili skoraj vsi najboljši iz ZDA in SZ, saj so mednarodne športne zveze prilagodile svoje koledarje tako, da v času iger dobre volje ni drugih velikih tekmovanj. Pričakujejo, da se bo iger tokrat udeležilo več kot 2500 športnikov in športnic iz več kot 50 držav.

Podobno kot pri olimpijskih igrah bodo tudi ob igrah dobre volje v Seattlu pripravili obsežen kulturni in zabavni spored, biseri tega pa bodo balet Bolšoj teatra iz Moskve, gledališče Kabuki iz Tokija in pa nekakšen cirkuški vrh z najboljšimi s te in one strani Atlantika.

Najbrž lahko predvidimo, da bodo letošnje igre dobre volje v Seattlu v znamenju olimpijskega gesla ‚citius – altius – fortius' (hitreje – više – močneje), ker pač že po zasnovi ne morejo biti v slogu druge olimpijske – ‚pomembno je sodelovati in ne zmagati'.

MARKO ROŽMAN

● Jugoslavijo bodo na 2. Igrah dobre volje zastopali košarkarji, rokometaši in vaterpolisti, boksarji Mujo Barović, Vukašin Dobrašinović in Željko Mavrović, judoista Dragomir Bečanović in Gordana Tošinović. Torej majhna, toda izbrana četa. Tekmovanja v Seattlu se bodo začela jutri, 21. t. m., končala pa se bodo 5. avgusta, slovesno pa jih bodo odprli danes, v petek, 20. t. m.

Dražen Boban ne želi več živeti v senci brata Zvonimira

24-letni zagrebški nogometaš je zamenjal že nekaj klubov, računa pa, da se bo uveljavil pri Olimpiji

LJUBLJANA – »Da, pišem se Boban (Dražen), vendar bi se preteklo sezono raje pisal drugače, kajti ravno zaradi priimka sem prvenstvo v glavnem presedel na klopi za rezerve. Pri Dinamu je to pač dovolj, v Zagrebu gledajo tudi ime, kdo in kaj si ... Res je, da je brat Zvonimir vsekakor boljši in širši igralec, vendar naj bi kljub temu veljalo le delo in igra na igrišču, ne pa še deset drugih stvari,« začenja Dražen Boban, 24-letni nogometaš, ki je v svoji nogometni karieri nastopal že za Hajduka, Sturm (Gradec), najprej in nazadnje v prvi ligi pa za Dinamo iz Zagreba, ki mu ni ostal v najlepšem spominu.

»Prav zato sem hotel zapustiti Zagreb, tam se je vse še bolj »zakuhalo« po incidentu v zadnjem kolu prvenstva in menim, da sem s prihodom k Olimpiji le pridobil. Prepričan sem, da je to (nogometno) okolje, v katerem se lahko dokončno preizkusim in dokažem, da ne živim le v senci svojega brata Zvonimirja. Zadovoljen sem s pripravami celotnega moštva, z mojimi nastopi pa takole: od tekme do tekme sem igral bolje, vendar zmorem še več, in to tudi hočem. Konkurenca v ekipi je zelo ostra, zato lahko že z enim slabšim nastopom zapraviš mesto med najboljšimi. In še tole, prav kvalitetno delo s prvim moštvom Olimpije mora priti v letošnji sezoni še bolj do veljave kot lani, upam celo na uvrstitev v pokal UEFA,« je optimistično razpoložen pred odhodom v Ürdingen povedal Dražen.

Tako zanj kot tudi za trenerja je največja dilema, ali na mesto branilca ali na sredino igrišča, Boban pa je v prijateljskih nastopih in tekmah za pokal Intertoto pokazal, največ na zadnji tekmi v Murski Soboti proti FC Berlin, kjer je v (napol) konici napada s tehniko in pregledom poživil kombinatoriko igre Ljubljančanov. Dražen Boban se pravzaprav v nobenem klubu ni nekako ustalil, ni našel pravega mesta, zato je prav menjava klubov in igralnih okolij za vsakega igralca lahko problematična. »Želim si stalnosti, tako v igri kot tudi sicer, brez tega v prihodnje pač ne bo šlo. Zato pri Olimpiji želim igrati, kljub temu, da sem prišel v paketu s še štirimi nogometaši, novinci, vsekakor solidnimi okrepitvami. Bolje je izpasti iz dobre, močne konkurence kot pa igrati in se vrteti med povprečneži. Upam pa tudi, da tako oba trenerja kot tudi nogometna javnost v Ljubljani in Sloveniji zna ceniti profesionalen odnos in delo, vprašanje je le, ali v štartni enajsterici ali kot joker,« pravi Dražen, prijeten in razgledan sogovornik, ki je po enoletnem mrtvilu pri Dinamu zdaj za Bežigradom še kako željan dokazovanja.

NOVA PRILOŽNOST – Dražen Boban (Foto: Aleš Černivec).

JURE ZORČIČ

Romeo Živko odličen (13:36,10) v Bologni

BOLOGNA – Trinajsti miting sezone za Veliko nagrado je prinesel najboljše rezultate v tekih na srednje proge za moške, saj sta bila zmagovalna časa Alžirca Marcelija na 1500 m ter Italijana Antiba na 5000 m letos najboljša na svetu. V teku na 5000 m sta priložnost izkoristila tudi naša Romeo Živko in Raičević, ki sta se spustila pod 14 minut, Živko pa se je kot peti s 13:36,10 celo povsem približal slovenskemu rekordu Petra Sveta (13:32,8). Raičević je tekel 13:49,60. Izkazal se je tudi Rok Kopitar kot 6. na 400 m ovire (50,58), Apostolovski pa si je spet poškodoval stopalo in se je moral v skoku v višino z 215 cm zadovoljiti z 9. mestom.

● Nenavaden doživljaj je imela slovenska rekorderka v teku na 100 m z ovirami Brigita Bukovec. Ker se je od 12 sprejetih tekmovalk v tej disciplini prijavila na štart le deveterica, so najslabšo po dosedanjem času izločili, ker pač niso hoteli prirediti dveh tekov. Bukovčeva je tako dobila štartnino, nastopiti pa ni mogla.

Rezultati: moški – 100 m: Adeniken (Nig) 10,32, Smith 10,32, Mitchell (oba ZDA) 10,38; 800 m: Fall (Sen) 1:45,05, Kwizerea (Bur) 1:45,16, Abdenouz (Alž) 1:45,18; 1500 m: Morceli (Alž) 3:32,60, Herve (Fr) 3:33,54, Guldberg (Dan) 3:55,56; 5000 m; Antibo (It) 13:05,59, Laventure (Fr) 13:23,92, Mei (It) 13:25,59; 400 m ovire: Harris 48,40, Page (oba ZDA) 48,93, Amike (Nig) 49,09; 3000 m zapreke: Panetta (It) 8:16,17, Brarmi (Alž) 8:22,36, Haccouche (Tun) 8:22,60; višina: Kemp (ZDA) 225, Toso (It) 225, Morris (ZDA) 220; troskok: Jaros (ZRN) 17,08, Rutherford (Bah) 17,07, Cado (ZDA) 16,90; krogla: Kreiger (Pol) 19,76, Weil (Čile) 19,04, Pelzer (NDR) 18,68; kopje: Seleznjev (SZ) 78,04, Weis (ZRN) 77,36, Flax (ZDA) 75,84; ženske – 200 m: Jackson (Jam) 22,62, Davis (Bah) 22,99, Gladisch–Möller (NDR) 23,10; 400 m: Davis (Bah) 51,10, Figuereido (Bra) 51,31, Laetherwood (ZDA) 51,40; 1500 m: Bolumerka (Alž), 4:08,14, Cahill (VB) 4:09,04, Vieratelles (Bra) 4:12,05; 5000 m: Dandalo (It) 15:11,64, Hunter (VB) 15:20,81, Sergent (Fr) 15:25,62; 100 m ovire: Oschkenat (NDR) 13,01, Zagorčeva (Bol) 13,03, McKenzie (ZDA) 13,17; daljava: May (VB) 688, Lewis 643, Innis (obe ZDA) 637; kopje: Howland (Avst) 64,12, Tilea (Rom) 60,54, Hartai (Madž) 60,36; disk: Wyludda (NDR) 68,72, Galler (ZRN) 61,50, Korokevič (SZ) 61,02.

V skupnem seštevku svetovnega pokala se je med moškimi vodilnemu Mateiju ()45 točk) priključil še Adeniken, med ženskami pa ima zdaj – ob Melinte in Plumer – 45 točk tudi Wyluda. L. Č.

Zlata Nadi Vuksanović

ASSEN – Nekdanja svetovna in olimpijska rekorderka z največjih športnih tekmovanj invalidov Nada Vuksanović iz Gornjega Milanovca je na SP v atletiki za invalide osvojila prvo mesto v metu krogle z rezultatom 10,81 pred Norvežanko Ulman 9,63. Uspešen je bil tudi Željko Devetak, ki je v kategoriji T3 osvojil bronasto kolajno v isti disciplini, uspešna pa je bila tudi naša odbojkarska ekipa, ki je premagala reprezentanco Anglije s 3:0.

Teniške otroške kolonije v Domžalah

DOMŽALE – Uradni teniški center Teniške zveze Slovenije Tenten razpisuje posebne otroške teniške kolonije. Gre za tečaje s strokovno pripravo in testi za otroke do enajstih let, ki imajo resen namen spoznati skrivnosti tenisa in se mu zapisati kot pravi igralci. Pod vodstvom izšolanih trenerjev in bivših igralcev, bo kolonija v republiškem teniškem centru v Domžalah. Prva kolonija (traja 14 dni, vsak dan od 8.–13. ure) se bo začela v ponedeljek, 23. t. m., cena pa je 900 din. Informacije na tel. 345-537 (od 14.–20. ure) in 711-049.

STRELJANJE

Devet kolajn naših na BP

ISTANBUL – Jugoslovanski strelci so v prvih dveh dneh balkanskega prvenstva z zračnim orožjem in streljanju na glinaste golobe osvojili dve zlati, dve srebrni in pet bronastih kolajn. Najuspešnejše so bile mladinke z zračno puško: ekipa Jugoslavije je bila prva s 1156 krogi, kar je nov balkanski rekord (dva kroga boljši od starega), posamično pa je zmagala Novosadčanka Aleksandra Ivošev s 387 krogi, kar je tudi nova balkanska rekordna znamka. Srebro je osvojila Rada Šoškić, druga pa je bila tudi ekipa mladincev z zračno puško.

Slabše so se odrezali naši v disciplini glinastih golobov; zlasti v trapu, ker je Željko Vajdić zamudil na linijo in ni streljal za ekipo. Za tem je sicer dobro streljal v tekmovanju posameznikov in po prvem delu tudi vodi, kar pa je slaba uteha za zamujeno priložnost zaradi malomarnosti, saj se je našim sicer obetala moštvena zmaga.

REZULTATI: **zračna puška-mladinke: 1. Jugoslavija 1156**, 2. Bolgarija 1150, 3. Romunija 1121; **posamezno: 1. Ivošev 387, 2. Šoškić (obe Jug) 386**, 3. Vasiljeva (B) 386; **8. Mirosavljev (Jug) 383; mladinci:** 1. Bolgarija 1730, **2. Jugoslavija 1713**, 3. Turčija 1678; **posamezno:** 1. Angelov (B) 585, 2. Medilev (oba B) 575, **3. Čuljak 572, 4. Mitev 571, 6. Halilović (vsi Jug) 570; članice:** 1. Bolgarija 1152, 2. Romunija 1145, **3. Jugoslavija 1145; posamezno:** 1. Belkova 487,3 (388), 2. Lukanova (obe B) 485,1 (386), **3. Malenica 483,5 (383), 6. Jarak 482 (382), 9. Pejić (vse Jug) 380; člani:** 1. Romunija 1733, 2. Grčija 1732, **3. Jugoslavija 1723;** posamezno: 1. Stan (R) 684,8 (583), 2. Ionidis (G) 684,7 (583), 3. Marinov (B) 681,3 (580), 5. Pletikosić 679,3 (578), 6. D. Vignjević 676,9 (579), 14. Favlija (vsi Jug) 566. **Trap: mladinci – posamezno:** 1. Radev (B) 129 + 22, 2. Tercan (T) 129+22, 3. Angelijev (B) 127, ... **5. Lipold (Jug) 115; člani-ekipno:** 1. Bolgarija 412, 2. Turčija 409, 3. Grčija 409, **4. Jugoslavija 397; skeet: člani – ekipno:** 1. Turčija 420, 2. Romunija 419, 3. Bolgarija 417, **4. Jugoslavija 404.** B. V.

V 17. etapi Bugno

BORDEAUX – V 17. etapi 77. mednarodne kolesarske dirke po Franciji od Pauja do Bordeauxa (202 km) je zmagal Gianni Bugno, letošnji zmagovalec Gira d'Italija. Za njim so se zvrstili: 2. Breukink (Niz) +0:01, 3. Gusmeroli (It) +0:03, 4. Fiadanza (It), 5. Baffi (It), 6. Museeuw (Niz), 7. Abdužaparov (SZ), 8. Ludwig (NDR), 9. Vander Poel (Niz), 10. Schalkers (Niz) – vsi +0:19 itd. V generalni razvrstitvi ni prišlo do nebenih pomembnejših sprememb: vodi še naprej Claudio Chiappucci s 5 sekundami naskoka pred Lemodnom (ZDA) in že 3:31 pred tretjeuvrščenim Breukinkom.

Tomšič in Kogoj uspešna na kvalifikacijah

NOVA GORICA – V zahodnonemškem mestu Roth so bile kvalifikacije za nastop na slovitem havajskem triatlonu, to je najpomembnejši prireditvi v tej naporni športni disciplini. Nastopilo je 1350 triatloncev iz 31 držav, ki so morali preplavati 4 km, prekolesariti 180 km in ob koncu še preteči klasični maraton. Zelo uspešna sta bila tudi dva slovenska predstavnika, in sicer Ljubljančan Jani Tomšič, ki je zasedel 21. mesto, in Igor Kogoj (Most na Soči), ki je bil 59. Tako sta si oba zagotovila nastop na Havajih v začetku oktobra.

Rezultati: 1. Kiuru (Fin) 8:21,13, ... **21. Tomšič** 8:59,39, **Kogoj** (oba Jug) 9:26,50. E. Č.

VATERPOLO

Koper zlahka do točk

KOPER – Vaterpolisti Kopra so v 5. kolu II. ZVL-zahod po pričakovanju osvojili novi par točk. V derbiju kola je Opatija pred več kot 500 gledalci, zvečina iz Opatije, na Reki z golom razlike premagala Burin in prevzela vodstvo. Koper je še nadalje šesti, približal pa se je vodilnim na dve, oz. eno točko.

Rezultati 5. kola: Burin : Opatija 10:12, Koper : Delfin 11:5, Brodograditelj : Biograd 5:5 in Crikvenica : Jedinstvo 8:5.

ŠAH

Tretja partija prekinjena

MURSIA – Tretja partija dvoboja med Kasparovom in Psahisom je bila prekinjena v 40. potezi. Oba tekmeca imata na deski enako število figur: Kasparov dva lovca, Psahis pa dva konja. Igrala sta kraljevo indijko, trenutni izid pa je 1,5:0,5 za Kasparova.

V Skopju večje možnosti

Pred začetkom balkanskega prvenstva v plavanju kaže, da imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z večjim optimizmom

LJUBLJANA – Ekipni nastop na balkanskem prvenstvu za naše plavalce nikoli ni bil mikavna preizkušnja. Medtem ko smo v mladinski konkurenci nekajkrat v zadnjem desetletju osvojili 1. mesto na Balkanu, to članski ekipi ni uspelo nikoli. Izjemno močna bolgarska moška ekipa, Romuni s svojimi plavalkami v svetovnem vrhu, v zadnjih letih pa celo zelo dobra grška ekipa so bili vedno pretrd oreh, da bi osvojili prvenstvo Balkana. Najvišje smo se povzpeli leta 1981 v Vratzi, kjer smo osvojili 2. mesto, v glavnem pa smo se zadovoljevali s 3. mestom, nekajkrat (1984, 1985 in 1986) pa smo končali celo na četrtem.

Letos imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z mnogo večjim optimizmom kot vsa leta poprej. Pa tudi sicer imajo naši tekmeci probleme z nekaterimi svojimi najboljšimi tekmovalci, ki zdaleč ne dosegajo več takih rezultatov kot pred leti. To velja za Bolgare (Golomejev, Mihalev, Bogomilova), Romune (Pura, Lung, Patrascoiu) in tudi za Grke (Papanikolau, Milidakis).

Šprinterjema Cabafiju in Kaporju (oba pod 52,0 na DP) bi bil lahko tekmec samo bolgarski veteran Golomejev, ki pa zdaj zdaleč ne dosega več rezultatov iz svojih najboljših časov. Kravl na srednjih in dolgih progah je nedvomno naša najmočnejša disciplina. Bučar na 400 m in Igor Majcen na 1500 m sta ne samo kandidata za zlato, temveč lahko celo izboljšata najstarejša balkanska rekorda Darjana in Boruta Petriča. Oba sta potrdila, da sta v odlični formi.

Poleg kravla je naša udarna disciplina tudi delfin, kjer lahko od Miloševiča in Bariča pričakujemo celo dvojno zmago na 100 m in prav tako nov balkanski rekord, Milošević je na državnem prvenstvu s 54,78 dosegel enega izmed najboljših časov na svetu in potrdil, da ni bil naključno pred dvema letoma evropski mladinski prvak. Žal bomo v tej disciplini handicapirani s povratkom Matjaža Koželja v Ameriko (nastopil bo na prvenstvu ZDA), saj smo tako izgubili še eno zanesljivo zlato kolajno.

V drugih moških disciplinah sicer nimamo možnosti za tako visoke uvrstitve, vendar imamo kljub temu bolj izenačeno in kvalitetno boljšo ekipo kot pred leti. Vukadin, Vidak, Vračun, Nace Majcen in drugi lahko prav tako posežejo v boj za visoke uvrstitve.

V ženskih disciplinah je seveda romunska vrsta prepričljivo boljši tekmec. Naši šprinterki Kučukalićeva in Cerkvenikova sta sicer v rekordni formi, toda vrsta Romunk, ki sodijo v svetovni vrh (Copariu, Costache, Dobrescu, Pura, Coada) bodo za naše tekmovalke lahko samo priložnost, da bodo v hudi mednarodni konkurenci še izboljšale svoje rezultate.

Pa vendar imamo tudi med ženskami letos boljše možnosti kot vse doslej. Predvsem je tu Anamarija Petričević, zlasti v mešanem plavnaju. Toda tudi ona ne bo imela lahkega dela. Če bo tu še plavalka s tretjim najboljšim časom na svetu vseh časov Noemi Lung, bo prav gotovo težak boj za zlato kolajno.

Tudi obe naši plavalki hrbtnega sloga Alaufova in Godina nista brez možnosti za medalje. Alaufova je v Beogradu dokazala, da je v življenjski formi in morda bo Skopje priložnost, da se oddolži svoji dolgoletni tekmici, sicer plavlaki svetovnega slovesa Anci Patrascoiu. In ne navsezadnje se botudi Nataša Meškovska, ki bo tokrat nastopala pred domačim občinstvom, lahko na 200 m delfin potegovala za kolajno.

Balkansko prvenstvo v Skopju bo tokrat priložnost za uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa tudi kot ekipe. Prav gotovo pa bodo posamezniki s svojimi izvrstnimi rezultati samo potrdili uspeh, ki so ga že pokazali lani na EP v Bonnu. Hkrati pa bo to tudi ena zadnjih priložnosti v letošnji poletni sezoni pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Perthu.

MITJA PREŠERN

Rekordi balkanskih prvenstev

moški			
50 m kravl	22,70	Musat (R)	88
100 m kravl	51,26	Golomejev (B)	86
200 m kravl	1:51,96	Golomejev (B)	86
400 m kravl	3:56,86	D. Petrič (J)	83
1500 m kravl	15:42,00	B. Petrič (J)	81
100 m prsno	1:05,30	Fokianos (G)	88
200 m prsno	2:22,26	Milidakis (G)	86
100 m delfin	56,04	Visan (R)	88
200 m delfin	2:03,33	Griazakis (G)	88
100 m hrbtno	58,04	Mihalev (B)	86
200 m hrbtno	2:04,78	Papanikolau (G)	88
200 m mešano	2:05,69	Papanikolau (G)	88
400 m mešano	4:27,15	Papanikolau (G)	86
4×100 m kravl	3:28,30	Bolgarija	86
4×200 m kravl	7:39,40	Bolgarija	83
4×100 m mešano	3:51,28	Grčija	86
ženske			
50 m kravl	25,50	Costache (R)	88
100 m kravl	56,53	Costache (R)	86
200 m kravl	2:00,70	Dobrescu (R)	88
400 m kravl	4:12,55	Pura (R)	88
800 m kravl	8:41,27	Strumenljeva (B)	85
100 m prsno	1:08,91	Bogomilova (B)	86
200 m prsno	2:28,72	Bogomilova (B)	86
100 m delfin	1:02,06	Gospodinova (B)	86
200 m delfin	2:12,14	Pura (R)	88
100 m hrbtno	1:02,84	Bunaciu (R)	83
200 m hrbtno	2:13,17	Patrascoiu (R)	85
200 m mešano	2:16,19	Lung (R)	86
400 m mešano	4:43,46	Lung (R)	86
4×100 m kravl	3:49,25	Romunija	88
4×200 m kravl	8:18,10	Romunija	86
4×100 m mešano	4:13,58	Bolgarija	86

Mladi kolesarji danes vendarle na SP

LJUBLJANA – Mladinska kolesarska reprezentanca Jugoslavije je po nemajhnih težavah z denarjem danes vendarle odpotovala na mladinsko SP v Angliji. Na nedeljski cestni dirki posameznikov bodo nastopili Igor Kranjec, Borut Fink, Boris Štangelj (vsi Krka), Franci Pilar (Sava), Bojan Bojić in Marko Belić (oba Čukarički, Bg), na najpomembnejši preizkušnji sezone v Thesidu v angleški pokrajini Cleveland na meji s Škotsko pa bodo fante spremljali dr. Radoje Milić, trener Janez Jagodič in maser Branko Bojanc.

»Klubom, ki so se zelo potrudili, da so zbrali denar za nastop, KZJ je lahko prispevala le skromen delež, gre vse priznanje. Bilo bi škoda, če bi izgubili stik z mladinsko svetovno konkurenco. Največ računam na Igorja Kranjca in Bogdana Finka, ki sta tudi najbolj izkušena,« je možnosti naših fantov ocenil zvezni selektor Andrej Boltežar. »Dogovorili smo se za taktiko, za pozorno vožnjo, da bi ves čas imeli pregled nad dogajanjem, pa tudi za pravilno porazdelitev moči, da v za mladince kritični fazi med 80. in 90. km ne bi zašli v krizo. Fantom, ki so dobri športniki, želim seveda tudi športne sreče, ki bo zelo dobrodošla na ozkih cestah in v gneči več kot 200 kolesarjev.«

»Proga v Angliji je podobna naši od N. mesta do Rateža in nazaj, na kateri so reprezentantje minulo nedeljo na VN Krke dosegli povprečno hitrost nad 42 km/h, kar kaže, da so dobro pripravljeni. Upam, da se bo vse dobro izteklo. Proga je po oceni dr. Milića, ki si jo je pred tedni temeljito ogledal, tehnično zahtevna, z ostrimi zavoji, ponekod izpostavljena vetru. Bilo je težko zbrati denar za nastop, nadejam se, da se bo obrestoval, saj so se fantje zagnano pripravljali nanj,« je povedal tehnični vodja novomeške Krke Jože Majes.

O. G.

S potnim listom marsikdo potuje samo do prve banke

Potne listine množično dvigujejo tudi upokojenci, a ne za potovanja – Zakaj z devizami ni mogoče varčevati in jih kupovati le z osebnimi izkaznicami?

LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na dopust ste se odločili, da skočite v banko po devize in še po nakupih v tujino. Toda zadnji trenutek ste ugotovili, da je potni list neveljaven. Kaj storiti? Odgovor smo poiskali na oddelku za potne liste in tujce pri mestnem sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana.

Na račun nakupovalne mrzlice v tujini in zavoljo dviga ali nakupa deviz v bankah so na oddelku za potne liste in tujce v letošnjih šestih mesecih izdali za petino več potnih listin, glede na statistične podatke zadnjih deset let, kolikor je pač življenjska doba potnega lista.

Kot smo izvedeli v pogovoru s **Tonetom Klenovškom,** načelnikom omenjenega oddelka pri sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana, so največ prošenj za nove potne liste dali upokojenci, med njim precej takšnih, ki so prvič v življenju dobili potni list. Pa ne zaradi tega, da bi na stara leta potovali po tujini, temveč zgolj zato, da lahko z njim v banki uravnavajo lastne devizne prihranke ali pa kupijo devize. Tako pač zahtevajo bančni notranji predpisi. In tega se očitno zaposleni v banki tudi držijo in od slehernega kupca deviz ali varčevalca tuje valute pri dvigu zahtevajo še potni list. Sicer ni jasno, zakaj takšen postopek. Tone Klenovšek pravi, da je potni list dokument, ki ga potrebujemo pri potovanju na tuje, kjer hkrati služi tudi kot dokument za izkazovanje identitete. V domačem prometu pa bi morala zadostovati osebna izkaznica. Poleg tega so nekateri prosilci za podaljšanje potnih listin povedali, da delavec v banki na pultu le bežno pogleda v notranjost potnega lista; dogaja se, da je mogoče prihranjene devize dvigniti ali jih kupiti tudi z neveljavnim potnim listom. Kdo bo torej preprečil bančno nelogičnost, ki prej odvrača kot privablja kupce in varčevalce deviz?

Toda to je v pristojnosti odgovornih ljudi v banki in ne pri izdaji potnih listin. Človek bi pomislil, da gre za zaslužek oddelka za potne liste in tujce, vendar pa smo zvedeli, da stane nov potni list le nekaj več kot 92 dinarjev in je treba za njegovo podaljšanje odšteti le nekaj več kot sedem dinarjev. Torej je treba iskati krivce za takšne birokratske poteze, kje drugje.

Sogovornik pravi, da so do konca junija v njihovem oddelku izdali 28.481 novih in podaljšali 16.136 potnih listin. V tem času so občanom odvzeli le 33 potnih listov. Dvema na zahtevo sodišča zaradi uvedbe preiskave, 18 na podlagi sodnih odločb, ker jih je sodišče kaznovalo z več kot tremi meseci zapora. Pet ljudi je potne liste moralo začasno vrniti, ker so s svojo aktivnostjo med bivanjem na tujem povzročili škodo mednarodnim interesom SFRJ, medtem ko je osem občanov moralo vrniti potne liste zaradi hujših kršitev varnosti javnega reda in miru. V oddelku za potne liste in tujce so letos izdali tudi 1468 poslovnih viz za potovanja v Sovjetsko zvezo, v Nemško demokratično republiko, na Kitajsko in v Korejo. Hkrati so do polletja opravili še 2.161 poizvedb za tiste občane, ki so prosili za potne liste in v Ljubljani še ne živijo polnih pet let. Gre za to, da se ugotovi, če niso morda v občini prejšnjega bivanja že dobili potni list in bi lahko tako prišli do dveh, kar je po zakonu o potnih listinah prepovedano.

TONE KLENOVŠEK – Potni list je dokument za potovanje v tujino, osebna izkaznica pa za dokazovanje identitete doma. (Foto: Ž. H.)

Kljub temu da je naval za potne liste velik, gre vse brez večjih zapletov. Tone Klenovšek pravi, da je njihov oddelek letos obiskalo že 97.380 ljudi. Gre za stranke, ki se morajo vsaj dvakrat oglasiti, preden dobijo potni list. Največji naval je vsekakor med 10. in 12. uro, ko oddelek za potne liste in tujce oblega večina občanov, čeprav je delovni dan od 7.30 do 18.30 ure zvečer. Očitno je tako, da bi radi vsi med službo in čim hitreje opravili tovrstna opravila.

Čakalna doba za nov potni list je teden dni, a je lahko tudi precej krajša, pravi sogovornik. Če je vse v redu in če gre za nujna potovanja, za smrtne primere in ob boleznih, potem lahko potni list izdelajo tudi v enem dopoldnevu, odvisno pač od narave in razlogov potovanja. Če se bo nadaljevalo takšno povpraševanje po novih potnih listih, lahko pričakujejo 20-odstotno povečanje svojega dela glede na statistične podatke iz leta 1980, ko so mnogi občani prvič dobili potni list in jim bo ob koncu letošnjega leta ali že prej potekel.

ŽARKO HOJNIK

Preiskava proti direktorju »Magellana«

LJUBLJANA, 19. julija – Preiskovalni sodnik tukajšnjega temeljnega sodišča se z zahtevo temeljnega javnega tožilstva za uvedbo preiskave zoper 34-letnega direktorja založbe Magellan Bojana Korsiko ni strinjal in je po zaslišanju osumljenca predlagal, da o zahtevi odloči izvenrazpravni senat temeljnega sodišča. Le-ta pa je zahtevi ugodil in tako bo vseeno stekla preiskava.

Bojan Korsika je osumljen velike tatvine v znesku 25.528 dinarjev na škodo nekdanje univerzitetne konference ZSMS Ljubljana. Ko mu je UK oktobra lani odpovedala dotedanjo funkcijo glavnega urednika njenega Časopisa za kritiko znanosti, je postal direktor novoustanovljene založbe Magellan in od tam vanjo menda prenesel dva dokončana projekta za izdajo knjig, Svobodo združevanja in Proces J. B. T. Z.. Tekste za ta projekt, predgovore, prevode v angleški in srbohrvaški jezik, priredbe, lektorska in uredniška dela, fotografije, stavek, fotolite, likovno opremo in njen dodatek, adremo naročnikov itd. pa je do takrat plačala UK ZSMS in sicer v znesku že omenjenih 25.528 dinarjev.

B. G.

Zgorelo 100 ha gozda

DEMIR KAPIJA, 19. julija (Tanjug) – Zjutraj so pogasili gozdni požar, ki je včeraj izbruhnil v vasi Klisura pri Demir Kapiji. Zublji so uničili borov gozd in nizko rastje na sto hektarih. Kakor kaže, je do požara prišlo zaradi nepazljivosti redkih mimoidočih v tem kraju.

Taksista sta zabodla in oropala

SEŽANA, 19. julija – Roparski napad na miljskega taksista, 58-letnega Maria Derina, ki sta ga izvedla 38-letni Miroslav Vučinić in 22-letni Slavko Milakar iz Gline, je včeraj dobil epilog na sežanski enoti koprskega temeljnega sodišča. Oba napadalca je sodni senat spoznal za kriva in Milakarju prisodili štiri leta in dva meseca zapora ter 15 tisoč dinarjev kazni, Vučiniću pa tri leta in enajst mesecev zapora ter 50 tisoč din kazni. Kazen še ni pravnomočna, obema pa so podaljšali pripor.

Do napada je prišlo 25. aprila letos, ko sta se Vučinić in Mlakar mudila v Trstu. Zvečer sta na parkirišču v ulici Gailina prosila taksista Derina, ki je sedel v svojem novem roverju 820, če ju zapelje proti Reki. Taksist je privolil. V Trstu so najprej zavili še proti železniški postaji, kjer so v avto naložili še večjo potovalko in se nato odpeljali proti Reki. Že pri Markovščini sta potnika naročila taksistu, naj zapelje na lokalno cesto, kjer naj bi poiskala nekega prijatelja. Taksist se je ustavil na osamljenem kraju na križišču cest Markovščina-Slivje-Hotična, saj sta mu Vučinič in Milakar rekla, da so prispeli do prijatelja. Ko je Derin iz prtljažnika jemal potovalko, ga je Milakar z izvijačem zabodel v hrbet, nakar sta ga oba zbila na tla in ga ležečega obrcala. Napadalca sta se z avtom odpeljala naprej, taksist pa je pomoč poiskal v bližnji domačiji, od koder so tudi poklicali miličnike.

Napadalca sta v bližini Rupe zapeljala s ceste in z avta odvila registrske tablice in označbe »taxi« ter privila tablice z osebnega avtomobila, ki ga je Milakar mesec dni pred tem prodal na odpadu.

Roparja so izsledili po petnajstih dneh v Glini, kjer sta se z ukradenim roverjem zaletela – nedaleč od postaje milice. Po prijetju so oba predali koprskim kriminalistom, preiskovalni sodnik pa je zanju takoj odredil pripor.

IZTOK UMER

Vozniku počila aorta

KOPER, 19. julija – Danes nekaj po 11. uri je 58-letni Urbain Plesnar iz Francije vozil osebni avto od Kopra proti Izoli. V Žusterni ga je obšla nenadna slabost in je zapeljal na avtobusno postajališče. Kmalu zatem je začel močno krvaveti iz ust in nosa ter izdihnil. Zdravnica je ugotovila, da mu je počila aorta. (I. U.)

ŠTIRIINDVAJSET UR

Požar na strehi

HRUŠICA, 19. julija – Za najmanj 120 tisoč dinarjev škode ima GIP Gradis. Na mejnem platoju karavanškega predora gradijo brezcarinsko prodajalno. Eden od delavcev je na strehi varil, veter je potegnil ogenj, ki ga delavec sam ni mogel pogasiti. To je uspelo poklicnim gasilcem jeseniške železarne, požar pa je uničil 40 kvadratnih metrov strehe. (M. K.)

Senčnik se je zvrnil na mlado kopalko

PORTOROŽ, 19. julija – Do nenavadne in hude nesreče je včeraj zvečer prišlo na glavni portoroški plaži. Na desetletno Belgijko Nadio Braeken se je zvrnil senčnik, ena od opornic pa se ji je zapičila v hrbtenico. Deklica se je začela dušiti. V zelo hudem stanju so jo najprej odpeljali v izolsko bolnišnico, zatem pa v ljubljanski Klinični center. (I. U.)

Osumljen, da je posilil Ljubljančanko

REKA, 19. julija – Preiskovalna sodnica reškega okrožnega sodišča Ksenja Zorc je uvedla preiskavo in odredila pripor za Sameda Š., starega 25 let in imenovanega Šeki, iz Nočajevićev pri Kladnju, zaposlenega na delovišču Gajas Gradbenega podjetja Vladimir Gortan na otoku Pagu. Osumljen je, da je poslil 17-letno Ljubljančanko. Samed Š. in dekle sta bila ves večer in celo noč v nekem disko klubu v Pagu. Ko sta se okoli četrte ure zjutraj vračala domov, je Samed, kot trdi žrtev, dekle posilil. Zjutraj je Ljubljančanka, ki na Pagu dela kot natakarica, odšla na delo in šele kasneje prijavila policiji, kaj se je zgodilo. Na prvem zaslišanju je Samed Š., ki je poročen in oče enega otroka, trdil, da je šlo za obojestransko privolitev. Preiskava se nadaljuje. (Š. B.)

Motor je delal, čoln je bil prazen

REKA, 19. julija – Dva reška ribiča sta tri milje od Kostrene v smeri proti Cresu pri rtu Svežanj opazila čoln, katerega motor je bil vključen, na njem pa ni bilo nikogar. To se jima je zdelo sumljivo in sta primer prijavila reškemu SNZ. Kmalu zatem je posadka ladje Draga reške luške kapitanije v bližini čolna našla moško truplo. Ugotovili so, da gre za 68-letnega upokojenca Kazimirja Španića z Reke. Vzrok smrti bodo ugotovili z obdukcijo. (Š. B.)

Štirje hudo, trije laže ranjeni

MARIBOR, 19. julija – Na magistralni cesti v Starošini blizu Podlehnika so bili v trčenju dveh osebnih in tovornega vozila hudo ranjeni štirje, trije pa lažje. Nesreča se je zgodila, ko je voznik tovornjaka Marijan Vranačič iz Samobora prehiteval drug tovorni avtomobil, ko mu je nasproti pripeljala 19-letna Jasminka Kostanjčar iz Zagreba. Čeprav je na vso moč zavirala, je s prednjim delom svojega renaulta 9 trčila v zadnji del tovornjaka. Odbilo jo je nazaj na desno bankino in na nasprotni vozni pas. Takrat je iz smeri Podlehnika pripeljal Stjepan Durlin Tišina iz Slovenske Požege, začasno zaposlen v Švici, in trčil v desno bočno stran renaulta 9. Hudo ranjeni so bili Jasminka Kostanjčar in sopotnika v njenem avtomobilu Mijo (48 let) in Vera (45 let) Kostanjčar, prav tako iz Zagreba, ter sopotnica iz Durlin Tišinovega avtomobila Antonija Durlin Tišina, stara 43 let. Laže so bili ranjeni voznik toyote Stjepan Durlin Tišina, sopotnik v njegovem avtomobilu Ivan D. T., star 7 let, in sopotnica v avtomobilu Kostanjčarjeve Sanjica K., 17 let, iz Zagreba. (Z. Š.)

Cesti zaprti zaradi maratona

LJUBLJANA, 19. julija – Zaradi 9. maratona Franja bo to soboto zaprta cesta Kalce–Idrija in Trebija–Cerkno na odseku Godovič–Idrija ter Podlanišče–Trebija.

Obvestilo čebelarjem

Donosi medu na opazovalnih postajah gozdnega medenja: **Pohorje – Legen,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Gornji Grad,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Logatec – Laze,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Snežnik – Leskova dolina,** 18. 7., –0,20 kg; **Javornik – Debeli Kamen** 17. 7., +0,20 kg, podrast; **Dolenjske Toplice** 18. 7., –0,40 kg; **Gorski Kotar – Lokve** 17. 7., +0,40 kg, podrast, travnik; **Gorski Kotar – Lokve** 18. 7., –0,20 kg; **Gorski Kotar – Gerovo-Mladje** 18. 7., tehtnica izravnana.

Medex, pospeševalna služba čebelarstva

Obsojenci zahtevajo pomilostitev

STARA GRADIŠKA, 19. julija (Tanjug) – Kakih 15 odstotkov obsojencev, ki prestajajo kazen v kazensko-poboljševalnem domu v Stari Gradiški, noče izpolnjevati delovnih obveznosti. Zaprti v enega izmed oddelkov zahtevajo, da se prideta z njimi pogovarjat podpredsednik hrvaškega sabora Vladimir Šeks in minister za pravosodje in upravo dr. Branko Babac.

Zaporniki zahtevajo predvsem pomilostitev, ki so jo nekateri obljubljali med volilno kampanjo. Tedaj se je govorilo, da bodo skrajšali večje število izrečenih kazni.

Medtem so iz hrvaških zaporov izpustili 37 političnih zapornikov. Tudi 270 obsojenih, med katerimi jih je nekaj iz Stare Gradiške, je imelo srečo, da jim je komisija za pogojno izpustitev skrajšala zaporno kazen. Vse to je povzročilo nezadovoljstvo med obsojenci najprej v Lepoglavi, zdaj pa še v Stari Gradiški. Kako se bo končal pogovor s predstavniki hrvaškega sabora in vlade, ki bodo verjetno popoldne prišli v Staro Gradiško, je težko napovedati. Na Hrvaškem pripravljajo zakon o pomilostitvi, v katerem je predlagano, naj bi vsem zapornikom za petino skrajšali neprestani del kazni.

SAMSUNG VSAK ŽEP POZNA SVOJO ZABAVO!
SAMSUNG
TV aparati – 6.490,00 din
videorekorderji – 6.990,00 din
glasbeni stolpi – 5.300,00 din
Prodajamo v 2. nadstropju!
maximarket ljubljana
dobimo se v maxiju

DENARNE IGRE NA SLOVENSKEM (7)

Organizatorji denarnih iger bodo morali na zagovor

Ljubljanski inšpektorji so ugotovili nepravilnosti pri poslovanju štirih organizatorjev denarnih iger – Igre organizirajo celo zdravniki

Z denarnimi igrami se poleg »podjetnikov« zdaj ukvarjajo še tudi delavci, zaposleni v družbenih dejavnostih, kot zdravstveni delavci in vzgojiteljice. Prvi je primer delavcev Zdravstvenega doma Kočevje, ki so organizirali denarno igro Ultra – M, drugi pa vzgojiteljic iz Celja, ki so začele igro, pri kateri naj bi starši otrokom s priloženih seznamov pošiljali knjige, slikanice ali igrače.

Z denarno igro do ultrazvoka

Ena od delavk iz Zdravstvenega doma Kočevje (gre za poverjenico nove denarne igre) nam je po telefonu povedala, da so v njihovem domu nedavno organizirali igro, s katero ne nameravajo pomagati le igralcem, temveč tudi zdravstvu. Organizatorji nameravajo celotni dobiček porabiti za plačilo carine za novo ultrazvočno napravo oziroma denar nameniti humanitarnim dejavnostim. Organizatorji igre obljubljajo, da lahko igralci že po petih tednih dobe do 200.000 dinarjev, vsak pa mora v to »humanitarno« igro vložiti 800 dinarjev. Po zagotovilu poverjenice igre organizatorji že redno plačujejo 15-odstotni občinski davek, upajo pa, da jim bo kočevska občinska uprava za družbene prihodke kmalu izdala tudi dovoljenje.

Janez Ivan, namestnik direktorice kočevske uprave za družbene prihodke, pa nam je povedal, da o tej igri ne ve ničesar, prav tako pa ne ve, da bi organizatorji te igre že plačevali občinski davek.

V Celju po vrtcih in šolah že nekaj časa krožijo pisma, ki otroke od drugega do desetega leta vabijo k igri, v kateri lahko v treh tednih (seveda ob oblici sreče) pridejo do kupa knjig ali igrač. Da ne gre za povsem nedolžno zadevo, govori že podatek, da lahko najsrečnejši med njimi dobe celo 216 knjig. Igro so začele vzgojiteljice v celjskih vrtcih. Koliko staršev je v igri, nam ni uspelo zvedeti, smo pa dobili zanimivo mnenje enega od staršev, ki tej igri odločno nasprotuje. Po njegovem mnenju gre za pripravo malčkov na denarne igre za odrasle, hkrati pa se sprašuje, kakšne so te vzgojiteljice.

Začetek konca denarnih iger?

Kot vse kaže, se bo po več mesecih neodločnosti vključila v igro tudi država. V Ljubljani je načelnica mestnega tržnega inšpektorata Nives Tomc že obdelala štiri organizatorje denarnih iger (gre za igre Prestige, Express sistem, Master sistem in Rubikon). Po njenih ugotovitvah v inšpekcijskih službah sklepajo, da gre v vseh štirih primerih za kršitve zakona o igrah na srečo. Nihče od njih tudi ni imel dovoljenja Sekretariata za finance Republike Slovenije za organizacijo teh iger. Hkrati so prepričani, da organizatorji s svojim načinom prikazovanja iger povzročajo med kasnejšimi udeleženci negodovanje zaradi razočaranja, ker tudi po daljšem času še niso dobili nikakršnega izplačila. Sumijo, da so kasnejši udeleženci opeharjeni, kar je zavajanje občanov. Zato bodo proti vsem uvedli postopke (izdali odločbe in podali prijave sodnim organom).

● Po mnenju Nives Tomc lahko tudi tako imenovane komercialne igre obravnavamo kot neke vrste igre na srečo, in to kljub trditvam organizatorjev, da gre za marketinške posle oziroma potovanje denarja od človeka do človeka in da je tu pomembna le organizacija.

Z goljufijo do denarja

Pri komercialni igri **Prestige**, ki jo organizira samostojni obrtnik iz Zagreba (v Zagrebu ima obrt Marketing Tea), v Ljubljani pa ima v Tugomerjevi ulici 56 a svojo poslovalnico, je tržna inšpekcija ugotovila, da nima določbe pristojnega upravnega organa, da v najetih prostorih lahko opravljajo dejavnost – organizacijo komercialnih iger. Enako so ugotovili tudi za ljubljansko firmo Rogera Enter d.o.o., ki vodi igro **Master**. Slednja firma je sicer registrirana za trgovino in inženiring, svoje (najete) prostore pa ima na Kardeljevi 23. Pri obeh sistemih je po mnenju Nives Tomc prisotno določeno goljufanje udeležencev, saj le-ti nikakor ne morejo imeti natančnega pregleda nad igro, prav tako pa ne morejo vedeti, ali so jim res izplačali ves denar. Igralcem torej ni dana možnost kontrole organizatorjev pri vodenju igre. Kot trdi Nives Tomc, pa je jasno tudi to, da igralci z dna piramide ne dobijo ničesar. Zato gre po njenem prepričanju v teh primerih za zavajanje in goljufanje ljudi.

Tržna inšpekcija pa je nekaj več podatkov dobila v agenciji **Rubikon**, ki ima sedež v Zagrebu (vodi jo Hrvoje Vojković), poslovalnico pa na Poljanskem nasipu 10 v Ljubljani. Od 20. junija do 11. julija se je tako v igro tega organizatorja vključilo 1121 oseb, kar pomeni, da je šlo v promet 840.750 dinarjev, za agencijo pa je ostalo 279.129 dinarjev. Še zanimivejši je podatek, da je do dneva pregleda poslovanja agencija 80 udeležencem igre izplačala 143.100 dinarjev, prvo izplačilo 23 udeležencem pa je bilo izvedeno 27. junija.

Nekaj manj podatkov pa so inšpektorji dobili v zasebnem podjetju Innmar d.o.o. (matična firma je iz Sevnice), in sicer v poslovni enoti v Ljubljani na Trstenjakovi 1 a. V **Express sistem** se je prvi igralec vključil 12. junija, tistega dne pa je znašal celodnevni izkupiček 768.600 dinarjev, ki ga je vplačalo 549 igralcev. Mednje so razdelili 658.800 dinarjev, ostalo pa je (109.800 dinarjev) za podjetje Inmar. Tako agencija Rubikon kot podjetje Inmar pa za svoji ljubljanski poslovalnici nimata ustreznih dovoljenj za delo v najetih prostorih.

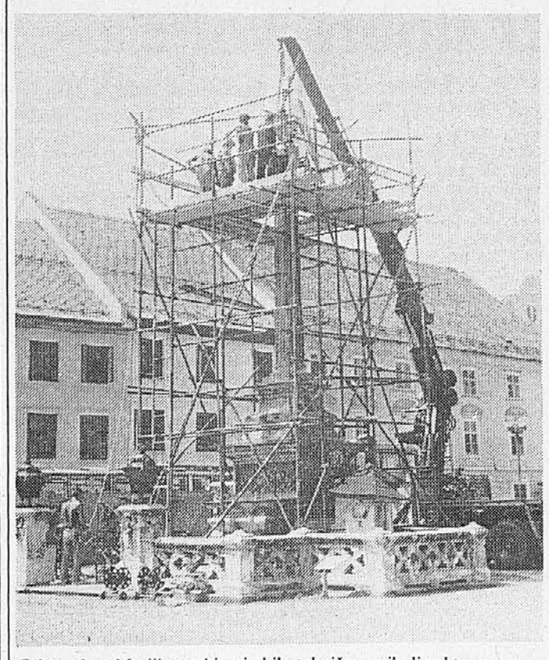
Zapozneli refleks države

Liberalizacija gospodarstva, ki smo ji priče zadnje čase, je na površje prinesla tudi podjetnike, ki so znali s pridom izkoristiti pravni nered oziroma nedodelanost pravnih predpisov. Med njimi so tudi organizatorji denarnih iger. Preden jim bodo državni organi skočili za vrat, bodo ti domiselneži že pobrali milijonske kupe neobdavčenega denarja, državi pa prepustili besne opeharjence, ki bodo svoj bes zlili nanjo, ker ni pravočasno onemogočila takih poslov. Za takšno trditev je nešteto dokazov. Prve prijave zoper domnevne organizatorje prevarante bodo inšpekcijske službe namreč izdale šele zdaj, torej več kot pol leta zatem, odkar po Sloveniji množičneje krožijo najrazličnejše denarne igre. Upamo si celo trditi, da smo jih k temu spodbudili (in jih z njimi celo prvič obširneje seznanili) novinarji v posameznih medijih. Ko smo o tej temi začeli pisati in od pristojnih državnih organov skušali dobiti mnenje o legalnosti oziroma nelegalnosti denarnih iger, smo skoraj povsod naleteli na nepripravljene sogovornike. Edini, ki so bili dejansko takoj pripravljeni sodelovati (to pomeni, da so imeli pri roki odgovore na vprašanja) so bili nekateri igralci, nekaj organizatorjev in posrednikov ter direktor Loterije Slovenije. Kljub vztrajnim poskusom nam o tem ni uspelo dobiti strokovnih mnenj niti od enega pravnika, ekonomista, sociologa in psihologa.

O tem, ali gre pri denarnih igrah za legalne ali nelegalne posle, je glede na pomanjkanje informacij in komentarjev zakonodaje s strani državnih organov težko reči kaj določnega. Gre bolj za občutke in približne osebne razlage zastarele zakonodaje, ki je polna pravnih lukenj. Zato bo pred zakonodajalci, advokati in sodniki težka naloga, kako opredeliti denarne igre in kako ukrepati. Bo pa treba vsekakor pohiteti, saj so v igri veliki denarji. Če upoštevamo podatek, da je firma Happyline Informationstechnik iz Avstrije v pol leta obrnila že več kot 30 milijonov dolarjev iz žepov jugoslovanskih igralcev, to pa je vsota, ki je v enem letu ne obrne niti vsaka firma s tisoč zaposlenimi, potem je najbrž vsakomur jasno, da ne gre za posle, pri katerih bi lahko država stala ob strani povsem nepriza-deto.

ZDENKO MATOZ
JANEZ PETKOVŠEK
KONEC

Zamenjava mariborskega kužnega znamenja

Odstranitev Marijinega kipa je bila tehnično najbolj zahtevna.

Mariborčani so z zanimanjem sledili selitvi najbolj častitljivega mestnega kipa.

● MARIBOR, 19. julija – Zadnjega pol stoletja je kužno znamenje, osrednji mariborski zgodovinsko-kulturni spomenik, tako propadlo, da so strokovnjaki tukajšnjega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine zahtevali takojšnje ukrepanje. Onesnaževanje okolja je skoraj popolnoma uničilo to Straubovo umetnino iz leta 1743. Strokovnjaki so sklenili, da na Glavni trg postavijo njeno kopijo. Sedaj je že narejena kamnita ograja spomenika, prav tako številni drugi kamniti deli. Vse bo iz enakega peščenjaka kot original. V delavnicah zavoda je v obdelavi vseh 6 kipov svetnikov in kip Device Marije, ki so jo z vrha kužnega znamenja sneli pred dnevi. Kopije bodo izdelali v kamnolomu v Josipdolu na Pohorju. Restavrator zavoda Marjan Teržan pravi: »Če bo denar, bomo pričeli poleti 1991 na Glavnem trgu nameščati novo kužno znamenje. Opravljene je že 60 odstotkov obnove. Vse teče po načrtih.«

Tekst in foto: BOGO ČERIN

V restavratorskih delavnicah mariborskega zavoda za spomeniško varstvo strokovnjaki po poškodovanih originalih izdelujejo mavčne kopije.

Chagall

Z razstave stotih grafik Marca Chagalla v galeriji Cankarjevega doma v Ljubljani (ilustracije La Fontainovih Basni)

Volk in štorklja.

Da so požeruhi, to vemo, volkovi.
Nek volk, ko se nekdaj gostil je,
Nabasal takisto se bil je,
Da zrl že v obličje je smrti gotovi:
Grdobi je kost obtičala v grlu.
Na srečo, ko spravil iz sebe ni nič
več glasu,
Je štorklja tam mimo prišla.
On znamenje da jej. Le-ta
V goltanec mu s kljunom posegne,
Prav spretno mu kost iz njega potegne.
Za to opravilo
Zahteva plačilo.
„Plačilo! To, botra, je šala;
Saj vendar že plača ni mala,
Da z vratom ste zdravim
Iz mojega gobca odšli.
Poslušajte me, kaj sedajle vam pravim:
Pazite, da mi ne boste pod kremplje
prišli!“

KNJIGA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

Ohranjen del otroške duše

Kranjskogorski zdravnik Jani Kokalj je predstavil svojo prvo knjigo – Potopisni, pesniški in filozofski zapiski

RATEČE, 19. julija – »Srečujem zagrenjene in žalostne ljudi. Malo je miru in veliko strahu. Vseeno nisem sam v večnem iskanju. Vedno se najde kdo, ki je že preskočil strah in pozna veselo pričakovanje. Moji najbližji poznajo galeba Jonathana in prijatelji tudi. Naše sanje niso žalostne. Zato je v mojem srcu veliko ljubezni in sovraštvo nima nobenega prostora. Dolgočasje tudi ne. Saj razločno slišim petje ptic, žuborenje potokov in grmenje slapov.

Srečen sem, da mi je velik del otroške duše ostal do danes. Navadil sem se nanjo in nočem je izgubiti. Hvaležen sem vsem, ki so mi jo s svojo ljubeznijo, radoživostjo ali modrostjo pomagali obdržati. Tudi tistim, ki so me s svojo zagrenjenostjo ali nevoščljivostjo prepričali o njeni vrednosti,« piše v prvencu Trenutki 35-letni zdravnik Jani Kokalj, doma iz Selške doline. Zdaj živi z ženo Marjetko, otroki Špelo, Mihom in Veroniko v Kranjski Gori.

Osem let življenja v nekdanji Borovški vasi je bilo zadosti, da je otroškim doživetjem dodajal nova. V podzavest si jih je vtisnil kot alpinist, občudovalec slapov, zdravnik na treh himalajskih odpravah in gorski reševalec v Julijcih.

»Marjan Lavtižar je 'kriv', da sem tako zgodaj zašel med reševalce. Navdušila me je bratovščina, ki ni še nikdar odrekla pomoči ljudem, ki so obtičali v skalovju. Trenutki bi ostali v rokopisu, če ne bi bilo denarne pomoči domačega turističnega društva Kranjska Gora, ki je omogočilo tiskanje. Knjiga pa je hkrati tudi zahvala vsem, ki so mi kdaj pomagali,« pravi Jani Kokalj. Svojo knjigo je predstavil v gostilni Žerjav v Ratečah. Prve izvode je namenil ženi Marjetki (ta ni mogla skriti solza), mami Nežki, očetu Francu, trem sestram in bratoma. Vsakemu je namenil iskreno besedo. Razpoloženje pri Žerjavu je postajalo prijetno. Veliko je bilo smeha. Tudi takrat, ko sta knjigi dobila upokojenec Stane Dolanc in predsednik TD Jože Borštnar.

Avtor je knjigo razdelil na tri dele: Včeraj, Danes, Vedno. V prvem opisuje doživetja na odpravi leta 1985 na Nanga Parbatu. Drugi del prinaša vtise s poti s Tomom Česnom pod Jannu (Khumbakharni). Tretji pa je poln liričnih izpovedi z reševanj, izletov in drugih doživetij.

Knjigo so stiskali v nakladi 2300 izvodov v tiskarni Salamon Ljubljana. Znani alpinist in fotograf Janez Skok je prispeval večino fotografij in pomagal pri oblikovanju Kokaljevega prvenca. Benjamin Gracer, učitelj slovenščine na kranjskogorski osemletki, pa je o knjigi napisal: »Zbiralec trenutkov ni le kronist in potopisec, temveč v enaki meri ali še bolj – hote ali ne hote – tudi pesnik in filozof. Kokaljevo besedno zbiranje trenutkov pa ni samo dragoceno pričevanje, je tudi literarni obet, če bo le ostal zvest besedi in sebi; svoji otroški duši, o kateri pravi: »Navadil sem se nanjo in nočem je izgubiti. Že dolgo nisem nikjer prebral misli, ki bi toliko povedala o nekem človeku!«

MIRKO KUNŠIČ

PRI ŽERJAVU – Janez Kokalj podarja svojo knjigo. (Foto: M. K.)

USODNI DNEVI PRED 50 LETI

Komu Bosna? Srbiji ali Hrvaški?

Teden sredi druge polovice julija 1940 (20.–26. 7.) je bil skoraj brez odločilnih vesti. Vse je bilo nekam potuhnjeno. Hitler se je opijal z zmago nad Francijo; generali so skrivaj pripravljali načrte za naskok na Sovjetsko zvezo in hkrati izpopolnjevali načrt Morski lev, katerega skrajni cilj je bil osvojitev Velike Britanije. **V ZDA je začel vzbujati pozornost »spis« Ernesta Hemigwaya pod naslovom Komu zvoni, hkrati pa so napovedovali nov in seveda senzacionalen Chaplinov film Veliki diktator.** Kljub temu, da je bilo v reklamah poudarjeno, da gre za izmišljene osebe in dogodke, so vsi vedeli, še pred premiero, da se Chaplin norčuje iz Hitlerja. Vest o tem, da je v Moskvi izšel zadnji zvezek Tihega Dona izpod peresa Mihaila Šolohova ni nikogar vznemirila; tudi vest, da so v Franciji, v njenem nezasedenem delu, prve dni julija 1940 odkrili presenetljive skalne slikarije v jami pri vasi Lascaux, ni nikogar presenetila.

V jugoslovanskem tisku se je s podvojeno vnemo nadaljevala debata o Bosni. Potekala je skoraj z enakimi besedami, kakor poteka te dni. **Čigava je Bosna? Srbska ali hrvaška?** Beograjski krogi so poudarjali, da je Bosna lahko samo srbska, saj je prav Bosna »zibelka prve svetovne vojne«, ki jo je Srbija izbojevala na teh tleh in ima že zato pravico do Bosne kot svojega integralnega dela. Hrvati so trdili, da je samo vprašanje časa, kdaj bo Bosna postala integralni del hrvaške banovine. V Bosni pa so se oglašali muslimani, ki so trdili, da je Bosna samo bosanska in da ne pripada nobeni od »prizadetih« banovin oziroma narodov, ne Srbom in ne Hrvatom. Oglašali so se tudi Srbi iz Bosne, ki so dajali izjave za tisk, **»naj se Beograd zanima zase in za Arnaute in Južne Srbe, ki se upirajo, in naj pusti Srbe v Bosni pri miru«...**

Za kulisami dogodkov pa se je dogajalo nekaj velikega in odločilnega... Dvaindvajsetega julija 1940 je večji del svetovnega tiska posredoval bralcem majhno vest, povzeto po stockholmskemu listu Svenska Tidingen. Slednji pa je posredoval bralcem le informacijo, ki jo je zapisal njegov sodelavec, ko je najbrž po naključju v Nemčiji dobil v roke strokovno revijo o jedrskih raziskavah, v kateri je bil priobčen članek znanstvenika Weizäckerja z naslovom **Možnosti za pridobivanje energije iz urana 238.** V članku je bilo govora tudi o tem, da je mogoče pridobiti povsem novo snov, po verižni reakciji, ki bi bila lahko zelo eksplozivna in bi lahko služila kot odlično orožje.

Prav julij 1940 je bil prelomen v »atomskem dogajanju« na svetu, saj je v tem mesecu večina znanstvenikov v Veliki Britaniji in ZDA sklenila, da se je treba pospešeno lotiti izdelave atomskega orožja in prehiteti Hitlerja, ki je najverjetneje že pred njimi in lahko ogrozi in z atomskim orožjem zasužnji ves svet. Sam Einstenin je moral zvoniti plat zvona ameriški vladi na uho...

Razen omenjene »švedske« vesti o morebitni nemški atomski bombi, je bila nekaj dni v nemškem in svetovnem tisku objavljena še vest, da je **»ugledni nemški znanstvenik Wolfgang Gentner prevzel v Parizu vodstvo slovitega Joliotovega instituta, ki bo odslej služil Veliki Nemčiji.«**

V svetu so poklicani vedeli, da je prav Joliot tik pred nemško okupacijo storil nekaj večjih korakov naprej v jedrskih raziskavah. Saj je imela Francija takrat največjo zalogo urana v Evropi in tako rekoč vso težko vodo, kar jo je bilo na svetu. Slednjo (135 kg) so kupili Francozi dober mesec pred nemško zasedbo Norveške v neki tamkajšnji tovarni, edini na svetu, in jo prepeljali v Francijo. Joliot je poznejе poskrbel, da so to dragoceno »snov Z« najprej prepeljali v srednjo Francijo v neki zapor v Riomu, potem pa so jo tako rekoč pred očmi napredujočih Nemcev v zadnjem trenutku v Bordeauxu vkrcali na neko britansko ladjo in varno ter srečno odpeljali v Veliko Britanijo.

Nemci so imeli dovolj urana, morda takrat največ na svetu, saj so se polastili urana na Češkem in v Belgiji.

Vest iz Pariza o nemškem prevzemu pomembnega Joliotovega jedrskega laboratorija je vznemirila svet, nihče pa seveda ni vedel, da sta znanstvenika in prijatelja ter oba protifašista, Joliot in Gentner, sklenila »pakt«, da ta znanstvena ustanova nikakor ne bo pomagala Hitlerju priti do atomskega orožja.

V Nemčiji je obstajalo tajno »uransko združenje« vodilnih jedrskih znanstvenikov, ki so zamrznili svoje atomske raziskave in dosežke ker so se zavedali posledic, če bi nacistični režim imel odločilno orožje za zmago in prevlado nad svetom. Eden od članov tega združenja, Hisenberg, je julija 1940 odpotoval v dansko prestolnico, kjer je še bival tamkajšnji jedrski znanstvenik Nils Bohr. Člani uranskega združenja so vedeli, da je Bohr najbrž v stiku z britanskimi jedrskimi znanstveniki, zato so hoteli uglednemu Dancu posredovati informacijo, da se nemški znanstveniki ne bodo lotili izdelave atomskega orožja in da se zato v to smer ni treba truditi niti znanstvenikom v Veliki Britaniji. Hisenbergov obisk pa je imel prav nasproten učinek; nezaupljivi Bohr mu ni zaupal in verjel ter je po njegovem odhodu nemudoma sporočil na Zahod, da Nemci intenzivno pripravljajo »tajno orožje«, kar seveda sploh ni bilo res.

Tako je pred natanko pol stoletja v Londonu »padla« odločitev, ki se je prenesla v ZDA, da je nuja za izdelavo atomskega orožja velika.

Izbral: DRAGO KRALJ

DELO plus

Družinski dopusti na službene stroške

Nastopi, odstopi, kupčije, plače na visoki ravni

●

Mački na javni dražbi

Neznano pravo lastništvo umetnin z ljubljanske avkcije

ODETTE FERRY

Satanov poročevalec

12. nadaljevanje

»To je očka Minosa, mestic, moj dragi tast. Sijajen, kaj? Ta bik ne bo nikoli dojel, da se pred takšnimi, kot je šerifov pomočnik, ne upogiba hrbta..., Ampak kaj, to jim je v krvi. Prositi morajo in moledovati, namesto da bi zahtevali in koga ozmerjali. Tega se najbrž ne da naučiti. Jaz pa znam, če je treba.«

Ko so prihajali bliže, Chuck ni več poslušal njenega klepetanja; mož, ki so stali ob vznožju hriba, ni izpustil iz oči. Zavohal je veliko stvar – kakor lovec na preži, ki zasluti divjačino, še preden jo psi najavijo. Poteze na njegovem obrazu so otrdele, bil je poln notranje nepetosti, kakor vselej, kadar se je zgodilo kaj takšnega, kar se mu je zdelo vredno, da se objavi na prvi strani, v več kot štirih stolpcih. Njegov instinkt ga ni nikoli varal; če je v takšnih trenutkih bil videti celo raztresen, so njegovi možgani natančno zabeležili vse, in še posebej je videl tisto, kar je drugim ostalo nevidno. Odprl je vrata avtomobila in rekel s čisto spremenjenim glasom: »Tako, pojdimo!«

Možje na hribu so se obrnili proti njim. Pod nečloveško vročim soncem so se njihove sence ostro in jasno črtale na tleh.

Chucka je spreletelo: to so šahovske figure – na meni je, da jih postavim na šahovnico.

4.

Ko se je Chuck možem toliko približal, da je lahko razločil njihov pogovor, je priznal, da Lorraini ne manjka bistroumnosti. Šerif je bil puhloglavec, in kot vsi puhoglavci se je tudi on delal važnega. Brisal si je pot s čela in šel s pogledom od moža do moža. Njegov glas je bil grmeč in oblasten.

»Rekel sem ne in ostane ne! Nihče več ne sme v rov, ne da bi jaz, šerif, dal za to uradno dovoljenje, smo razumeli?«

Možje so se ozrli na prepereli hrib. Od blizu je bila Gora sedmih jastrebov podobna čerem, ki so nudile zatočišče jamskemu človeku. V vsaki votlini so bile vdolbine in jame, iz katerih so verjetno peljali rovi. Nekdanji prebivalci so kakor voluharji izkopali rove v goro.

Debeli Smollett je začudeno dvignil glavo, v očeh se mu je videla utrujenost in naveličanost.

Domačini so se zbrali v svoji skupini. Dostojanstveno in resno so stali v svojih pisanih cunjah, negibno in nemo. Njihove opalne oči niso izdale skritih misli in ozke ustnice so bile kakor zapečatene. Ob splošnem molku se je šerif zmedel. Z glavo se je obrnil proti gori.

»Ko bi vsaj vedel, ali je revež še živ.«

»Na vsak način,« je odgovoril Smollett flegmatično, »je bil pred eno uro še živ. Ko sva z Billom plezala čez melišče, ki je zasulo rov, sva razločno slišala, kako je odgovarjal na najine klice. Ampak brez vrvi bi bilo tvegano spustiti se v goro. Tudi orodja nisva imela. Tramovi, ki podpirajo votline, so trhli. En sam napačen udarec s cepinom bi bil zadosti, da bi se skale začele premikati. Bilo bi po Leu – in po nama.«

Stari mestic z velikim slamnikom, očka Minosa, kot ga je bila imenovala Lorraine, je pepelnato pobledel. Roteče je dvignil roke proti nebu.

»Ampak moj sin, gospod – lačen je, zebe ga, strah ga je... moj ubogi otrok! Mislil bo, da se nihče ne briga zanj. Mogoče že zdaj tako misli, nesrečnež! Nikar ga ne pustite na cedilu, prosim vas. Mislil bo, da njegova mati in jaz mirno jeva koruzni kolač, medtem ko on leži v zadnjih vzdihljajih. Ah, ubogi, nesrečni, zapuščeni fant!«

Nenavadna tožba je trajala le nekaj sekund, a je segla do srca, da si ljudje niso več upali pogledati drug drugemu v oči. Obupni vzklik je omajal celo šerifovo samozavest.

K sebi je poklical indijanskega preddelavca, ki ga očitno nobena reč ni mogla spraviti s tira.

»Pa vi, kaj pravite vi na to? Labirint poznate bolje kot katerikoli od nas.«

Indijanec je zmajal z glavo.

»Gora je tabu,« je zamrmral eden izmed Smollettovih sodelavcev.

Lorraine se je postavila pred šerifovega pomočnika: »Boste zdaj vi ali bom morala jaz nekaj odločiti?«

Njena predrznost je predstavniku zakona zaprla sapo. Tatum je takoj izkoristil priložnost in posegel vmes. Stopil je k šerifu in preteče rekel: »Tako, šerif, dajte mi luč!«

Šerif je bolščal v Tatuma, kakor da v svojem življenju še ni imel priložnosti soočiti se s poosebljeno nesramnostjo. Z največjim besom je pogledal Tatuma in vprašal, ne da bi koga okrog sebe pogledal: »Kdo pa je to?«

Nihče mu ni mogel odgovoriti. Odgovoril mu je Chuck sam.

»Vam bom natančno povedal. Jaz sem tisti, ki bo šel v Goro sedmih jastrebov osvobodit nesrečnega Minosa! Vi pa boste medtem premišljevali, kako se hitro sprejme odločitev. In po moji vrnitvi od tam spodaj,« je dodal in pokazal na goro, »se vam bo mogoče posrečilo problem rešiti.«

Sarah Harrison

VROČI DIH

27. nadaljevanje

»Sem podvodna arheologinja,« je rekla.

Ob tej novici me je skoraj vrglo. Vedno sem si predstavljala, da so arheologi, pa najsi bodo v morju ali na kopnem, možje z zalisci in z blatom za nohti.

»Moje delo je moja strast,« je nadaljevala, »zlasti še sedaj, ko ni več Spira. Lahko bi rekla, da se ena stara razbitina sesuje na drugo.«

Bila sem popolnoma zmedena. Nekaj trenutkov sem si zamišljala, da bi lahko Anni Ghikas rekla: »Rada bi šla v posteljo z vašim sinom in to čimprej je mogoče,« in ona bi me takoj odpeljala skupaj z njim v sobo za goste.

Zakrakala sem nekaj o tem, da ne gre za nobeno staro razbitino, vendar je zdaj postala še bolj zgovorna.

»Kmalu bom odšla v Turčijo. Ljudje mi pravijo, da bi pri mojih letih morala poklic opustiti, vendar kot velja za vse drugo: če ti ugaja, zakaj ne bi?«

»Seveda.« Ogledala sem si telo pod sarijem. »Kaj se zares potapljate?«

»Na žalost ne več tako resno, kot nekdaj. Samo proučujem podatke in koščke, ki jih prinesejo na površje in jih usklajam ter jih skušam znanstveno ovrednotiti.« Brez dvoma jih na površje morja, temnega kot vino, prinese četa zagorelih mladcev v kar se da majhnih kopalnih hlačkah.

»Kako vam je kaj všeč tukaj v Basset Arvi?« sem vprašala, da bi se odtrgala od tega vznemirljivega prizora.

»Oh, zelo nama je všeč,« je rekla. »Vsi so tako prijazni.«

Seveda so, sem sama pri sebi zagodrnjala. Prav gotovo brezdelne žene vaških mogotcev niso imele nobenih Declanovih predsodkov proti grškemu zdravniku.

»Všeč mi je ta hiša,« sem obupano pripomnila. »Že prej sem jo občudovala.«

»Bi jo radi videli še znotraj?« je nenadoma vprašala. »Pridite! Vendar mi morate oprostiti, ker je vse naokoli polno prahu. Pri lepem vremenu sem rajši zunaj, kot da bi brisala prah.«

Odšli sva po trati in vstopili skozi francosko okno na terasi. Notranjščina The Rickyarda je bila seveda odlična, eleganta, napolnjena s pohištvom eklektičnih slogov, slikami in najdbami.

In kot je napovedala, vse naokoli je bilo obilo prahu.

»Kostaki je tako redoljuben,« je pripomnila, »vendar mora potrpeti, kadar sem tu.«

Spremila me je skozi hišo pripovedovala o njeni starosti in dobrih in slabih straneh, mi razlagala o najdeninah in njihovi zgodovini. Prav nič je ni motil veličasten nered, ki naju je obdajal.

»To je njegova delovna soba,« je naznanila. »Sem ne smem vstopiti.«

Imela je prav, bil je redoljuben. V popolnem nasprotju z drugimi prostori je bila ta soba pospravljena, tla čista, vse na svojem mestu. Potisnila sem glavo skozi vrata in si sobo ogledala. Anna je švignila mimo mene in s pisalne mize dvignila fotografijo.

»Poglejte, to je moj mož.«

Pričakovala sem temnega, pritlikavega Grka z mrožjimi brki, kakršen je bil glavni natakar Pri Zevsu. Spiridion Ghikas se je naslanjal na odprt avto, brze strehe, bil je v majici in v kratkih hlačah, visok, vitek, z zunanjostjo filmskega zvezdnika. Imel je sicer brke, a so bile le črne lise na zgornji ustnici, ki pa so zadostovale, da so njegovi beli zobje še bolj svetli, ko se je smejal v kamero. Lase je imel črne in razmršene, kot bi si jih ravnokar brisal z brisačo. Skratka, živalsko privlačen vrtnarjev pomočnik iz mojega zadnjega romana.

»Zelo čeden je,« sem rekla.

»Da, seveda,« je rekla omalovaževalno, kot bi to bilo samo po sebi umevno, »in imel je seveda precejšnjo količino napak. Domišljav, otročji ženskar, pri tem pa kar se da očarljiv.«

»Kdaj pa je umrl?«

»Pred šestimi leti. Vendar nisva živela skupaj. Bojim se, da da Kostakiju nisva dala preveč dobrega zgleda, kar se tiče zakona in starševstva.«

Prav nič obžalovanja ni bilo v njenih besedah. Ko sva odhajali nazaj po stopnicah navzdol, sem skušala gledati Constantina v novi luči. Iz nekega neznanega razloga spoznanje, da je bil sad te vročekrvne občasne zveze, ni bilo prav nič prijetno. Strogo gospo v črnem bi bilo veliko lažje obvladati.

Ko sva prišli v vežo, so se vhodna vrata na široko odprla in vstopil je Constantine.

»No?« je vprašala Anna. »Kaj je bilo?«

»Fantek, pet kilogramov. Mislil sem, da bo tako težka stvarca težje prišla ven. O, pozdravljeni!«

Prijazno se mi je nasmehnil, vendar pa me je njegova pripomba o dojenčku spomnila, da je zadnjih nekaj ur strmel v nožnico druge ženske.

»Ravnokar odhajam,« sem vzkliknila. »Otroka se bosta kmalu vrnila iz šole. Prinesla sem vam vabilo na zabavo.«

»Kaj res morete hiteti?« je vprašala mati.

NEMCI IN MORJE

Odstranite že te alge, sicer bomo zahtevali odškodnino

Dovolj laži o čistem morju, se pritožujejo Nemci nad italijansko turistično ponudbo – Tudi dlakocepenje – Zakon ščiti turiste

»Šumenje morskih valov ob zaganjanju v skale mi ponoči ni pustilo spati. Prosim, da mi povrnete stroške . . .« se pritožuje neka nemška gospa po koncu počitnic v Liguriji. Zakon zvezne republike o počitnicah je zelo strog ter dlakocepski: pravico do počitka ima vsak delovni človek, tudi gospodinje (besede nekega sodnika), in to pravico moramo ščititi, spoštovati.

So stene v hotelskih sobah pretanke? Dvajsetodstotno povračilo. Je bil razgled na Tirensko morje resničen res samo na reklamnih prospektih? Petnajstodstotna odškodnina. Je bila plaža morda prekrita s kamenčki namesto s peskom? Trideset odstotkov. So se natakarjem misli bolj mudile pri tem, kako očarati gostje, kot pri pečenem piščancu? Morebiti celo kompletna povrnitev stroškov, če »njej« okus ni ugajal.

Reiner Richsen, 56 let, novinar nemške revije Bild am Sonntag, ki je 3 leta preživel ob spremljanju pritožb turistov skupine Ombudsman, je končno vrgel puško v koruzo, zdeli so se mu namreč neverjetno nadležni.

Richsen danes razmišlja takole: »Moji sonarodnjaki imajo radi eksotične avanture, obenem pa jim je slabo, takoj ko vidijo kakega insekta. Neki bralec, ki sicer ni bil v Italiji, mi je pisal, kako je ob zori pred svojo počitniško hišo našel kačo. Rezerviral je bil ‚avanturistične počitnice'. Mislim, da je bila kača tudi vračunana v ceno.«

– »Kako se je pa lani končalo z algami?«

»Po našem zakonu so turistične agencije tiste, ki morajo povrniti škodo turistom in ki potem od hotelov zahtevajo svoje, zato nisem prav dobro seznanjen s tem.«

– »Bilo bi bolje, če bi naši odgovorni poskusili kaj storiti glede tega, namesto da le obljubljajo čisto morje: upajmo, da alg ne bo, sicer vam bomo takoj plačali odškodnino, 10 odstotkov, ali pa vam bomo dali popust na bazenu?«

»Nedvomno. Nemci so zelo občutljivi za odkritost in poštenost, pa tudi za prihranek. Verjetno so razumeli, zakaj imamo alge tudi mi na Baltiku ter Severnem morju.«

– »Dovolj o algah. Katere so pomanjkljivosti, ki nam jih Nemci najbolj očitajo?« je vprašal novinar revije Europeo. »Policija in čistoča. Menijo, da so vaši varuhi zakona prestrogi, hoteli ter zasebni apartmaji pa se premalo ukvarjajo s čistočo.«

To potrjuje tudi Antonio Bonvecchio, ki je že skoraj 20 let šef frankfurtske Enit. »Razočaranja se pričnejo že ob prebujenju. V glavnem so nezadovoljni s prvimi zajtrki, ki so preskopi, predragi, po možnosti pa še posebej zaračunani, čeprav so doma *mislili*, da so že vključeni v ceno aranžmaja.«

– »In kako bo letošnje leto? Govori se o 70-odstotnem padcu obiska na jadranski obali.«

»Padec vsekakor bo, le ne tako velik. Nemci so spremenili navade. Odkrili so, da agencije dajejo popust tistim gostom, ki pridejo zadnji, in razumeli so nas prav dobro. Zato se zdaj za počitnice odločajo v zadnjem hipu, morda tudi zaradi denarnih problemov.

Porabili smo več kot milijardo za reklamo, toda najuspešnejše ter najučinkovitejše dejanje je bila denarna podpora nemškim turističnim agencijam. Investirali smo za 800 milijonov lir ‚subvencije' desetim večjim družbam, da bi ohranile v svojih katalogih naše ponudbe, sicer bi se nam v več primerih odpovedale.«

Po eni strani Nemci občudujejo zaradi ‚zelenih' akcij za ohranitev okolja in pričakujejo, da bo dežela izjemno občutljivo za vprašanje naravnega ambienta, potem pa ko pridejo, ugotovijo, da se narodna občutljivost sploh ne ujema z občutljivostjo posameznikov.

»Leto za letom« dodaja Richsen,« se ponavlja večno tarnanje: preveč hrupa, preveč ropota, . . . Drugi boleč problem: tatvine.«

»Vsako leto imajo Nemci okradeni na tujem ozemlju, 200 milijonov mark izgube, približno pol milijarde lir na dan, 6000 avtomobilov ‚izgine' vsako leto na jugu Evrope, v glavnem luksuzni avtomobili kot mercedes, bmw, porsche. Svoje člane bombardiramo z nasveti, vedno enakimi,« obupujejo pri Adac, nemškem avtomobilskem klubu, »ne puščajte avtomobilov brez varstva, ukradli bi vam ga tudi v Nemčiji.

Kljub temu pa takoj, ko prečkajo Alpe, pozabijo na vsa priporočila. Gotovo zaradi počitniške mrzlice.«

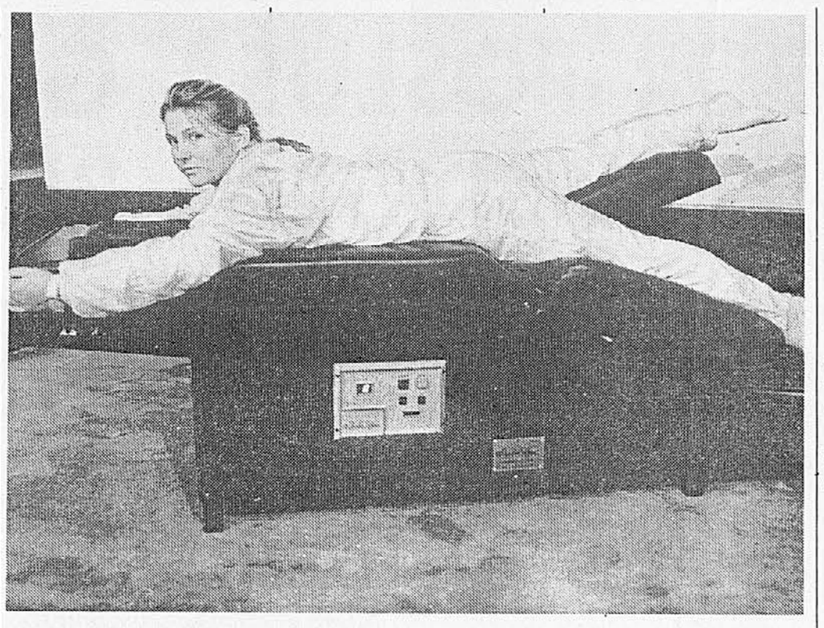
Povzela MOJCA ŠORLI

Mize, ki vračajo vitkost

BREZOVICA, 19. julija – V Brezovici pri Ljubljani so ta mesec odprli prvi salon v Sloveniji, imenovan »slander you«, kjer vam z novo metodo razgibavanja, ki prihaja k nam iz ZDA, pomagajo, da dosežete večjo skladnost telesa.

V tem salonu potekajo razgibalne vaje s pomočjo šestih motoriziranih miz. Na vsaki od teh miz ženska ali moški preživi pod strokovnim vodstvom deset minut. Kot so nam v salonu povedali, je glavna privlačnost te metode v tem, da je mogoče doseči vitkost brez večjih telesnih naporov. S pomočjo računalnika vsakemu obiskovalcu izračunajo njegovo idealno težo in druge podatke ter priporočijo število obiskov. Cena enournega razgibavanja je sto sedemdeset din, prva ura je zastonj.

Salon je odprt ob delavnikih od 9. do 21. ure, ob sobotah pa od 10. do 18. ure. Za obisk v tem salonu se je treba prej naročiti, in sicer po telefonu (061) 653-548. M. J.

RAZGIBAVANJE PO METODI »SLANDER YOU« – To je ena od šestih miz, kjer poteka razgibavanje, ki pripomore k večji skladnosti telesa. V primerjavi z dosedanjimi metodami (aerobika, fitness) tu ni potreben telesni napor. V svetu je salonov, ki delujejo po tej metodi, že več tisoč, prvi salon te vrste v Jugoslaviji pa so odprli v Zagrebu. Na Brezovici pa bosta za obiskovalce poleg »motorizirane gimnastike« kmalu odprta še bazen in savna. (Foto: Igor Modic)

Kam za konec tedna?

● *V nedeljo pohod na Pleše*

22. julija bo pohod na partizanske Pleše. Ob 10. uri bo kulturni program, po njem pa tovariško srečanje in zabava z ansamblom Interval. Za prireditev je organiziran tudi avtobusni prevoz. Avtobusi odpeljejo z avtobusne postaje v Zagorju že ob 7.30, redno pa bo obratovala tudi žičnica na Mareli. (P. M.)

● *Trboveljčani so vabljeni na Vrhe*

V nedeljo, 22. julija, bo praznovanje dneva vstaje slovenskega naroda na Vrheh. Izpred gasilskega doma bodo udeležence na Vrhe popeljali avtobusi ob 8., 9. in deseti uri, v dolino pa spet ob 14. uri pa vse do 16. ure. (P. M.)

● *V Mozlju bo Oslovska noč*

V soboto, 21. julija, bo v Mozlju tradicionalna Oslovska noč. Sodelovala bosta Jasna Zlokić in ansambel Tonija Verderberja. Organiziran je brezplačni prevoz iz Kočevja in nazaj. (V. D.)

● *Komemoracija in proslava na Artvižah*

V Rodiku bo v soboto, 21. julija, ob 17. uri tradicionalna žalna komemoracija s kulturnim programom. Počastili bodo spomin na leto 1944, ko so Nemci pobili pet mladincev. Ob 18.30 bo slovesnost pred spomenikom žrtvam na Artvižah. (O. K. S.)

● *Ognjemet in jezero v lučkah*

V soboto se bo na Bledu ob 17. uri začela Blejska noč. Nastopile bodo plesne skupine, ansambli in godba na pihala. Ob 22. uri bodo z ognjemetom osvetlili grad, jezero pa bo osvetljevalo na tisoče »blejskih sveč«. (M. K.)

● *Folklorna skupina Nizozemska v Sloveniji*

Slovenska folklorna skupina Nizozemska iz Heerlena, v kateri plešejo plesalci slovenskega rodu, od druge do četrte generacije slovenskih izseljencev na Nizozemskem, bo od 21. julija do 27. julija 1990 gostovala po Sloveniji.

V soboto, 21. julija, bodo ob 19.30 nastopili pred gostiščem Močilnik na Vrhniki, 22. julija bodo nastopali v letnem kinu Doma JLA v Ljubljani ob 20. uri. (I. K.)

● *Planšarska noč na Jezerskem*

V soboto bo Planšarska noč na Jezerskem. Prikazali bodo izvirno fantovsko vasovanje, nastopile bodo folklorne skupine, sledil bo ognjemet. Prireditev se bo začela ob 13. uri pri Planšarskem jezeru. (M. K.)

● *Skoki s čolni s Tromostovja*

Čeprav kar do zadnjih dni niti organizatorica Ljubljanska turistična zveza ni imela zanesljivih pooblastil in zato ni vedela, koliko programa v standardni Noči na Ljubljanici bo lahko uresničila, so se uvodne prireditve v četrtek le začele, v petek se bodo nadaljevale. Od 18. do 19. ure bo prikaz radijsko vodenih avtomobilčkov na Šuštarskem mostu, radijsko vodene ladjice pa bodo nastopile pri Makalonci. Od 20. do 21.30 bo obiskovalce na Prešernovem trgu zabavala dixieland skupina Adria.

V soboto med 18. in 19. bo na Prešernovem trgu nastop mažuretk, med 19. in 20. uro pa koncert skupine Leight into Darkness iz Italije. Med 21. in 22.30 bodo prekaljeni mački iz ljubljanskega kluba s kajaki in kanuji skakali v Ljubljanico. Po končanih skokih bo bengalični ogenj. (M. U.)

● *Viniško poletje v kampu*

V okviru Viniškega poletja bodo v nedeljo, 22. julija, ob 16. uri, razglasili za najboljšo slovensko športnico Matejo Svet in za najboljšega slovenskega športnika Rajmonda Debevca, ki so ju izbrali v športni redakciji TV Slovenije in v viniškem klubu prijateljev TV Slovenije. Po viniškem izboru bodo za najboljše in najprijetnejše TV voditelje razglasili: Janka Šopra, Betko Šuhel, Matjaža Tanka in Nataša Bolčina-Žgavec. (M. D.)

● *Gribeljska noč na Kolpi*

Gribeljčani bodo v soboto, 21. julija, zvečer pripravili tradicionalno prireditev Noč na Kolpi. Na travniku ob Kolpi bo gostovala ekipa velike jadranske turneje (skupina Magazin, Oliver Mlakar, plesna skupina Lahezis itd.), izbirali pa bodo tudi miss poletja '90. (M. D.)

● *Praznik žetve ter kruha in pogač na Polenšaku*

Ob prazniku žetve ter kruha in pogač vabi Turistično društvo Polenšak na turistično prireditev, ki bo 21. in 22. julija na Polenšaku. V soboto, 21. julija, bodo ob 17. uri odprli razstavo. Ob 18. uri bodo domačini prikazali, kako se klepljejo srpi, ob 19. uri bodo ročno luščili koruzo, ob 20. uri pa se bodo predstavile predice. Nedelja, 22. julija, bo minila v znamenju žetvenih opravil. (K. P.)

● *Ples in pesem v Rogaški*

V okviru Rogaškega glasbenega poletja bo v petek, 20. julija, ob pol devetih zvečer v Kristalni dvorani večer češke folklore. V soboto, 21. julija, se bodo obiskovalci razvedrili ob plesno-zabavni prireditvi Rogaška noč, ki se bo začela ob 20. uri na poletnem kopališču. (K. P.)

● *Zeliščarji v Kočevski Rog*

Društvo zeliščarjev Ljubljana prireja strokovno ekskurzijo v Kočevski Rog, ki bo v soboto, 21. julija 1990. Odhod iz Ljubljane bo ob 7. uri s Trga revolucije pred Univerzo v Ljubljani. Udeleženci iz Dolenjske se bodo zbrali v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah ob 8.30. Med potjo bodo lahko nabirali zdravilna zelišča in druge gozdne sadeže, ogledali si bodo največjo jelko »Kraljico Roga« in pragozd, ter na gozdni parceli posekali grmovje in jo pogozdili. V primeru slabega vremena bo ekskurzija v nedeljo, 22. julija. (I. K.)

● *Radenska noč*

Radensko zdravilišče bo v soboto, 21. julija, na poletnem kopališču v Radencih pripravilo že tradicionalno poletno množično zabavo, imenovano Radenska noč. Tokrat bodo v programu sodelovali Tomislav Ivčić, Simona Weiss, Štajerskih sedem in plesna skupina Stil. Hkrati pa bo na igrišču pri radenski osnovni šoli nočni turnir v malem nogometu, ki ga prireja Turistično društvo Radenci. (J. P.)

NA VRHU KARAVANK

Na Stolu postaneš najboljši

Planinski dom, ki si ga z enako hvaležnostjo delijo planinci z obeh strani Karavank – Prave kranjske klobase in Cviček verein

PREŠERNOVA KOČA, 19. julija – Na Stol prihajajo planinci z več strani: najbolj običajna in poznana pot je iz Žirovnice, lepa pot pa vodi na najvišji vrh v Karavankah tudi z Zelenice in z avstrijske strani iz Bistrice v Rožu. Zadnji dve poti se pod meliščem pod Stolom združita, navadno pa z vzhodne strani prihaja precej več Avstrijcev kot Slovencev. V Prešernovi koči na Stolu že tretje leto od pomladi do jeseni živita in strežeta planincem zakonca Ivanka in Jože Avsenek, sicer upokojenca.

Prešernova koča na Stolu je odprta od sredine junija do sredine septembra. V njej lahko spi štirideset planincev, v sobah je lahko od 4–6 oseb, nekaj pa je tudi skupnih ležišč (13). Sem gor prihaja med Slovenci največ »domačinov«, torej planincev izpod Stola, ki so ga vzeli za svojega, od drugih pa je največ Štajercev, pa tudi nekaj Dolenjcev in Primorcev, predvsem tistih, ki delajo slovensko planinsko transverzalo. Na Stol pa pride tudi veliko Zagrebčanov, Karlovčanov ter planincev iz Delnic in tudi Beograda in Tetova, s katerimi imajo redne stike. Med tujci je seveda največ Avstrijcev, ki so Stol vzeli tako rekoč za svojo goro, v zadnjih letih pa je med obiskovalci čedalje več Nemcev, Nizozemcev, Angležev in Francozov.

Povedati je tudi treba, da imajo Avstrijci Stol res za svoj vrh tudi simbolično, saj so hoteli že pred leti postaviti na njem podobno kot na vseh svojih vrhovih križ pa dolga dolga leta za to ni bilo dovoljenja iz Beograda, lani pa je le prišlo in tako je PD Celovec postavilo malce pod vrhom svoj križ, ki je sidran tudi na naši strani. Ob tej priložnosti sta lani prišla tudi župnika z obeh strani, iz Radovljice in Borovelj, na Stolu sta opravila tudi mašo, in tako bo vsa leta naprej teklo simbolično sožitje med obema sosedoma.

Kočo so v zadnjih letih precej obnovili, tako da je del jedilnice že nared, drugi del pa bo kmalu; planinsko društvo Javornik iz Koroške Bele, ki je lastnik koče, pa načrtuje tudi obnovo kuhinje in še nekaterih drugih malenkosti. Z gradbenim materialom jo oskrbuje seveda helikopter, za pijačo in jedačo pa skrbi Janez Kavčič iz Koroške Bele s svojim konjičkom, na katerega naloži od sto do sto petdeset kilogramov.

Od hrane se dobi tako rekoč vse, od fižolove juhe do zelenjavnih juh, od rižota do goveje juhe, posebej pa je treba omeniti Končeve kranjske klobase iz Naklega, ki so res še prave kranjske klobase, narejene iz svinjskega mesa, česna in popra, tako da marsikdo pride sem gor samo zaradi klobas.

Zanimivo pa je tudi, da je na Stolu zbirališče raznovrstnih planinskih veseljakov. Avstrijci iz Borovelj imajo na primer Cviček verein, Cvičkovo združenje, ki ima eno od svojih glavnih srečanj prav na Stolu. Oskrbnik mora pripraviti zanje petdeset litrov cvička, Končeve klobase, ležišča in še kaj, potem pa je veselo kar nekaj dni. Domači planinci pa tudi niso od muh, posebno tisti iz Radovljice, imenovani Večno mladi fantje (čeprav je vmes tudi precej poročenih možakarjev) ne. Ti zasedajo Prešernovo kočo na Stolu zadnjo nedeljo v avgustu. Včlanjenih je menda kar okoli 600 »fantov«, na Stol pa jih pride tudi po dvesto in več in odveč bi bilo pripovedovati, da je tedaj prav po slovensko veselo. Sem gor pa prihajajo organizirano ali v manjših skupinah tudi jeseniški železarji, kaveljci in korenine, pohodniki vseh narodnosti, ki letujejo na Šobčevem bajerju, skratka, veseljaki iz vseh vetrov, tako da ni nikdar dolgočasno, Jože Avsenek celo pravi, da tisti, ki pride na Stol, že ne more biti slab človek, na Stol pridejo samo najboljši ljudje. Večno mladi fantje imajo na Stolu tudi vsako leto krst novih članov, krstijo pa vse, od 16. do 106. leta.

IVAN SIVEC

Na Ježici spet veliko tujih turistov

Avtokamp je vključen v mrežo kampov ADAC – Vsak konec tedna glasbene prireditve

LJUBLJANA, 19. julija – Ljubljanski avtokamp na Ježici je to poletje kar dobro zaseden, saj ga obišče od 200 do 300 tujih turistov na dan. Med njimi že več let prevladujejo Nizozemci, nekaj je tudi Italijanov in Francozov. Za ta konec tedna se je napovedala večja skupina Špancev.

Avtokamp je vključen v mrežo kampov ADAC. Popotniki, ki se pripeljejo v našo deželo z vlakom, ponavadi zvedo za Ježico kar na ljubljanski železniški postaji. Večini se zdi kamp zanimiv in se ponavadi ustavijo vsaj za nekaj dni.

Vodstvo avtokampa si močno prizadeva za prijetno počutje svojih gostov. Večere ob petkih in sobotah popestrijo z glasbenimi prireditvami; tako ta petek pričakujejo folklorno skupino iz Ljubljane. Tudi čez dan se tu marsikaj dogaja. Mogoče je najeti kolo in si z njim ogledati mesto in okolico. B. N. (Slika: I. Modic)

AVTOKAMP NA JEŽICI – Čeprav vodstvo kampa skrbi, da njihovim gostom ne bi bilo dolgčas, se številni znajdejo tudi sami. Nekateri se odpravijo jahat na bližnji hipodrom Stožice ali lovit ribe v Savo. Pogosto se povzpnejo tudi na Šmarno goro. Velikokrat pa se zgodi, da naletimo na tuje izletnike v skoraj neznanih gostilnah na obrobju mesta, v katerih poskušajo domače slovenske jedi.

Mladi turisti bodo nekoč starejši pa še denar bodo imeli

V Sloveniji bolj slabo poskrbimo za številne mlade popotnike iz tujine – Samo dva domova v mednarodni mladinski turistični zvezi

LJUBLJANA, 19. julija – V številnih evropskih državah se že dolgo zavedajo pomena mladinskega turizma. Mladim, ki nimajo prav veliko denarja, ponujajo poceni prenočišča v mladinskih domovih (youth hostels), številne popuste pri prevozih, ogledih muzejev, znamenitosti ipd. Dobro vedo, da se človek rad vrne v kraje, ki mu ostanejo v lepem spominu.

Vodja Centra za mladinski turizem, Janez Plevnik, pravi, da v Sloveniji temu področju še vedno ne posvečamo dovolj pozornosti. V naši republiki imamo le dva mladinska domova.

Kakšna prenočišča pa ponuja mesto Ljubljana mladim turistom? V poletnih mesecih lahko prenočijo v dijaških in študentskih domovih, med letom pa te možnosti ni, saj tam prebivajo dijaki in študentje, ki se izobražujejo v Ljubljani. Po mnenju Janeza Plevnika so ljubljanski domovi lepše urejeni kot marsikateri mladinski dom v Evropi.

Domovi, ki odprejo svoja vrata med poletnimi počitnicami tudi tujim turistom, so: dijaški dom Ivana Cankarja na Poljanski, Dom učencev Tabor na Vidovdanski, Zvezni center za izobraževanje gradbenih inštruktorjev na Kardeljevi ploščadi, Dom srednjih šol na Gerbičevi, na Potočnikovi Dom učenk srednje zdravstvene šole in Dom učencev Bežigrad na Kardeljevi ploščadi.

Študentje z mednarodno študentsko izkaznico (ISTC) imajo skoraj v vseh domovih 10-odstotni popust, razen v Domu učencev Bežigrad. Cene se gibljejo od 90 do 140 dinarjev na noč. Na žalost pa v nobenem od teh domov ni mogoče dobiti niti zajtrka. V pogovoru z mladimi Angleži, ki smo jih srečali v Domu učencev na Taboru, smo izvedeli, da so sicer pričakovali nižje cene, vendar pa so bili prijetno presenečeni, ko so si ogledali sobe. Tudi starejši Izraelki, ki že nekaj dni stanujeta v Domu učencev Bežigrad, sta imeli samo pohvalne besede.

Večina domov ima izrazito slabo reklamo, kljub temu pa se je v tem poletju število prenočitev povečalo. Najbolj zadovoljni so za Bežigradom, kjer je vzgojitelj Peter Novljan povedal, da je to rezultat povezovanja s Ticom, informacijsko službo na železniški postaji in osebne zavzetosti vseh delavcev.

● V Sloveniji imamo le dva mladinska hotela (youth hostla), ki sta uradni registrirana pri International Youth Hostel Federation (IYHF). Eden je na Bledu, drugi pa v Bohinju. Drugi je nekdanji Mladinski dom, ki je bil nekoč v lasti RK ZSMS, zdaj pa ga je prevzel zasebnik. Mladinski hoteli so namenjeni popotnikom vseh starosti, ki želijo na najcenejši način videti vsaj del sveta. Ponujajo jim prenočišče z zajtrkom, marsikje pa si lahko kuhajo tudi sami. Mladinski hoteli v nekaterih državah v zadnjem času imajo posebne sobe za družine.

DELO plus

VODORAVNO: 1. temnopolta ameriška teniška igralka (Zina), 8. hokeju podobna igra z leseno kroglo in tolkači; igrajo jo na konjih, 12. ameriški dramatik, nobelovec leta 1936 (Eugene, 1888 do 1953, »Strast pod bresti«), 13. francoski politik, reformistični socialist, žrtev atentata (Jean, 1859 do 1914), 15. moško ime, 16. hotenje, 17. večji ribiški čoln na Jadranu, 18. zagrebški avtor risanih filmov (Aleksandar), 19. kratica slovenske knjižne založbe, 21. švedski alpski smučarski center, 22. najmanjši sesalec, ki spada med žužkojede, 23. okrasni ptič kmečkih dvorišč, 24. zaporedni črki v abecedi, 25. glavno iraško pristaniščе ob Šatel-Arabu, 26. južnoameriško lovsko metalno orožje, 27. mesto v severozahodni Italiji, izhodišče alpskih cest, 28. delavec v živilski industriji, 29. ameriški pisatelj, pesnik in esejist (John, »Rabbit se vrača«), 31. zborni pevec ali plesalec, 32. pesnik, 33. eden boljših argentinskih nogometašev (Claudio).

NAVPIČNO: 1. staro rudarsko mesto na Spodnjem Saškem ob vznožju gorovja Harz v ZRN, 2. francosko ime belgijskega mesta Antwerpen, 3. ameriški filmski igralec, ki je zaslovel v filmu »Superman« (Christopher), 4. ameriški filmski režiser (Martin), 5. glina, 6. okrajšava za sliko, 7. ptica severnih morij, alk, 8. prašič, 9. Talisova osvežilna pijača, 10. samo, zgolj, 11. središče vrtenja, 14. sinjska viteška igra, 16. češkoslovaški filmski režiser (Otakar), 18. smučarska skakalnica v osrčju Šišenskega hriba v Ljubljani, 19. republika v južni Afriki z glavnim mestom Lilongwe, 20. interval v obsegu štirih diatoničnih stopenj, 22. danski jezikoslovec, ki je odkril premik soglasnikov v germanskem jeziku (Rasmus Kristian, 1787 do 1932), 23. intervencija, 25. pred leti eden najboljših kenijskih tekačev (Mike), 26. avstrijski skladatelj, avtor ekspresionističnih oper (Alban, »Wozzeck«), 27. ameriški humoristični pisatelj (George), 28. predsednik Kenije (Danile Arap), 29. nada, 30. veletok v severni Italiji, 31. avtomobilska oznaka Krapine. (K. D.)

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. kvader, 7. oplesk, 12. Leonhard, 14. mrva, 15. In, 16. Onatas, 18. Rim, 19. nos, 21. Abt, 22. obala, 24. parte, 26. Vrata, 27. sidro, 28. Erb, 29. Aja, 31. Ali, 32. nastop, 35. NG, 36. loka, 38. itinerar, 40. onager, 41. čašica.

JANEZ LAPAJNE JUNIOR

DOLGO VROČE POLETJE IV

VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS

Britanska mesta oblegajo podgane

Angleškim podganam gre kar dobro. V mnogih mestih jih je v enem letu kar za 50 odstotkov več in so čedalje bolj nevarne. Povečalo se je število smrtnih primerov zaradi tako imenovane Weilove bolezni, sicer redkega obolenja, ki jo podgane prenašajo z urinom. Čedalje pogostejša so poročila o obgrizenih otrocih, pa tudi odraslih. Britanske podgane so že ravno tako številne kot Britanci (od 45 do 50 milijonov). Londonski tabloidi z mastnimi naslovi na prvih straneh opozarjajo: »Mesta oblegajo podgane!«

V primernih okoliščinah ima lahko podganji par sto mladičev na leto in razmere v angleških mestih so za to že nekaj let ugodne. Nenavadno blage zime so se pridružile čedalje večjim kupom smeti na cestah, gnitje in fermentiranje le-teh pa je zelo pogodu glodalcem, zato se začnejo z neznansko hitrostjo razmnoževati. Londonska kanalizacija, ki je še iz viktorijanskih časov, je pravo gojišče podgan. K večji rodnosti glodalcev je pripomoglo tudi krčenje denarnih sredstev, namenjenih za čiščenje cest in odvažanje smeti. Pokončevanje podgan omejuje še zakon, ki nalaga, da deratizatorji živalim ne smejo povzročati trpljenja in bolečin. »Ubijati jih moramo nežno,« pravi vodja deratizacijske službe v Londonu. Vse kaže, da je podganam to kar všeč.

Starodavni Fes ogroža prenaseljenost

Starodavno maroško mesto Fes ogroža prenaseljenost, in kot je bilo zdaj uradno sporočeno, bo moralo 100.000 njegovih prebivalcev oditi drugam. Mesto, ki je staro 1200 let in ki ga je Unesco pred desetimi leti uvrstil na seznam svetovne kulturne dediščine, bodo morali temeljito obnoviti. Število prebivalcev se je od 120.000 povzpelo na 320.000, novih stanovanjskih poslopij pa niso gradili. Zdaj so ustanovili zasebno družbo, ki naj bi na obrobju mesta zgradila 25.000 stanovanj in vanje izza mestnih zidov preselila 100.000 ljudi. V hišah v starem delu mesta, v katerih je nekoč živela po ena družina, zdaj živi tudi do trideset družin.

Uspešni posli Disneyeve družbe

Odkar junaki Disneyevih risank krasijo različne izdelke vse od zobnih ščetk do plenic za enkratno uporabo, racman Jaka pa prodaja avtomobile znamke chevrolet, je zaslužek od izdelkov za široko porabo v enem letu narasel s 110 milijonov dolarjev na 411 milijov dolarjev. Disneyeva družba je leta 1987 začela odpirati lastne trgovine. Zdaj jih ima že 56, v njih pa prikazujejo Disneyeve filme, prodajajo videokasete z risankami, lutke zajca Rogerja in Minijine obleke. Obiskovalci pa v njih lahko tudi vplačajo naročnino na Disneyevo kabelsko televizijo ali pa potovanje v Disneyeve parke. Do konca leta 1991 bo imela družba sto svojih trgovin. Aprila je Kaliforaniji odprla restavracijo hitre hrane, ki nosi ime Mikijeva kuhinja. Obiskovalcem postrežejo z vegetarijanskimi Mikijevimi hamburgerji ali pa s solato iz dežele čudes. Družba je izdala dovoljenje za prodajo tisoč izdelkov, ki jih krasijo junaki iz stripov, zdaj pa tudi iz filma Dick Tracey. Med njimi so ročne ure, katerih kazalci se vrtijo v obeh smereh. Najpogumnejša poteza Disneyeve družbe pa je »posvojitev« žabca Kermita in Miss Pigy. Lani je namreč odkupila družbo Henson Associates za 150 milijonov dolarjev. S tem je odkupila tudi avtorske pravice do uporabe muppetovskih junakov in do gradnje muppetovskih parkov.

V puščavi Gobi so našli ostanke največjega dinozavra

Kitajsko-kanadska znanstvena odprava je v puščavi Gobi našla ostanke največjega dinozavra na svetu. Žival je bila dolga 30 metrov, živela pa je pred 140 milijoni let. Paleontologi so za zdaj našli celo lobanjo in deset delov hrbtenice, vse dele pa so poslali v Peking, kjer jih bodo laboratorijsko obdelali. Kitajski in kanadski paleontologi sodelujejo že štiri leta in so doslej organizirali tri ekspedicije v puščavo Gobi, ki je znana po bogatih najdiščih fosilov. Rezultate izkopavanj bodo predstavili z razstavo, ki bo od leta 1992 obiskala 12 velikih svetovnih mest.

Zaposleni v prometu jemljejo mamila

Trije odstotki Američanov, zaposlenih v prometu, med njimi tudi vozniki avtobusov in piloti, jemljejo ali pa so jemali mamila. To pomeni, da ima ali pa je imelo kar 120.000 ljudi, zaposlenih na varnostno občutljivih delovnih mestih, opravka z mamili. Testiranje 65.000 zaposlenih v prometu je pokazalo, da je vsaj 3,1 odstotka jemlje marihuano, kokain, amfetamin ali opiate. Testiranje, katerega namen je bil izboljšati varnost v cestnem, železniškem in zračnem prometu, so po naročilu ministrstva za promet opravili v Beecham Clinical Laboratories. Uradni predstavnik ministrstva je izjavil, da so dobljene številke verjetno pretirano visoke.

Drvarji ogrožajo pegasto sovo

Ameriška vlada je razglasila pegasto sovo za ogroženo živalsko vrsto. Uradni načrt za varstvo teh sov bodo predsedniku Bushu poslali v presojo že septembra letos, medtem pa bodo zmanjšali drvarska dela v predelih, kjer sova živi. Ta razglas so objavili po treh letih sodnih bojev med drvarji in varuhi okolja. Ker živi pegasta sova le v deblih starih dreves, je postala simbol nesoglasij med ekologi in lesno industrijo na severozahodni pacifiški obali Amerike. Biologi se namreč bojijo, da bo zaradi sekanja dreves v starih gozdovih (v Oregonu, in Severni Kaliforniji) ptica izumrla.

Anekdoti za danes

Na današnji dan leta 1903 je umrl papež Leon III. (Vincenzo Gioacchino Pecci), ki je pospeševal katoliško socialno gibanje (rojen 1810).

Papež Leon XIII. je bil v vseh stvareh natančen in je zahteval, da je vsaka reč opravljena v redu.

Ko je opazil, da je njegova privatna knjižnica v Vatikanu v precejšnjem neredu, je dal poklicati knjižničarja in ga je vprašal, koliko časa bi potreboval, da bi jo uredil.

»Kaka dva tedna,« je menil knjižničar.

»Oh, jaz pa vam bom pokazal, da zadostuje teden dni!«

Knjižničar se je čudil, kako mu bo to pokazal in izvedel od papeža:

»Za teden dni vas bom zaklenili v ta prostor, kjer boste toliko časa, da bodo vse knjige urejene. Seveda vam bo moj služabnik nosil hrano, spali pa boste na temle divanu.«

Čez šest dni je smel knjižničar priti ven: biblioteka je bila urejena.

•

Nadškof iz Santiaga v Čilu je bil dalj časa v Rimu, ko pa se je prišel poslovit od papeža Leona XIII., ni mogel zadržati svojega vznemirjenja.

»Kaj pa je?« ga je vprašal papež.

»Sveti oče,« mu je odvrnil nadškof, »globoko v sebi čutim, da se ne bova več videla!«

Papež, ki mu je bilo tedaj osemdeset let, ga je potolažil:

»Zakaj pa ne? Saj ste še mladi in upam, da boste kmalu spet prišli v Rim.«

20. julij

Prvi poskusi ustanoviti ***tiskarno v Ljubljani*** *segajo v leto 1560, ko so kranjski deželni stanovi postavili za superintendanta protestantske cerkve utemeljitelja slovenske književnosti Primoža Trubarja. Na tem položaju je hotel Trubar širikopotezno ustanoviti v Ljubljani slovensko – hrvatsko protestantsko tiskarno, ki naj bi tiskala knjige za celotno jugoslovansko področje. Ideja je bila prevelika, denarja je bilo premalo, uresničena pa je bila naslednje leto v Tübingenu. Tako zamišljen tiskarski zavod je tam ustanovil štajerski deželni glavar baron Janez Ungnad, verski izseljenec v tem nemškem mestecu. Zaradi negotovega položaja protestantov doma je Trubar odklonil strasburškega tiskarja Avguština Friessa, ki je leta 1562 zaprosil za dovoljenje, da v Ljubljani odpre svojo tiskarno.*

Spomladi leta 1575 pa je ljubljanski meščan in knjigotržec Janez Mandelc zaprosil deželne stanove, naj mu dovolijo odpreti tiskarno. Prošnja je bila odbita, toda vplivni prijatelji (Jurij Dalmatin, deželni veljak, baron Jurij Khisl in drugi) so dosegli, da so si stanovi premislili. Ljubljanska skupina protestantov se je v tem času že pripravljala na najvišji knjižni polet naše reformacije in v njenih načrtih je bila tudi tiskarna – torej so idejo za postavitev tiskarne navdušeno sprejeli. Sam Jurij Dalmatin, ki si je že v študijskih letih zadal za cilj prevod celega svetega pisma v slovenščino, je za uresničitev tega potreboval tiskarno in rad se je zanjo potrudil.

Poleti 1575 je tiskarna v Ljubljani že delovala. Njen prvi tisk na žalost ni ohranjen, poznamo ga iz del barona Valvasorja in drugih raziskovalcev Mandelčevega delovanja. Pisatelj Slave vojvodine Kranjske namreč piše: »Leta 1575 je prvič prišla tiskarna v Ljubljano. Tiskar se je imenoval Johannes Manlius. Pred vsem drugim je najprej natisnil v Ljubljani govor Janeza Saliceta zoper turke dne 20. julija 1575«. Temu neohranjenemu prvemu tisku so sledile knjige v različnih jezikih, med slovenskimi je bilo največ Dalmatinovih.

Dogodki na današnji dan

1304 *Rodil se je italijanski pesnik* ***Francesco Petrarca,*** *eden največjih umetnikov renesančne dobe (umrl leta 1374).*

1847 *Rodil se je nemški impresionistični slikar in grafik* ***Max Liebermann*** *(umrl leta 1935).*

1866 *V pomorski* ***bitki pri Visu*** *je avstrijska flota pod vodstvom admirala Wilhelma von Tegetthofa premagala močnejše italijansko ladjevje.*

1944 *Skupina nemških generalov in politikov je organizirala* ***atentat na Hitlerja.*** *Akcija ni uspela, povračilni ukrepi so bili hudi. Hitler je dal pobiti več kot 500 pučistov, med njimi pet feldmaršalov in 56 generalov, 49 pa jih je naredilo samomor.*

1954 *Na mednarodni konferenci o Indokini v Ženevi je bila* ***Kambodži*** *uradno priznana neodvisnost.*

KDOR POSLUŠA GLAS MORJA, SLIŠI GLAS RESNICE.

Od danes bo lažje izvedeti resnico o položaju, v katerem je naravno okolje Gornjega Jadrana. Italijanski deželi Veneto in Furlanija-Julijska krajina ter jugoslovanski republiki Slovenija in Hrvaška so namreč začele uresničevati projekt o sodelovanju pri raziskovanju in obveščanju o kakovosti voda in o primernosti kopanja v Gornjem Jadranu. Tako bo torej mogoče preučevati pojave v tem morju ter hkrati neposredno in objektivno obveščati mednarodno javnost.

Raziskovalni projekt

Podatke o položaju naravnega okolja je zbral Observatorij za Gornji Jadran, znanstveno telo štirih obalnih regij, ki je bilo ustanovljeno kot delovna skupina skupnosti Alpe-Jadran in pri katerem sodeluje tudi avstrijska Štajerska.

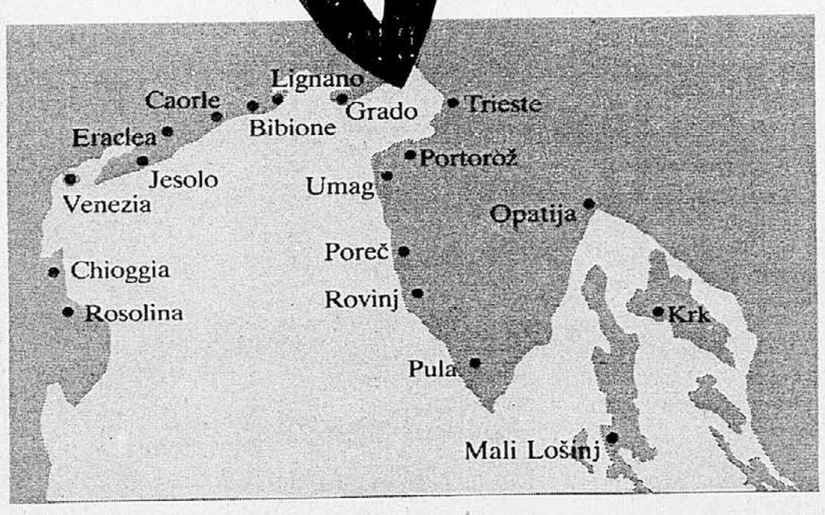
Štirje oceanografski čolni preučujejo položaj na okrog 60-ih postajah v obalnih vodah in na odprtem morju in ugotavljajo kakovost voda ter njihovo primernost za kopanje. Na 40-ih postajah ugotavljajo fizkalno-kemijske lastnosti vodnega stolpca (temperaturo, slanost, količino raztopljenega kisika, prozornost, pH).

Na postajah zbirajo tudi podatke o hranljivih snoveh in naseljenosti morja z rastlinstvom in živalstvom, obenem pa opravljajo tudi neposredne meritve in opazovanja s potapljanjem. Prva štiri križarjenja v letošnjem letu so dokazala, da je položaj v Gornjem Jadranu popolnoma normalen. Pri petem križarjenju, ki je bilo zaključeno konec junija, pa je bilo moč opaziti nekaj sluzastih madežev, ki pa niso ogrožali obale.

Projekt o obveščanju

Za razširjanje zbranih novic in zato, da bi preprečili kakršnokoli delno, popačeno ali nepopolno informacijo, bo Observatorij za Gornji Jadran s sodelovanjem italijansko-jugoslovanske družbe Palomar, ki deluje na področju sanacije jadranskega sistema, ponudil javnosti svoje biltene brez vsakršnega posredovanja in brez pristranskih razlag.

Če boste želeli spoznati razmere v Gornjem Jadranu, boste torej lahko prebrali biltene, ki jih bo Observatorij – uradni glas Gornjega Jadrana – objavil v tem dnevniku v juliju in avgustu.

Observatorij za Gornji Jadran obvešča mednarodno javnost o položaju tega morja in razširja podatke, ki so jih zbrali njegovi znanstveniki.

OBSERVATORIJ ZA GORNJI JADRAN - URADNI GLAS MORJA.

Dežela Veneto - Avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina - Republika Slovenija - Socialistična republika Hrvaška

SAATCHI & SAATCHI

MALI OGLASI
TEL. 318-866

Pri okencu:
Šubičeva 1, Titova 35
Sprejem oglasov vsak dan
od 7. do 19. ure
ob sobotah in dan pred praznikom
od 7. do 11. ure.
Oglase za naslednji dan sprejemamo:
na okencih **do 9.30,**
po telefonu **do 10.30**

STANOVANJA

prodam

ENOINPOLSOBNO stanovanje, 45 m^2 + atrij, na Grbi, prodam. ☎ (061) 59-364. pt-46772-10

najamem

HIŠO, na relaciji od Izole do Pirana, na samotnem kraju, do konca leta najamem. ☎ (062) 640-025, zvečer. pt-46406-13

MLADA DRUŽINA najame stanovanje v okolici Kamnika. Plačilo 350 DEM din prot. + stroški. Ponudbe pod »Nujno«. ptt-760-13

NA PRIMORSKI obali iščemo dvo do trisobno stanovanje od septembra do maja. Dve starejši osebi. ☎ (066) 765-91, zvečer. t-46164-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje ali sobo, z možnostjo souporabe kuhinje in kopalnice, v Ljubljani ali okolici, vzame v najem 19-letno dekle. Natalija Gönz, Petrčeva 3, Vič. p-5588-13-st

MLAD par brez otrok najame opremljeno garsonjero ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Takoj«. p-5622-13-st

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero najame samsko dekle. Ob delavnikih čez dan ☎ (061) 322-303 – Marta, sicer pa (061) 553-222. pt-46814-13

oddam

ENOSOBNO stanovanje v Kopru oddam. Predplačilo. ☎ (066) 24-612, popoldne. t-46720-14

DVE SOBI s souporabo kuhinje in kopalnice oddam za en do dva meseca. ☎ (061) 881-961 t-46586-14

ODDAM 3-sobno komfortno stanovanje z dvema balkonoma, ogrevano s centralno kurjavo, v neposredni bližini kliničnega centra. ☎ (061) 482-047. stu-2728-14

FANT dobi stanovanje v oskrbo za pomoč na vrtu. Cesta dveh cesarjev 6. t-46833-14

APARTMA na otoku Kornat, ob prelivu Velika Proversa, oddam. ☎ (057) 442-545 ali (064) 77-507. 705360-14

zamenjam

ENOSOBNO, opremljeno komfortno stanovanje v Ljubljani zamenjam za enakovredno od Izole do Lucije, lahko študentom. ☎ (066) 73-997. t-59992-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

KOMBINIRANO zelo ohranjeno sedežno garnituro prodam za 3000 din. ☎ (061) 219-800. t-46800-20

POCENI prodam sedežno garnituro, raztegljiv trosed, dva fotelja, klubsko mizico. ☎ (061) 316-423. 807691-20

STAREJŠO dnevno sobo in jedilnico poceni prodam. ☎ (061) 349-470 t-46599-20

OTROŠKA OPREMA

prodam

NIZEK CHICCO stolček prodam. ☎ (061) 314-004. t-46588-30

GRADBENI MATERIALI

prodam

PLOČEVINSKE ročne škarje do 6 mm, prodam. ☎ (065) 71-964. t-46898-35

LADIJSKI pod in opaž smrekov, prodam. Marjan Bolte, ☎ ((061) 574-140. t-46664-35

STANOVANJSKO BARAKO

10×40, tip Jelovica, prodam.

Tel. (068) 51-245.

807642-35

HRASTOVE plohe, naravno sušene prodam. ☎ (061) 621-180. pt-46608-35

APARATI IN STROJI

prodam

OFFSET tiskarski stroj, perle, A 2 format, knjigotiskarski stroj heidelberg, format A 2, CR tronik 100, prodam. ☎ (061) 372-366. t-46572-40

NOVO priključno rotacijsko kosilnico gorenje muta, tip kosor, prodam 20% ceneje. ☎ (061) 798-008, petek popoldan. Janez Kotnik, Nova vas 73, 61385 Nova vas. t-46838-40

Komisijska prodaja Cesar

Odkupuje in prodaja vse vrste rabljenih strojev. Na zalogi imamo več traktorjev, stroje za brizganje plastike, šivalne stroje, po ugodni ceni.

Tel. (063) 741-932.

46935-40

TOMOS vlečnico z 200 metrov vrvi, novo, nerabljeno, cena 2000 DEM din. protiv., prodam. Zdravko Zdešar, Dolenja vas 20, Polhov Gradec. 705336-40

REZKALNI stroj ALG 100, l. 83, z vsem priborom in digitalnim odčitavanjem, ugodno prodam. ☎ (061) 737-327. pt-46594-40

STROJ za valjanje navojev PEE-WEE 15 t, z delom in stroj za kovanje vijakov na hladno, do premera ø 12 mm, z delom, prodam. ☎ (0608) 31-384. pt-46798-40

PODAJALNO napravo GPA prodam. ☎ (061) 831-884. pt-46870-40

LOKALI

prodam

POSLOVNI prostor 30 m^2, v Luciji – Portorož, prodam. ☎ (066) 74-117, od 8. do 10. ure dopoldan. t-46701-50

HRASTOVE sode: dva po 200 l, 10 po 100 l in 3 po 50 l parafinirane, ugodno prodam. ☎ (061) 621-180. 46607-50-pt

VRTNE mize 80×80, gostinski štedilnik, pomivalno korito ter odlagalni pult, prodam. ☎ (068) 48-303. pt-46766-50

POSLOVNI prostor, 60 m^2, v središču mesta, primeren za skladišče ali predstavništvo, prodam. ☎ (061) 59-364. pt-46771-50

OKROGEL točilni pult, hlajen, rostfrei izvedba, premer 3 m in tendo za pred lokal ali pokriti vrt, 3,20×4 m, prodam. ☎ (061) 721-173. pt-46817-50

oddam v najem

TRI prostore primerne za obrt ali gostinski lokal oddam. Ponudbe pod »Na Škofljici«. 807628-53

LOKAL, primeren za trgovino ali sorodno dejavnost (55 m^2), na izredni točki v Ljubljani, oddam za dobo do 5 let. Pogoj: predplačilo do 3 leta. ☎ (061) 210-591. pt-46840-53

ZOBOZDRAVNIKU in zobotehniku oddamo delovne prostore, skupaj ali posamezno, v hiši ob cesti pri Kočevju. Oglasite se pod oznako »Zdomec«. st-2716-53

POSEST

prodam – hiše

HIŠO, možnost lokacije za trgovino, prodam. Ulica 14. divizije 52, 63250 Rogaška Slatina, ogled možen vsak dan. pt-t-762-60

DVOSTANOVANJSKO hišo v Črnučah, vrt, telefon, centralna, prodam ali zamenjam za hišo v Portorožu in enosobno stanovanje v Ljubljani. Za zelo resne interesente z aro, ogled 20. in 21. julija, od 12. do 16. ure. ☎ (061) 373-792. pt-46910-60

PRODAM ali zamenjam novo stanovanjsko hišo, 240 m^2, od tega 100 m^2 poslovnega prostora. Hiša je 9 km iz Centra. V poštev pridejo razne variante. Ponudbe pod »Zelo ugodno«. p-807690-60

ROVIŠČE–SEVNICA, pol hektara gozda, 8 arov vinograda, 10 arov pašnika – travnika, prodam. ☎ (061) 225-505, od 18. ure dalje. p-807679-60

prodam – parcele

V PREDMESTJU Ljubljane prodamo zazidljivo parcelo v izmeri 3.300 m^2. Ponudbe pod »Lepa lokacija«. t-46577-61

PARCELO, 400 m^2, v Poljanski dolini, primerno za vikend, prodam. ☎ (064) 69-904 do 14. ure. t-46745-61

PARCELO, ograjeno, 500 m^2, v Umagu, 700 m od morja, s kamp prikolico in drugo opremo (voda na parceli), ugodno prodam. ☎ (061) 721-631. pt-46858-61

vikendi

VIKEND stanovanje, na lepem kraju nad Porečem-Kosinožići, 70 m^2 z balkonom, 500 m^2 zemlje, tenis 100 m, prodam. ☎ (061) 50-002. pt-46206-64

MOTORNA VOZILA

prodam

alfa romeo

ALFO 33 1.3 S, letnik 86, prodam. ☎ (066) 73-332. t-46795-70

bmw

BMW 525 i prodam . ☎ (062) 511-319. 813-71

citroën

VISO 11 RE, letnik 10/1984, prodam. ☎ (066) 74-297, po 17. uri. t-46539-72

fiat

126 P, letnik 1978, registriran do junija 1991, prodam. ☎ (061) 832-171. t-46380-73

FIAT REGATO 70, letnik 1986, prevoženih 60.000 km, prodam za 95.000 din. ☎ (061) 574-156. t-46620-73

UNO 60 S, letnik 1986, reg. do julija 1991, prodam. ☎ (064) 81-881, Stojanovič. t-46779-73

golf

GOLF JXB, letnik 1987/88, nov tip, kupim. ☎ (061) 798-008, petek popoldne (Kotnik). t-46839-74

SCIROCCO GT, letnik 1981, prodam. Jože Pasar, Podlubnik 159, Škofja Loka. t-46908-74

GOLF dizel, l. 82, ugodno prodam. ☎ (064) 80-676. t-46404-74

GOLF diesel, 1990, prodam. ☎ (071) 547-644. t-46309-74

GOLF JGLD, letnik 83/12, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (064) 47-560. t-46690-74

KARAMBOLIRAN golf 1300, star osem let in pol, poceni prodam. ☎ (061) 572-279, dopoldan, 554-935, popoldan. t-46732-74

GOLF JX, l. 86, bencinar, prodam. ☎ (067) 23-498. 46667-74-pt

GOLF GTD intercooler, letnik 86, metalno siv, 4 vrata, pomična streha, temna stekla, ugodno prodam. ☎ (066) 76-066, petek in sobota. pt-46763-74

GOLF diesel, letnik 1986, svetlo rdeče barve, dodatno opremljen, odlično ohranjen, prodam za 15.500 DEM v din. protivrednosti. ☎ (061) 221-881. pt-46868-74

japonski avtomobili

TOYOTA celica ST 1600, letnik 1988, rdeč, z dodatno opremo, kot nov, prodam za 33.000 DEM din. prot. ☎ (066) 73-462. pt-46225-75

HYUNDAI 1,5 GLS, kovinsko siva, z dodatno opremo, oddam. Dobava začetek avgusta, prvi obrok plačan. ☎ (064) 37-626. pt-46760-75

mercedes

MERCEDES 808, na novo registriran prodam za 15.000 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ (064) 75-124. 46624-76-pt

OLDTIMER mercedes 170 v, letnik 52, restavriran in obnovljen, ter registriran, ugodno prodam. ☎ (061) 221-132. 46976-76

opel

KARAMBOLIRANO opel ascono 1,6, letnik 1973, prodam. ☎ (063) 38-497. t-46587-77

OPEL ascona, 16 S, letnik 85/6, rdeče barve, lepo ohranjena, ugodno prodam. ☎ (061) 221-132. t-46974-77

OPEL kadett, 13LS limuzina, letnik 88/5, rdeče barve, prodam. ☎ (061) 221-132. t-46975-77

OPEL KADETT, letnik 1985, prodam. ☎ (061) 667-262. pt-46900-77

OPEL kadett 1, LS, letnik 1986 prodam. ☎ (063) 888-196 od 20. ure dalje. t-46797-77

renault

R 18, spredaj karamboliran, prodam. Vinko Brinar, Gornja vas 43, Prebold, ogled po 18. uri. pt-t-764-78

R 9 GTD konsignacijski, l. 84, beš barve, dobro ohranjen, 64000 km, nujno prodam za 13000 DM. Inf.: Koprivnjak Zdravko, Brodska c. 16, Vižmarje Brod ali 12245-78

R 4, letnik 1977, registriran do decembra in italijansko surf desko ročne izdelave, 115 l, prodam. ☎ (061) 314-087. t-46944-78

R 11 spring 1,6 D, registriran do 16. 6. 1991, garažiran, prodam za 22.500 DEM din. protiv. ☎ (064) 73-674. p-5633-78-st

R 9 TGL, letnik 1988, prodam. ☎ (064) 632-428, po 19. uri. pt-46197-78

R 4, generalno obnovljen, ugodno prodam. ☎ (063) 831-215, od 17. do 20. ure. pt-46231-78

RENAULT trafik furgon, letnik 86, dobro ohranjen, prodam. Kmetič Mihael, Mengeška 31, 61234, Mengeš, Trzin pri Domžalah. pt-46238-78

RENAULT express, ugodno prodam. ☎ (063) 840-088. pt-46636-78

RENAULT 5 GTD prodam. ☎ (061) 317-372. p-807626-78

R 4 TL, letnik 1985, 55000 km, prodam. ☎ (061) 59-942. t-46931-78

zastava

LADO NIVO, letnik 86/12, prodam. ☎ (068) 28-605. t-46756-79

Zasebno podjetje

vabi k sodelovanju kandidate, ki imajo izkušnje **na področju trženja**

Od kandidatov pričakujemo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo lesne-strojne, ekonomske-komercialne smeri.

Plasma, d. o. o., Ljubljana, Parmova 43, telefon 312-988 ali 264-315.

4463

ZASTAVO 128, letnik 87/88 32000 km ugodno prodam. Brodar Srečko, Hudo 23, 61235 Radomlje. ☎ (061) 713-627 v petek od 15.–19. ure. 2717-79-sta

KARAMBOLIRAN jugo 45 ugodno prodam. Podbrežnik Peter, Lenart 18, 63342 Gornji Grad. ☎ (063) 842-041 – samo v petek. t-46768-79

LADO NIVO 1600, letnik 11/1986, ugodno prodam. ☎ (064) 80-867. t-46501-79

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam za 2200 DEM v din. protivrednosti. ☎ (061) 348-745, v soboto. t-46596-79

ZASTAVO 750, letnik 84, prodam. Lavrin, Medija 8, 61411 Izlake. t-46650-79

ZASTAVO 128, registrirano do 28. avgusta, prevoženih 55.000 km, prodam za 4100 DEM din. protivrednosti. ☎ (064) 88-428, od 15. do 17. ure, v soboto. t-46669-79

ZASTAVO 128, skala 55, letnik maj 1988, reg. do maja 1991, 24.000 km, zelo ohranjeno, nujno prodam za 56.000 din. ☎ (0602) 43-777, od 19.–21. ure. t-46676-79

ZASTAVA 101 letnik 1977, dobro ohranjena, ugodno prodam. Registrirana do februarja 1991. ☎ 453-149. a-2725-79-st

ZASTAVO 750, letnik 1978, ugodno prodam. Kocljeva 3, Vodice nad Ljubljano 61217. t-46865-79

Z 101 letnik 1987, rdeča, registrirana celo leto, prvi lastnik, dodatna oprema, prodam. ☎ 486-288. 705349-79

PRODAM zastavo 101 GTL 55, letnik 1987, registrirano do maja 1991, prevoženih 44000 km. ☎ (061) 265-280. 807635-79

PRODAM zastavo 101, štiri leta staro, dobro ohranjeno. Kosi, Šišenska 65, Ljubljana. 807689-79

PREVRNJEN jugo 45, star 6 let, motor star 2 leti, komplet ali po delih, prodam. Menjalnik in motor sta brezhibna. ☎ (068) 46-583. p-5626-79-st

druga motorna vozila

FORD siero CL 1600, star 2 leti, 50.000 km, prodam. ☎ (065) 67-426. 46510-80-pt

AUDI LS 100, l. 74, prodam za 11.000 din. Zelo dobro ohranjen, registriran. ☎ (064) 50-524. 46689-80-pt

AUDI 80, letnik 88, kovinske barve, 45.000 km, z dodatno opremo, prodam. ☎ (061) 881-896. pt-46761-80

FORD FIESTO 1,4 CLX prodam. ☎ (065) 71-441. pt-46848-80

VW 1200, letnik 1975, reg. do 25. 6. 1991, ugodno prodam. ☎ (061) 737-837. pt-46863-80

LAND ROVER diesel, kratek, neregistriran, ugodno prodam. Tone Zarnik, Podlubnik 52, 64220 Škofja Loka. Ogled od 14. ure dalje. t-46601-80

VW HROŠČ, letnik 1975, tip 1200 J, prodam za 2500 DEM v din. protivrednosti. ☎ (061) 558-580. t-46614-80

VW SCIROCCO, letnik 1984, prodam. ☎ (064) 620-622. t-46643-80

ZALETEN horizon LS, creisler, letnik 1979, primeren za popravilo, ugodno prodam. Vesna Stare, Delavsko naselje 3, Vrhnika. t-46721-80

ŠKODO 120 L, rdeče barve, 13000 km, garažirano, dodatno opremljeno, prodam. ☎ (062) 31-329. 821-80

FORD SCORPIO 2.0 i, letnik 86, ugodno prodam. ☎ (061) 374-085 od 7. do 15. ure. 5625-80-st

FORD FIESTA 1,1 C, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (064) 45-094. t-46890-80

motorna kolesa

MZ 250 prodam. ☎ (0601) 73-671. pt-46204-81

SUZUKI 750 GSX, letnik 86, prodam. Možna zamenjava za avto. ☎ (063) 37-745, Marko Šelekar, Bratov Vošnjak 11, Celje. pt-46744-81

KAWASAKI ZX 10, letnik 1989, 4200 km, karamboliran, prodam za 11000 DEM ali din. protivred. ☎ (062) 621-143. 819-81

KAWASAKI KLR 250, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. ☎ (063) 751-036. t-46642-81

TOMOS avtomatic, skoraj nerabljen, nujno prodam za 8000 din. ☎ (0602) 43-777, od 19. do 21. ure. t-46677-81

MOTORNO kolo suzuki GSX 750 ES prodam. ☎ (061) 798-060, dopoldan. t-46688-81

tovorna vozila in prikolice

MERCEDES tip 14/8-337, starejši letnik, kiper, dobro ohranjen, prodam tudi po delih. ☎ (068) 86-150. t-46286-85

PRODAM tovorni avto mercedes 1213, Pečovnik Janko, Kapla 11 Tabor. 798-85

MERCEDES 508 furgon, letnik 1976, reg. do 12. 12. 1990, vozen z B-kategorijo, z novim in rezervnim motorjem, ugodno prodam. ☎ (061) 737-817. pt-46133-85

MERCEDES 16–26, kiper, obnovljen, prodam. ☎ (064) 64-022. pt-46735-85

TAM 6500, kiper, starejši letnik, vozen, reg. do 27. 3. 1991, z novim rezervnim motorjem, ugodno prodam. ☎ (061) 737-837. pt-46862-85

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

DIRKALNO kolo battaglin, cevi columbus, za velikost cca 170 cm, prodam za 4900 din. ☎ (061) 552-607. t-46784-90

PRODAM šotor za 5 oseb Bled Induplati Jarše, nerabljen, cena 1.000 DEM din. pr. Zdravko Zdešar, Dolenja vas 20, Polhov Gradec. 705335-90

PRIKOLICE HOLZER

oprema za prikolice, deli za vgrajevanje v počitniške avtomobile, šotor – predprostor, hladilniki, kemični WC

katalog opreme

CELOVEC, Ebenthalerstr., tel. 9943/463-43357

JADRALNO PADALO, cena 4900 din, prodam. Bojan Resnik, Nedeljska vas 4, Kranj. ☎ (064) 27-204. t-46305-90

BOTTECCHIA športno kolo, št. 57, ugodno prodam ali zamenjam za mountain bike ali fun surf. ☎ (061) 627-044. pt-46780-90

Ugodne posezonske počitnice

nudimo na prelepem **dalmatinskem otoku Zlarinu poleg Šibenika**

od 15. avgusta naprej. Znižane cene – pestra ponudba.
Inf. po tel. 264-277 in 264-292.
»Carinthia-tours« Ljubljana

20-4439

DIRKALNO kolo, št. 58, prodam. ☎ (061) 558-867. t-46945-90

vodni šport

TOMOS 4,5, dolga os, nerabljen, ugodno prodam. ☎ (063) 761-439, dopoldne in (063) 35-372, zvečer. t-46887-91

JADRNICO meteor, z lastnim privezom, prodam. ☎ (066) 73-332. t-46796-91

SURF in aluminijasta platišča za Zastavo prodam. ☎ (064) 70-303. t-46806-91

prikolice

LAHKO prikolico za prevoz čolnov – do 4 metre – z dodatkom za prevoz desk in pomivalno korito poceni prodam. Dolenjska c. 176, po 17. uri. 2720-93-sta

ADRIO 450 Q, 3+2, letnik 1983, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (064) 51-264. pt-46199-93

KAMP prikolico adria, tip 305, zimsko letna, z baldahinom, ugodno prodam. ☎ (063) 831-215, od 17. do 20. ure. pt-46232-93

ADRIO 380, odlično ohranjeno, garažirano, s predprostorom, prodam. ☎ (061) 211-275. pt-46454-93

GLASBILA

prodam

ROLAND rhythm composer, prodam. ☎ (066) 34-338. 807644-100

DELO

dobi

ENKRAT tedensko potrebujem žensko za pomoč v gospodinjstvu. ☎ (061) 653-500. t-46619-130

ZIDARJA in delavca zaposlim. ☎ (061) 375-205. t-46681-130

ZAPOSLIM samostojno frizerko z nekaj prakse. ☎ (061) 327-015, popoldan. t-46734-130

ZAPOSLIM mlajšega KV ali priučenega slikopleskarja in NKV delavca. ☎ (061) 484-925. t-46866-130

ZAPOSLIM komercialista, OD do 1000 din dnevno. ☎ (064) 27-015 v ponedeljek od 18. ure dalje. t-46886-130

V SNACK baru zaposlim natakarico s prakso. ☎ (061) 216-813. 807663-130

IMATE poklic za zlatarja ali pa se še odločate, da to postanete? Javite se zlatarstvu De Monte, Vetrinjska 17, Maribor. pt-46511-130

DEKLE za 1 mesec za čiščenje in pomivanje posode iščemo. ☎ (065) 59-410. 46628-130-pt

7 7 7 7 7 AUSTRIA JACKPOT

7.697.952 ATS

Stopnjevani–Jackpot velja na dan 18. 7. 1990

CASINO GRAZ–GRADEC
CASINO VELDEN–VRBA
vsak dan od 15. ure naprej

NOV
UGUSSI DISCOUNT.

Ugodnost nakupa pri Ugussiju se je povečala z UGUSSI DISCOUNTOM; nov oddelek je v celoti posvečen priložnostim. Oprema za kopalnice, obloge, sanitarije in ploščice po znižanih cenah.

Oddelek več, da porabiš manj

Vsak teden posebne ponudbe, ki ste si jih vedno želeli, po katerih pa niste nikoli upali vprašati. V TRSTU, v ulici Fianona, blizu nogometnega stadiona (Valmaura): obsežno parkirišče, velika izbira, velike ugodnosti.

YAMAHA LUXMAN KENWOOD
SHARP NAKAMICHI JVC ITT
HI-FI stereo center JAGER
Borovlje, Loiblstr. 12/Hauptplatz 17

TOSHIBA TV 215 R 8
z daljinskim upravljanjem
- 55 cm
- zatemnjen zaslon
- sleeptimer
- IF daljinsko upravljanje
- tuner za kabelski sprejem

NEVERJETNO: 830 DEM neto

TOSHIBA VIDEOREKORDER V-109 G
- 8 programov/28 dni
- VISS, itd.

NEVERJETNO: 729 DEM neto

SONY PIONEER TOSHIBA FISHER
BLAUPUNKT PHILIPS HITACHI
DENON PANASONIC TECHNICS

foto video hifi computer NiEDERMEYER

88 × V AVSTRIJI
CELOVEC, Alter Platz 11, 9943/463-56695
CELOVEC, Wiener Gasse 6. 9943/463-55425
BELJAK, Hauptplatz 17, 9943/4242-23563
GRADEC, Annenstrasse 35, 37, 9943/316-912813
GRADEC, Hans Sachs Gasse 14, 9943/316-831350

COMMODORE AMIGA 500
APPETIZER + PHILIPS
CM-8833-SET

high-teach PC s CPU 68000, 256 KB ROM s kick start, 512 KB RAM, do 640×512 svetlobnih točk, do 4096 barvnih tonov, vgrajeni 3,5" gibki disk, PHILIPS 8833 stereo barvni monitor in priključni kabel samo 1.508 DEM neto

V ZALOGI ŽE NOVI NIEDERMEYER KATALOG - 112 STRANI - BREZPLAČEN PRIDITE IN VZEMITE ALI PA POKLIČITE IN VAM GA POŠLJEMO

COMMODORE PC 30-III

IBM kampatibilni, 16 BIT CPU
80286, osnova za 80287 koprocesor, 6/8/12 MHz, 1 MB RAM, 1 gibki disk 3 1/2", 1,44 MB, 20 MB osnovna plošča s hitrim AT-BUS-IF, 1 ser./1 par., EGA adapter za barvno grafiko, MS-DOS 3.3, GW-BASIC, brez monitorja 2.172 DEM neto

ŠOLSTVO

UNIVERZA V MARIBORU

Na osnovi sklepov svetov Ekonomsko-poslovne fakultete, Fakultete za organizacijske vede Kranj in Tehniške fakultete, objavljamo

RAZPIS PODIPLOMSKEGA ŠTUDIJA V ŠTUDIJSKEM LETU 1990/91

Razpisujemo naslednje programe in smeri podiplomskega študija:

EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA
62000 Maribor, Razlagova 14, tel. 062/28-261, int. 202.

I. MAGISTRSKI ŠTUDIJ
1. Ekonomska analiza in družbeno planiranje
– ekonomska teorija
– planiranje družbenega razvoja
– planiranje in optimiranje poslovnih procesov
2. Ekonomska informatika
3. Poslovna politika in organiziranje
– bančništvo
– mednarodna menjava
– notranja menjava
– organiziranje združenega dela
– poslovna logistika
– polovne finance
– računovodstvo
– turizem

II. SPECIALISTIČNI ŠTUDIJ
1. Investicijska dela v tujini
2. Komuniciranje v trženju
3. Raziskava tržišča

TEHNIŠKA FAKULTETA
62000 Maribor, Smetanova 17, tel. 062/25-461, int. 122.

MAGISTRSKI ŠTUDIJ
1. Elektrotehnika
– avtomatika
– elektronika
– energetika
– vakuumistika
2. Gradbeništvo
– mehanika in konstrukcije
– promet
3. Kemijska tehnologija
4. Računalništvo in informatika
5. Strojništvo
– konstrukterstvo in gradnja strojev
– energetika in procesna tehnika
– proizvodno strojništvo
6. Tekstilna tehnologija
– tekstilna kemija
– tekstilni procesi
– konfekcijski procesi

Fakulteta izvaja za vse navedene programe, razen za program 3 (Kemijska tehnologija), tudi specialistični študij.

FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE KRANJ
64000 Kranj, Tomšičeva 7, tel. 064/21-560.

1. MAGISTRSKI ŠTUDIJ
1. Organizacija proizvodnje
2. Organiziranje informacijskih sistemov
3. Integralno upravljanje kakovosti
4. Kadrovsko-izobraževalno področje
5. Vrednotenje dela

II. SPECIALISTIČNI ŠTUDIJ
1. Študij dela
2. Transportni sistemi
3. Informacijski sistemi
4. Kontrola kvalitete in zaneljivost
5. Vrednotenje dela

Magistrski študij traja štiri semestre ali dve leti in obsega študijski in raziskovalni del. Specialistični študij traja tri semestre in obsega študij ter specialistično delo. Specialistični študij se izvaja po končanem visokošolskem študiju.

Podrobnejša pojasnila o vpisnih pogojih in stroških študija dobijo kandidati na ustrezni visokošolski organizaciji, ki je nosilka izbranega podpilomskega programa ali smeri.

Kandidati naj oddajo prijave do 15. septembra 1990.

V Mariboru, dne 17. 7. 1990

Rektor
Prof. dr. Alojz Križman

STIKOVA VROČA LINIJA
ZVEDELI VČERAJ – VELJA DANES!

RINGA-RAJA V MOSTECU V NEDELJO	Že veste, kam v nedeljo? **Ringa-raja v Mostecu** bo za otroke, očke in mamice, pa dedke in babice. **Družabne igre, tekmovanja, presenečenja, nagrade – vso nedeljo od 12. do 20. ure.** Skupina 12. nasprotje, voditelj Mile Bitenc in Rekreacijsko društvo Mostec. Obljubljajo prijetno zabavo. Če boste manjkali, vam bo žal!
KAM PO KAKOVOSTNA LEPILA – V PRODAJALNE CHEMO	Od **18. 6. do 28. 7. 90** lahko kupite v okviru **akcijske prodaje** kakovostna **Donitova lepila** po najugodnejših cenah v vseh prodajalnah **CHEMO.**
MALICA PO MOJEM OKUSU	Tunin file po pariško, priloga: krompir, grah, korenjček, glavnata solata ali sv. čorba, skutine palačinke **za 35 din. Gostinsko podjetje Črnuče, PE BEŽIGRAJSKI HRAM,** Hranilniška 1, tel. 322-714.
PLAVALNI TEČAJI	Plavalni klub Ljubljana vabi **otroke** v **10-dnevne plavalne tečaje** (zač., nad., izpopol.) na **kopališču KOLEZIJA.** Izbirate lahko med dopoldanskimi (9. do 12. ure, 590 din), dopoldanskimi s podaljšanim bivanjem in kosilom (9. do 15. ure, 990 din) in popoldanskimi (18. do 19. ure, 290 din). Začetek tečajev: **ponedeljek, 23. julij.** Vpis in inf.: vsak del. dan od 16. do 18. ure in uro pred začetkom tečajev **PLAVALNI KLUB LJUBLJANA,** Hajdrihova 21 A, **tel. 332-026.**
JUGEN TTT UGODNO	**Candy pralni stroji,** 5 kg, 12 programov, kovinski boben, možnost pranja v mrzli vodi, **cena 6.820 din,** možnost plačila v 5 obrokih, in **BTV Contec,** zaslon 51, dalj. upravljanje, stereo izhodi za dod. 4 zvočnike, **cena 6.625 din,** možnost plačila v 5 obrokih. Inf. **tel. (066) 21-563, 21-841,** od 8.30 do 14.30 ure.
SALON MEBLO	**NAPREDEK Domžale** v svojem salonu Meblo nudi prodajo ambientov **Forme 88** ter sedežnih garnitur po nižjih cenah. Pri gotovinskem plačilu dobite dodatno 10% popusta. Tudi kreditni pogoji so ugodni. Odprto od 9. do 12. in od 16. do 19.30 ure, tel. 721-155.
AutoCAD tečaji	Obveščamo vas, da kot avtorizirani zastopnik za prodajo in izobraževanje programskega paketa AutoCAD organiziramo kvalitetne tečaje vseh nivojev po programu AUTODESK-a in specialistično izobraževanje – arhitektura, strojništvo, elektrotehnika. Vsak udeleženec dela na grafični postaji, število je omejeno. Termini so od ponedeljka do petka v prostorih MIKROHIT-a na Dalmatinovi 11. Podrobnejše informacije po tel. 321-560 ali 329-373.
NAJUGODNEJŠE CENE V IZOLIRKI	V Izolirkini industrijski prodajalni v Ljubljani nudimo po najugodnejših cenah vse vrste izolacijskih materialov. Posebno priporočamo nakup hidroizolacijskih trakov izotekt, ibitola, bitumenske skodle in stiropora. Pred nakupom se lahko posvetujete z našim strokovnjakom. Našli nas boste v Mostah, Ob železnici 18, od ponedeljka do petka med 7. in 15. uro, ob četrtkih do 19., ob sobotah pa od 8. do 12. ure.
KOMPAS »KAPETAN LUKA«	Počitnice z luksusno motorno dvojambornico »Kapetan Luka« med jadranskimi otoki so prav gotovo svojevrstno doživetje. Odhod ladje vsako soboto iz Splita. Inf. in prijave v vseh Kompasovih poslovalnicah in pooblaščenih turističnih agencijah.
EMONA BLAGOVNICA BEŽIGRAD	Prihranite denar v naši blagovnici. Nudimo vam **10 odstotni** popust za **nakup blaga v samopostrežbi** v vrednosti nad 500,00 din. Vabimo vas in vam zagotavljamo dober nakup.
KOSILO	Zelenjavna juha, puranov medaljon z gobami, široki rezanci, glavnata solata, sladoled s smetano **za 45 din. Gostinsko podjetje Črnuče, PE ŽAGAR,** tel. 372-604.
Ugodna prodaja VODNIH SMUČI	**v športni trgovini JETI SPORT** (v trgovskem centru **na Bledu**). Model lušin senior 1.550 din, model junior 1.350 din. Odprto od 9. do 20. ure, tudi ob sob. in ned.
Moda SARA, Petkovškovo nab. 47 I. nad.	Če še niste odšli na dopust, vas **SARA** pričakuje s **poletnimi oblačili** priznanih italijanskih proizvajalcev, in sicer za otroke od **0 do 14 let.**
PUPI d.o.o., Lj., Mivka 23, tel. 225-566 oglaša:	Nudimo vam **lesene senčnike** velikost ø3 m, **lesene karnise barok, okvirjamo slike** in **gobeline. Se priporočamo!**
RABAC ZA SAMO 2.630,00 DIN	Ste želeli v **Rabac,** pa ni bilo prostora? Še nekaj prostih mest od **24. do 31. 7.,** polni penzion, hotel B kat. **MERCATOR TURIST,** Ljubljana, Tavčarjeva 6, tel. 312-254, 317-285.
SKRIVNOSTNI SVET NEZNANEGA	Pravljice in pesmice, zanke in uganke, angleščina za predšolske otroke – za vrati otroškega kotička v knjigarni CANKARJEVE ZALOŽBE na Trgu osvoboditve 7 v Ljubljani vsak torek in četrtek popoldne ter ob sobotah dopoldne. Za podrobnejši program pokličite po tel. 061/226-094 in poslali vam ga bomo po pošti.
VIRTUS d.o.o. Car marketing Dolomitska 9, Lj.	Novo pri Virtusu! Zelo ugodne cene za avtomobile znamk **opel mitsubishi, mazda, nissan, peugeot, volvo, toyota.** Posebej ugodno: mazda 121 (10.000 DEM), opel corsa swing (10.400 DEM), opel kadett 1,2 LS (14.000 DEM), opel vectra 2.0 GLS (23.800 DEM – dobava takoj), peugeot 405 GLI (16.900 DEM). Navedene cene so neto tovarniške cene. **Inf. po tel. (061) 574-850** vsak delavnik od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.
BEIJING–PEKING DUBAI	Potovanje, ki traja 9 dni, boste odplačevali 6 mesecev in se ga spominjali vse življenje. Odhodi vsak četrtek po izredno nizkih cenah. Plaže, oaze, puščava in najcenejši nakupi v svetu od 26. 7. do 2. 8. 90 (obročno odplačilo). **SLAVNIK,** Ljubljana, Tavčarjeva 8a, tel. 321-351, 321-552.
ZELO UGODNO	**Mednarodno podjetje SLOVENIJALES,** Prodajni center, Ljubljana, Titova 52, vam nudi od 13. 7. do 25. 7. 1990 spalnice ANDREJA po zelo ugodni ceni. Cena spalnice je **9.999,00 din.**
BUTIK BALONČEK Levstikov trg 8, Stara Lj.	**Znižanje do 30%.** Velika izbira uvoženih oblačil za mlade in otroke.
NIŽJE CENE BETONSKIH MEŠALCEV	**MERKUR Kranj** je za vse graditelje pripravil znižanje cen betonskih mešalcev **ALKO** in sicer: **TOP 1200** s 5.055,10 din na **4.332,00 din** **TOP 1400** s 6.080,20 din na **5.209,60 din** Obiščite ali pokličite naši prostocarinski prodajalni v Ljubljani na Wolfovi 8 (tel. (061) 216-320) in v Kranju na Koroški 2 (tel. (064) 26-461).
MIT-ALEX d.o.o. tel. (061) 214-212 int. 275	Trgovska podjetja in butiki! Ne zamudite vroče poletne ponudbe **bermuda hlač** iz viskoze in bombaža že od 72,18 din naprej, **polo majic** po 82,80 din, **m. spodnjih hlačk** (3 kom.) po 43,50 din, **ž. spodnjih hlačk** (7 kom.) po 54,25 din in **nedrčkov** za samo 23,94 din. V ceni ni vračunan prom. davek.
STROKOVNO PREDAVANJE Uporabno računovodstvo in finance zasebnih podjetij	**Dne 25. 7. 90, ob 16. uri** v osrednji dvorani, Miklošičeva 24. Kotizacija z gradivom znaša 520,00 din. Prijave in inf. **AKTIVA d.o.o.,** Miklošičeva 24, Ljubljana, tel. 322-641, int. 333. ŽR 50101-601-19249.
TRENIRKE IZ UVOZA SAMO 199,00 DIN!	V pritličju Maximarketa lahko te dni izbirate med izredno ponudbo otroških trenirk iz uvoza. Za trenirko v lepih barvnih kombinacijah (od 6 do 14 let) boste odšteli le 199,00 din. Ponudili vam bomo tudi praktične pelerine za starost dveh let po 60,00 din, večje pa so po 99,00 din. Dobimo se v Maxiju!

NAROČILA ZA OBJAVO OGLASOV V STIKOVI VROČI LINIJI SPREJEMAMO PO TELEFONU (061) 329-559 IN NA NASLOV ČGP DELO STIK, LJUBLJANA, TITOVA 35, DO 12. URE ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN – DO ZAPOLNJENOSTI PREDVIDENEGA PROSTORA.

NA ISTO TELEFONSKO ŠTEVILKO LAHKO NAROČITE TUDI OBJAVLJANJE VAŠEGA SPOROČILA NA SVETLOBNEM »DISPLAYU« NA STAVBI GOSPODARSKE ZBORNICE V LJUBLJANI.

STIKOVA VROČA LINIJA TUDI NA RADIU PLUS OB 8.15 ○ ☆ NA TELETEKSTU TV LJUBLJANA

IZJEMNA PRILOŽNOST!

Super zaslužek – prodaja konfekcije po najnižjih cenah.

Tel. (068) 26-330.

44996-164

KUHINJSKO pomočnico zaposli gostilna club Slovin Medvode. ☎ (061) 614-787. 46663-130-pt

DVA KV šoferja s triletnimi delovnimi izkušnjami, po možnosti mehanik, zaposlim takoj. Vožnja po Jugoslaviji. Razgovor v soboto in nedeljo, ves dan. Na naslov: Janez Piškur, Škovec N. H., Velika Loka. 46684-130-pt

IZVAJALCA del za teniška igrišča iščem. Ponudbe pod »Tenis«. p-807632-130

DEKLE za strežbo zaposlim. Merlin club, Miklošičeva 28, Ljubljana. 46569-130-pt

KAVA bar Pik dama, Briljejeva 1/3, takoj zaposli dekle za delo v strežbi. Informacije vsak dan po 19. uri v lokalu. 46527-130-pt

DEKLE za strežbo honorarno zaposlimo v kava baru Nina, Tržaška 543, Brezovica pri Ljubljani, ☎ 654-496. p-807586-130

INŠTRUKCIJE

nudim

GERMANISTKA inštruira nemščino in angleščino za vse stopnje, tudi za popravne izpite. ☎ (061) 328-466. t-46625-140

ŽIVALI

prodam

MLADO perzijsko muco prodam. ☎ (064) 74-446 t-46555-150

KOKER ŠPANJELA, zlate barve, odličen rodovnik, star šest tednov prodam. ☎ (061) 265-780. t-46804-150

PETMESEČNI kokeršpanjel, lep, črn, rodovniški, poceni naprodaj. Štrukelj, Topniška 4. ☎ (061) 329-005. sta-2723-150

KOKERŠPANJELA, starega 8 tednov, z rodovnikom, odlične pasme, prodam. ☎ (0608) 31-459. t-46864-150

GOLDEN retriver psičko, odličnih šolanih staršev, staro 6 tednov, oddam. ☎ (064) 51-264. pt-46198-150

NEMŠKE ovčarje, mladiče z rodovnikom, odličnih staršev, prodam. ☎ (063) 842-119, Purnat, Gornji grad 179. 46631-150-pt

LABRADORCE, črne, vrhunskih šolanih staršev, prodam. ☎ (061) 261-680. pt-46876-150

jana

PETELINE sorte astrolog prodam. Litijska 153, LJ t-46618-150

BASSET HOUND psičko, staro tri mesece, prodam. ☎ (061) 445-546 t-46683-150

RAZGLASI

razno

BILJARDI' 6! Tri nove polbiljarde prodam. Cena 12.600,00 ☎ (062) 791-172 pt-766-164

6 FOTELJEV, ročno kosilnico za travo in bakreno škropilnico za sadje, ugodno prodam. ☎ (061) 375-383 t-46658-164

PRI POREČU, prodam 1070 m^2 gozda. ☎ (052) 36-909. t-46727-164

INVALIDSKI električni voziček s športnim nastavljivim sedežem, primeren za delovno mesto ali stanovanje, prodam. ☎ (066) 73-462. 46226-164

TELEVIZIJA

LJUBLJANA I

8.35–11.50 in 15.30–0.35 TELETEKST RTV LJUBLJANA
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
SPORED ZA OTROKE
KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE: KLJUKEC KOT INDIJANEC
9.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
DELFIN FLIPPER, ameriška nanizanka, 1/7 del
9.55 TV MOZAIK
BOJ ZA OBSTANEK, angleška poljudnoznanstvena serija, 8/12
10.20 NAPADALNOST IN RAZDIRALNOST: razdiralnost in človeška narava, 1/5
10.50 E. Waugh: VNOVIČ V BRIDESHEADU, angleška nadaljevanka, 9/13
11.40 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
DRAGI JOHN, ameriška nadaljevanka, 4/20
DOKLER SE NE SNIDEVA SPET, amer. nad., 2/6
ZLOČINI STOLETJA, ameriška nanizanka, 9/13
18.00 TV DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 SAFARI V MESTU: ZATOČIŠČE V PARKU, angleška poljudnoznanstvena serija, 5/6
18.40 PET PRIJATELJEV, angleška nanizanka 4/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 TV DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.54 ZRCALO TEDNA
20.15 RUMENA REKA, japonsko-kitajska dokumentarna nadaljevanka, 8/10
21.10 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. nanizanka 10/42
21.55 TV DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
DRAGI JOHN, ameriška nadaljevanka, 5/20
DOKLER SE NE SNIDEVA SPET, amer. nad., 3/6
ZLOČINI STOLETJA, ameriška naniz. 10/13
0.25 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

17.00 SATELITSKI PROGRAMI – POSKUSNI PRENOSI
18.50 ŠTEVERJAN '90 (reportaža s festivala narodno zabavne glasbe), ponovitev
19.30 TV DNEVNIK
20.00 RECITAL MARJANE LIPOVŠEK OB 80-LETNICI MARIJANA LIPOVŠKA
20.45 PLESNI NOKTURNO – SPEVI POPOTOVANJ V NOTRANJOST
21.00 VPRAŠAJTE ZIS
22.00 BALKANSKO PRVENSTVO V PLAVANJU, posnetek iz Skopja
23.20 S. Janković: IZDAJALCI IN VOJNI ZLOČINCI, dokumentarna oddaja TV Bg, 1/5
0.05 SATELITSKI PROGRAMI, POSKUSNI PRENOSI (do 01.30)

HRVATSKA I

9.50 TV KOLEDAR
10.00 ANGLEŠČINA, 15/16
10.30 RISANKA
11.00 POROČILA
11.05 POLETNI PROGRAM, PEPEL IN KRI
11.30 NOTNI VSEVED, otroška serija
12.30 VRNITEV V ŽIVLJENJE, ameriški film
13.55 HEROJI ULICE, dokumentarna oddaja
14.35 IZOBRAŽEVALNI PROGRAM
15.05 FERDY, oddaja za otroke
15.35 POROČILA
15.50 PROGRAM PLUS, ponovitev
18.00 POROČILA
18.10 TV KOLEDAR
18.20 ŠTEVILKE IN ČRKE
18.40 POROČILA ZA GOSTE IZ TUJINE
18.45 NORO, NOREJŠE, NORIŠNICA, humoristična serija
19.10 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK 2
20.00 V CITYJU, angleška nadaljevanka
21.00 KLUB 10
21.45 TV DNEVNIK 3
22.05 KRONIKA DUBROVNIŠKIH POLETNIH PRIREDITEV
23.05 INFORMATIVNA ODDAJA ZA GOSTE IZ TUJINE
23.10 PROGRAM PLUS
AVTOŠTOPAR, serijski film,
SANTA BARBARA, serijski film
STRAHOVIZIJA, SHOW PROGRAM
1.20 EXTRA PROGRAM PLUS: O sexu resno
1.50 POROČILA

HRVATSKA II

19.10 TEST
19.30 TV DNEVNIK
20.00 ODDAJA TEDNA
20.45 POROČILA ZA SLUŠNO PRIZADETE
20.50 TV RAZSTAVA
21.00 VPRAŠAJTE ZIS
22.00 EN AVTOR, EN FILM
22.30 ZANDYJEVA ZAROČENKA, am. film
0.00 Balkanijada v plavanju

KOPER

13.45 NOGOMET, Angl. prv.: LIVERPOOL–ARSENAL (ponovitev)
15.30 TENIS. MASTERS NEW YORK '89 McENROCE – CHANG (ponovitev)
18.50 TV NOVICE
19.00 ODPRTA MEJA
19.30 TVD STIČIŠČE
20.00 TENIS, MASTERS NEW YORK '89: LENDL–McENROE (ponovitev)
20.30 UMETNOSTNO DRSANJE, Washington (ponovitev)
22.00 TV NOVICE
22.15 POLETNI BOKS
22.45 NOGOMET, Arg. prv.: BOCA JR. – NEWELL'S'S OLD BOYS (ponovitev)
00.30 JUKE BOX (ponovitev)

AVSTRIJA I

9.30 POROČILA in TRI IZ OKREPČEVALNICE, Idealni moški, ponovitev
9.30 RUŠČINA
10.00 STARE UNIVERZE SREDNJE EVROPE: KRAKAV, zapis o nastanku in pomenu Krakavske visoke šole, ki so jo ustanovili Jagelonc.
10.30 CESARSKI VALČEK, ponovitev
12.15 DOMAČE REPORTAŽE, ponovitev
13.05 POROČILA
13.15 MI, ponovitev
13.45 RISANKE
14.00 SPALNICA JE ZRAVEN
15.35 INŠPEKTOR GADGET, risanka
16.00 D'ARTAGNAN IN TRIJE MUŠKETIRJI, D'Artagnanova velika junaška dejanja, risanka
16.25 SAFARI, 9. del slovaške otroške serija
16.55 MINI ČAS V SLIKI
17.05 JAZ IN TI, počitniški program
17.55 GULIVERJEVA POTOVANJA
18.00 MI
18.30 KNIGHT RIDER, Eden laže
19.22 ZNANJE DANES
19.30 ČAS V SLIKI 1
19.53 VREME
20.00 ŠPORT
20.15 DERRICK, Človekov sovražnik
21.20 ZAKON V LOS ANGLESU, Primer Stacey Gill
22.10 POGLEDI S STRANI
22.20 TRAILER, za ljubitelje filma
22.50 PEARL HARBOR
0.20 MIKE HAMMER, Morilec s krinko
1.05 POROČILA

AVSTRIJA II

15.30 ŠPORT
16.25 GROZNO POROČILO
16.40 DEDIČI LJUBEZNI – (Mistral's Daughter – 6. del ameriško-francoske nadaljevanke, 1984)
17.30 ČUDOVITE SLIKE IZ ŽIVALSKEGA SVETA, Leto dni pri čredi damjakov
18.00 TRI IZ OKREPČEVALNICE, Sanjski dopust
18.30 WURLITZER
19.00 LOKALNI PROGRAM
19.30 ČAS V SLIKI 1
19.53 VREME
20.00 KULTURA
20.15 SMRT ZVEZDE – SUPERNOVA 1990
21.00 BENNY HILL, oddaja angleškega komika
21.20 KOMPAS
22.00 ČAS V SLIKI 1
22.25 ŠPORT
22.50 LETEČI CIRKUS MONTYJA PYTHONA, humoristična serija
23.25 NASHVILLE – (Ameriški film, 1975)
1.55 POROČILA

RAI I

9.00 BEETHOVNOVE SONATE
9.30 SANTA BARBARA, serija
10.15 FILM
12.05 MOJA SESTRA SAM, tv film
12.30 JUHA IN ŽLIČNIKI
13.30 TV DNEVNIK/TRI MINUTE O...
14.15 FILM
POLETNI BIG
ODDAJA
CAMILLA
18.15 LAHKA ATLETIKA
18.45 SANTA BARBARA, serija
19.40 ALMANAH
20.00 TV DNEVNIK
20.40 SKRIVNOST SAHARE, nadaljevanka
TV DNEVNIK
VIHAR NAD WASHINGTONOM, film
0.00 NOČNI TVD
0.15 PETKOV KLUB

RAI II

9.00 LASSIE
10.00 PAZITE NA SVET
11.00 TELEFILM
11.55 CAPITOL, serija
13.00 OB TRINAJSTIH
13.15 DIOGENES
13.30 GOSPODARSTVO
13.45 BEAUTIFULL
14.30 POSTALI BODO SLAVNI
15.15 GHIBLY
MR. BELVEDERE
18.45 ULICE SAN FRANCISCA, serija
19.45 TV DNEVNIK
20.15 ŠPORT
20.30 NOCOJ SE BOM VDAL, film
FILM
BOKS
NOČNI TVD
NOČNI KINO

MADŽARSKA I

9.00 VIDEO STRANI
9.05 TV TELOVADBA
9.10 MADŽARSKA STOLETJA; italijansko-madžarsko prijateljstvo, pon.
9.30 POČITNIŠKA MATINEJA, filmi za otroke, vmes risanka TV miška, ŠEST MILIJONOV SEKUND, 7. del poljske serije
10.00 TELEMIMIKA, 10. BREZ OBRAZA, Z MASKO
10.15 ŽIVALSKI SVET, 10. VREČARJI
10.40 SOFJA KAVALEVSKAJA, 1. del sovjetske serije
12.00 VIDEO STRANI
16.25 VIDEO STRANI
16.35 VIDEO NOVICE REGIONALNEGA STUDIA SZEGED
16.45 STIRI, poročila v romunščini
16.50 LEPI MADŽARSKI PLESI
17.00 LETNI KOLOBARJI, spored za upokojence
17.30 TEKA, uporabni napotki
17.40 FILMSKA REPORTAŽA
18.00 OKNO, služnostni program
19.00 VPRAŠANJA KRISTJANOV
19.10 VEČERNA PRAVLJICA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 DRUGI TEDEN POTUJEMO! Skupni program Operetnega gledališča in Madžarske TV
21.25 PANORAMA, svetovna politika
22.25 IMATE 5 MINUT ČASA? Henry Purcell: Dve pesmi
22.45 ROKE KVIŠKU! Poljska družbena drama (do 24.00)

MADŽARSKA II

17.00 TV 2 – VIDEO STRANI – REPORTAŽE – VREME – GLASBA – TELEFONSKA IGRA
18.00 TELEŠPORT
18.25 ZA OTROKE, Psičkove dogodivščine, risanka
19.00 ZGODBE IZ STARE PRAGE, češki TV film
20.00 TV 2
21.00 TV DNEVNIK
21.20 TV 2
21.30 DVE ŽIVLJENJI MATTIE PASCALA, italijanski film
23.30 TV 2, zaključek dnevne redakcije

SATELITSKA TV

SUPER CHANNEL

6.00 Channel E.; **6.30** Novice; **7.00** Ob zori; **7.30** The Mix; **9.00** Novice; **9.15** The Mix; **17.30** Poletje v etru; **19.00** Hit Studio International; **20.00** The Mix; **21.00** Koncert; **22.00** Poročila; **22.15** Poseben koncert; **23.15** Max Headroom; **23.45** The Mix; **0.15** Poročila; **0.30** Nit časa ; **1.45** Pozna nočna glasba

3SAT

14.25 Pregled programa; **14.30** Pesmi in šansoni; **15.30** Caterina Valente; **17.15** Nocoj na 3sat; **17.20** Mini čas v sliki, Alica v čudežni deželi; **18.00** 3sat borza; **18.15** Napotki in trendi; **19.30** Hiša v gozdu; **20.30** Kuba; **21.00** Otroci 20. julija; **22.00** Čas v sliki 2; **22.50** Zadnja ljubezen, tv igra; **0.55** 3sat borza; **1.20** Poročila

SAT 1

6.00 Dobro jutro; **8.35** Sosedi; **9.05** Ladja zaljubljencev; **10.05** Teleshop; **10.30** Duke redko pride sam; **11.20** Kadeče se pištole; **12.15** Kolo sreče; **13.00** TV borza; **14.05** Risanka; **14.40** Ladja zaljubljencev; **15.30** Zaljubljen v čarovnico; **16.05** High Chaparral; **17.10** Sosedi; **17.40** Pregled programa; **17.50** Addamsovi; **18.15** Mini Max, am. serija; **18.45** Poročila; **19.05** Kolo sreče; **20.00** Trije angelčki za Charlieja; **21.00** Taras Buljba, am. film; **23.20** Poročila; **23.50** Divje življenje, film; **1.25** Pregled programa

RTL PLUS

6.00 Halo, Evropa; **6.05** Družina Munster; **6.35** Evropski poslovni kanal; **8.35** TV butik; **9.10** Springfieldova zgodba; **10.05** Bogati in lepi; **10.35** TV butik; **11.00** Krokodil in njegov nilski konj, film; **12.30** Cena je vroča; **13.00** Bogati in lepi; **13.25** Kalifornijski klan; **14.10** Springfieldova zgodba; **14.55** Full House, am. serija; **15.48** Neto; **16.00** Holmes in Yoyo; **16.30** Oče Murphy; **17.10** Cena je vroča; **18.00** Dva s pravim prijemom; **18.45** Poročila; **19.10** A-team; **20.00** Borba proti mafiji; **20.50** Poročila; **21.00** Zvezde in glasba ob Vrbskem jezeru; **22.55** Na pomoč, moja žena spet hodi v šolo, erot. kom.; **23.45** Poročila; **23.50** Detroit 9000, am. film; **1.20** A-team

TV 5

16.05 Novice; **16.15** Zabavna oddaja; **18.00** Lov na zaklad; **19.00** Odd. o turizmu; **19.40** Številke in črke; **20.00** Odd. o avtomobilih; **21.00** Amerika – Afrika; **22.00** Poročila; **22.35** Macao, pekel igre, film; **0.00** Zofa

RADIO

PRVI PROGRAM

(Krvavec stereo 91,8 MHz)
4.30 Jutranji program; **5.50** Rekreacija; **6.05** Dobro jutro, otroci; **8.05** Počitniško popotovanje od strani do strani; **8.05** Pesmice na potepu; **9.05** Z glasbo v dober dan; **9.35** Turistični napotki za goste iz tujine; **10.00** Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba; **11.05** Petkovo srečanje; **12.10** Pojemo in godemo; **12.30** Kmetijski nasveti; **12.40** Domača glasba; **13.00** Danas do 13.00; **13.30** Radio danes, radio jutri; **13.38** Do štirinajstih; **14.05** Gremo v kino; **14.40** Radijski Merkurček; **15.30** Dogodki in odmevi; **16.00** Od melodije do melodije; **17.00** Studio ob 17.00; **18.05** Vodomet melodij; **19.00** Radijski dnevnik; **19.35** Lahko noč, otroci; **19.45** Z zabavnimi ansambli; **20.30** Slovencem po svetu; **23.05** Literarni nokturno – Boris A. Novak: Pesmi; **23.15** Nočni program (studio radia Koper)

DRUGI PROGRAM – stereo

(Krvavec stereo 98,8 MHz, Krim stereo 93,5 MHz)
5.30 Val 202 – jutro; **8.00** Val 202 – dopoldan; **13.00** Val 202 – popoldan; **13.00** Danes do 13.00; **15.30** Dogodki in odmevi; **19.00** Radijski dnevnik; **19.30** Stop pops in novosti; **21.45** Kratka radijska igra; **22.00** Zrcalo dneva; **22.20** Radio Študent na vašem valu

TRETJI PROGRAM – stereo

(Krim stereo 96,5 MHz)
16.00 Dober dan; **16.05** Od uverture do plesa (Nicolai Mendelssohn, Konjović); **17.00** Koncertni solisti: Siegfried Pank – viola da gamba, David Ojstrak – violina, Marie-Claiere Alain – orgle; **18.00** Poročila; **18.05** Iz manj znanih oper; **19.30** Predstavitev večernega programa; **19.32** Iz slovenske klavirske literature; **20.00** Slovenska filharmonija na letošnjem 38. mednarodnem bieanalu v Križankah dirigent: Fabio Loisi (posnetki z dne 15. julija 90), A. Hačaturjan: Suita iz baleta Gajane, Z. Kodaly: Plesi iz Galante za simfonični orkester, L. van Beethoven: Simfonija št. 3 v D-duru – »Eroica«; **22.00** Radijska igra Franc Lainšček: Osebni zaimek Bavbav; **23.00** Šestnajst strun (B. Kos, K. Stamitz, A. Filipinke); **23.50** Napoved sporeda za soboto; **23.55** Lirični utrinek

RADIO MARIBOR

(UKV 93,1 in 90,4 MHz, SV 558 kHz)
4.30 Prenos sporeda RTV Ljubljana; **7.15** Dobro jutro; **9.00** Po domače; **10.05** Mavrica; **10.30** Country leksikon; **11.00** Mavrica; **12.05** Mavrica; **13.00** Kadar boš na rajžo šel; **14.30** Poročila, osmrtnice, objave, glasba; **15.00** Želeli ste, poslušajte; **15.30** Dogodki in odmevi; **16.00** Želeli ste, poslušajte; **16.30** Dnevnik radia Maribor; **17.00** Po Jugoslaviji; **18.00** Kultura; **18.30** Iz naše produkcije; **19.00** Večerni radijski dnevnik

RADIO KOPER

(SV 549 KHz, UKV 88,6–93,8 – 100,3 – 100,6 – 104,3 – 107,6 MHz)
6.00 Glasba za dobro jutro; **6.30** Jutranjik – cestne informacije; **7.00** Druga jutranja kronika; **7.30** Poročila in pregled tiska; **7.35** Kulturni servis; **8.00** Prenos II. programa radia Ljubljana; **13.00** Danes na valu Radia Koper; **13.15** Mladi val Radia Koper; **13.30** Dnevnik Radia Koper; **14.30** Poročila; **14.35** Pesem tedna; **15.30** Dogodki in odmevi: **16.00** Glasba po željah; **17.00** Dinar na dinar; **17.30** Primorski dnevnik; **18.00** O glasbi . . . ob glasbi; **18.30** Glasbene želje po telefonu; **19.00** Radijski dnevnik; **23.00** Nočni program Radia Koper

RADIO GLAS LJUBLJANE

(Krim stereo 100,2 MHz, Grad stereo 102,4 MHz)
6.00 Dobro jutro; **6.15** Nočne in jutranje novice; **7.15** Napoved dogodkov; **7.20** Naj naj; **7.30** Jutro je lahko tudi takšno; **8.15** Novice; **8.30** Kam danes v Ljubljani; **9.15** Novice; **10.15** Vaši odgovori; **10.25** Vaše mnenje; **11.15** Novice; **11.20** Naj naj; **11.24** Power play; **12.15** Športni utrinki; **13.15** Novice; **13.30** EPP blok obvestil; **14.00** Pasji radio; **14.30** Glasbena oddaja; **15.15** RGL komentira in obvešča; **15.30** Naj naj; **15.35** Power play; **16.10** Spoznajmo se; **16.30** Uganka; **17.15** Novice; **18.00** Prost glasbeni termin z voditeljem; **19.15** Zadnja poročila; **20.00** Glasba do jutra.

RADIO ŠTUDENT

(89,3 in 104,3 MHz)
00.00–12.00 Satelitski programi – poskusni prenosi; **12.00** Vžig; **14.00** OF; **16.00** Tolpa bumov: Coltural roots – Rogher Yet (grensleeves) (2); **17.00** Joculator; **17.45** Kosilo nekega molja; **18.30** DJ-Master: Marko Plahuta; **22.00** Idealna godba: jazzy kar se da; **24.00** Zatemnitev/satelitski programi – poskusni prenosi

STIKOV ČASOPISNI KIOSK
Utrip današnjega tiska

DELO PLUS

- * Resničnost presega domišljijo, ugotavlja vedno znova provokativni Delo plus.
- * Mački na dražbi ali kako so na avkciji prodajali tudi imovino znanega politika.
- * Delo plus ugiba, ali je Josip Vrhovec najbogatejši Jugoslovan.
- * Vroča tema za vroče poletje: družinski dopust na službene stroške.
- * Delo plus ugotavlja, da si novi ministri privoščijo še vse kaj drugega.
- * Bo iz Iskrine stolpnice nastal hotel zablode?
- * **Delo plus, da bodo pasji dnevi še bolj vroči.**

ZGODBE SRCA

Prijateljicam Dr. romana sporočamo žalostno in veselo novico; zgodb o junakih v belem ni več. Toda odslej vas bodo vsak teden razveseljevale Zgodbe srca. Za vas jih pišejo najbolj znane ameriške pisateljice ljubezenskih zgodb. Prvo prinaša naslov »Sem mar zaljubljena?«. **Ne pozabite, Zgodbe srca, najlepše med lepimi.**

MEDIA MARKETING,

julij
Velika anketa: Koliko računajo, koliko plačujejo za idejo, tekst, produkcijo, fotografijo, oblikovanje . . . propagandnih sredstev?
PRVI CENIK KREATIVNOSTI PRI NAS!
Kdo je preplačan, kdo podplačan? Kdo zavira, kdo odira?
MM – še vedno najboljša ideja!

V Stikov časopisni kiosk lahko oddate napoved po telefonu: (061) 329-559 ali telefaksu (061) 318-570 ali teleprinterju 31 633 in na naslov ČGP Delo Stik, Ljubljana, Titova 35. Kiosk je odprt vsak dan do 11. ure za objavo naslednjega dne.

DNEVNA OBVESTILA

FESTIVAL LJUBLJANA

38. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL
Petek, 20. 7., ob 21. uri – Križanke
Andres VALDES
»Malo za šalo, malo zares« – recital pantomime.
Nedelja, 22. 7., ob 21. uri – Križanke
Tomaž Lorenz, violina
Jerko Novak, kitara
sodelujeta: Eva Novšak-Houška, mezzosopran
Franci Žibert, harmonika
program: Händel, Giuliani, Keltroborn, Ramovš, Golob, Mihelčič, Paganini.
Ponedeljek, 23. 7., ob 21. uri – Križanke
Varšavski baročni solisti CONCERTO AVENNA
program: Szarzynski, Corelli, Vivaldi, Couperin, Mielozewski, Geminiani, Händel.
Torek, 24. 7., ob 21. uri – Križanke
RENU BASSI – Plesi iz Indije
Ramesh Misra – sarangi
Shakhil Ahmed Khan – tabla
Ramesh Parihar – harmonij
Mausumi Roy – tampura
Sreda, 25. 7., ob 21. uri – Križanke
RENU BASSI – Plesi iz Indije
Četrtek, 26. 7., ob 21. uri – Križanke
Daniel Levs, klavir
program: Schumann

Vstopnice in programske knjižice so v prodaji pri blagajni FESTIVALA LJUBLJANA, v prodajalni plošč v pasaži Maximarketa in poslovalnici Kompasa – Titova 12.
Informacije FESTIVAL LJUBLJANA – tel.: 226-544 in 221-948.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

POLETNI KINO
ob 21.15
TANGO IN CASH, ZDA, 1989, akcijska komedija. I.: Sylvester Stallone, Kurt Russell. KLASIFIKACIJA SPS: C. Če bo deževalo, bomo film predvajali v dvorani KINOTEKE.

KINOTEKA
Julijski program – Oskarjevci na obisku:
ob 19. uri
TOP GUN, ZDA, akcijski. I.: Tom Cruise. (Oskar 1987).

KOMUNA
počitnice v kinu:
ob 9.30
ČAROVNIKOV KLOBUK, risanka;
ob 11. uri
VRZI MAMO Z VLAKA, ZDA, komedija. I.: Danny deVito;
ob 16.30, 18.45 in 21. uri
JEKLENE MAGNOLIJE (STEEL MAGNOLIAS), ZDA, 1989, melodrama. I.: Sally Field, Dolly Parton, Shirley MacLaine. KLASIFIKACIJA SPS: A

UNION
ob 16., 18. in 20. uri
PUNCA JE PONORELA (SHE'S OUT OF CONTROL), ZDA, 1989, komedija. I.: Tony Danza, Catherine Hicks.

MINI KINO UNION
ob 17. in 19. uri
UMAZANI PLES (DIRTY DANCING), ZDA, melodrama. I.: Patrick Swayze.

VIČ
ob 18. in 20. uri
VOJNA ZA DVE DVOJKI (ROAD HOUSE), ZDA, 1989, akcijski. I.: Patrick Swayze (Umazani ples).

BEŽIGRAD
ob 18. in 20. uri
NIČ NE VIDIM, NIČ NE SLIŠIM (SEE NO EVIL HEAR NO EVIL), ZDA, 1989, komedija.

ŠIŠKA
ob 18. in 20. uri
ROCKY IV., ZDA, akcijski. I.: Sylvester Stallone. Repriza.

TRIGLAV
ob 18. in 20. uri
NAD ZAKONOM (ABOVE THE LAW), ZDA, 1989, akcijski.

MOJCA
ob 16.30
SREČA NA VRVICI, domači mladinski film.

SLOGA
ob 10. in 12. uri
SRČECE, Nemčija
ob 14., 16., 18. in 20. uri
CONA SEKSA, ZDA (V).
ob 22. uri
RAZUZDANO DEKLE, ZDA

DOMŽALE:
ob 18. in 20. uri
FANTOM IZ NAKUPOVALNEGA CENTRA (THE PHANTOM OF THE MIDDWOOD MALL), ZDA, 1989. Zadnjič.
ob 22. uri
MLADA LADY CHATTERLEY, ZDA. Repriza.

Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

MARIBOR
PARTIZAN: amer. PRIROČNIK ZA SEKS, ob 17., 19. in 21. uri.
UNION: amer. KALIDOR IN RDEČELASA BOJEVNICA, ob 17., 19. in 21. uri.
GLEDALIŠČE: amer. BILOXI BLUES, ob 16.30 in 18.30.
Erot. KRATKO SREČANJE, ob 20.30.
Amer.-nem. VROČI LOPARJI, ob 22. uri.
MATINEJSKI SPORED
PARTIZAN: amer. PRIROČNIK ZA SEKS, ob 10. uri.
Erot. BORDEL – HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA, ob 12. uri. Ob nedeljah ni matinejskega programa!

CANKARJEV DOM – VRHNIKA: amer. POLICAJ V NAJEM, ob 18. uri.
NARODNI DOM – LOGATEC: amer. TEKSAŠKI GRANIČAR, ob 20.30.
SORA – ŠKOFJA LOKA: amer. MORJE LJUBEZNI, ob 18.30 in 20.30.
CENTER – KRANJ: amer. RDEČA VROČICA, ob 17. in 19. uri.
LETNI KINO – GRAD KIESELSTEIN: amer. POLICAJ POD KONTROLO, ob 21.30.
ZELEZAR – JESENICE: hong. KUNG FU FANTJE, ob 18. uri.
Angl. PUSTOLOVŠČINE BARONA MÜNCHAUSNA, ob 20. uri.
DUPLICA: franc. GADJE MATURIRAJO, ob 18. uri.
Amer. ZELO NEZVESTA ŽENA (trda erotika), ob 20. uri. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!
RADOVLJICA: amer. BEBA DINOZAVER, ob 20. uri.
BLED: ni predstave!
DELAVSKI DOM – ZAGORJE: amer. ZALJUBLJENI LUCAS, ob 18. uri.
Amer. PEKEL PRAVICE, ob 20. uri.
IVANČNA GORICA: amer. POLICIJSKA AKADEMIJA, ob 20. uri.
DOBREPOLJE: amer. POPOLDANSKE SLASTI (trda erotika), ob 21. uri.
DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: amer. VRNITEV V PRIHODNOST (II. del), ob 18. in 20. uri.
ČRNOMELJ: amer. LJUBEZEN V SVILI, ob 21. uri.
NOVO MESTO: amer. SLEPI BES, ob 18. in 20. uri.
Amer. SERVIS ZA AVTOMOBILE IN MOŠKE (trda erotika), ob 22. uri – nočni kino.
DOM JLA – NOVO MESTO: amer. OSUMLJENI, ob 19. uri.
KRŠKO: amer. ANINA OBSEDENOST, ob 22. uri.
ROGAŠKA SLATINA: amer. RIBA IMENOVANA VANDA, ob 20. uri.
Amer. LJUBEZENSKI STROJ (trda erotika), ob 22. uri.
ŠMARJE PRI JELŠAH: amer. GORA SMRTI, ob 20. uri.

MEDIJA, d.o.o.

RAČUNALNIŠKO PODPRTO VODENJE MALEGA PODJETJA
(Vodenje glavne knjige, saldakontov, spremljanje prometa . . .)
Prosta termina: 24. ali 25. julij (9.00 – 16.00)
Ceno tečaja (1.200 din) priznamo kot popoust pri nakupu poslovnega paketa.
Prijave in informacije: Cankarjeva 4. Ljubljana.
tel. in faks: (061) 212-358

ZASTAVA IVECO *kamioni*

Poznamo vaše potrebe po tovornjaku, pa tudi vaše težave pri nakupu.

MENIMO, DA IMAMO REŠITEV ZA VAS.

Tehnični del problemov boste rešili že z odločitvijo za nakup tovornjaka Zastava Iveco.

Finančni del vam bo rešila Zastava.

Oglasite se pri enem izmed več kot sto naših zastopnikov.

Rival se obnavlja.
Njegov novi videz se začenja z 2. generacijo.

HTP Belvedere, p.o., Izola

Najboljšemu ponudniku oddamo v najem prostore za ureditev

disco cluba

v znanem turističnem kompleksu Belvedere nad Izolo.

Vse, ki jih ponudba zanima, prosimo, da se v 8 dneh po objavi oglasa javijo pisno oziroma osebno na sedež podjetja: Hotel Marina, Trg JLA 11, Izola, telefon: (066) 63-421.

KAMACROWN

novo * novo * novo * novo * novo

GLASBENI STOLP S KOMPAKT DISKOM

K 3208 (50 vatov) SAMO 219 USD (okoli 378 DEM)
daljinsko upravljanje, stereo synthesiser, tuner, tri valovne dolžine, PLL sistem memoriranja 16 postaj, petpasovni equalizer, digitalni display, dvojni kasetofon, gramofon z dvema hitrostma, dve HI-FI zvočni skrinji, kompakt disk-player

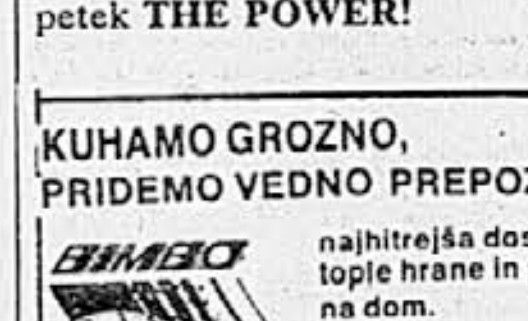
VSE Z USTREZNIMI DINARSKIMI DAJATVAMI OMEJENE KOLIČINE ZAGOTOVLJENA SERVIS IN GARANCIJA

K3213 (40 vatov) SAMO 109 USD (okoli 188 DEM)
stereo radio s 3 valovnimi dolžinami, petpasovni equalizer, gramofon z dvema hitrostma, kazalec moči, dvojni kasetofon, dve HI-FI zvočni skrinji

K 3206 (40 vatov) SAMO 139 USD (okoli 240 DEM)
daljinsko upravljanje, stereo synthesiser, tuner, tri valovne dolžine, PLL sistem memoriranja 16 postaj, petpasovni equalizer, digitalni display, dvojni kasetofon, gramofon z dvema hitrostma, dve HI-FI zvočni skrinji.

INTERKOMERC V SODELOVANJU Z JUGOŠPEDOM LJUBLJANA, Celovška 111 a, tel. 552-241, Zagreb, Trg žrtava fašizma 14, tel. 418-472

OBVESTILA

DNEVNI BAR od 10. ure
petek **THE POWER!**

KUHAMO GROZNO, PRIDEMO VEDNO PREPOZNO
BIMBO najhitrejša dostava tople hrane in pijače na dom. Tel. (061) 317-831

KODA d.o.o. Koper,
obvešča, da ne sodeluje več v organizaciji reklamne akcije 5×5.

Veterinarska fakulteta v Ljubljani obvešča, da bo mag. Bogomil FATUR, dipl. vet., zagovarjal svojo doktorsko disertacijo z naslovom »PRESNOVNI PROFIL PRI KRAVAH S KLINIČNO ZAZNAVNO IN SUBKLINIČNO KETOZO«.
Javni zagovor bo v četrtek, 26. julija 1990, ob 11. uri v klinični predavalnici, Ljubljana, Cesta v Mestni log 47.

BABILON

Petek, 20. 7.: danes in jutri vas bodo zabavala prijetna dekleta iz Poljske.

ŠKUC Galerija ŠKUC, Stari trg 21, Ljubljana

Še do nedelje, 22. 7., je na ogled razstava Janka Prelovca z naslovom »Fotografije z beneškega bienala«. Galerija je odprta vsak dan, razen sobote od 14. do 20. ure.
V PETEK, 20. 7., ob 20.30 se bo v galeriji predstavil trio Primož Simončič (saksofon), Nikola Sekulović (bas) in Blaž Grm (bobni) s koncertom »Harmonija novega tisočletja«. Vabljeni!

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA
1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Univerzitetnega kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih Zdravstvenega doma Ljubljana; – ponoči od 19. od 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – dispanzer za otroke Center, Ulica stare pravde 2, tel. 327-942.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel. 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa po tel. št. 94. Za otroke in mladino do 18. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 327-942.
3. Prebivalci občine Grosuplje – Ivančna Gorica naj kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu podnevi v redne ambulante. Ponoči od 19. do 7. ure zjutraj in ob nedeljah ter praznikih ves dan pa na telefonsko številko 783-039 ali 783-006. Če se zdravnik ne javi, ker je na terenu, naročite obisk na Reševalno postajo Ljubljana, telefonska številka 94, ki ga bo preko radio-zveze posredovala zdravniku na teren.
4. Nujna zobozdravstvena pomoč je vsak delavnik, nedeljo in praznik v prostorih TOZD Center, Zdravstvenega doma Ljubljana, Metelkova ulica 9, pritličje, soba št. 50.
Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in sicer ob delavnikih od 19. do 23. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 7. do 23. ure.
Ob delavnikih med 7. in 19. uro nudijo zobozdravstveno prvo pomoč dispanzerji za zobozdravstveno varstvo Zdravstvenega doma Ljubljana.
»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715. Telefonski številki za nujno zdravniško pomoč za vojaške zavarovance sta 331-142 in 224-903.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Nočna in nedeljska dežurna služba: CENTRALNA LEKARNA, Ljubljana, Prešernov trg 5. Izdaja nujnih zdravil in zdravil na recepte, predpisane istega dne.
MARIBOR
Nočna in nedeljska dežurna lekarna: Lekarna Glavni trg 29.

Podjetje **„21. MAJ"**
11090 Beograd, Oslobođenja 1
DMB

NAJUGODNEJŠA YU PRILOŽNOST ZA NAKUP AVTOMOBILA »ZASTAVA«

– reden popust 8–16%
– naš dodatni 5-6% popust ali
– naš dodatni 4% popust ter brezplačno vgrajen radiokasetofon z zvočniki
– brezplačni tehnični pregled
– brezplačno enodnevno bivanje v hotelu za kupce zunaj Beograda
– dobava takoj po vplačilu.

VESTE ZA TAKŠNE POPUSTE ŠE KJE DRUGJE V JUGOSLAVIJI?

Čakamo Vas v našem servisu v Beogradu (Rakovica), avtobusi 37 in 47, vsak dan, razen nedelje, od 8. do 18. ure.

Tel. 011/581-406
592-111, int. 644.

DNEVNIK »DELO«, IZDAJA ČGP DELO, TOZD DELO • USTANOVITELJ TOZD DELO • NASLOV UREDNIŠTVA: LJUBLJANA, TITOVA 35, TELEFONA N. C. 318-255, 319-255 • MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA • YU DELO 31-255 • POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA • TISK ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANA, TITOVA 35 • NAROČNINA TEL. 315-366, **REKLAMACIJSKI ODD. DOSTAVE DNEVNIKA »DELO« ZA LJUBLJANO TEL. 318-880, LJUBLJANA, TITOVA 35, NON STOP OB DELAVNIKIH IN SOBOTAH** • POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 6,00 DINARJEV, SOBOTNA ŠTEVILKA 8,00 DINARJEV (POLNA CENA ZA EN MESEC 158,00 DINARJEV) • NAROČNINA S POPUSTOM ZA JULIJ 1990 (ZA INDIVIDUALNE NAROČNIKE) 155,00 DINARJEV, ZNIŽANA NAROČNINA ZA UPOKOJENCE 139,50 DINARJEV • ZA PLAČNIKE PO BANKI (TRAJNI NALOGI) ŠE 5% POPUST • NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN: ČGP DELO – TOZD »DELO«, ŠTEVILKA 50102-603-48909 • LETNA NAROČNINA ZA TUJINO OD 1. 7. DALJE: ZDA 641 USD, AVSTRIJA 4.724 ATS, ZRN 558 DEM, FRANCIJA 2.254 FRF, ŠVICA 558 CHF, ŠVEDSKA 2.412 SEK, ITALIJA 501.500 ITL • PLAČILA NA DEVIZ. RAČUN PRI LB, ŠTEVILKA 50100-620-107-257300-27822/0; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V PETIH DNEH OD NAROČILA • ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA • STIK – SPREJEM MALIH OGLASOV PO TELEFONU 318-866 ALI OSEBNO NA BLAGAJNI V ŠUBIČEVI 1 ALI TITOVI 35 OD 7. DO 19. URE • SPREJEM OSMRTNIC: OB DELAVNIKIH OD 7. DO 16. URE OZ. OB SOBOTAH OD 7. DO 11. URE OSEBNO (ŠUBIČEVA 1 IN TITOVA 35), PO TELEKSU YU DELO ST 31-633, S TELEGRAMOM ALI PO TELEFONU 318-866 (OD 14. DO 16. URE) ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • OGLASNO TRŽENJE, LJUBLJANA, TITOVA 35, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 318-570, TELEFAX 318-570 • OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH SPREJEMA OSMRTNICE (DO 16. URE) NEPOSREDNO CENTRALNA REDAKCIJA »DELA«, LJUBLJANA, TITOVA 35 OSEBNO ALI PO TELEFONU 315-366 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • ROKOPISOV NE VRAČAMO • **TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 318-252, TELEKS YU DELO 31-255, TELEFAKS 311-871.**

Atelje za zlatarstvo, p. o., Mestni trg 19—20, Ljubljana

objavlja po sklepu Delavskega sveta

javno licitacijo poslovnih prostorov

na Mestnem trgu 19, velikost 206 m² neto
— celo prvo nadstropje

Začetna cena 4,000.000,00 din

Licitacija bo 1. 8. 1990 ob 10. uri v prostorih direktorja Ateljeja za zlatarstvo

Ponudniki morajo Ateljeju za zlatarstvo plačati 10% varščino od začetne cene na naš žiro račun št. 50101-601-15720 s pripisom: plačilo varščine.

Kupcu bomo varščino odšteli od kupnine.
Vsi drugi interesenti morajo imeti dokazilo o zagotovljenih finančnih sredstvih.
Celotno kupnino plačate ob sklenitvi prodajne pogodbe, katera bo sklenjena najpozneje v 7. dneh od licitacije.
Morebitni davek, druge dajatve in stroške plača kupec posebej in niso vključeni v kupnino.
Dodatne informacije dobite po telefonu (061) 212-743 od 7.—13. ure dopoldne.

4430-

Republika Slovenija
Republiška uprava za jedrsko varnost
61113 Ljubljana
Kardeljeva ploščad 24

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje naslednjih del:

1. republiškega inšpektorja za jedrsko varnost

Pogoji:
— visokošolska izobrazba tehnične smeri (strojništvo, fizika, elektro);
— aktivno znanje angleškega jezika;
— 5 let delovnih izkušenj;

2. svetovalca direktorja

(za področje nuklearno pravo, predpisi, upravni postopek)

Pogoji:
— visokošolska izobrazba pravne smeri;
— aktivno znanje angleškega jezika;
— 5 let delovnih izkušenj;

3. svetovalca direktorja

(za področje varnostnih analiz)

Pogoji:
— visokošolska izobrazba tehnične smeri (fizika, strojništvo, elektro);
— aktivno znanje angleškega jezika;
— 5 let delovnih izkušenj;

4. pripravnika

Pogoji:
— visokošolska izobrazba tehnične smeri
— znanje angleškega jezika

Za prva tri mesta je potreben strokovni izpit v roku enega leta. Ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 14 dneh na naslov: Republiška uprava za jedrsko varnost, Kardeljeva ploščad 24, 61113 Ljubljana.

4471

OBLOGA SLIKOPLASTIKA
LJUBLJANA - POLJE

Družbeno podjetje »Obloga slikoplastika«, p. o.,
Polje 351/b
61260 Ljubljana-Polje

razpisuje
prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

direktorja DO

— ni reelekcija
Izbranega kandidata bomo imenovali za 4 leta.

Pogoji:
poleg splošnih pogojev, določenih z zakoni mora izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da ima najmanj višjo šolsko izobrazbo družboslovne, tehnične ali druge ustrezne smeri, da ima 5 let delovnih izkušenj v stroki, da aktivno ali vsaj pasivno obvlada enega svetovnih jezikov.

Pisne ponudbe z dokazili naj kandidati pošljejo v 10 dneh na gornji naslov s pripisom »za razpisno komisijo«. O izbiri bomo kandidate obvestili v 10 dneh po sklepu DS.

4454

Gostinsko podjetje Figovec p.o.
Ljubljana
Koblarjeva 34

Delavski svet Gostinskega podjetja Figovec p.o. Ljubljana, Koblarjeva 34

Razpisuje dela in naloge

direktorja

Za direktorja podjetja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje zakonske in naslednje pogoje:
— da ima strokovno izobrazbo: višjo izobrazbo gostinsko-turistične, ekonomske ali upravne smeri
— da ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj na področju svoje strokovnosti
— da ima vodstvene sposobnosti
— da predloži program razvoja podjetja

Mandat traja 4 leta

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Gostinskega podjetja Figovec, Koblarjeva 34, Ljubljana v 8 dneh po objavi.

4289

Komisija za delovna razmerja
osnovne šole Jožeta Gorjupa, Kostanjevica na Krki, Gorjanska cesta 2,

razpisuje dela in naloge:

— pedagoga

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek opravljanja del in nalog 1. 9. 1990. Na voljo je stanovanje.

Pogoji: končana visokošolska izobrazba — smer šolska pedagogika.

Ponudbe pošljite najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa.

O izbiri vas bomo obvestili v 10 dneh po končanem razpisnem roku.

4421

Perutnina Ptuj
Potrčeva 10, Ptuj

tel. 772-511
objavlja

javno licitacijo

za prodajo osnovnih sredstev hladilnih naprav na Mesni industriji, Zagrebška c. 37, in sicer:

I. Amoniačni batni kompresorji firme Samifi Milano

— 3 kose tip Centauro 4 hladilnega učinka 250.000 kkcal/h pri −10/25° C, à 72.500,00 din	217.500,00 din
— 1 kos tip Centauro 4 hladilnega učinka 300.000 kkcal/h pri −10/25° C	87.000,00 din
— 1 kos tip Centauro 6 hladilnega učinka 375.000 kkcal/h pri −10/25° C	108.000,00 din
— 1 kos tip Centauro 8 hladilnega učinka 500.000 kkcal/h pri −10/25° C	145.000,00 din
2 kosa tip Centauro 8 hladilnega učinka 650.000 kkcal/h pri −10/25° C, à 188.500,00 din	377.000,00 din
I. Skupaj	934.500,00 din

II. Elektromotorji za pogon kompresorjev

— 3 elektromotorji Sever Nm = 90 kW, à 15.000,00 din	45.000,00 din
— elektromotor Schorch Nm = 110 kW	20.000,00 din
— elektromotor Schorch Nm = 160 kW	22.000,00 din
— elektromotor Rade Končar Nm = 160 kW	22.000,00 din
— 2 elektromotorja Schorch Nm = 90 kW, à 15.000,00 din	30.000,00 din
— elektromotor Rade Končar Nm = 72 kW	12.000,00 din
II. skupaj	151.000,00 din

III. Separatorji olja za kompresorje

— 3 separatorji olja V = 370 lit, à 850,00 din (tov. št. 10400, 10401, 10123)	2.550,00 din
— separator olja V = 275 lit (tov. št. 10474)	750,00 din
— 4 separatorji olja V = 140 lit, à 500,00 (tov. št. 8361, 8360, 8173, 8174)	2.000,00 din
III. skupaj	5.300,00 din

IV. kondenzatorji NH_3 — cevni

— cevni NH_3 kondenzator F = 150 m², á 2.250,00 (tov. št. 454)	2.250,00 din
— cevni NH_3 kondenzator F = 120 m², à 1.800,00 (tov. št. 813)	1.800,00 din
— cevni NH_3 kondenzator F = 120 m², à 1.800,00 (tov. št. 814)	1.800,00 din
— cevni NH_3 kondenzator F = 120 m², à 1.800,00 (tov. št. 8719)	1.800,00 din
IV. skupaj	7.650,00 din
V. zbiralna posoda tekočega NH_3 V = 1538 lit (tov. št. 449)	9.800,00 din
V. skupaj	9.800,00 din

VI. Komandno razdelilne omare (ZRO)

— komandni pult za celice in kompresorje z vgrajeno sineoptizo in krmiljenjem za celice in strojnico, dim. 350×200×111 cm, à 200.000,00	200.000,00 din
— kompenzacijska naprava okoli 600 kW, nameščena v štiridelni omari, dim. 300×200×50 cm, à 200.000,00 din	200.000,00 din
— 5-delna ZRO, dim. 400×207×65 cm z vgrajenim krmiljenjem in močjo za vodne črpalke, vse kompresorje, separatorje, friplate in celico, à 300.000 din	300.000,00 din
— 4-delna ZRO, dim. 320×270×65 cm, z vgrajeno regulacijo delovanja kompresorjev režimov — 10 in — 35 ter krmiljenjem in močjo za 15 hladilnih celic, à 250.000,00 din	250.000,00 din
— 4-delna ZRO, dim. 320×270×65 cm z vgrajenim krmiljenjem in močjo za 10 hladilnih celic ter glavnim stikalom na dovodu iz TP in glavnim stikalom za kompenzacijo à 250.000,00	250,000.00 din
— 2 delna ZRO za krmiljenje hladilnih celic, dim. 160×207×65 cm, à 100.000,00 din	100.000,00 din
VI. skupaj .	1,300.000,00 din
I.–VI. skupaj	2.408.250,00 din

Izklicna cena za kompletno opremo znaša 2.408.250,00 din.

VII. Osebno vozilo MERCEDES tip SEL 280, letnik 1981, generalno obnovljen. Izklicna cena 130.000,00 din.

Javna licitacija bo v torek, 31. 7. 1990 ob 9. uri v prostorih Mesne industrije na Zagrebški cesti 37, v Ptuju.
Na licitaciji lahko sodelujejo fizične in pravne osebe, ki bodo pred licitacijo vplačale 10% varščino od izklicne cene. Prednost imajo kupci kompletne opreme.
Varščino je treba nakazati na žiro račun št. 52400-601-11849 ali v blagajni podjetja na Potrčevi 10.
Ogled osnovnih sredstev je mogoč od 23. 7. 1990 do dneva licitacije med 11. in 13. uro in pred samo licitacijo.
Nakup bo po sistemu videno-kupljeno, poznejših reklamacij ne bomo upoštevali. Če osnovna sredstva ne bi bila uporabljena za reprodukcijo, je na izlicitirano vrednost potrebno plačati ustrezni davek.
Kupec mora skleniti kupoprodajno pogodbo v 7 dneh po opravljeni licitaciji in vplačati osnovno sredstvo do 20. 8. 1990, sicer njegovo varščino zadržimo.
Ponudnikom, ki na licitaciji ne bodo uspeli bomo varščino vrnili v 3 dneh iz žiro računa iz blagajne pa takoj.

Perutnina Ptuj
4418

Sopotnik Trade
Podutiška 69, Ljubljana, tel. 061/576-283; del. čas vsak dan razen nedelje, od 10.–12. in od 14.–17. ure
Koper, Semedela 50/b, tel. 066/31-277, vsak dan, razen nedelje, od 15.30–19.30
Izjemno ugodna ponudba
mazda 323 sedan, že od 14.177 DEM dalje
mazda 323 F, dobava avgusta
mazda 626, že od 16.232 DEM dalje
ford fiesta, že od 10.500 DEM, dalje

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANA RADOVAN
rojena SEDLAR

Od nje se bomo poslovili v ponedeljek, 23. julija 1990, ob 11. uri na ljubljanskih Žalah

Na dan pogreba bo ležala v enajsti mrliški vežici

Žalujoči: sinova Jože in Rudi z Ani, sestra Lojzka, vnuki in drugo sorodstvo

Ljubljana, Domžale, Semič, 18. julija 1990

2029

Umrla je naša draga mama, oma in praoma

INKA STROJANŠEK

Od nje smo se poslovili v najožjem družinskem krogu, dne 19. julija 1990

Hvala vsem, ki ste ji stali ob strani

Vsi njeni

2025

Ne jokajte na mojem grobu,
privoščite mi večni mir,
izčrpal svoje sem moči,
zaprl trudne sem oči.
(Schiller)

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, ati, sin, brat, stric in svak

IVAN AHLIN

Od njega se bomo poslovili v soboto, 21. julija 1990, ob 17. uri na pokopališču v Grosupljem

Do pogreba bo ležal v mrliški vežici na Grosupljem

Globoko žalujoči: žena Rezka, sinova Janko in Marko, mama, brata in sestri z družinami in drugo sorodstvo

Grosuplje, Ljubljana, Jesenice, Videm-Dobrepolje

2022

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša dolgoletna sodelavka

JULIJANA PUNGERČAR
upokojenka

Od nje se bomo poslovili v petek, 20. julija 1990, ob 15. uri iz petnajste mrliške vežice na ljubljanskih Žalah

Ohranili jo bomo v lepem spominu

Delavci Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije

Nenadoma nas je zapustil naš sodelavec

FRANC KOBAL
iz Mandrg 11
delavec

Ohranili ga bomo v lepem spominu

Podjetje KTL, Valkarton Logatec

2024

Umrl je

ŠTEFAN POTOČNIK
vodja sektorja za stalno dežurstvo pri UNZ Koper

Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 20. julija 1990, ob 17. uri na pokopališču v Izoli

Delavci delovne skupnosti Uprave za notranje zadeve Koper

Koper, 19. julija 1990

Sredi dela, poln volje do dela in življenja nas je zapustil dragi sodelavec

IVAN AHLIN
vodja nabave

Od njega se bomo poslovili v soboto, 21. julija 1990, ob 17. uri na pokopališču v Grosupljem

V najlepšem spominu nam bo ostal kot dober in vesten sodelavec

Kolektiv podjetja Instalacije Grosuplje

2021

Umrl je naš dragi mož, oče in dedek

ADOLF JURAK
upokojenec PTT

Od njega smo se poslovili v družinskem krogu v četrtek, 19. julija 1990, na ljubljanskih Žalah

Vsi njegovi

Ljubljana, 15. julija 1990

2028

V 84. letu življenja je umrla naša mama

FRANČIŠKA LESKOVAR
rojena MARINŠEK

Pogreb z mašo bo v soboto, 21. julija 1990, ob 10.15 izpred mrliške vežice v Slovenski Bistrici

Želja pokojnice je bila, da se namesto cvetja daruje v humanitarne namene

Žalujoči: sinovi in hčerke z družinami in drugo sorodstvo

Slovenska Bistrica, Ljubljana, Kranj, Velika Loka, Trst, ZDA, 19. julija 1990

V najožjem družinskem krogu smo se poslovili od

RUDOLFA KLARIČA
rojenega v Mavercu, 5. aprila 1910

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu v najtežjih trenutkih pomagali

Žena Helena, otroci Vida, Rudi, Darko z družinami; bratje Matija, France, Slavko z družinami

Ljubljana, 19. julija 1990

2027

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage sestre

SLAVE RUPNIK
rojene BOŠTJANČIČ

se iskreno zahvaljujeva vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki so nama stali ob strani v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnjo pot. Posebna zahvala osebju zdr. doma Bežigrad in prijateljem, ki so nama pomagali lajšati trpljenje pokojne.

Žalujoča: brata Franc in Rudi

2026

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji smrti naše ljube

DRAGICE ŠTEFELIN

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem, kolektivom zdravstvenega dom Škofja Loka, Jelovice, potovalne agencije Alpetour, ki ste se poslovili od nje, jo spremili na zadnji poti in ji podarili veliko lepega cvetja. Zahvaljujemo se doktorju Plesničarju in doktorju Štabucu iz onkološkega inštituta, posebno pa se zahvaljujemo doktor Selanovi, doktor Zupančičevi, doktor Perdanovi, sestri Milici in vsem zdravnikom in sestram zdravstvenega doma Škofja Loka, ki ste ji lajšali zadnje dni njenega življenja, prav tako se najlepše zahvaljujemo vsem prijateljem obratne ambulante Jelovica za vso iskazano skrb in pozornost. Zahvala tudi gospodu župniku in gospodu kaplanu za lepo opravljeni pogrebni obred, pevcem iz Nakla, sorodnikom in sosedom, ki so ji zadnje dni stali ob strani.

Žalujoči: mož Slavko, hčerka Mojca, sin Boštjan, mama Angelca in sestra Ankica z družino

Kranj 20. julija 1990

2023

NA KRATKO

Jože Šušmelj generalni konzul v Trstu

LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na novo delovno dolžnost je Jože Šušmelj, novoimenovani generalni konzul SFR Jugoslavije v Trstu, danes na obisku v Sloveniji. Med drugim se je pogovarjal tudi s člani vlade: dr. Dimitrijem Ruplom, dr. Janezom Dularjem in Igorjem Bavčarjem ter z podpredsednikom skupščine Republike Slovenije Vitodragom Puklom in predstavniki Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, skupščine mesta Ljubljane in Gospodarske zbornice Slovenije.

Moskva ponuja Švici letala mig 29

ŽENEVA, 19. julija (Tanjug) – Sovjetska zveza je pripravljena prodati Švici 20 letal mig 29, ki so stacionirana v NDR. Gre za prvo tovrstno sovjetsko ponudbo eni izmed zahodnih držav. Vlada v Bernu pričakuje, da ji bo Moskva kmalu sporočila ceno. Švica je jeseni sklenila kupiti ameriška bojna letala Fa-18, zaradi nekaterih nerešenih tehničnih vprašanj v zvezi z oborožitvijo pa so nakup odložili. Po srečanju med francoskim in švicarskim obrambnim ministrom pa je švicarski tisk napovedal, da utegne ameriškemu letalu konkurirati mirage 2000-5. Zatrjevali so, da ima francosko letalo podobne tehnične značilnosti kot ameriško, dobili pa naj bi ga po »evropski in prijateljski ceni«. Z uradno ponudbo Moskve se je zdaj vključil v konkurenco še mig 29.

V ZRN med »jugoekstremisti« le še Albanci

BONN, 19. julija (Tanjug) – V najnovejšem poročilu notranjega ministrstva o varnostnih razmerah so dejavnosti ekstremistično usmerjenih Jugoslovanov v ZR Nemčiji opisali precej bolj na kratko kot v prejšnjih poročilih. V danes objavljenem poročilu za leto 1989 omenjajo le dve organizaciji – Ljudsko gibanje za republiko Kosovo in Nacionalnodemokratsko ligo albanske zvestobe. V poročilu je med drugim rečeno: »V nasprotju z dogajanjem v Jugoslaviji protestni shodi marksistično-leninističnih in nacionalističnih kosovskih Albancev niso bili nasilni«. Niso tudi navedli števila pripadnikov teh organizacij, v lanskem poročilu ministrstva pa je bilo rečeno, da imajo skupaj s Hrvaškim državotvornim gibanjem 900 članov.

Irak in Kuvajt hudo sprta

TEHERAN, 19. julija (Tanjug) – Nenadno poslabšanje odnosov med Irakom in Kuvajtom je zbudilo veliko pozornost v iranski javnosti. Časopisje na prvih straneh objavlja poročila zahodnih agencij, vendar se za zdaj izogiba komentarjem. Nevarno dogajanje v bližnji soseščini je spravilo Iran v kočljiv položaj. Sprava z Irakom počasi napreduje, odnosi s Kuvajtom pa se še posebej v zadnjih nekaj mesecih naglo izboljšujejo. Do nenavadno ostrih napadov Bagdada na Kuvajt zaradi domnevnega kršenja iraške ozemeljske nedotakljivosti in »kraje« nafte je prišlo v času, ko se razmere v Perzijskem zalivu dve leti po vojni izboljšujejo. Še pred nekaj dnevi je predsednik Rafsandžani poudaril, da iransko-iraški mirovni proces že pozitivno vpliva na razmere v tem območju. Ta proces bo zdaj ogrožen, če ne bodo kmalu zgladili iraško-kuvajtskega spora.

Spopadi med Srbi in Hrvati v Avstraliji

SYDNEY, 19. julija (Tanjug) – Odnosi med srbskimi in hrvaškimi izseljenci v sydneyski četrti Blacktown so se tako zaostrili, da je morala posredovati policija. Policijski poveljnik Bill Galvin se je ločeno pogovarjal s predstavniki obeh skupin, nato pa je izrazil upanje, da se bo napetost polegla. »Temeljno sporočilo obema etničnima skupinama je bilo, da zdaj živita v Avstraliji,« je poudaril v izjavi za tisk. »Za težave ali razlike v njihovi domovini ni prostora v naši družbi. Od njih nismo zahtevali, naj pozabijo na svoje kulturno izročilo. Poudarili smo le, da je naloga policije varovati družbo in da se morajo vesti v skladu s tem.«

Val gozdnih požarov v Grčiji

ATENE, 19. julija (Tanjug) – Tudi letos je Grčijo zajel val gozdnih požarov, k čemur je očitno prispevala tudi nezaslišana suša. Vlada je uvedla izredne ukrepe. Na vzhodnoegejskem otoku Samos je ogenj uničil 12.000 hektarov gozda in makije in 20 hiš. Zaradi močnega vetra požara še niso omejili, čeprav se z ognjem spopada na stotine gasilcev, vojska in posebna letala. Ko so se sredi junija začeli vrstiti požari, je vlada uvedla izredne ukrepe za varstvo gozdov. Poleg gasilcev so v nenehni pripravljenosti tudi posebne vojaške enote. Vlada je hkrati sklenila kupiti 70 gasilskih vozil, razmišlja pa tudi o nakupu več posebnih letal in helikopterjev. Parlamentu bodo po hitrem postopku predložili osnutek zakona, s katerim bodo drastično zaostrili kazni za podtikanje požarov.

Romuni snubijo ES

PARIZ, 19. julija (Tanjug) – Romunija skuša prepričati Evropsko skupnost, naj razveljavi sklep o začasni prepovedi gospodarske in finančne pomoči vladi predsednika Iliescuja, dokler se ne bo izkazalo, da res vlada demokratično. Zato je romunski premier Petre Roman pripotoval v Pariz, kjer ga je sprejel predsednik Mitterrand. »Francija nas je vselej podpirala, celo po neljubih dogodkih v minulem mesecu,« je poudaril Roman.

Romuniji so odrekli pomoč po krvavih obračunih rudarjev s študenti in drugim prebivalstvom v Bukarešti. Slišati je bilo številne izjave, da je novi režim v Romuniji »neokomunističen« in da ne uvaja demokratičnih sprememb kot druge vzhodnoevropske države.

Petre Roman je v Parizu izpodbil trditve, da je Iliescujev režim »stalinizem po stalinizmu« in pristavil: »Jasno in odločno poudarjam, da nisem ne komunist ne marksist. V celoti smo opravili s komunističnim sistemom.«

Zhao Ziyang se ne vrača v politiko

PEKING, 19. julija (Tanjug) – Uradni predstavnik kitajske vlade Jin Guihuja je danes diskretno zanikal govorice o možni vrnitvi bivšega generalnega sekretarja CK KP Kitajske Zhao Ziyanga na kitajsko politično prizorišče. Enainsedemdesetletni Zhao Ziyang je bil izvoljen za generalnega sekretarja na 13. kongresu KP Kitajske leta 1987, odstavili pa so ga junija lani z obtožbo, da je poskušal razcepiti partijo in podpiral nerede, ki so se sprevrgli v splošno vstajo in so jih zatrli z vojaškim posegom 4. junija.

Kitajska: 2000 žrtev naravnih nesreč

PEKING, 19. julija (Tanjug) – V naravnih nesrečah, ki so letos prizadele Kitajsko, je umrlo dobrih 2000 ljudi, več kot 18.000 pa jih je bilo ranjenih. Kot piše China Daily, so poplave, potresi in tajfuni letos povzročili za dobrih 2,6 milijarde dolarjev škode. Ujme so prizadele okoli 22,7 milijona hektarov obdelovalnih površin, kar bo precej vplivalo na letošnjo žetev. Kitajski strokovnjaki menijo, da so posevki letos bolj prizadeti kot lani, ker se je običajno deževje z nevihtami začelo že aprila, se pravi nekaj tednov prej kot ponavadi.

Protestni pohod Jugoslovanov skozi Reko

REKA, 19 julija (Tanjug) – Nocoj je po reškem sprehajališču šlo približno sto pripadnikov Stranke Jugoslavije in Lige socialnih demokratov, ki so s tem mimohodom izrazili nezadovoljstvo z javno razpravo o amandmanih k hrvaški ustavi. Udeleženci tega mirnega protesta so nosili jugoslovanske in hrvaške zastave s petokrako zvezdo pa tudi zastavo italijanske narodnosti. Nosili so tudi gesla, na katerih je pisalo: Jugo – radi te imamo!, Od Vardarja do Triglava – Jugoslavija!, Mini država – mini pamet! Protestni pohod je minil brez izgredov.

Kašmir pod centralno indijsko upravo

NEW DELHI, 19. julija (Tanjug) – Nemirna indijska država Džamu in Kašmir je od danes pod tako imenovano predsedniško upravo, kar pomeni, da bodo vsa pooblastila suspendiranih organov oblasti poslej v pristojnosti centralne vlade. Sklep so sprejeli na podlagi opozorila guvernerja Džamuja in Kašmirja Giriša Saksena, da države ni mogoče upravljati v skladu z določili indijske ustave.

Havel se izogiba Waldheimu

OD NAŠEGA DOPISNIKA

DUNAJ, 19. julija – Zahodnonemški predsednik Richard von Weizsäcker, še posebej pa češkoslovaški predsednik Vaclav Havel, sta se odločila za prve protokolarne kapriole, da bi ob slavnostni otvoritvi salzburških slavnostnih iger, ki se začno 26. julija, njuno srečanje z avstrijskim predsednikom Kurtom Waldheimom imelo čim manjšo politično in uradno težo.

Ugibanja o tem, ali bo Vaclav Havel prišel na salzburške slavnostne igre, so že nekaj časa v ospredju, saj je zaradi redne prisotnosti predsednika Kurta Waldheima na slazburških slavnostnih igrah v preteklih letih že marsikateri ugledni evropski kulturnik odklonil povabilo, za otvoritveni govor. Havelov položaj je tozadevno še toliko bolj zapleten. Povabilo, naj ima letos v Salzburgu otvoritveni govor, je namreč sprejel še kot disident in pisatelj, nobena skrivnost pa ni, da se Vaclav Havel kot češkoslovaški predsednik izogiba uradnemu obisku v Avstriji, da se ne bi srečal s Kurtom Waldheimom. Povrhu tega je praški dnevnik Lidove Noviny, ki je politično povsem blizu Državljanskemu forumu, Havla pred dnevi pozval, naj ne gre v Salzburg. Waldheim, ki je bil ob invaziji Češkoslovaške s strani ostalih držav varšavske zveze avstrijski zunanji minister, naj bi namreč tedanjemu avstrijskemu veleposlaniku v Pragi spričo množice češkoslovaških državljanov, ki so iskali zatočišče in prosili za avstrijski vizum, svetoval, naj veleposlaništvo zapre, kot avstrijski predsednik pa je Waldheim sprejel nekaj najvišjih funkcionarjev nekdanjega češkoslovaškega komunističnega režima. Predvsem pa je Lidove Noviny spomnil Havela, da si je za vodilo v življenju izbral načelo »Živeti v resnici«. Waldheim pa ima – milo rečeno – dvomljiv odnos do resnice, kar je tudi glavni razlog, da se zahodni dostojanstveniki izogibajo srečanju z njim.

Po romanju avstrijskega veleposlanika na Hrdčane so sedaj sicer potrdili, da bo Havel 26. julija prišel v Salzburg, spremljajoča protokolarna konstrukcija pa je hladna prha za Waldheimove avstrijske podpornike, ki so prisotnost Havela in zahodnonemškega predsednika Weizsäckerja hoteli predstaviti kot preboj Waldheimove mednarodne izolacije. Dan pred svojim govorom v Salzburgu bo namreč Havel kot uradni in državni gost na otvoritvi slavnostnih Wagnerjevih iger v Bayreuthu, kamor ga je povabil zahodnonemški predsednik Weizsäcker. Pri tem seveda velja omeniti, da je Weizsäcker spričo ponižno dostojanstvenega priznanja odgovornosti Nemcev za drugo svetovno vojno za avstrijske Waldheimove nasprotnike Waldheimov moralni antipod in da se že dve leti izogiba vsakemu uradnemu srečanju z avstrijskim predsednikom. V četrtek bosta Weizsäcker in Vaclav Havel skupaj odletela v Salzburg, le da bo v letalu prišlo do protokolarne metamorfoze in prelevitve. Iz letala bosta namreč izstopila kot osebi na neuradnem obisku, s čimer se bosta izognila uradnemu srečanju z Waldheimom. Srečanje treh predsednikov sicer bo, vendar le ob kosilu, pa še za to priložnost so morali poskrbeti, da srečanje ne bi niti najmanj spominjalo na uradno srečanje na predsedniški ravni. Gostitelj omizja bo namreč salzburški deželni glavar Hans Katschthaler.

BOJAN GROBOVŠEK

Severni Jadran ima zelo čisto vodo

Takšna spoznanja so sporočili raziskovalci po večkratnih preiskavah morja

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST, 19. julija – Raziskovalna križarjenja po severnem Jadranu, ki so jih letos opravljale raziskovalne skupine pomorskih postaj v Trstu, Benetkah, Piranu in Rovinju, bodo nadaljevali do začetka jeseni. To so povedali na današnji tiskovni konferenci na tržaški Pomorski postaji, kjer so predstavniki štirih dežel ob severnem Jadranu predstavili dosedanja raziskovanja morja in povedali, kakšni so načrti za varstvo tega dela Jadrana v prihodnje.

Poročilo z zadnjega, šestega križarjenja strokovnjakov štirih pomorskih postaj kažejo, da je morje v severnem Jadranu zelo čisto. Sluzaste tvorbe, ki so jih pred časom opazili v Kvarnerskem zalivu, so izginile, tako da je morje nekoliko bolj onesnaženo samo ob izlivu reke Pad in v Benetkah. V Tržaškem zalivu je morje čisto, o čemer pričajo tudi vzorci vode iz tržaških kopališč, kjer še niso opazili nikakršnih neprijetnih pojavov. Enako velja za slovensko obalo, Istro in Dalmacijo. Kljub temu naj bi se raziskovalne skupine letošnje poletje še trikrat odpravile po vzroce vode, denar za njihovo delo (gre za približno milijardo lir) pa bodo zagotovile vlade Furlanije-Julijske krajine, Veneta, Slovenije in Hrvaške.

Današnje tiskovne konference, ki je bila deležna izredne pozornosti tukajšnjih medijev, naj bi se udeležili predsedniki vlad omenjenih dežel, ki so na sestanku v Benetkah pred pol leta sprejeli skupni načrt varstva severnega Jadrana. Prišla sta le predsednika vlad Furlanije-Julijske krajine in Veneta Adriano Biasutti in Gianfranco Cremonese, medtem ko sta Slovenijo in Hrvaško zastopala minister za turizem Ingo Paš in podpredsednik hrvaške vlade Bernardo Jurlina. Vsi so izrazili zadovoljstvo nad dejstvom, da jim alge in sluzaste tvorbe do zdaj niso pokvarile turistične sezone, in obljubili, da bodo tudi v prihodnje skrbeli za varovanje severnega Jadrana. Predstavili so tudi mešano družbo Palomar, ki skrbi za dejavnosti v zvezi z varstvom severnega Jadrana.

MIŠO RENKO

OGLEDALO

M. Ajanović, Oslobođenje

Beograd se priporoča za več razumevanja za procese v SFRJ

Ivo Vajgl o resolucijah evropskega parlamenta: V Jugoslaviji poteka proces demokratizacije

BEOGRAD, 19. julija (Tanjug) – V nekaterih resolucijah evropskega parlamenta in ameriškega kongresa o Kosovu »so prezrli naše realne težave in zapletenost naših problemov«, je na današnji tiskovni konferenci izjavil predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve Ivo Vajgl. Pristavil je, da nekatere izmed teh resolucij »ne upoštevajo konsistentnosti demokratizacije Jugoslavije«, hkrati pa je izrazil upanje, da bodo »vlade držav, ki dobro poznajo Jugoslavijo in s katerih podporo računamo, znale ustrezno presoditi procese v naši državi«.

»Cenimo zanimanje svetovne javnosti za Jugoslavijo, njeno celovitost, demokratizacijo in preobrazbo. V Jugoslaviji intenzivno poteka proces demokratizacije in o tem v tej fazi pričajo ustavna dopolnila in reforme gospodarskega in političnega sistema, o katerih razpravlja skupščina SFRJ. Jasno je, da lahko samo celovitost Jugoslavije zagotovi stabilnost demokratičnih procesov,« je dejal Vajgl.

Na vprašanje, ali je mogoče nedavni obisk slovenskih funkcionarjev v ZDA povezati s sprejetjem resolucije o Kosovu v ameriškem kongresu, je odgovoril, da ta obisk ni povezan ne s to temo ne s pobudo v ameriškem kongresu. Pristavil je, da je ZSZZ sodeloval pri pripravi dela programa tega obiska in da so sodelovanje s predstavništvi ZSZZ ocenili kot koristno in korektno.

● Predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve je danes izjavil, da bo v okviru sodelovanja med Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Češkoslovaško 31. julija in 1. avgusta v Benetkah sestanek premierov in notranjih ministrov petih držav.

Grof Tolstoj umika tožbo

● LONDON, 19. julija (Tanjug) – Bivši britanski general lord Aldington je končno zmagal v sodnem sporu z beloruskim grofom Nikolajem Tolstojem, ki je Britanca obtožil, da je »po koncu druge svetovne vojne na tisoče Kozakov in Jugoslovanov poslal v smrt, ker jih je izročil komunističnima režimom v ZSSR in Jugoslaviji.«

Nikolaj Tolstoj je namreč danes sporočil, da se ne bo pritožil na novembrski sklep sodišča, po katerem mora zaradi klevetanja lorda Aldingtona, ki je imel v drugi svetovni vojni čin generala, plačati rekordnih 1,5 milijona funtov (okoli 2,7 milijona dolarjev) odškodnine. Tolstoj je namreč v nekem članku trdil, da je Aldington kot armadni oficir v Avstriji takrat, ko je 70.000 Kozakov in Jugoslovanov poslal v Stalinovo Sovjetsko zvezo oz. Titovo Jugoslavijo, vedel, da bo večina pobita.

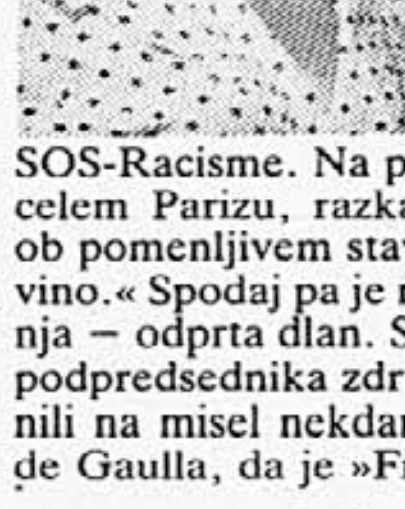
ISKRICA

Kanec laži poniža resnico, kanec resnice ne povzdigne laži.

JEAN ROSTAND

SVET SO LJUDJE

Za dobro stvar

Dvajsetletna Mehičanka **ROSIE DE LA CRUZ,** ki si svoj vsakdanji kruh služi kot fotomodel, zdaj s svojimi telesnimi merami dela reklamo za dobro stvar. Manekenko lepih oblik (90–60–90) je za svojo najnovejšo kampanjo najela francosko združenje za boj proti nestrpnosti do tujcev SOS-Racisme. Na plakatih, ki so jih nalepili po celem Parizu, razkazuje Rosie svoje bogastvo ob pomenljivem stavku: »Vsi ljubijo isto domovino.« Spodaj pa je natisnjeno znamenje združenja – odprta dlan. S to akcijo naj bi po besedah podpredsednika združenja Juliena Draya spomnili na misel nekdanjega predsednika Charlesa de Gaulla, da je »Francija ideja« in ne rasa.

Umrl je Oleg Kagan

V štiriinštiridesetem letu starosti je umrl sovjetski violinist **OLEG KAGAN.** Že dlje časa je imel raka, vendar je še pred nekaj dnevi nastopil skupaj z ženo, violinistko Natalijo Gutman na festivalu v Wildbad Kreuthu južno od Münchna. Bil je učenec Davida Ojstraha, mednarodno slavo pa si je pridobil, ko je zmagal na Sibeliusovem tekmovanju violinistov v Helsinkih. Takrat je bil star 19 let in je bil najmlajši udeleženec tega tekmovanja. Pozneje je osvojil tudi prvo nagrado na tekmovanju Čajkovskega v Moskvi. Nastopal je na koncertnih odrih po celem svetu, pogosto s Svjatoslavom Richterjem, ki ga je spremljal na klavirju.

Lenobe jim ne bo podpiral!

Devetintridesetletni madžarski strugar **LASZLO OSVALD** ne plačuje davkov, ker noče podpirati lenobe poslancev v parlamentu, ki se ne udeležujejo sej. »Kar 99 odstotkov poslancev, ki zaslužijo po 33.000 forintov na mesec, se ne udeležuje parlamentarnih razprav,« pravi Osvald. Če se parlamentarci ne bodo poboljšali, davkov ne bo plačal, pa čeprav bi zaradi tega moral v zapor.

Gledališka disciplina

Ameriški igralec sedemintridesetletni **JOHN MALKOVICH,** ki se ga spominjamo kot fotografa v filmu Polja smrti in kot Valmonta v Nevarnih razmerjih (Dangerous Liaisons), zdaj nastopa v londonskem West Endu, v gledališču Lyric, in sicer v delu Lanforda Wilsona Burn This. Novinarjem britanskega časopisa Independent on Sunday je povedal, da to počne z veseljem: »Pri nas v New Yorku igraš na odru, da dobiš vlogo v filmu, tukaj pa ljudje nastopajo v gledališču, ker ga imajo radi.« Primerjava z Marlondom Brandom ga je neizogibno pospremila čez Atlantik, a Malkovich jo komentira takole: »Prepričan sem, da nimam njegove moči. Vem, kaj je v njem, in tega v sebi sploh ne vidim. Sem le izučen gledališki igralec, on pa to nikoli ni bil. Imam pa veliko discipline. Brando bi bil v velikih težavah, če bi moral igrati osebo, ki nima karizmatičnih lastnosti. To je element, ki nekoga naredi za legendo, drugega pa samo za igralca. Zame je del discipline v tem, da gledalce prepričam, da gledajo druge igralce na odru.« To se mu v londonskem gledališču ni posrečilo (in najbrž tudi drugje ne). Ko je na odru, so vse oči uprte vanj in na nikogar drugega.

Priznava, da nekoč ni bil takšen. Vse je preveč dramatiziral, imel je pretirano vzkipljiv temperament, bil je celo nekoliko bahaški. Njegova ustvarjalna pestrost na univerzi je bila legendarna, zdaj pa jo skuša nekako prikriti. Odločno se distancira od igralskih kolegov, s katerimi je v Chicagu ustanovil gledališče Steppenwolf. »Kar naprej so pošiljali nekakšne peticije in se šli politiko, kar pomeni, da se niso umivali in da so se slabo oblačili. To so bili zadnji mladi jezni mladeniči. Nisem jih maral in nisem jih jemal resno. Bili pa so zelo nadarjeni in njihovo delo je bilo dobro.« To mu je bilo tako všeč, da se jih je držal šest let. In to tako zelo, da se je s članico gledališke skupine Glenne Headly tudi poročil. Da ne govorimo o tem, da je bil režiser, scenograf, da je šival gledališke kostume in prodajal vstopnice za vseh 60 predstav, ki so jih pripravili. Pravzaprav je bil takrat zelo srečen in nič ga ni jezilo. Sicer pa se tudi zdaj redko jezi na družbo in na tisto, kar lahko ta stori posamezniku. Rajši je jezen sam nase. Morda bi bil jezen, če bi se rodil v Kalkuti, Brixtonu ali v Detroitu, kajti ljudje postanejo divji, če ne morejo vplivati na okoliščine. Vendar pa biti jezen kar tako, se mu zdi neumno.

Sicer pa se mu zdi, da je funkcija gledališča, da sprošča jezo, spolnost in vse druge nevarne stvari. Za igralca v polnem razmahu bleščeče filmske kariere pa presenetljivo omalovažujoče govori o filmu. Filmi so na splošno neumni, imajo le malo tistih lastnosti, ki jih ima življenje. Zdaj ko se ozira nazaj na Nevarna razmerja, pa je z njimi zadovoljen. »Zgodba ne pripoveduje o nobenem natančno določenem času ali stoletju, ampak o človeškem srcu v sporu s samim seboj.«

Ni preveč navdušen nad tem, da bi nastopal v kakšnem obrabljenem klasičnem delu (na primer v Shakespearovem), kajti zanj je gledališče ohranjanje občutka za skrivnost in napetost. Sicer bi morda igral kakšnega Jaga ali Malvolia, še najrajši pa bi igral Howarda Hughesa (Sam Shepard je napisal igro o njem). Štiri mesece bo izgoreval v Burn This (burn v angleščini pomeni goreti, zažgati) v gledališču Lyric, zatem pa bo morda režiral Naše mesto Thorntona Wilderja, v Old Vicu. »To je naša ameriška različica Petra Pana. Igro pogosto igrajo v šolah in je dobila zavajajoče preproste lastnosti, v resnici pa je eno najbolj temačnih gledaliških del. Tudi Peter Pan je zame nekaj žalostnega, saj govori o izgubi nedolžnosti. Gledal sem ga kot otrok in bil sem tako travmatiziran, da sem se nekaj dni skrival za kavčem«.

Neofašistični atentatorji oproščeni

RIM, 19. julija (Tanjug) – Prizivno sodišče v Bologni je izreklo oprostilno obsodbo vsem, ki so jih prvostopenjska sodišča pred dvema letoma obsodila zaradi sodelovanja pri bombnem napadu na železniški postaji v Bologni leta 1980. Sodišče je razveljavilo obsodbo na dosmrtno ječo, ki so jo izrekli štirim znanim neofašističnim teroristom, in zaporne kazni nekaterim drugim osebam.

Italijansko časopisje pa poudarja, da je to pravi škandal, saj je vprašanje, kdo se skriva za atentatom, med katerim je bilo ubitih 85 in ranjeno več kot 200 ljudi, še vedno brez odgovora. Tisti, ki so zagrešili ta in številne druge podobne zločine, še vedno niso kaznovani, to pa poraja tudi dvom, ali je Italija res pravna država, se zgraža časopisje.

Policaji tihotapili orožje

Iz Bejruta je pet let vodila tihotapska veriga v Francijo – Prekupčevalci so delali v veleposlaništvu – V zasebnih vilah so našli velike zaloge

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ŽENEVA, 19. julija – Poletno vročino je v francoski javnosti še dodatno razgrela afera s prekupčevanjem orožja, v katero so zapleteni nekateri francoski policisti, ki so sicer skrbeli za varnost veleposlaništva v Bejrutu, ob tem pa so se ukvarjali še z dodatno dejavnostjo: pri specializiranih trgovinah v libanonskem glavnem mestu so kupovali najrazličnejše orožje, ga dostavljali v Francijo in tam prodajali pripadnikom podzemlja.

Afero, ki se zdi skoraj neverjetna, je že marca letos razkril pripadnik CRS, ene od francoskih policij, ki bi jo še najlaže primerjali z našimi »specialci«, ko je svoje predstojnike obvestil, da ve, od kod orožje, s katerim so kriminalci napadli oklepni avto firme Securipost, ki se je specializirala za prenašanje denarja in drugih dragocenih tovorov. Policist po imenu Philippe Nino je bil na pravi sledi. Ko je policistom mesec dni kasneje uspelo aretirati avtorja napada na oklepni furgon (kjer sta bila smrtno ranjena dva spremljevalca tovora), je polagoma prišlo na plan, da med Libanonom in Francijo poteka pravcata trgovina z orožjem. Njen prvi mož je očitno brigadir Jean-Claude Labourdette, ki so ga danes zjutraj iz Bejruta s posebnim letalom prepeljali v Marseille, hkrati pa so iz Washingtona poklicali v domovino še dva policista, ki sta prej službovala v francoskem veleposlaništvu v Bejrutu. Vsi trije se bodo pridružili dvema pripadnikom CRS Patricku Schallerju in Pierru Bessonatu, ki sta že za zapahi. Do aretacij je prišlo po presenetljivem odkritju: v vili, ki je last Jean-Claude Labourdetta, so našli večjo količino lahkega orožja, a tudi tri raketne metalce s strelivom, drugo skladišče pa je bilo pri Schallerju.

Trgovina z orožjem je trajala nič manj kot pet let, francoski policisti so dobavljali različno orožje, od revolverjev do ameriških brzostrelk M-16 ali sovjetskih kalašnikov, po nekaterih informacijah, ki pa so jih sodne oblasti že zavrnile, pa celo ameriške metalce raket stinger. Orožje, ki so ga kupovali v Bejrutu, so s pomočjo orožnikov, ki se vsake tri mesece vračajo v Francijo, potovali pa so z vojaškimi letali, ki jih ne pregledujejo tako podrobno kot potniška, nemoteno prevažali do skladišč, od koder so jih prodajali kupcem iz podzemlja. Za brzostrelko, ki je v Bejrutu stala 2.000 frankov, so orožnikom, ki so privolili v »dodatno prtljago«, izplačali prav toliko, pa se je kupčija še vedno obnesla; kajti doma so isto orožje prodali za 10.000 frankov.

Ko sta se Bessonat in Schaller iz Bejruta vrnila domov, je njun pajdaš Labourdette nadaljeval s pošiljkami orožja, preiskovalci pa celo razmišljajo, ali niso dejavnosti razširili tudi na drugo iskano blago, recimo mamila. Francosko notranje ministrstvo je odredilo podrobno preiskavo, ki ne bo zajela samo trgovine z orožjem, ki je prihajalo iz Libanona, ter prekupčevalske verige, temveč se bo usmerila tudi v aktivnosti policistov, ki so na službovanju v tujini. Notranji minister Pierre Joxo je kljub razsežnosti afere s postranskimi dejavnostmi pripadnikov policije za javnost dal pomirajajočo izjavo, češ da vsako leto razreši dolžnosti okoli sto policistov, vtem ko jih francoska policija šteje nič manj kot 120.000. Ali drugače, v vsakem žitu je tudi nekaj zajedalcev. Toda afera prekupčevanje z orožjem kaže, da tokrat ne gre za navadne prestopnike.

BOŽO MAŠANOVIĆ

PA ŠE TO

KLIC V STISKI – Zvezna vlada je včeraj skupščini SFRJ dostavila analizo delegatskih vprašanj. Najpomembnejši sklep, ki ga je vlada iztisnila iz zajetnega gradiva, je nekoliko presenetljiv. Skratka, Markovićev kabinet je delegate milo zaprosil, naj vendar zmanjšajo število svojih vprašanj (zlasti takih, ki so politično obarvana), ker jim z njimi povzročajo preveč dela.

Menimo, da bo svoji poslanski bazi podobno prošnjo kmalu poslala tudi slovenska vlada.

DELO plus

BO IZ ISKRINE STOLPNICE NASTAL DE LUXE HOTEL ZABLODA?

SEZNAM FERROMOTOVIH PRIVILEGIRANCEV

V Mariboru gori – od zavisti

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 139 z dne 19. julija 1990

za devize, efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice

država	valuta	tečaj velja za	nakupni	srednji	prodajni	nakupni za čeke in kred. pisma	nakupni za efektive in medn. pošt. nakazn.
Avstralija	a. dolar	1	9,0646	9,0919	9,1192	8,7020	8,6566
Avstrija	šiling	100	99,2038	99,5023	99,8008	97,2197	96,7237
Belgija	frank/C	100	33,8702	33,9721	34,0740	33,1081	32,9387
Kanada	dolar	1	9,9564	9,9864	10,0164	9,5581	9,5083
Danska	krona	100	183,5270	184,0792	184,6314	179,3976	178,4800
Finska	marka	100	299,1093	300,0093	300,9093	292,3793	290,8837
Francija	frank	100	208,0360	208,6620	209,2880	203,3551	202,3150
ZR Nemčija	marka	100	697,9000	700,0000	702,1000	683,9420	680,4525
Grčija	drahma	100	–	7,1551	7,1766	6,8482	6,8125
Irska	funt	1	–	18,7658	18,8221	17,9611	17,8675
Italija	lira	100	0,9538	0,9567	0,9596	0,9347	0,9299
Japonska	jen	100	7,7784	7,8018	7,8252	7,4672	7,4283
Kuvajt	kv. dinar	1	39,5034	39,6223	39,7412	37,9232	37,7257
Nizozemska	gulden	100	619,0080	620,8706	622,7332	605,0803	601,9852
Norveška	krona	100	182,2749	182,8234	183,3719	178,1737	177,2623
Portugalska	escudo	100	7,9287	7,9526	7,9765	7,6115	7,5719
Švedska	krona	100	192,9591	193,5397	194,1203	188,6175	187,6527
Švica	frank	100	812,3304	814,7747	817,2190	796,0837	792,0221
V. Britanija	funt	1	20,9154	20,9783	21,0412	20,4448	20,3402
ZDA	dolar	1	11,4887	11,5233	11,5579	11,2302	11,1727
	ECU	1	14,4690	14,5125	14,5560	14,1796	
Španija	pezeta	100	11,3919	11,4262	11,4605	10,9362	10,8792

Tečaj dinarja za obračunski dolar je 11,5233 dinarja. Tečaj dinarja za obračunski dolar za odkup kreditnih pisem in čekov od tujih državljanov je 1,1523 dinarja. Tečaji za obračunski dolar in obračunski dolar za kreditna pisma in čeke začno veljati 19. julija 1990 ob 14. uri. Tečaji s te tečajne liste veljajo od 20. julija 1990. Tečaji za grško drahmo in irski funt veljajo samo za efektivo in čeke. Tečaji za britanski funt veljajo tudi za škotski funt, vendar le za efektivo in čeke. – Najvišji zajamčeni znesek evročeka je 2500 dinarjev (velja od 1. januarja 1990). – Poročilo o višini povprečne realne obrestne mere na trgu denarja in kratkoročnih vrednostnih papirjev dne 18. 7. 1990: letna 43,32; mesečna 3,10; za čas od 18. 11. 1989 do 16. 7. 1990: letna 34,13; mesečna 2,44.

ljubljanska banka Pravi naslov za denarne zadeve

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 20. julij 1990

SLOVENIJA:
Pretežno jasno bo, čez dan v notranjosti občasno zmerno oblačno. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 13, ob morju 20, najvišje dnevne od 23 do 27 stopinj.

NAPOVED ZA JUGOSLAVIJO:
V jugovzhodnih delih države bo zmerno do pretežno oblačno, občasno bodo še manjše padavine, drugod po državi bo pretežno jasno.

VREMENSKA SLIKA:
Nad zahodno in srednjo Evropo ter severnim Balkanom je območje visokega zračnega pritiska. V višinah priteka nad naše kraje s severozahodnimi vetrovi postopoma toplejši zrak.

KAKO KAŽE
V soboto in nedeljo bo sončno in postopoma toplejše vreme.

GORSKI SVET
V gorah bo dopoldne pretežno jasno, čez dan se bodo razvili posamezni kopasti oblaki. Temperatura na 1500 m bo 16, na 2500 m pa 9 stopinj Celzija. Pihal bo šibak severozahodnik.

TEMPERATURE VODE: Portorož 23,6, Reka 21,0, Mali Lošinj 23,8, Rab 23,3, Split 22,5, Hvar 22,3, Vis – Komiža 23,4, Kardeljevo 21,7, Igalo 23,1, Ulcinj 21,5, Blejsko jezero 23.

VREME IN TEMPERATURA 19. JULIJA 1990 OB 14. URI

kraj	vreme	°C
LJUBLJANA	del. oblačno	23
PLANICA	jasno	22
BRNIK	delno oblačno	23
KREDARICA	delno oblačno	9
MARIBOR	delno oblačno	22
M. SOBOTA	zmer. oblačno	23
SL. GRADEC	zmer. oblačno	21
CELJE	zmer. oblačno	23
N. MESTO	zmer. oblačno	23
N. GORICA	delno oblačno	25
PORTOROŽ	jasno	24
REKA	jasno	25
PULJ	–	–
HVAR	pret. oblačno	23
DUBROVNIK	oblačno	23
ZAGREB	zmer. oblačno	23
BEOGRAD	zmer. oblačno	24
SARAJEVO	rahlo dežuje	12
TITOGRAD	nevihta	18
SKOPJE	pret. jasno	27
CELOVEC	jasno	22
GRADEC	jasno	23
DUNAJ	pret. oblačno	18
BENETKE	jasno	25
MILANO	del. oblačno	26
GENOVA	jasno	28
RIM	delno oblačno	27
PARIZ	jasno	24
BERLIN	oblačno	16
STOCKHOLM	oblačno	14
MOSKVA	zmer. oblačno	22

Stanje voda, 19. julija 1990, ob 7. uri
Pretok v m^3/s: Drava HE Dravograd 340, Mura Gornja Radgona 236, Soča HE Doblar 42,0, Sava Radovljica 16,9, Sava HE Mavčiče 20,0, Sava Šentjakob 46,8, Sava Radeče 131, Sora Škofja Loka 9,19, Ljubljanica Moste 16,3, Savinja Laško 24,6, Sava HE Moste 12,0, Savinja Nazarje 13,8.

Česa vsega ni smelo biti

Včeraj smo navedli že kup »zaviralnih momentov« pri iskanju lokacij za nove jedrske elektrarne v Sloveniji (iz časa, ko smo se s tem še ukvarjali), pa seznam ni bil še zaključen. Preučevali so tudi skladnost z načrtovanimi hidrotehničnimi objekti (skupni jezovi za vodne in jedrske elektrarne), zagotavljali minimalni vpliv na podtalnico (odmik od območij zajemanje pitne vode), upoštevali minimalno nevarno bližino (odmiki od nevarne industrije in letališč ter letalskih koridorjev); med druge izločitvene kriterije so všteli tudi zahteve po minimalnih vplivih v estetskem pogledu, v turistično-rekreativnem, kulturnozgodovinskem in arheološkem pogledu; še posebej so se izogibali bolnišnicam, šolam in drugim podobnim javnim objektom. Lokacije, ki so šle skozi to sito, so preverili še s terenskim ogledom, pri čemer so se podrobno seznanili z urbanistično in specifično lokalno problematiko. Kandidatne lokacije so bile izbrane tudi v sodelovanju z Zavodom SR Slovenije za družbeno planiranje.

Še čudno, da je po vseh teh zaprekah v Sloveniji sploh še ostala kaka lokacija, primerna za jedrsko elektrarno. Tako pridobljene kandidatne lokacije so med seboj primerjali po projektnih kriterijih. O tem, kaj je potem še vse odločalo, pa spet jutri.

Naše v polfinalu Prva zmaga nad SZ

Ob koncu tekmovanja v četrtfinalu SP neporaženi le ZDA in Jugoslavija – V polfinalu s Kubo

KUALA LUMPUR – Jugoslovanska ženska košarkarska reprezentanca je zmagoslavno končala tekmovanje v svoji četrtfinalni skupini svetovnega prvenstva. V zadnji tekmi je premagala še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38) in se tako brez poraza uvrstila v polfinale, kjer se bo v soboto pomerila s Kubo, v drugem polfinalu pa bosta igrali ZDA in ČSFR.

Jugoslavija : SZ 64:63 (36:38)

Dvorana Negara, gledalcev 1000, sodnika Richardson (Angl) in Miligen (N. Zel).

JUGOSLAVIJA: Lakić 8, Bajkuša 3, Nakić 9, Golić 7, Mujanović 27, Arbutina 8, Milošević 2.

SOVJETSKA ZVEZA: Evkova 2, Kuznjecova 17, Hudasova 15, Sumnjikova 10, Zasulskaja 6, Savickaja 13.

Zaključek te tekme je bil izjemno razburljiv, kajti prav težko je opisati, kaj vse se je dogajalo v zadnjih 59 sekundah. Naše so vodile s 64:63, s klopi pa so dobile navodilo, da morajo igrati na dolg napad, tudi če se jim ponudi priložnost za protinapad. Kljub vsej previdnosti pa so izgubile žogo in Kuznjecova je izvajala prosta meta – eden za enega. Vendar pa je dotlej najboljši igralki reprezentance Sovjetske zveze zadrhtela roka in gnečo po skoku na odbito žogo sta sodnika razrešila z mrtvo žogo. Ta je po sodniškem metu 25 sekund pred koncem končala v rokah Andjelije Arbutine, a so jo naše šest sekund kasneje znova izgubile. Nov napad tekmic se je vnovič končal s prostima metoma eden za enega in tudi tokrat Sumnjikova ni bila natančna. Sedem sekund pred koncem je žogo pograbila Mara Lakić, ki je nato do sirene ni več izpustila iz rok. Sicer pa so to tekmo naše začele izvrstno z vodstvom 13:0, nato pa so nepričakovano popustile in dovolile tekmicam, da so sredi prvega polčasa vodile že z 12 točkami (30:18). Na srečo so se naše še pravi čas zbrale in izenačile na 30:30. Nato so skoraj ves drugi polčas vodile z nekaj točkami prednosti, le pet minut pred koncem je vodila SZ z 61:60.

Zasluženemu slavju naših košarkaric so se seveda pridružile tudi Čehoslovakinje, saj bi jih Sovjetska zveza z zmago z dovolj veliko razliko še izločila iz polfinala.

»Sovjetska zveza je bila naš najmočenjši tekmec na tem prvenstvu,« je dejal po tej veliki zmagi naš zvezni trener **Mihajlo Vuković**. »Vedeli smo, da se zanašajo predvsem na kakovost posameznih igralk in pa da so telesno slabše pripravljene od nas. Vse te njihove slabosti nam je uspelo popolnoma izkoristiti. Res, napak na obeh straneh ni manjkalo, toda mislim, da smo kljub temu zasluženo zmagali. Vesel sem, da se je na tej tekmi končno razigrala Arbutina, pohvaliti moram Lakićevo, Mujanovićeva pa je še enkrat dokazala, da je velika borka. Tudi sicer so vse igralke izpolnile zadane naloge.«

»Zasluženo smo zmagale, moram pa priznati, da je bilo peklensko težko sedeti na klopi v zadnji minuti,« je dodala Sarajevčanka **Vesna Bajkuša**. »Vse igralke smo bile povsem iz sebe, kajti tako razburljive tekme zagotovo še nobena od nas ni videla.«

Drugi rezultati – skupina za razvrstitev od 9. do 16. mesta: J. Koreja : Italija 81:70 (38:29), Japonska : Zaire 80:53 (41:30), Brazilija : Kitajska 100:97 (52:44), Senegal : Malezija 73:41 (36:19); četrtfinale: Kuba : Kanada 75:69 (33:36), ČSFR : Avstralija 83:54 (42:33), ZDA : Bolgarija 93:72 (52:38). Končni vrstni red četrtfinala – 1. skupina: 1. ZDA 6, 2. Kuba 5, 3. Bolgarija 4, 4. Kanada 3; 2. skupina: **1. Jugoslavija** 6, 2. ČSFR 5, 3. SZ 4, 4. Avstralija 3.

Turnir v Podbrezjah

KRANJ – TVD Partizan Podbrezje organizira od 27. do 29. t. m. v počastitev praznika občine Kranj (1. avgust) prvi Dunlop turnir na novih teniških igriščih v Podbrezjah. Prijave po telefonu (064) 25-886 vsak dan od 15. od 20. ure. Prijavnina je 200 din. Začetek bo 27. t. m. ob 15. uri; vsi tekmovalci bodo prejeli priložnostno spominsko darilo, prvi štirje pa nagrade v vrednosti 10.000 din.

Ivaniševićeva serija se nadaljuje

Naš najboljši teniški igralec se je uvrstil v četrtfinale Stuttgarta

STUTTGART – Mladi jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević ima vse možnosti, da z uvrstitvijo v zaključni del turnirja za Pokal Mercedesa, še izboljša svoj položaj na svetovni lestvici (zdaj 23.). V osmini finala je premagal 27-letnega Avstralca Masurja s 6:2, 6:7, 6:4, v četrtfinalu pa bo njegov nasprotnik nemški igralec za Davisov pokal Jelen. Ta je v osmini finala po hudem boju izločil Argentinca Davina s 4:6, 7:6, 6:3. Še druga izida spodnjega dela turnirske tabele – Filippini (Uru) : Carbonell (Špa) 6:2, 6:4, E. Sanchez (Špa) : Fromberg (Avs) 6:3, 2:6, 6:2.

V prvih tekmah v zgornjem delu tabele je Leconte (Fr) premagal Česnokova (SZ) : 7:5, 6:3, Čerkasov iz SZ pa Novačka (ČSFR) s 7:5, 3:6, 6:4. Drugi Jugoslovan Prpić je izgubil z Argentincem Perezom Roldanom z 2:6 in 3:6, prvi nosilec Gomez (Ekv) pa pravtako presenetljivo z Avstrijcem Skoffom s 5:7, 6:0 in 4:6.

Agassi v tretjem kolu

WASHINGTON – Tudi prvi nosilec na mednarodnem teniškem turnirju v ZDA Agassi se je uvrstil v 3. kolo. Premagal je rojaka Pearceja s 7:6, 6:3. Nemec Stich je dobil proti Volkovu (SZ) s 6:4, 7:5, Švicar Hlasek pa je ugnal Pereiro iz Venezuele s 7:6, 6:3.

In vendar SP v Novi Zelandiji! Odločitev po telefonski seji

Ker so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, bodo slaloma in veleslaloma moških od 6.–9. avgusta, prej pa bo trening

LJUBLJANA, 19. julija – Svetovni pokal v alpskem smučanju se bo vendarle začel v Novi Zelandiji. Dve tekmi v slalomu in dve v veleslalomu bosta na sporedu od 6. do 9. avgusta, še pred začetkom svetovnega pokala v novi sezoni so novozelandski prireditelji za vse reprezentance zagotovili treninge, kar je bil pogoj, da so vodje reprezentanc sploh pristali na prestavitev tekem na poznejši termin.

Odločitev, da tekme za svetovni pokal v Novi Zelandiji vendarle bodo, je bila sprejeta na nenavaden način – po telefonski seji vodij ekip, ki so odpotovali v Novo Zelandijo kot izvidnica že pred tednom dni in glavnimi trenerji reprezentanc, ki so ostali v Evropi. Vodje ekip iz izvidnice, med katerimi je tudi trener avstrijskih specialistov za tehnične discipline Filip Gartner, trenerji italijanske, francoske in ameriške reprezentance ter odgovorni za moški del svetovnega pokala, Švicar Hans Schweingruber, so se za danes ob 11. uri dogovorili, naj bodo vsi trenerji, ki so ostali doma, pri telefonih, tako da se je ob tej uri lahko začela telefonska seja na relaciji Nova Zelandija–Evropa. Trenerji, zbrani v ozvočeni sobi, tako da so jih v Evropi slišali vsi hkrati, so iz Nove Zelandije zagotovili, da so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, tako da omogočajo vadbo in tekme. Sledilo je še glasovanje, kakšrno je v navadi na tehničnih sejah vodij ekip, proti tekmam je bil le trener reprezentance ZRN Klaus Mayer, drugi pa so glasovali za.

Telefonski seji je seveda prisostvoval tudi glavni trener naše moške reprezentance Matjaž Kranjc, ki se je s svojim glasom pridružil večini, sedaj pa ga čaka naloga, kako na hitro zbrati ekipo, ki jo je po odpovedi že bil razpustil. »Sedaj moramo čim prej odpotovati v Novo Zelandijo, najkasneje v nedejo ali ponedeljek. Nekateri reprezentanti pa so na morju – Robič in Benedik v Jelsi na Hvaru, trener Kalan v Istri. Mislim pa, da ne bo večjih težav in jih bomo lahko pravočasno obvestili o spremembi,« je povedal Matjaž Kranjc.

Za prve tekme svetovnega pokala v novi sezoni so bili določeni: Grega Benedik, Sašo Robič, Gregor Grilc in Mitja Kunc, z ekipo pa bo potoval tudi slalomski trener reprezentance Jaro Kalan. J. D.

Danes je v Seattlu začetek drugih Iger dobre volje

Na veliki športni prireditvi v mestu na severozahodu ZDA okoli 2500 športnikov iz več kot 50 držav, ki se bodo merili v 20 panogah

LJUBLJANA – Pred približno šestimi leti se je v ZDA porodila misel, da bi v letih med olimpijskimi igrami pripravili podobno prireditev na najvišji ravni in v nekoliko manjšem obsegu. Igre, ki so jih kmalu pričeli imenovati Igre dobre volje, so našle močnega podpornika v velikem TV sistemu Turner v ZDA in za začetek so za leto 1986 ponudili Moskvi prvo tako prireditev, še posebej kot dokaz, da šport zbližuje narode in tudi dve največji sili sveta – ZDA in SZ. V Moskvi so zamisel sprejeli in tudi organizacijo prvih iger dobre volje za leto 1986.

Ideja iger je k obsežnemu programu športnih panog le malo manjšem kot na olimpijskih igrah) privabiti po 8 najboljših v vsaki zvrsti in s tem nekako prireditti tekmovanje, da bi bilo skoraj enako olimpijskemu finalu. V Moskvi je nastopilo več kot 3000 športnikov iz 79 držav v 18 športnih panogah in 182 posameznih disciplinah. Igre so startale s šestimi svetovnimi rekordi (Bubka – SZ-skok ob palici, Joyner-Kersee – ZDA-sedmeroboj, Saljnikov – SZ-plavanje na 800 m kravl, Hübner – NDR – kolesarski šprint 200 m, Salumiäe – SZ-ženski kolesarski šprint in ekipa SZ v kolesarski zasledovalni vožnji na 5 km), osmimi celinskimi rekordi ter 91 najboljšimi državnimi znamkami. Nasploh je bila prva izvedba iger zelo visoko ocenjena, morda je bila le odzivnost medijev po svetu nekoliko manjša od pričakovane, ker prireditev pač še ni pognala korenin.

Drugi prireditelj iger dobre volje 1990 so ZDA s Seattlom kot osrednjim krajem, tekmovanja pa bodo še v Tacomi, Enumclawu, Redmondu, Spokanu in Kennewicku. Na spored so uvrstili naslednje športne panoge: baseball, košarka, boks, kolesarstvo, skoki v vodo, umetnostno drsanje, gimnastika (športna in športna ritmična), hokej na ledu, judo, moderni peteroboj, veslanje, plavanje, rokomet, atletika, odbojka, vaterpolo, dviganje uteži, rokoborba in jadranje. Ustrezne športne zveze v ZDA so bile tiste, ki so povabile najprej po osem najboljših v vsaki panogi, po nekaterih odpovedih pa so seznam dopolnjevali z naslednjimi. Že tradicija pa je, da bodo nastopili skoraj vsi najboljši iz ZDA in SZ, saj so mednarodne športne zveze prilagodile svoje koledarje tako, da v času iger dobre volje ni drugih velikih tekmovanj. Pričakujejo, da se bo iger tokrat udeležilo več kot 2500 športnikov in športnic iz več kot 50 držav.

Podobno kot pri olimpijskih igrah bodo tudi ob igrah dobre volje v Seattlu pripravili obsežen kulturni in zabavni spored, biseri tega pa bodo balet Bolšoj teatra iz Moskve, gledališče Kabuki iz Tokija in pa nekakšen cirkuški vrh z najboljšimi s te in one strani Atlantika.

Najbrž lahko predvidimo, da bodo letošnje igre dobre volje v Seattlu v znamenju olimpijskega gesla ‚citius – altius – fortius' (hitreje – više – močneje), ker pač že po zasnovi ne morejo biti v slogu druge olimpijske – ‚pomembno je sodelovati in ne zmagati'.

MARKO ROŽMAN

● Jugoslavijo bodo na 2. Igrah dobre volje zastopali košarkarji, rokometaši in vaterpolisti, boksarji Mujo Barović, Vukašin Dobrašinović in Željko Mavrović, judoista Dragomir Bečanović in Gordana Tošinović. Torej majhna, toda izbrana četa. Tekmovanja v Seattlu se bodo začela jutri, 21. t. m., končala pa se bodo 5. avgusta, slovesno pa jih bodo odprli danes, v petek, 20. t. m.

Dražen Boban ne želi več živeti v senci brata Zvonimira

24-letni zagrebški nogometaš je zamenjal že nekaj klubov, računa pa, da se bo uveljavil pri Olimpiji

LJUBLJANA – »Da, pišem se Boban (Dražen), vendar bi se preteklo sezono raje pisal drugače, kajti ravno zaradi priimka sem prvenstvo v glavnem presedel na klopi za rezerve. Pri Dinamu je to pač dovolj, v Zagrebu gledajo tudi ime, kdo in kaj si . . . Res je, da je brat Zvonimir vsekakor boljši in širši igralec, vendar naj bi kljub temu veljalo le delo in igra na igrišču, ne pa še deset drugih stvari,« začenja Dražen Boban, 24-letni nogometaš, ki je v svoji nogometni karieri nastopal že za Hajduka, Sturm (Gradec), najprej in nazadnje v prvi ligi pa za Dinamo iz Zagreba, ki mu ni ostal v najlepšem spominu.

»Prav zato sem hotel zapustiti Zagreb, tam se je vse še bolj »zakuhalo« po incidentu v zadnjem kolu prvenstva in menim, da sem s prihodom k Olimpiji le pridobil. Prepričan sem, da je to (nogometno) okolje, v katerem se lahko dokončno preizkusim in dokažem, da ne živim le v senci svojega brata Zvonimirja. Zadovoljen sem s pripravami celotnega moštva, z mojimi nastopi pa takole: od tekme do tekme sem igral bolje, vendar zmorem še več, in to tudi hočem. Konkurenca v ekipi je zelo ostra, zato lahko že z enim slabšim nastopom zapraviš mesto med najboljšimi. In še tole, prav kvalitetno delo s prvim moštvom Olimpije mora priti v letošnji sezoni še bolj do veljave kot lani, upam celo na uvrstitev v pokal UEFA,« je optimistično razpoložen pred odhodom v Ürdingen povedal Dražen.

Tako zanj kot tudi za trenerja je največja dilema, ali na mesto branilca ali na sredino igrišča, Boban pa je v prijateljskih nastopih in tekmah za pokal Intertoto pokazal, največ na zadnji tekmi v Murski Soboti proti FC Berlin, kjer je v (napol) konici napada s tehniko in pregledom poživil kombinatoriko igre Ljubljančanov. Dražen Boban se pravzaprav v nobenem klubu ni nekakó ustalil, ni našel pravega mesta, zato je prav menjava klubov in igralnih okolij za vsakega igralca lahko problematična. »Želim si stalnosti, tako v igri kot tudi sicer, brez tega v prihodnje pač ne bo šlo. Zato pri

NOVA PRILOŽNOST – Dražen Boban (Foto: Aleš Černivec).

Olimpiji želim igrati, kljub temu, da sem prišel v paketu s še štirimi nogometaši, novinci, vsekakor solidnimi okrepitvami. Bolje je izpasti iz dobre, močne konkurence kot pa igrati in se vrteti med povprečneži. Upam pa tudi, da tako oba trenerja kot tudi nogometna javnost v Ljubljani in Sloveniji zna ceniti profesionalen odnos in delo, vprašanje je le, ali v štartni enajsterici ali kot joker,« pravi Dražen, prijeten in razgledan sogovornik, ki je po enoletnem mrtvilu pri Dinamu zdaj za Bežigradom še kako željan dokazovanja.

JURE ZORČIČ

S potnim listom marsikdo potuje samo do prve banke

Potne listine množično dvigujejo tudi upokojenci, a ne za potovanja – Zakaj z devizami ni mogoče varčevati in jih kupovati le z osebnimi izkaznicami?

LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na dopust ste se odločili, da skočite v banko po devize in še po nakupih v tujino. Toda zadnji trenutek ste ugotovili, da je potni list neveljaven. Kaj storiti? Odgovor smo poiskali na oddelku za potne liste in tujce pri mestnem sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana.

Na račun nakupovalne mrzlice v tujini in zavoljo dviga ali nakupa deviz v bankah so na oddelku za potne liste in tujce v letošnjih šestih mesecih izdali za petino več potnih listin, glede na statistične podatke zadnjih deset let, kolikor je pač življenjska doba potnega lista.

Kot smo izvedeli v pogovoru s **Tonetom Klenovškom**, načelnikom omenjenega oddelka pri sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana, so največ prošenj za nove potne liste dali upokojenci, med njim precej takšnih, ki so prvič v življenju dobili potni list. Pa ne zaradi tega, da bi na stara leta potovali po tujini, temveč zgolj zato, da lahko z njim v banki uravnavajo lastne devizne prihranke ali pa kupijo devize. Tako pač zahtevajo bančni notranji predpisi. In tega se očitno zaposleni v banki tudi držijo in od slehernega kupca deviz ali varčevalca tuje valute pri dvigu zahtevajo še potni list. Sicer ni jasno, zakaj takšen postopek. Tone Klenovšek pravi, da je potni list dokument, ki ga potrebujemo pri potovanju na tuje, kjer hkrati služi tudi kot dokument za izkazovanje identitete. V domačem prometu pa bi morala zadostovati osebna izkaznica. Poleg tega so nekateri prosilci za podaljšanje potnih listin povedali, da delavec v banki na pultu le bežno pogleda v notranjost potnega lista; dogaja se, da je mogoče prihranjene devize dvigniti ali jih kupiti tudi z neveljavnim potnim listom. Kdo bo torej preprečil bančno nelogičnost, ki prej odvrača kot privablja kupce in varčevalce deviz?

Toda to je v pristojnosti odgovornih ljudi v banki in ne pri izdaji potnih listin. Človek bi pomislil, da gre za zaslužek oddelka za potne liste in tujce, vendar pa smo zvedeli, da stane nov potni list le nekaj več kot 92 dinarjev in je treba za njegovo podaljšanje odšteti le nekaj več kot sedem dinarjev. Torej je treba iskati krivce za takšne birokratske poteze, kje drugje.

Sogovornik pravi, da so do konca junija v njihovem oddelku izdali 28.481 novih in podaljšali 16.136 potnih listin. V tem času so občanom odvzeli le 33 potnih listov. Dvema na zahtevo sodišča zaradi uvedbe preiskave, 18 na podlagi sodnih odločb, ker jih je sodišče kaznovalo z več kot

TONE KLENOVŠEK – Potni list je dokument za potovanje v tujino, osebna izkaznica pa za dokazovanje identitete doma. (Foto: Ž. H.)

tremi meseci zapora. Pet ljudi je potne liste moralo začasno vrniti, ker so s svojo aktivnostjo med bivanjem na tujem povzročili škodo mednarodnim interesom SFRJ, medtem ko je osem občanov moralo vrniti potne liste zaradi hujših kršitev varnosti javnega reda in miru. V oddelku za potne liste in tujce so letos izdali tudi 1468 poslovnih viz za potovanja v Sovjetsko zvezo, v Nemško demokratično republiko, na Kitajsko in v Korejo. Hkrati so do polletja opravili še 2.161 poizvedb za tiste občane, ki so prosili za potne liste in v Ljubljani še ne živijo polnih pet let. Gre za to, da se ugotovi, če niso morda v občini prejšnjega bivanja že dobili potni list in bi lahko tako prišli do dveh, kar je po zakonu o potnih listinah prepovedano.

Kljub temu da je naval za potne liste velik, gre vse brez večjih zapletov. Tone Klenovšek pravi, da je njihov oddelek letos obiskalo že 97.380 ljudi. Gre za stranke, ki se morajo vsaj dvakrat oglasiti, preden dobijo potni list. Največji naval je vsekakor med 10. in 12. uro, ko oddelek za potne liste in tujce oblega večina občanov, čeprav je delovni dan od 7.30 do 18.30 ure zvečer. Očitno je tako, da bi radi vsi med službo in čim hitreje opravili tovrstna opravila.

Čakalna doba za nov potni list je teden dni, a je lahko tudi precej krajša, pravi sogovornik. Če je vse v redu in če gre za nujna potovanja, za smrtne primere in ob boleznih, potem lahko potni list izdelajo tudi v enem dopoldnevu, odvisno pač od narave in razlogov potovanja. Če se bo nadaljevalo takšno povpraševanje po novih potnih listih, lahko pričakujejo 20-odstotno povečanje svojega dela glede na statistične podatke iz leta 1980, ko so mnogi občani prvič dobili potni list in jim bo ob koncu letošnjega leta ali že prej potekel.

ŽARKO HOJNIK

Preiskava proti direktorju »Magellana«

LJUBLJANA, 19. julija – Preiskovalni sodnik tukajšnjega temeljnega sodišča se z zahtevo temeljnega javnega tožilstva za uvedbo preiskave zoper 34-letnega direktorja založbe Magellan Bojana Korsiko ni strinjal in je po zaslišanju osumljenca predlagal, da o zahtevi odloči izvenrazpravni senat temeljnega sodišča. Le-ta pa je zahtevi ugodil in tako bo vseeno stekla preiskava.

Bojan Korsika je osumljen velike tatvine v znesku 25.528 dinarjev na škodo nekdanje univerzitetne konference ZSMS Ljubljana. Ko mu je UK oktobra lani odpovedala dotedanjo funkcijo glavnega urednika njenega Časopisa za kritiko znanosti, je postal direktor novoustanovljene založbe Magellan in od tam vanjo menda prenesel dva dokončana projekta za izdajo knjig, Svobodo združevanja in Proces J. B. T. Z.. Tekste za ta projekt, predgovore, prevode v angleški in srbohrvaški jezik, priredbe, lektorska in uredniška dela, fotografije, stavek, fotolite, likovno opremo in njen dodatek, adremo naročnikov itd. pa je do takrat plačala UK ZSMS in sicer v znesku že omenjenih 25.528 dinarjev.

B. G.

V Skopju večje možnosti

Pred začetkom balkanskega prvenstva v plavanju kaže, da imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z večjim optimizmom

LJUBLJANA – Ekipni nastop na balkanskem prvenstvu za naše plavalce nikoli ni bil mikavna preizkušnja. Medtem ko smo v mladinski konkurenci nekajkrat v zadnjem desetletju osvojili 1. mesto na Balkanu, to članski ekipi ni uspelo nikoli. Izjemno močna bolgarska moška ekipa, Romuni s svojimi plavalkami v svetovnem vrhu, v zadnjih letih pa celo zelo dobra grška ekipa so bili vedno pretrd oreh, da bi osvojili prvenstvo Balkana. Najvišje smo se povzpeli leta 1981 v Vratzi, kjer smo osvojili 2. mesto, v glavnem pa smo se zadovoljevali s 3. mestom, nekajkrat (1984, 1985 in 1986) pa smo končali celo na četrtem.

Letos imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z mnogo večjim optimizmom kot vsa leta poprej. Pa tudi sicer imajo naši tekmeci probleme z nekaterimi svojimi najboljšimi tekmovalci, ki zdaleč ne dosegajo več takih rezultatov kot pred leti. To velja za Bolgare (Golomejev, Mihalev, Bogomilova), Romune (Pura, Lung, Patrascoiu) in tudi za Grke (Papanikolau, Milidakis).

Šprinterjema Cabafiju in Kaporju (oba pod 52,0 na DP) bi bil lahko tekmec samo bolgarski veteran Golomejev, ki pa zdaj zdaleč ne dosega več rezultatov iz svojih najboljših časov. Kravl na srednjih in dolgih progah je nedvomno naša najmočnejša disciplina. Bučar na 400 m in Igor Majcen na 1500 m sta ne samo kandidata za zlato, temveč lahko celo izboljšata najstarejša balkanska rekorda Darjana in Boruta Petriča. Oba sta potrdila, da sta v odlični formi.

Poleg kravla je naša udarna disciplina tudi delfin, kjer lahko od Miloševića in Bariča pričakujemo celo dvojno zmago na 100 m in prav tako nov balkanski rekord, Milošević je na državnem prvenstvu s 54,78 dosegel enega izmed najboljših časov na svetu in potrdil, da ni bil naključno pred dvema letoma evropski mladinski prvak. Žal bomo v tej disciplini handicapirani s povratkom Matjaža Koželja v Ameriko (nastopil bo na prvenstvu ZDA), saj smo tako izgubili še eno zanesljivo zlato kolajno.

V drugih moških disciplinah sicer nimamo možnosti za tako visoke uvrstitve, vendar imamo kljub temu bolj izenačeno in kvalitetno boljšo ekipo kot pred leti. Vukadin, Vidak, Vračun, Nace Majcen in drugi lahko prav tako posežejo v boj za visoke uvrstitve.

V ženskih disciplinah je seveda romunska vrsta prepričljivo boljši tekmec. Naši šprinterki Kučukalićeva in Cerkvenikova sta sicer v rekordni formi, toda vrsta Romunk, ki sodijo v svetovni vrh (Copariu, Costache, Dobrescu, Pura, Coada) bodo za naše tekmovalke lahko samo priložnost, da bodo v hudi mednarodni konkurenci še izboljšale svoje rezultate.

Pa vendar imamo tudi med ženskami letos boljše možnosti kot vse doslej. Predvsem je tu Anamarija Petričević, zlasti v mešanem plavnaju. Toda tudi ona ne bo imela lahkega dela. Če bo tu še plavalka s tretjim najboljšim časom na svetu vseh časov Noemi Lung, bo prav gotovo težak boj za zlato kolajno.

Tudi obe naši plavalki hrbtnega sloga Alaufova in Godina nista brez možnosti za medalje. Alaufova je v Beogradu dokazala, da je v življenjski formi in morda bo Skopje priložnost, da se oddolži svoji dolgoletni tekmici, sicer plavlaki svetovnega slovesa Anci Patrascoiu. In ne navsezadnje se botudi Nataša Meškovska, ki bo tokrat nastopala pred domačim občinstvom, lahko na 200 m delfin potegovala za kolajno.

Balkansko prvenstvo v Skopju bo tokrat priložnost za uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa tudi kot ekipe. Prav gotovo pa bodo posamezniki s svojimi izvrstnimi rezultati samo potrdili uspeh, ki so ga že pokazali lani na EP v Bonnu. Hkrati pa bo to tudi ena zadnjih priložnosti v letošnji poletni sezoni pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Perthu.

MITJA PREŠERN

Rekordi balkanskih prvenstev

moški			
50 m kravl	22,70	Musat (R)	88
100 m kravl	51,26	Golomejev (B)	86
200 m kravl	1:51,96	Golomejev (B)	86
400 m kravl	3:56,86	D. Petrič (J)	83
1500 m kravl	15:42,00	B. Petrič (J)	81
100 m prsno	1:05,30	Fokianos (G)	88
200 m prsno	2:22,26	Milidakis (G)	86
100 m delfin	56,04	Visan (R)	86
200 m delfin	2:03,33	Griazakis (G)	88
100 m hrbtno	58,04	Mihalev (B)	86
200 m hrbtno	2:04,78	Papanikolau (G)	88
200 m mešano	2:05,69	Papanikolau (G)	88
400 m mešano	4:27,15	Papanikolau (G)	86
4×100 m kravl	3:28,30	Bolgarija	86
4×200 m kravl	7:39,40	Bolgarija	83
4×100 m mešano	3:51,28	Grčija	86
ženske			
50 m kravl	25,50	Costache (R)	88
100 m kravl	56,53	Costache (R)	86
200 m kravl	2:00,70	Dobrescu (R)	88
400 m kravl	4:12,55	Pura (R)	88
800 m kravl	8:41,27	Strumenljeva (B)	85
100 m prsno	1:08,91	Bogomilova (B)	86
200 m prsno	2:28,72	Bogomilova (B)	86
100 m delfin	1:02,06	Gospodinova (B)	86
200 m delfin	2:12,14	Pura (R)	88
100 m hrbtno	1:02,84	Bunaciu (R)	83
200 m hrbtno	2:13,17	Patrascoiu (R)	85
200 m mešano	2:16,19	Lung (R)	86
400 m mešano	4:43,46	Lung (R)	86
4×100 m kravl	3:49,25	Romunija	88
4×200 m kravl	8:18,10	Romunija	86
4×100 m mešano	4:13,58	Bolgarija	86

Mladi kolesarji danes vendarle na SP

LJUBLJANA – Mladinska kolesarska reprezentanca Jugoslavije je po nemajhnih težavah z denarjem danes vendarle odpotovala na mladinsko SP v Angliji. Na nedeljski cestni dirki posameznikov bodo nastopili Igor Kranjec, Borut Fink, Boris Štangelj (vsi Krka), Franci Pilar (Sava), Bojan Bojić in Marko Belić (oba Čukarički, Bg), na najpomembnejši preizkušnji sezone v Thesidu v angleški pokrajini Cleveland na meji s Škotsko pa bodo fante spremljali dr. Radoje Milić, trener Janez Jagodić in maser Branko Bojanc.

»Klubom, ki so se zelo potrudili, da so zbrali denar za nastop, KZJ je lahko prispevala le skromen delež, gre vse priznanje. Bilo bi škoda, če bi izgubili stik z mladinsko svetovno konkurenco. Največ računam na Igorja Kranjca in Bogdana Finka, ki sta tudi najbolj izkušena,« je možnosti naših fantov ocenil zvezni selektor Andrej Boltežar. »Dogovorili smo se za taktiko, za pozorno vožnjo, da bi ves čas imeli pregled nad dogajanjem, pa tudi za pravilno razporeditev moči, da v za mladince kritični fazi med 80. in 90. km ne bi zašli v krizo. Fantom, ki so dobri športniki, želim seveda tudi športne sreče, ki bo zelo dobrodošla na ozkih cestah in v gneči več kot 200 kolesarjev.«

»Proga v Angliji je podobna naši od N. mesta do Rateža in nazaj, na kateri so reprezentantje minulo nedeljo na VN Krke dosegli povprečno hitrost nad 42 km/h, kar kaže, da so dobro pripravljeni. Upam, da se bo vse dobro izteklo. Proga je po oceni dr. Milića, ki si jo je pred tedni temeljito ogledal, tehnično zahtevna, z ostrimi zavoji, ponekod izpostavljena vetru. Bilo je težko zbrati denar za nastop, nadejam se, da se bo obrestoval, saj so se fantje zagnano pripravljali nanj,« je povedal tehnični vodja novomeške Krke Jože Majes.

O. G.

Romeo Živko odličen (13:36,10) v Bologni

BOLOGNA – Trinajsti miting sezone za Veliko nagrado je prinesel najboljše rezultate v tekih na srednje proge za moške, saj sta bila zmagovalna časa Alžirca Marcelija na 1500 m ter Italijana Antiba na 5000 m letos najboljša na svetu. V teku na 5000 m sta priložnost izkoristila tudi naša Romeo Živko in Raičević, ki sta se spustila pod 14 minut, Živko pa se je kot peti s 13:36,10 celo povsem približal slovenskemu rekordu Petra Sveta (13:32,8). Raičević je tekel 13:49,60. Izkazal se je tudi Rok Kopitar kot 6. na 400 m ovire (50,58), Apostolovski pa si je spet poškodoval stopalo in se je moral v skoku v višino z 215 cm zadovoljiti z 9. mestom.

● Nenavaden doživljaj je imela slovenska rekorderka v teku na 100 m z ovirami Brigita Bukovec. Ker se je od 12 sprejetih tekmovalk v tej disciplini prijavila na štart le deveterica, so najslabšo po dosedanjem času izločili, ker pač niso hoteli prireditи dveh tekov. Bukovčeva je tako dobila štartnino, nastopiti pa ni mogla.

Rezultati: moški – 100 m: Adeniken (Nig) 10,32, Smith 10,32, Mitchell (oba ZDA) 10,38; 800 m: Fall (Sen) 1:45,05, Kwizerea (Bur) 1:45,16, Abdenouz (Alž) 1:45,18; 1500 m: Morceli (Alž) 3:32,60, Herve (Fr) 3:33,54, Guldberg (Dan) 3:55,56; 5000 m; Antibo (It) 13:05,59, Laventure (Fr) 13:23,92, Mei (It) 13:25,59; 400 m ovire: Harris 48,40, Page (oba ZDA) 48,93, Amike (Nig) 49,09; 3000 m zapreke: Panetta (It) 8:16,17, Brarmi (Alž) 8:22,36, Haccouche (Tun) 8:22,60; višina: Kemp (ZDA) 225, Toso (It) 225, Morris (ZDA) 220; troskok: Jaros (ZRN) 17,08, Rutherford (Bah) 17,07, Cado (ZDA) 16,90; krogla: Kreiger (Pol) 19,76, Weil (Čile) 19,04, Pelzer (NDR) 18,68; kopje: Seleznjev (SZ) 78,04, Weis (ZRN) 77,36, Flax (ZDA) 75,84; ženske – 200 m: Jackson (Jam) 22,62, Davis (Bah) 22,99, Gladisch–Möller (NDR) 23,10; 400 m: Davis (Bah) 51,10, Figuereido (Bra) 51,31, Laetherwood (ZDA) 51,40; 1500 m: Bolumerka (Alž), 4:08,14, Cahill (VB) 4:09,04, Vieratelles (Bra) 4:12,05; 5000 m: Dandalo (It) 15:11,64, Hunter (VB) 15:20,81, Sergent (Fr) 15:25,62; 100 m ovire: Oschkenat (NDR) 13,01, Zagorčeva (Bol) 13,03, McKenzie (ZDA) 13,17; daljava: May (VB) 688, Lewis 643, Innis (obe ZDA) 637; kopje: Howland (Avst) 64,12, Tilea (Rom) 60,54, Hartai (Madž) 60,36; disk: Wyludda (NDR) 68,72, Galler (ZRN) 61,50, Korokevič (SZ) 61,02.

V skupnem seštevku svetovnega pokala se je med moškimi vodilnemu Mateiju ()45 točk) priključil še Adeniken, med ženskami pa ima zdaj – ob Melinte in Plumer – 45 točk tudi Wylluda. L. Č.

Zlata Nadi Vuksanović

ASSEN – Nekdanja svetovna in olimpijska rekorderka z največjih športnih tekmovanj invalidov Nada Vuksanović iz Gornjega Milanovca je na SP v atletiki za invalide osvojila prvo mesto v metu krogle z rezultatom 10,81 pred Norvežanko Ulman 9,63. Uspešen je bil tudi Željko Devetak, ki je v kategoriji T3 osvojil bronasto kolajno v isti disciplini, uspešna pa je bila tudi naša odbojkarska ekipa, ki je premagala reprezentanco Anglije s 3:0.

Teniške otroške kolonije v Domžalah

DOMŽALE – Uradni teniški center Teniške zveze Slovenije Tenten razpisuje posebne otroške teniške kolonije. Gre za tečaje s strokovno pripravo in testi za otroke do enajstih let, ki imajo resen namen spoznati skrivnosti tenisa in se mu zapisati kot pravi igralci. Pod vodstvom izšolanih trenerjev in bivših igralcev, bo kolonija v republiškem teniškem centru v Domžalah. Prva kolonija (traja 14 dni, vsak dan od 8.–13. ure) se bo začela v ponedeljek, 23. t. m., cena pa je 900 din. Informacije na tel. 345-537 (od 14.–20. ure) in 711-049.

STRELJANJE

Devet kolajn naših na BP

ISTANBUL – Jugoslovanski strelci so v prvih dveh dneh balkanskega prvenstva z zračnim orožjem in streljanju na glinaste golobe osvojili dve zlati, dve srebrni in pet bronastih kolajn. Najuspešnejše so bile mladinke z zračno puško: ekipa Jugoslavije je bila prva s 1156 krogi, kar je nov balkanski rekord (dva kroga boljši od starega), posamično pa je zmagala Novosadčanka Aleksandra Ivošev s 387 krogi, kar je tudi nova balkanska rekordna znamka. Srebro je osvojila Rada Šoškić, druga pa je bila tudi ekipa mladincev z zračno puško.

Slabše so se odrezali naši v disciplini glinastih golobov; zlasti v trapu, ker je Željko Vajdić zamudil na linijo in ni streljal za ekipo. Za tem je sicer dobro streljal v tekmovanju posameznikov in po prvem delu tudi vodi, kar pa je slaba uteha za zamujeno priložnost zaradi malomarnosti, saj se je našim sicer obetala moštvena zmaga.

REZULTATI: **zračna puška-mladinke: 1. Jugoslavija 1156**, 2. Bolgarija 1150, 3. Romunija 1121; **posamezno: 1. Ivošev 387, 2. Šoškić (obe Jug) 386**, 3. Vasiljeva (B) 386; **8. Mirosavljev (Jug) 383; mladinci:** 1. Bolgarija 1730, **2. Jugoslavija 1713**, 3. Turčija 1678; **posamezno:** 1. Angelov (B) 585, 2. Medilev (oba B) 575, **3. Čuljak 572, 4. Mitev 571, 6. Halilović (vsi Jug) 570; članice:** 1. Bolgarija 1152, 2. Romunija 1145, **3. Jugoslavija 1145; posamezno:** 1. Belkova 487,3 (388), 2. Lukanova (obe B) 485,1 (386), **3. Malenica 483,5 (383), 6. Jarak 482 (382), 9. Pejić (vse Jug) 380; člani:** 1. Romunija 1733, 2. Grčija 1732, **3. Jugoslavija 1723;** posamezno: 1. Stan (R) 684,8 (583), 2. Ionidis (G) 684,7 (583), 3. Marinov (B) 681,3 (580), 5. Pletikosić 679,3 (578), 6. D. Vignjević 676,9 (579), 14. Favlija (vsi Jug) 566. **Trap: mladinci – posamezno:** 1. Radev (B) 129 + 22, 2. Tercan (T) 129+22, 3. Angelijev (B) 127,... **5. Lipold (Jug) 115; člani-ekipno:** 1. Bolgarija 412, 2. Turčija 409, 3. Grčija 409, **4. Jugoslavija 397; skeet: člani – ekipno:** 1. Turčija 420, 2. Romunija 419, 3. Bolgarija 417, **4. Jugoslavija 404.**

B. V.

VATERPOLO

Koper zlahka do točk

KOPER – Vaterpolisti Kopra so v 5. kolu II. ZVL-zahod po pričakovanju osvojili novi par točk. V derbiju kola je Opatija pred več kot 500 gledalci, zvečina iz Opatije, na Reki z golom razlike premagala Burin in prevzela vodstvo. Koper je še nadalje šesti, približal pa se je vodilnim na dve, oz. eno točko.

Rezultati 5. kola: Burin : Opatija 10:12, Koper : Delfin 11:5, Brodograditelj : Biograd 5:5 in Crikvenica : Jedinstvo 8:5.

V 17. etapi Bugno

BORDEAUX – V 17. etapi 77. mednarodne kolesarske dirke po Franciji od Pauja do Bordeauxa (202 km) je zmagal Gianni Bugno, letošnji zmagovalec Gira d'Italija. Za njim so se zvrstili: 2. Breukink (Niz) +0:01, 3. Gusmeroli (It) +0:03, 4. Fiadanza (It), 5. Baffi (It), 6. Museeuw (Niz), 7. Abdužaparov (SZ), 8. Ludwig (NDR), 9. Vander Poel (Niz), 10. Schalkers (Niz) – vsi +0:19 itd. V generalni razvrstitvi ni prišlo do nebenih pomembnejših sprememb: vodi še naprej Claudio Chiappucci s 5 sekundami naskoka pred Lemodnom (ZDA) in že 3:31 pred tretjeuvrščenim Breukinkom.

Tomšič in Kogoj uspešna na kvalifikacijah

NOVA GORICA – V zahodnonemškem mestu Roth so bile kvalifikacije za nastop na slovitem havajskem triatlonu, to je najpomembnejši prireditvi v tej naporni športni disciplini. Nastopilo je 1350 triatloncev iz 31 držav, ki so morali preplavati 4 km, prekolesariti 180 km in ob koncu še preteči klasični maraton. Zelo uspešna sta bila tudi dva slovenska predstavnika, in sicer Ljubljančan Jani Tomšič, ki je zasedel 21. mesto, in Igor Kogoj (Most na Soči), ki je bil 59. Tako sta si oba zagotovila nastop na Havajih v začetku oktobra.

Rezultati: 1. Kiuru (Fin) 8:21,13, ... **21. Tomšič** 8:59,39, **Kogoj** (oba Jug) 9:26,50. E. Č.

ŠAH

Tretja partija prekinjena

MURSIA – Tretja partija dvoboja med Kasparovom in Psahisom je bila prekinjena v 40. potezi. Oba tekmeca imata na deski enako število figur: Kasparov dva lovca, Psahis pa dva konja. Igrala sta kraljevo indijko, trenutni izid pa je 1,5:0,5 za Kasparova.

Taksista sta zabodla in oropala

SEŽANA, 19. julija – Roparski napad na miljskega taksista, 58-letnega Maria Derina, ki sta ga izvedla 38-letni Miroslav Vučinić in 22-letni Slavko Milakar iz Gline, je včeraj dobil epilog na sežanski enoti koprskega temeljnega sodišča. Oba napadalca je sodni senat spoznal za kriva in Milakarju prisodili štiri leta in dva meseca zapora ter 15 tisoč dinarjev kazni, Vučiniću pa tri leta in enajst mesecev zapora ter 50 tisoč din kazni. Kazen še ni pravnomočna, obema pa so podaljšali pripor.

Do napada je prišlo 25. aprila letos, ko sta se Vučinić in Mlakar mudila v Trstu. Zvečer sta na parkirišču v ulici Gailina prosila taksista Derina, ki je sedel v svojem novem roverju 820, če ju zapelje proti Reki. Taksist je privolil. V Trstu so najprej zavili še proti železniški postaji, kjer so v avto naložili še večjo potovalko in se nato odpeljali proti Reki. Že pri Markovščini sta potnika naročila taksistu, naj zapelje na lokalno cesto, kjer naj bi poiskala nekega prijatelja. Taksist je ustavil na osamljenem kraju na križišču cest Markovščina-Slivje-Hotična, saj sta mu Vučinić in Milakar rekla, da so prispeli do prijatelja. Ko je Derin iz prtljažnika jemal potovalko, ga je Milakar z izvijačem zabodel v hrbet, nakar sta ga oba zbila na tla in ga ležečega obrcala. Napadalca sta se z avtom odpeljala naprej, taksist pa je pomoč poiskal v bližnji domačiji, od koder so tudi poklicali miličnike.

Napadalca sta v bližini Rupe zapeljala s ceste in z avta odvila registrske tablice in označbe »taxi« ter privila tablice z osebnega avtomobila, ki ga je Milakar mesec dni pred tem prodal na odpadu.

Roparja so izsledili po petnajstih dneh v Glini, kjer sta se z ukradenim roverjem zaletela – nedaleč od postaje milice. Po prijetju so oba predali koprskim kriminalistom, preiskovalni sodnik pa je zanju takoj odredil pripor.

IZTOK UMER

Zgorelo 100 ha gozda

DEMIR KAPIJA, 19. julija (Tanjug) – Zjutraj so pogasili gozdni požar, ki je včeraj izbruhnil v vasi Klisura pri Demir Kapiji. Zublji so uničili borov gozd in nizko rastje na sto hektarih. Kakor kaže, je do požara prišlo zaradi nepazljivosti redkih mimoidočih v tem kraju.

Vozniku počila aorta

KOPER, 19. julija – Danes nekaj po 11. uri je 58-letni Urbain Plesnar iz Francije vozil osebni avto od Kopra proti Izoli. V Žusterni ga je obšla nenadna slabost in je zapeljal na avtobusno postajališče. Kmalu zatem je začel močno krvaveti iz ust in nosa ter izdihnil. Zdravnica je ugotovila, da mu je počila aorta. (I. U.)

ŠTIRIINDVAJSET UR

Požar na strehi

HRUŠICA, 19. julija – Za najmanj 120 tisoč dinarjev škode ima GIP Gradis. Na mejnem platoju karavanškega predora gradijo brezcarinsko prodajalno. Eden od delavcev je na strehi varil, veter je potegnil ogenj, ki ga delavec sam ni mogel pogasiti. To je uspelo poklicnim gasilcem jeseniške železarne, požar pa je uničil 40 kvadratnih metrov strehe. (M. K.)

Senčnik se je zvrnil na mlado kopalko

PORTOROŽ, 19. julija – Do nenavadne in hude nesreče je včeraj zvečer prišlo na glavni portoroški plaži. Na desetletno Belgijko Nadio Braeken se je zvrnil senčnik, ena od opornic pa se ji je zapičila v hrbtenico. Deklica se je začela dušiti. V zelo hudem stanju so jo najprej odpeljali v izolsko bolnišnico, zatem pa v ljubljanski Klinični center. (I. U.)

Osumljen, da je posilil Ljubljančanko

REKA, 19. julija – Preiskovalna sodnica reškega okrožnega sodišča Ksenja Zorc je uvedla preiskavo in odredila pripor za Sameda Š., starega 25 let in imenovanega Šeki, iz Nočajevićev pri Kladnju, zaposlenega na delovišču Gajas Gradbenega podjetja Vladimir Gortan na otoku Pagu. Osumljen je, da je posilil 17-letno Ljubljančanko. Samed Š. in dekle sta bila ves večer in celo noč v nekem disko klubu v Pagu. Ko sta se okoli četrte ure zjutraj vračala domov, je Samed, kot trdi žrtev, dekle posilil. Zjutraj je Ljubljančanka, ki na Pagu dela kot natakarica, odšla na delo in šele kasneje prijavila policiji, kaj se je zgodilo. Na prvem zaslišanju je Samed Š., ki je poročen in oče enega otroka, trdil, da je šlo za obojestransko privolitev. Preiskava se nadaljuje. (Š. B.)

Motor je delal, čoln je bil prazen

REKA, 19. julija – Dva reška ribiča sta tri milje od Kostrene v smeri proti Cresu pri rtu Svežanj opazila čoln, katerega motor je bil vključen, na njem pa ni bilo nikogar. To se jima je zdelo sumljivo in sta primer prijavila reškemu SNZ. Kmalu zatem je posadka ladje Draga reške luške kapitanije v bližini čolna našla moško truplo. Ugotovili so, da gre za 68-letnega upokojenca Kazimirja Španića z Reke. Vzrok smrti bodo ugotovili z obdukcijo. (Š. B.)

Štirje hudo, trije laže ranjeni

MARIBOR, 19. julija – Na magistralni cesti v Starošini blizu Podlehnika so bili v trčenju dveh osebnih in tovornega vozila hudo ranjeni štirje, trije pa lažje. Nesreča se je zgodila, ko je voznik tovornjaka Marijan Vranačić iz Samobora prehiteval drug tovorni avtomobil, ko mu je nasproti pripeljala 19-letna Jasminka Kostanjčar iz Zagreba. Čeprav je na vso moč zavirala, je s prednjim delom svojega renaulta 9 trčila v zadnji del tovornjaka. Odbilo jo je nazaj na desno bankino in na nasprotni vozni pas. Takrat je iz smeri Podlehnika pripeljal Stjepan Durlin Tišina iz Slovenske Požege, začasno zaposlen v Švici, in trčil v desno bočno stran renaulta 9. Hudo ranjeni so bili Jasminka Kostanjčar in sopotnika v njenem avtomobilu Mijo (48 let) in Vera (45 let) Kostanjčar, prav tako iz Zagreba, ter sopotnica iz Durlin Tišinovega avtomobila Antonija Durlin Tišina, stara 43 let. Laže so bili ranjeni voznik toyote Stjepan Durlin Tišina, sopotnik v njegovem avtomobilu Ivan D. T., star 7 let, in sopotnica v avtomobilu Kostanjčarjeve Sanjica K., 17 let, iz Zagreba. (Z. Š.)

Cesti zaprti zaradi maratona

LJUBLJANA, 19. julija – Zaradi 9. maratona Franja bo to soboto zaprta cesta Kalce–Idrija in Trebija–Cerkno na odseku Godović–Idrija ter Podlanišče–Trebija.

Obvestilo čebelarjem

Donosi medu na opazovalnih postajah gozdnega medenja: **Pohorje – Legen**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Gornji Grad**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Logatec – Laze**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Snežnik – Leskova dolina**, 18. 7., –0,20 kg; **Javornik – Debeli Kamen** 17. 7., +0,20 kg, podrast; **Dolenjske Toplice** 18. 7., –0,40 kg; **Gorski Kotar – Lokve** 17. 7., +0,40 kg, podrast, travnik; **Gorski Kotar – Lokve** 18. 7., –0,20 kg; **Gorski Kotar – Gerovo-Mladje** 18. 7., tehtnica izravnana.

Medex, pospeševalna služba čebelarstva

Obsojenci zahtevajo pomilostitev

STARA GRADIŠKA, 19. julija (Tanjug) – Kakih 15 odstotkov obsojencev, ki prestajajo kazen v kazensko-poboljševalnem domu v Stari Gradiški, noče izpolnjevati delovnih obveznosti. Zaprti v enega izmed oddelkov zahtevajo, da se prideta z njimi pogovarjat podpredsednik hrvaškega sabora Vladimir Šeks in minister za pravosodje in upravo dr. Branko Babac.

Zaporniki zahtevajo predvsem pomilostitev, ki so jo nekateri obljubljali med volilno kampanjo. Tedaj se je govorilo, da bodo skrajšali večje število izrečenih kazni.

Medtem so iz hrvaških zaporov izpustili 37 političnih zapornikov. Tudi 270 obsojenih, med katerimi jih je nekaj iz Stare Gradiške, je imelo srečo, da jim je komisija za pogojno izpustitev skrajšala zaporno kazen. Vse to je povzročilo nezadovoljstvo med obsojenci najprej v Lepoglavi, zdaj pa še v Stari Gradiški. Kako se bo končal pogovor s predstavniki hrvaškega sabora in vlade, ki bodo verjetno popoldne prišli v Staro Gradiško, je težko napovedati. Na Hrvaškem pripravljajo zakon o pomilostitvi, v katerem je predlagano, naj bi vsem zapornikom za petino skrajšali neprestani del kazni.

SAMSUNG
VSAK ŽEP POZNA SVOJO ZABAVO!
SAMSUNG
TV aparati – 6.490,00 din
videorekorderji – 6.990,00 din
glasbeni stolpi – 5.300,00 din
Prodajamo v 2. nadstropju!
maximarket ljubljana
dobimo se v maxiju

Naše v polfinalu
Prva zmaga nad SZ

Ob koncu tekmovanja v četrtfinalu SP neporaženi le ZDA in Jugoslavija – V polfinalu s Kubo

KUALA LUMPUR – Jugoslovanska ženska košarkarska reprezentanca je zmagoslavno končala tekmovanje v svoji četrtfinalni skupini svetovnega prvenstva. V zadnji tekmi je premagala še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38) in se tako brez poraza uvrstila v polfinale, kjer se bo v soboto pomerila s Kubo, v drugem polfinalu pa bosta igrali ZDA in ČSFR.

Jugoslavija : SZ 64:63 (36:38)

Dvorana Negara, gledalcev 1000, sodnika Richardson (Angl) in Miligen (N. Zel).

JUGOSLAVIJA: Lakić 8, Bajkuša 3, Nakić 9, Golić 7, Mujanović 27, Arbutina 8, Milošević 2.

SOVJETSKA ZVEZA: Evkova 2, Kuznjecova 17, Hudasova 15, Sumnjikova 10, Zasulskaja 6, Savickaja 13.

Zaključek te tekme je bil izjemno razburljiv, kajti prav težko je opisati, kaj vse se je dogajalo v zadnjih 59 sekundah. Naše so vodile s 64:63, s klopi pa so dobile navodilo, da morajo igrati na dolg napad, tudi če se jim ponudi priložnost za protinapad. Kljub vsej previdnosti pa so izgubile žogo in Kuznjecova je izvajala prosta meta – eden za enega. Vendar pa je dotlej najboljši igralki reprezentance Sovjetske zveze zadrhtela roka in gnečo po skoku na odbito žogo sta sodnika razrešila z mrtvo žogo. Ta je po sodniškem metu 25 sekund pred koncem končala v rokah Andjelije Arbutine, a so jo naše šest sekund kasneje znova izgubile. Nov napad tekmic se je vnovič končal s prostima metoma eden za enega in tudi tokrat Sumnjikova ni bila natančna. Sedem sekund pred koncem je žogo pograbila Mara Lakić, ki je nato do sirene ni več izpustila iz rok. Sicer pa so to tekmo naše začele izvrstno z vodstvom 13:0, nato pa so nepričakovano popustile in dovolile tekmicam, da so sredi prvega polčasa vodile že z 12 točkami (30:18). Na srečo so se naše še pravi čas zbrale in izenačile na 30:30. Nato so skoraj ves drugi polčas vodile z nekaj točkami prednosti, le pet minut pred koncem je vodila SZ z 61:60.

Zasluženemu slavju naših košarkaric so se seveda pridružile tudi Čehoslovakinje, saj bi jih Sovjetska zveza z zmago z dovolj veliko razliko še izločila iz polfinala.

»Sovjetska zveza je bila naš najmočenjši tekmec na tem prvenstvu,« je dejal po tej veliki zmagi naš zvezni trener **Mihajlo Vuković**. »Vedeli smo, da se zanašajo predvsem na kakovost posameznih igralk in pa da so telesno slabše pripravljene od nas. Vse te njihove slabosti nam je uspelo popolnoma izkoristiti. Res, napak na obeh straneh ni manjkalo, toda mislim, da smo kljub temu zasluženo zmagali.

Vesel sem, da se je na tej tekmi končno razigrala Arbutina, pohvaliti moram Lakićevo, Mujanovićeva pa je še enkrat dokazala, da je velika borka. Tudi sicer so vse igralke izpolnile zadane naloge.«

»Zasluženo smo zmagale, moram pa priznati, da je bilo peklensko težko sedeti na klopi v zadnji minuti,« je dodala Sarajevčanka **Vesna Bajkuša**. »Vse igralke smo bile povsem iz sebe, kajti tako razburljive tekme zagotovo še nobena od nas ni videla.«

Drugi rezultati – skupina za razvrstitev od 9. do 16. mesta: J. Koreja : Italija 81:70 (38:29), Japonska : Zaire 80:53 (41:30), Brazilija : Kitajska 100:97 (52:44), Senegal : Malezija 73:41 (36:19); četrtfinale: Kuba : Kanada 75:69 (33:36), ČSFR : Avstralija 83:54 (42:33), ZDA : Bolgarija 93:72 (52:38). Končni vrstni red četrtfinala – 1. skupina: 1. ZDA 6, 2. Kuba 5, 3. Bolgarija 4, 4. Kanada 3; 2. skupina: **1. Jugoslavija** 6, 2. ČSFR 5, 3. SZ 4, 4. Avstralija 3.

Turnir v Podbrezjah

KRANJ – TVD Partizan Podbrezje organizira od 27. do 29. t. m. v počastitev praznika občine Kranj (1. avgust) prvi Dunlop turnir na novih teniških igriščih v Podbrezjah. Prijave po telefonu (064) 25-886 vsak dan od 15. od 20. ure. Prijavnina je 200 din. Začetek bo 27. t. m. ob 15. uri; vsi tekmovalci bodo prejeli priložnostno spominsko darilo, prvi štirje pa nagrade v vrednosti 10.000 din.

Ivaniševićeva serija se nadaljuje

Naš najboljši teniški igralec se je uvrstil v četrtfinale Stuttgarta

STUTTGART – Mladi jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević ima vse možnosti, da z uvrstitvijo v zaključni del turnirja za Pokal Mercedesa, še izboljša svoj položaj na svetovni lestvici (zdaj 23.). V osmini finala je premagal 27-letnega Avstralca Masurja s 6:2, 6:7, 6:4, v četrtfinalu pa bo njegov nasprotnik nemški igralec za Davisov pokal Jelen. Ta je v osmini finala po hudem boju izločil Argentinca Davina s 4:6, 7:6, 6:3. Še druga izida spodnjega dela turnirske tabele – Filippini (Uru) : Carbonell (Špa) 6:2, 6:4, E. Sanchez (Špa) : Fromberg (Avs) 6:3, 2:6, 6:2.

V prvih tekmah v zgornjem delu tabele je Leconte (Fr) premagal Česnokova (SZ) : 7:5, 6:3, Čerkasov iz SZ pa Novačka (ČSFR) s 7:5, 3:6, 6:4. Drugi Jugoslovan Prpić je izgubil z Argentincem Perezom Roldanom z 2:6 in 3:6, prvi nosilec Gomec (Ekv) pa pravtako presenetljivo z Avstrijcem Skoffom s 5:7, 6:0 in 4:6.

Agassi v tretjem kolu

WASHINGTON – Tudi prvi nosilec na mednarodnem teniškem turnirju v ZDA Agassi se je uvrstil v 3. kolo. Premagal je rojaka Pearceja s 7:6, 6:3. Nemec Stich je dobil proti Volkovu (SZ) s 6:4, 7:5, Švicar Hlasek pa je ugnal Pereiro iz Venezuele s 7:6, 6:3.

In vendar SP v Novi Zelandiji! Odločitev po telefonski seji

Ker so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, bodo sloma in veleslaloma moških od 6.–9. avgusta, prej pa bo trening

LJUBLJANA, 19. julija – Svetovni pokal v alpskem smučanju se bo vendarle začel v Novi Zelandiji. Dve tekmi v slalomu in dve v veleslalomu bosta na sporedu od 6. do 9. avgusta, še pred začetkom svetovnega pokala v novi sezoni so novozelandski prireditelji za vse reprezentance zagotovili treninge, kar je bil pogoj, da so vodje reprezentanc sploh pristali na prestavitev tekem na poznejši termin.

Odločitev, da tekme za svetovni pokal v Novi Zelandiji vendarle bodo, je bila sprejeta na nenavaden način – po telefonski seji vodij ekip, ki so odpotovali v Novo Zelandijo kot izvidnica že pred tednom dni in glavnimi trenerji reprezentanc, ki so ostali v Evropi. Vodje ekip iz izvidnice, med katerimi je tudi trener avstrijskih specialistov za tehnične discipline Filip Gartner, trenerji italijanske, francoske in ameriške reprezentance ter odgovorni za moški del svetovnega pokala, Švicar Hans Schweingruber, so se za danes ob 11. uri dogovorili, naj bodo vsi trenerji, ki so ostali doma, pri telefonih, tako da se je ob tej uri lahko začela telefonska seja na relaciji Nova Zelandija–Evropa. Trenerji, zbrani v ozvočeni sobi, tako da so jih v Evropi slišali vsi hkrati, so iz Nove Zelandije zagotovili, da so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, tako da omogočajo vadbo in tekme. Sledilo je še glasovanje, kakšrno je v navadi na tehničnih sejah vodij ekip, proti tekmam je bil le trener reprezentance ZRN Klaus Mayer, drugi pa so glasovali za.

Telefonski seji je seveda prisostvoval tudi glavni trener naše moške reprezentance Matjaž Kranjc, ki se je s svojim glasom pridružil večini, sedaj pa ga čaka naloga, kako na hitro zbrati ekipo, ki jo je po odpovedi že bil razpustil. »Sedaj moramo čim prej odpotovati v Novo Zelandijo, najkasneje v nedejo ali ponedeljek. Nekateri reprezentanti pa so na morju – Robič in Benedik v Jelsi na Hvaru, trener Kalan v Istri. Mislim pa, da ne bo večjih težav in jih bomo lahko pravočasno obvestili o spremembi,« je povedal Matjaž Kranjc.

Za prve tekme svetovnega pokala v novi sezoni so bili določeni: Grega Benedik, Sašo Robič, Gregor Grilc in Mitja Kunc, z ekipo pa bo potoval tudi slalomski trener reprezentance Jaro Kalan. J. D.

V Skopju večje možnosti

Pred začetkom balkanskega prvenstva v plavanju kaže, da imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z večjim optimizmom

LJUBLJANA – Ekipni nastop na balkanskem prvenstvu za naše plavalce nikoli ni bil mikavna preizkušnja. Medtem ko smo v mladinski konkurenci nekajkrat v zadnjem desetletju osvojili 1. mesto na Balkanu, to članski ekipi ni uspelo nikoli. Izjemno močna bolgarska moška ekipa, Romuni s svojimi plavalkami v svetovnem vrhu, v zadnjih letih pa celo zelo dobra grška ekipa so bili vedno pretrd oreh, da bi osvojili prvenstvo Balkana. Najvišje smo se povzpeli leta 1981 v Vratzi, kjer smo osvojili 2. mesto, v glavnem pa smo se zadovoljevali s 3. mestom, nekajkrat (1984, 1985 in 1986) pa smo končali celo na četrtem.

Letos imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z mnogo večjim optimizmom kot vsa leta poprej. Pa tudi sicer imajo naši tekmeci probleme z nekaterimi svojimi najboljšimi tekmovalci, ki zdaleč ne dosegajo več takih rezultatov kot pred leti. To velja za Bolgare (Golomejev, Mihalev, Bogomilova), Romune (Pura, Lung, Patrascoiu) in tudi za Grke (Papanikolau, Milidakis).

Šprinterjema Cabafiju in Kaporju (oba pod 52,0 na DP) bi bil lahko tekmec samo bolgarski veteran Golomejev, ki pa zdaj zdaleč ne dosega več rezultatov iz svojih najboljših časov. Kravl na srednjih in dolgih progah je nedvomno naša najmočnejša disciplina. Bučar na 400 m in Igor Majcen na 1500 m sta ne samo kandidata za zlato, temveč lahko celo izboljšata najstarejša balkanska rekorda Darjana in Boruta Petriča. Oba sta potrdila, da sta v odlični formi.

Poleg kravla je naša udarna disciplina tudi delfin, kjer lahko od Miloševića in Bariča pričakujemo celo dvojno zmago na 100 m in prav tako nov balkanski rekord, Milošević je na državnem prvenstvu s 54,78 dosegel enega izmed najboljših časov na svetu in potrdil, da ni bil naključno pred dvema letoma evropski mladinski prvak. Žal bomo v tej disciplini handicapirani s povratkom Matjaža Koželja v Ameriko (nastopil bo na prvenstvu ZDA), saj smo tako izgubili še eno zanesljivo zlato kolajno.

V drugih moških disciplinah sicer nimamo možnosti za tako visoke uvrstitve, vendar imamo kljub temu bolj izenačeno in kvalitetno boljšo ekipo kot pred leti. Vukadin, Viđak, Vračun, Nace Majcen in drugi lahko prav tako posežejo v boj za visoke uvrstitve.

V ženskih disciplinah je seveda romunska vrsta prepričljivo boljši tekmec. Naši šprinterki Kučukalićeva in Cerkvenikova sta sicer v rekordni formi, toda vrsta Romunk, ki sodijo v svetovni vrh (Coparíu, Costache, Dobrescu, Pura, Coada) bodo za naše tekmovalke lahko samo priložnost, da bodo v hudi mednarodni konkurenci še izboljšale svoje rezultate.

Pa vendar imamo tudi med ženskami letos boljše možnosti kot vse doslej. Predvsem je tu Anamarija Petričević, zlasti v mešanem plavnaju. Toda tudi ona ne bo imela lahkega dela. Če bo tu še plavalka s tretjim najboljšim časom na svetu vseh časov Noemi Lung, bo prav gotovo težak boj za zlato kolajno.

Tudi obe naši plavalki hrbtnega sloga Alaufova in Godina nista brez možnosti za medalje. Alaufova je v Beogradu dokazala, da je v življenjski formi in morda bo Skopje priložnost, da se oddolži svoji dolgoletni tekmici, sicer plavlaki svetovnega slovesa Anci Patrascoiu. In ne navsezadnje se botudi Nataša Meškovska, ki bo tokrat nastopala pred domačim občinstvom, lahko na 200 m delfin potegovala za kolajno.

Balkansko prvenstvo v Skopju bo tokrat priložnost za uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa tudi kot ekipe. Prav gotovo pa bodo posamezniki s svojimi izvrstnimi rezultati samo potrdili uspeh, ki so ga že pokazali lani na EP v Bonnu. Hkrati pa bo to tudi ena zadnjih priložnosti v letošnji poletni sezoni pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Perthu.

MITJA PREŠERN

Rekordi balkanskih prvenstev

moški			
50 m kravl	22,70	Musat (R)	88
100 m kravl	51,26	Golomejev (B)	86
200 m kravl	1:51,96	Golomejev (B)	86
400 m kravl	3:56,86	D. Petrič (J)	83
1500 m kravl	15:42,00	B. Petrič (J)	81
100 m prsno	1:05,30	Fokianos (G)	88
200 m prsno	2:22,26	Milidakis (G)	86
100 m delfin	56,04	Visan (R)	88
200 m delfin	2:03,33	Griazakis (G)	88
100 m hrbtno	58,04	Mihalev (B)	86
200 m hrbtno	2:04,78	Papanikolau (G)	88
200 m mešano	2:05,69	Papanikolau (G)	88
400 m mešano	4:27,15	Papanikolau (G)	86
4×100 m kravl	3:28,30	Bolgarija	86
4×200 m kravl	7:39,40	Bolgarija	83
4×100 m mešano	3:51,28	Grčija	86
ženske			
50 m kravl	25,50	Costache (R)	88
100 m kravl	56,53	Costache (R)	86
200 m kravl	2:00,70	Dobrescu (R)	88
400 m kravl	4:12,55	Pura (R)	88
800 m kravl	8:41,27	Strumenljeva (B)	85
100 m prsno	1:08,91	Bogomilova (B)	86
200 m prsno	2:28,72	Bogomilova (B)	86
100 m delfin	1:02,06	Gospodinova (B)	86
200 m delfin	2:12,14	Pura (R)	88
100 m hrbtno	1:02,84	Bunaciu (R)	83
200 m hrbtno	2:13,17	Patrascoiu (R)	85
200 m mešano	2:16,19	Lung (R)	86
400 m mešano	4:43,46	Lung (R)	86
4×100 m kravl	3:49,25	Romunija	88
4×200 m kravl	8:18,10	Romunija	86
4×100 m mešano	4:13,58	Bolgarija	86

Mladi kolesarji danes vendarle na SP

LJUBLJANA – Mladinska kolesarska reprezentanca Jugoslavije je po nemajhnih težavah z denarjem danes vendarle odpotovala na mladinsko SP v Angliji. Na nedeljski cestni dirki posameznikov bodo nastopili Igor Kranjec, Borut Fink, Boris Štangelj (vsi Krka), Franci Pilar (Sava), Bojan Bojić in Marko Belić (oba Čukarički, Bg), na najpomembnejši preizkušnji sezone v Thesidu v angleški pokrajini Cleveland na meji s Škotsko pa bodo fante spremljali dr. Radoje Milić, trener Janez Jagodič in maser Branko Bojanc.

»Klubom, ki so se zelo potrudili, da so zbrali denar za nastop, KZJ je lahko prispevala le skromen delež, gre vse priznanje. Bilo bi škoda, če bi izgubili stik z mladinsko svetovno konkurenco. Največ računam na Igorja Kranjca in Bogdana Finka, ki sta tudi najbolj izkušena,« je možnosti naših fantov ocenil zvezni selektor Andrej Boltežar. »Dogovorili smo se za taktiko, za pozorno vožnjo, da bi ves čas imeli pregled nad dogajanjem, pa tudi za pravilno razporeditev moči, da v za mladince kritični fazi med 80. in 90. km ne bi zašli v krizo. Fantom, ki so dobri športniki, želim seveda tudi športne sreče, ki bo zelo dobrodošla na ozkih cestah in v gneči več kot 200 kolesarjev.«

»Proga v Angliji je podobna naši od N. mesta do Rateža in nazaj, na kateri so reprezentantje minulo nedeljo na VN Krke dosegli povprečno hitrost nad 42 km/h, kar kaže, da so dobro pripravljeni. Upam, da se bo vse dobro izteklo. Proga je po oceni dr. Milića, ki si jo je pred tedni temeljito ogledal, tehnično zahtevna, z ostrimi zavoji, ponekod izpostavljena vetru. Bilo je težko zbrati denar za nastop, nadejam se, da se bo obrestoval, saj so se fantje zagnano pripravljali nanj,« je povedal tehnični vodja novomeške Krke Jože Majes.

O. G.

Danes je v Seattlu začetek drugih Iger dobre volje

Na veliki športni prireditvi v mestu na severozahodu ZDA okoli 2500 športnikov iz več kot 50 držav, ki se bodo merili v 20 panogah

LJUBLJANA – Pred približno šestimi leti se je v ZDA porodila misel, da bi v letih med olimpijskimi igrami pripravili podobno prireditev na najvišji ravni in v nekoliko manjšem obsegu. Igre, ki so jih kmalu pričeli imenovati Igre dobre volje, so našle močnega podpornika v velikem TV sistemu Turner v ZDA in za začetek so za leto 1986 ponudili Moskvi prvo tako prireditev, še posebej kot dokaz, da šport zbližuje narode in tudi dve največji sili sveta – ZDA in SZ. V Moskvi so zamisel sprejeli in tudi organizacijo prvih iger dobre volje za leto 1986.

Ideja iger je k obsežnemu programu športnih panog le malo manjšem kot na olimpijskih igrah) privabiti po 8 najboljših v vsaki zvrsti in s tem nekako prirediti tekmovanje, da bi bilo skoraj enako olimpijskemu finalu. V Moskvi je nastopilo več kot 3000 športnikov iz 79 držav v 18 športnih panogah in 182 posameznih disciplinah. Igre so startale s šestimi svetovnimi rekordi (Bubka – SZ-skok ob palici, Joyner-Kersee – ZDA-sedmeroboj, Saljnikov – SZ-plavanje na 800 m kravl, Hübner – NDR – kolesarski šprint 200 m, Salumiäe – SZ-ženski kolesarski šprint in ekipa SZ v kolesarski zasledovalni vožnji na 5 km), osmimi celinskimi rekordi ter 91 najboljšimi državnimi znamkami. Nasploh je bila prva izvedba iger zelo visoko ocenjena, morda je bila le odzivnost medijev po svetu nekoliko manjša od pričakovane, ker prireditev pač še ni pognala korenin.

Drugi prireditelj iger dobre volje 1990 so ZDA s Seattlom kot osrednjim krajem, tekmovanja pa bodo še v Tacomi, Enumclawu, Redmondu, Spokanu in Kennewicku. Na spored so uvrstili naslednje športne panoge: baseball, košarka, boks, kolesarstvo, skoki v vodo, umetnostno drsanje, gimnastika (športna in športna ritmična), hokej na ledu, judo, moderni peteroboj, veslanje, plavanje, rokomet, atletika, odbojka, vaterpolo, dviganje uteži, rokoborba in jadranje. Ustrezne športne zveze v ZDA so bile tiste, ki so povabile najprej po osem najboljših v vsaki panogi, po nekaterih odpovedih pa so seznam dopolnjevali z naslednjimi. Že tradicija pa je, da bodo nastopili skoraj vsi najboljši iz ZDA in SZ, saj so mednarodne športne zveze prilagodile svoje koledarje tako, da v času iger dobre volje ni drugih velikih tekmovanj. Pričakujejo, da se bo iger tokrat udeležilo več kot 2500 športnikov in športnic iz več kot 50 držav.

Podobno kot pri olimpijskih igrah bodo tudi ob igrah dobre volje v Seattlu pripravili obsežen kulturni in zabavni spored, biseri tega pa bodo balet Bolšoj teatra iz Moskve, gledališče Kabuki iz Tokija in pa nekakšen cirkuški vrh z najboljšimi s te in one strani Atlantika.

Najbrž lahko predvidimo, da bodo letošnje igre dobre volje v Seattlu v znamenju olimpijskega gesla ‚citius – altius – fortius' (hitreje – više – močneje), ker pač že po zasnovi ne morejo biti v slogu druge olimpijske – ‚pomembno je sodelovati in ne zmagati'.

MARKO ROŽMAN

● Jugoslavijo bodo na 2. Igrah dobre volje zastopali košarkarji, rokometaši in vaterpolisti, boksarji Mujo Barović, Vukašin Dobrašinović in Željko Mavrović, judoista Dragomir Bečanović in Gordana Tošinović. Torej majhna, toda izbrana četa. Tekmovanja v Seattlu se bodo začela jutri, 21. t. m., končala pa se bodo 5. avgusta, slovesno pa jih bodo odprli danes, v petek, 20. t. m.

Romeo Živko odličen (13:36,10) v Bologni

BOLOGNA – Trinajsti miting sezone za Veliko nagrado je prinesel najboljše rezultate v tekih na srednje proge za moške, saj sta bila zmagovalna časa Alžirca Marcelija na 1500 m ter Italijana Antiba na 5000 m letos najboljša na svetu. V teku na 5000 m sta priložnost izkoristila tudi naša Romeo Živko in Raičević, ki sta se spustila pod 14 minut, Živko pa se je kot peti s 13:36,10 celo povsem približal slovenskemu rekordu Petra Sveta (13:32,8). Raičević je tekel 13:49,60. Izkazal se je tudi Rok Kopitar kot 6. na 400 m ovire (50,58), Apostolovski pa si je spet poškodoval stopalo in se je moral v skoku v višino z 215 cm zadovoljiti z 9. mestom.

● Nenavaden doživljaj je imela slovenska rekorderka v teku na 100 m z ovirami Brigita Bukovec. Ker se je od 12 sprejetih tekmovalk v tej disciplini prijavila na štart le deveterica, so najslabšo po dosedanjem času izločili, ker pač niso hoteli prirediti dveh tekov. Bukovčeva je tako dobila štartnino, nastopiti pa ni mogla.

Rezultati: moški – 100 m: Adeniken (Nig) 10,32, Smith 10,32, Mitchell (oba ZDA) 10,38; 800 m: Fall (Sen) 1:45,05, Kwizerea (Bur) 1:45,16, Abdenouz (Alž) 1:45,18; 1500 m: Morceli (Alž) 3:32,60, Herve (Fr) 3:33,54, Guldberg (Dan) 3:55,56; 5000 m; Antibo (It) 13:05,59, Laventure (Fr) 13:23,92, Mei (It) 13:25,59; 400 m ovire: Harris 48,40, Page (oba ZDA) 48,93, Amike (Nig) 49,09; 3000 m zapreke: Panetta (It) 8:16,17, Brarmi (Alž) 8:22,36, Haccouche (Tun) 8:22,60; višina: Kemp (ZDA) 225, Toso (It) 225, Morris (ZDA) 220; troskok: Jaros (ZRN) 17,08, Rutherford (Bah) 17,07, Cado (ZDA) 16,90; krogla: Kreiger (Pol) 19,76, Weil (Čile) 19,04, Pelzer (NDR) 18,68; kopje: Seleznjev (SZ) 78,04, Weis (ZRN) 77,36, Flax (ZDA) 75,84; ženske – 200 m: Jackson (Jam) 22,62, Davis (Bah) 22,99, Gladisch–Möller (NDR) 23,10; 400 m: Davis (Bah) 51,10, Figuereido (Bra) 51,31, Laetherwood (ZDA) 51,40; 1500 m: Bolumerka (Alž), 4:08,14, Cahill (VB) 4:09,04, Vieratelles (Bra) 4:12,05; 5000 m: Dandalo (It) 15:11,64, Hunter (VB) 15:20,81, Sergent (Fr) 15:25,62; 100 m ovire: Oschkenat (NDR) 13,01, Zagorčeva (Bol) 13,03, McKenzie (ZDA) 13,17; daljava: May (VB) 688, Lewis 643, Innis (obe ZDA) 637; kopje: Howland (Avst) 64,12, Tilea (Rom) 60,54, Hartai (Madž) 60,36; disk: Wyludda (NDR) 68,72, Galler (ZRN) 61,50, Korokevič (SZ) 61,02.

V skupnem seštevku svetovnega pokala se je med moškimi vodilnemu Mateiju ()45 točk) priključil še Adeniken, med ženskami pa ima zdaj – ob Melinte in Plumer – 45 točk tudi Wylluda. L. Č.

Zlata Nadi Vuksanović

ASSEN – Nekdanja svetovna in olimpijska rekorderka z največjih športnih tekmovanj invalidov Nada Vuksanović iz Gornjega Milanovca je na SP v atletiki za invalide osvojila prvo mesto v metu krogle z rezultatom 10,81 pred Norvežanko Ulman 9,63. Uspešen je bil tudi Željko Devetak, ki je v kategoriji T3 osvojil bronasto kolajno v isti disciplini, uspešna pa je bila tudi naša odbojkarska ekipa, ki je premagala reprezentanco Anglije s 3:0.

Teniške otroške kolonije v Domžalah

DOMŽALE – Uradni teniški center Teniške zveze Slovenije Tenten razpisuje posebne otroške teniške kolonije. Gre za tečaje s strokovno pripravo in testi za otroke do enajstih let, ki imajo resen namen spoznati skrivnosti tenisa in se mu zapisati kot pravi igralci. Pod vodstvom izšolanih trenerjev in bivših igralcev, bo kolonija v republiškem teniškem centru v Domžalah. Prva kolonija (traja 14 dni, vsak dan od 8.–13. ure) se bo začela v ponedeljek, 23. t. m., cena pa je 900 din. Informacije na tel. 345-537 (od 14.–20. ure) in 711-049.

Dražen Boban ne želi več živeti v senci brata Zvonimira

24-letni zagrebški nogometaš je zamenjal že nekaj klubov, računa pa, da se bo uveljavil pri Olimpiji

LJUBLJANA – »Da, pišem se Boban (Dražen), vendar bi se preteklo sezono raje pisal drugače, kajti ravno zaradi priimka sem prvenstvo v glavnem presedel na klopi za rezerve. Pri Dinamu je to pač dovolj, v Zagrebu gledajo tudi ime, kdo in kaj si ... Res je, da je brat Zvonimir vsekakor boljši in širši igralec, vendar naj bi kljub temu veljalo le delo in igra na igrišču, ne pa še deset drugih stvari,« začenja Dražen Boban, 24-letni nogometaš, ki je v svoji nogometni karieri nastopal že za Hajduka, Sturm (Gradec), najprej in nazadnje v prvi ligi pa za Dinamo iz Zagreba, ki mu ni ostal v najlepšem spominu.

»Prav zato sem hotel zapustiti Zagreb, tam se je vse še bolj »zakuhalo« po incidentu v zadnjem kolu prvenstva in menim, da sem s prihodom k Olimpiji le pridobil. Prepričan sem, da je to (nogometno) okolje, v katerem se lahko dokončno preizkusim in dokažem, da ne živim le v senci svojega brata Zvonimirja. Zadovoljen sem s pripravami celotnega moštva, z mojimi nastopi pa takole: od tekme do tekme sem igral bolje, vendar zmorem še več, in to tudi hočem. Konkurenca v ekipi je zelo ostra, zato lahko že z enim slabšim nastopom zapraviš mesto med najboljšimi. In še tole, prav kvalitetno delo s prvim moštvom Olimpije mora priti v letošnji sezoni še bolj do veljave kot lani, upam celo na uvrstitev v pokal UEFA,« je optimistično razpoložen pred odhodom v Ürdingen povedal Dražen.

Tako zanj kot tudi za trenerja je največja dilema, ali na mesto branilca ali na sredino igrišča, Boban pa je v prijateljskih nastopih in tekmah za pokal Intertoto pokazal, največ na zadnji tekmi v Murski Soboti proti FC Berlin, kjer je v (napol) konici napada s tehniko in pregledom poživil kombinatoriko igre Ljubljančanov. Dražen Boban se pravzaprav v nobenem klubu ni nekako ustalil, ni našel pravega mesta, zato je prav menjava klubov in igralnih okolij za vsakega igralca lahko problematična. »Želim si stalnosti, tako v igri kot tudi sicer, brez tega v prihodnje pač ne bo šlo. Zato pri Olimpiji želim igrati, kljub temu, da sem prišel v paketu s še štirimi nogometaši, novinci, vsekakor solidnimi okrepitvami. Bolje je izpasti iz dobre, močne konkurence kot pa igrati in se vrteti med povprečneži. Upam pa tudi, da tako oba trenerja kot tudi nogometna javnost v Ljubljani in Sloveniji zna ceniti profesionalen odnos in delo, vprašanje je le, ali v štartni enajsterici ali kot joker,« pravi Dražen, prijeten in razgledan sogovornik, ki je po enoletnem mrtvilu pri Dinamu zdaj za Bežigradom še kako željan dokazovanja.

NOVA PRILOŽNOST – Dražen Boban (Foto: Aleš Černivec).

JURE ZORČIČ

STRELJANJE

Devet kolajn naših na BP

ISTANBUL – Jugoslovanski strelci so v prvih dveh dneh balkanskega prvenstva z zračnim orožjem in streljanju na glinaste golobe osvojili dve zlati, dve srebrni in pet bronastih kolajn. Najuspešnejše so bile mladinke z zračno puško: ekipa Jugoslavije je bila prva s 1156 krogi, kar je nov balkanski rekord (dva kroga boljši od starega), posamično pa je zmagala Novosadčanka Aleksandra Ivošev s 387 krogi, kar je tudi nova balkanska rekordna znamka. Srebro je osvojila Rada Šoškić, druga pa je bila tudi ekipa mladincev z zračno puško.

Slabše so se odrezali naši v disciplini glinastih golobov; zlasti v trapu, ker je Željko Vajdić zamudil na linijo in ni streljal za ekipo. Za tem je sicer dobro streljal v tekmovanju posameznikov in po prvem delu tudi vodi, kar pa je slaba uteha za zamujeno priložnost zaradi malomarnosti, saj se je našim sicer obetala moštvena zmaga.

REZULTATI: **zračna puška-mladinke: 1. Jugoslavija 1156**, 2. Bolgarija 1150, 3. Romunija 1121; **posamezno: 1. Ivošev 387, 2. Šoškić (obe Jug) 386**, 3. Vasiljeva (B) 386; **8. Mirosavljev (Jug) 383; mladinci:** 1. Bolgarija 1730, **2. Jugoslavija 1713**, 3. Turčija 1678; **posamezno:** 1. Angelov (B) 585, 2. Medilev (oba B) 575, **3. Čuljak 572, 4. Mitev 571, 6. Halilović (vsi Jug) 570; članice:** 1. Bolgarija 1152, 2. Romunija 1145, **3. Jugoslavija 1145; posamezno:** 1. Belkova 487,3 (388), 2. Lukanova (obe B) 485,1 (386), **3. Malenica 483,5 (383), 6. Jarak 482 (382), 9. Pejić (vse Jug) 380; člani:** 1. Romunija 1733, 2. Grčija 1732, **3. Jugoslavija 1723;** posamezno: 1. Stan (R) 684,8 (583), 2. Ionidis (G) 684,7 (583), 3. Marinov (B) 681,3 (580), 5. Pletikosić 679,3 (578), 6. D. Vignjević 676,9 (579), 14. Favlija (vsi Jug) 566. **Trap: mladinci – posamezno:** 1. Radev (B) 129 + 22, 2. Tercan (T) 129+22, 3. Angelijev (B) 127, ... **5. Lipold (Jug) 115; člani-ekipno:** 1. Bolgarija 412, 2. Turčija 409, 3. Grčija 409, **4. Jugoslavija 397; skeet: člani – ekipno:** 1. Turčija 420, 2. Romunija 419, 3. Bolgarija 417, **4. Jugoslavija 404.** B. V.

VATERPOLO

Koper zlahka do točk

KOPER – Vaterpolisti Kopra so v 5. kolu II. ZVL-zahod po pričakovanju osvojili novi par točk. V derbiju kola je Opatija pred več kot 500 gledalci, zvečina iz Opatije, na Reki z golom razlike premagala Burin in prevzela vodstvo. Koper je še nadalje šesti, približal pa se je vodilnim na dve, oz. eno točko.

Rezultati 5. kola: Burin : Opatija 10:12, Koper : Delfin 11:5, Brodograditelj : Biograd 5:5 in Crikvenica : Jedinstvo 8:5.

V 17. etapi Bugno

BORDEAUX – V 17. etapi 77. mednarodne kolesarske dirke po Franciji od Pauja do Bordeauxa (202 km) je zmagal Gianni Bugno, letošnji zmagovalec Gira d'Italija. Za njim so se zvrstili: 2. Breukink (Niz) +0:01, 3. Gusmeroli (It) +0:03, 4. Fiadanza (It), 5. Baffi (It), 6. Museeuw (Niz), 7. Abdužaparov (SZ), 8. Ludwig (NDR), 9. Vander Poel (Niz), 10. Schalkers (Niz) – vsi +0:19 itd. V generalni razvrstitvi ni prišlo do nebenih pomembnejših sprememb: vodi še naprej Claudio Chiappucci s 5 sekundami naskoka pred Lemodnom (ZDA) in že 3:31 pred tretjeuvrščenim Breukinkom.

Tomšič in Kogoj uspešna na kvalifikacijah

NOVA GORICA – V zahodnonemškem mestu Roth so bile kvalifikacije za nastop na slovitem havajskem triatlonu, to je najpomembnejši prireditvi v tej naporni športni disciplini. Nastopilo je 1350 triatloncev iz 31 držav, ki so morali preplavati 4 km, prekolesariti 180 km in ob koncu še preteči klasični maraton. Zelo uspešna sta bila tudi dva slovenska predstavnika, in sicer Ljubljančan Jani Tomšič, ki je zasedel 21. mesto, in Igor Kogoj (Most na Soči), ki je bil 59. Tako sta si oba zagotovila nastop na Havajih v začetku oktobra.

Rezultati: 1. Kiuru (Fin) 8:21,13, ... **21. Tomšič** 8:59,39, **Kogoj** (oba Jug) 9:26,50. E. Č.

ŠAH

Tretja partija prekinjena

MURSIA – Tretja partija dvoboja med Kasparovom in Psahisom je bila prekinjena v 40. potezi. Oba tekmeca imata na deski enako število figur: Kasparov dva lovca, Psahis pa dva konja. Igrala sta kraljevo indijko, trenutni izid pa je 1,5:0,5 za Kasparova.

S potnim listom marsikdo potuje samo do prve banke

Potne listine množično dvigujejo tudi upokojenci, a ne za potovanja – Zakaj z devizami ni mogoče varčevati in jih kupovati le z osebnimi izkaznicami?

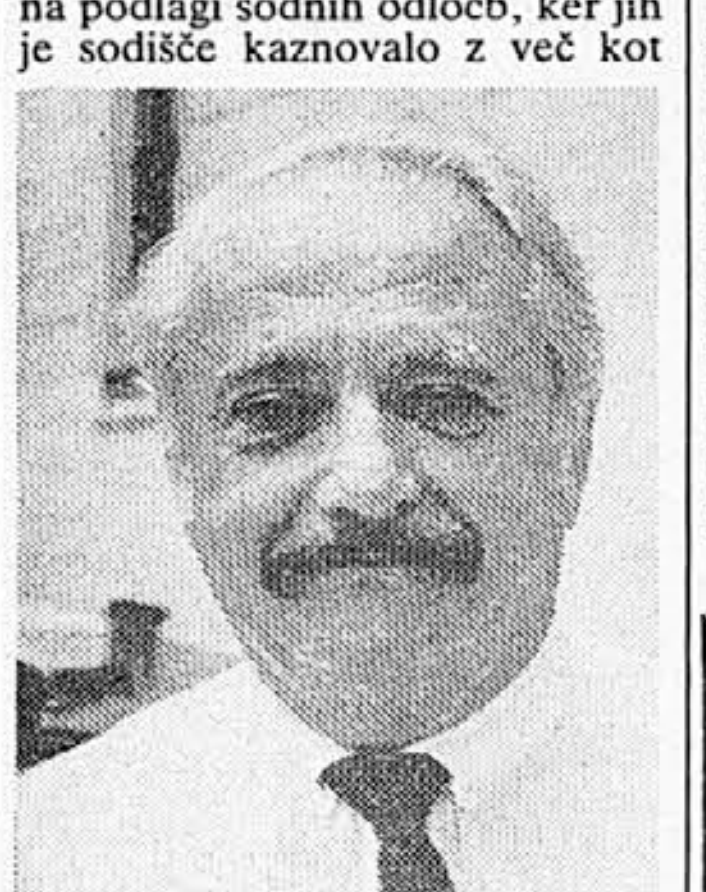
LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na dopust ste se odločili, da skočite v banko po devize in še po nakupih v tujino. Toda zadnji trenutek ste ugotovili, da je potni list neveljaven. Kaj storiti? Odgovor smo poiskali na oddelku za potne liste in tujce pri mestnem sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana.

Na račun nakupovalne mrzlice v tujini in zavoljo dviga ali nakupa deviz v bankah so na oddelku za potne liste in tujce v letošnjih šestih mesecih izdali za petino več potnih listin, glede na statistične podatke zadnjih deset let, kolikor je pač življenjska doba potnega lista.

Kot smo izvedeli v pogovoru s **Tonetom Klenovškom**, načelnikom omenjenega oddelka pri sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana, so največ prošenj za nove potne liste dali upokojenci, med njim precej takšnih, ki so prvič v življenju dobili potni list. Pa ne zaradi tega, da bi na stara leta potovali po tujini, temveč zgolj zato, da lahko z njim v banki uravnavajo lastne devizne prihranke ali pa kupijo devize. Tako pač zahtevajo bančni notranji predpisi. In tega se očitno zaposleni v banki tudi držijo in od slehernega kupca deviz ali varčevalca tuje valute pri dvigu zahtevajo še potni list. Sicer ni jasno, zakaj takšen postopek. Tone Klenovšek pravi, da je potni list dokument, ki ga potrebujemo pri potovanju na tuje, kjer hkrati služi tudi kot dokument za izkazovanje identitete. V domačem prometu pa bi morala zadostovati osebna izkaznica. Poleg tega so nekateri prosilci za podaljšanje potnih listin povedali, da delavec v banki na pultu le bežno pogleda v notranjost potnega lista; dogaja se, da je mogoče prihranjene devize dvigniti ali jih kupiti tudi z neveljavnim potnim listom. Kdo bo torej preprečil bančno nelogičnost, ki prej odvrača kot privablja kupce in varčevalce deviz?

Toda to je v pristojnosti odgovornih ljudi v banki in ne pri izdaji potnih listin. Človek bi pomislil, da gre za zasluzek oddelka za potne liste in tujce, vendar pa smo zvedeli, da stane novi potni list le nekaj več kot 92 dinarjev in je treba za njegovo podaljšanje odšteti le nekaj več kot sedem dinarjev. Torej je treba iskati krivce za takšne birokratske poteze, kje drugje.

Sogovornik pravi, da so do konca junija v njihovem oddelku izdali 28.481 novih in podaljšali 16.136 potnih listin. V tem času so občanom odvzeli le 33 potnih listov. Dvema na zahtevo sodišča zaradi uvedbe preiskave, 18 na podlagi sodnih odločb, ker jih je sodišče kaznovalo z več kot tremi meseci zapora. Pet ljudi je potne liste moralo začasno vrniti, ker so s svojo aktivnostjo med bivanjem na tujem povzročili škodo mednarodnim interesom SFRJ, medtem ko je osem občanov moralo vrniti potne liste zaradi hujših kršitev varnosti javnega reda in miru. V oddelku za potne liste in tujce so letos izdali tudi 1468 poslovnih viz za potovanja v Sovjetsko zvezo, v Nemško demokratično republiko, na Kitajsko in v Korejo. Hkrati so do polletja opravili še 2.161 poizvedb za tiste občane, ki so prosili za potne liste in v Ljubljani še ne živijo polnih pet let. Gre za to, da se ugotovi, če niso morda v občini prejšnjega bivanja že dobili potni list in bi lahko tako prišli do dveh, kar je po zakonu o potnih listinah prepovedano.

TONE KLENOVŠEK – Potni list je dokument za potovanje v tujino, osebna izkaznica pa za dokazovanje identitete doma. (Foto: Ž. H.)

Kljub temu da je naval za potne liste velik, gre vse brez večjih zapletov. Tone Klenovšek pravi, da je njihov oddelek letos obiskalo že 97.380 ljudi. Gre za stranke, ki se morajo vsaj dvakrat oglasiti, preden dobijo potni list. Največji naval je vsekakor med 10. in 12. uro, ko oddelek za potne liste in tujce oblega večina občanov, čeprav je delovni dan od 7.30 do 18.30 ure zvečer. Očitno je tako, da bi radi vsi med službo in čim hitreje opravili tovrstna opravila.

Čakalna doba za nov potni list je teden dni, a je lahko tudi precej krajša, pravi sogovornik. Če je vse v redu in če gre za nujna potovanja, za smrtne primere in ob boleznih, potem lahko potni list izdelajo tudi v enem dopoldnevu, odvisno pač od narave in razlogov potovanja. Če se bo nadaljevalo takšno povpraševanje po novih potnih listih, lahko pričakujejo 20-odstotno povečanje svojega dela glede na statistične podatke iz leta 1980, ko so mnogi občani prvič dobili potni list in jim bo ob koncu letošnjega leta ali že prej potekel.

ŽARKO HOJNIK

Preiskava proti direktorju »Magellana«

LJUBLJANA, 19. julija – Preiskovalni sodnik tukajšnjega temeljnega sodišča se z zahtevo temeljnega javnega tožilstva za uvedbo preiskave zoper 34-letnega direktorja založbe Magellan Bojana Korsiko ni strinjal in je po zaslišanju osumljenca predlagal, da o zahtevi odloči izvenrazpravni senat temeljnega sodišča. Le-ta pa je zahtevi ugodil in tako bo vseeno stekla preiskava.

Bojan Korsika je osumljen velike tatvine v znesku 25.528 dinarjev na škodo nekdanje univerzitetne konference ZSMS Ljubljana. Ko mu je UK oktobra lani odpovedala dotedanjo funkcijo glavnega urednika njenega Časopisa za kritiko znanosti, je postal direktor novoustanovljene založbe Magellan in od tam vanjo menda prenesel dva dokončana projekta za izdajo knjig, Svobodo združevanja in Proces J. B. T. Z.. Tekste za ta projekt, predgovore, prevode v angleški in srbohrvaški jezik, priredbe, lektorska in uredniška dela, fotografije, stavek, fotolite, likovno opremo in njen dodatek, adremo naročnikov itd. pa je do takrat plačala UK ZSMS in sicer v znesku že omenjenih 25.528 dinarjev.

B. G.

Zgorelo 100 ha gozda

DEMIR KAPIJA, 19. julija (Tanjug) – Zjutraj so pogasili gozdni požar, ki je včeraj izbruhnil v vasi Klisura pri Demir Kapiji. Zublji so uničili borov gozd in nizko rastje na sto hektarih. Kakor kaže, je do požara prišlo zaradi nepazljivosti redkih mimoidočih v tem kraju.

Taksista sta žabodla in oropala

SEŽANA, 19. julija – Roparski napad na miljskega taksista, 58-letnega Maria Derina, ki sta ga izvedla 38-letni Miroslav Vučinić in 22-letni Slavko Milakar iz Gline, je včeraj dobil epilog na sežanski enoti koprskega temeljnega sodišča. Oba napadalca je sodni senat spoznal za kriva in Milakarju prisodili štiri leta in dva meseca zapora ter 15 tisoč dinarjev kazni, Vučiniću pa tri leta in enajst mesecev zapora ter 50 tisoč din kazni. Kazen še ni pravnomočna, obema pa so podaljšali pripor.

Do napada je prišlo 25. aprila letos, ko sta se Vučinić in Mlakar mudila v Trstu. Zvečer sta na parkirišču v ulici Gailina prosila taksista Derina, ki je sedel v svojem novem roverju 820, če ju zapelje proti Reki. Taksist je privolil. V Trstu so najprej zavili še proti železniški postaji, kjer so v avto naložili še večjo potovalko in se nato odpeljali proti Reki. Že pri Markovščini sta potnika naročila taksistu, naj zapelje na lokalno cesto, kjer naj bi poiskala nekega prijatelja. Taksist je ustavil na osamljenem kraju na križišču cest Markovščina-Slivje-Hotična, saj sta mu Vučinič in Milakar rekla, da so prispeli do prijatelja. Ko je Derin iz prtljažnika jemal potovalko, ga je Milakar z izvijačem zabodel v hrbet, nakar sta ga oba zbila na tla in ga ležečega obrcala. Napadalca sta se z avtom odpeljala naprej, taksist pa je pomoč poiskal v bližnji domačiji, od koder so tudi poklicali miličnike.

Napadalca sta v bližini Rupe zapeljala s ceste in z avta odvila registrske tablice in označbe »taxi« ter privila tablice z osebnega avtomobila, ki ga je Milakar mesec dni pred tem prodal na odpadu.

Roparja so izsledili po petnajstih dneh v Glini, kjer sta se z ukradenim roverjem zaletela – nedaleč od postaje milice. Po prijetju so oba predali koprskim kriminalistom, preiskovalni sodnik pa je zanju takoj odredil pripor.

IZTOK UMER

Vozniku počila aorta

KOPER, 19. julija – Danes nekaj po 11. uri je 58-letni Urbain Plesnar iz Francije vozil osebni avto od Kopra proti Izoli. V Žusterni ga je obšla nenadna slabost in je zapeljal na avtobusno postajališče. Kmalu zatem je začel močno krvaveti iz ust in nosa ter izdihnil. Zdravnica je ugotovila, da mu je počila aorta. (I. U.)

ŠTIRIINDVAJSET UR

Požar na strehi

HRUŠICA, 19. julija – Za najmanj 120 tisoč dinarjev škode ima GIP Gradis. Na mejnem platoju karavanškega predora gradijo brezcarinsko prodajalno. Eden od delavcev je na strehi varil, veter je potegnil ogenj, ki ga delavec sam ni mogel pogasiti. To je uspelo poklicnim gasilcem jeseniške železarne, požar pa je uničil 40 kvadratnih metrov strehe. (M. K.)

Senčnik se je zvrnil na mlado kopalko

PORTOROŽ, 19. julija – Do nenavadne in hude nesreče je včeraj zvečer prišlo na glavni portoroški plaži. Na desetletno Belgijko Nadio Braeken se je zvrnil senčnik, ena od opornic pa se ji je zapičila v hrbtenico. Deklica se je začela dušiti. V zelo hudem stanju so jo najprej odpeljali v izolsko bolnišnico, zatem pa v ljubljanski Klinični center. (I. U.)

Osumljen, da je posilil Ljubljančanko

REKA, 19. julija – Preiskovalna sodnica reškega okrožnega sodišča Ksenja Zorc je uvedla preiskavo in odredila pripor za Sameda Š., starega 25 let in imenovanega Šeki, iz Nočajevićev pri Kladnju, zaposlenega na delovišču Gajas Gradbenega podjetja Vladimir Gortan na otoku Pagu. Osumljen je, da je posilil 17-letno Ljubljančanko. Samed Š. in dekle sta bila ves večer in celo noč v nekem disko klubu v Pagu. Ko sta se okoli četrte ure zjutraj vračala domov, je Samed, kot trdi žrtev, dekle posilil. Zjutraj je Ljubljančanka, ki na Pagu dela kot natakarica, odšla na delo in šele kasneje prijavila policiji, kaj se je zgodilo. Na prvem zaslišanju je Samed Š., ki je poročen in oče enega otroka, trdil, da je šlo za obojestransko privolitev. Preiskava se nadaljuje. (Š. B.)

Motor je delal, čoln je bil prazen

REKA, 19. julija – Dva reška ribiča sta tri milje od Kostrene v smeri proti Cresu pri rtu Svežanj opazila čoln, katerega motor je bil vključen, na njem pa ni bilo nikogar. To se jima je zdelo sumljivo in sta primer prijavila reškemu SNZ. Kmalu zatem je posadka ladje Draga reške luške kapitanije v bližini čolna našla moško truplo. Ugotovili so, da gre za 68-letnega upokojenca Kazimirja Španića z Reke. Vzrok smrti bodo ugotovili z obdukcijo. (Š. B.)

Štirje hudo, trije laže ranjeni

MARIBOR, 19. julija – Na magistralni cesti v Starošini blizu Podlehnika so bili v trčenju dveh osebnih in tovornega vozila hudo ranjeni štirje, trije pa lažje. Nesreča se je zgodila, ko je voznik tovornjaka Marijan Vranačič iz Samobora prehiteval drug tovorni avtomobil, ko mu je nasproti pripeljala 19-letna Jasminka Kostanjčar iz Zagreba. Čeprav je na vso moč zavirala, je s prednjim delom svojega renaulta 9 trčila v zadnji del tovornjaka. Odbilo jo je nazaj na desno bankino in na nasprotni vozni pas. Takrat je iz smeri Podlehnika pripeljal Stjepan Durlin Tišina iz Slovenske Požege, začasno zaposlen v Švici, in trčil v desno bočno stran renaulta 9. Hudo ranjeni so bili Jasminka Kostanjčar in sopotnika v njenem avtomobilu Mijo (48 let) in Vera (45 let) Kostanjčar, prav tako iz Zagreba, ter sopotnica iz Durlin Tišinovega avtomobila Antonija Durlin Tišina, stara 43 let. Laže so bili ranjeni voznik toyote Stjepan Durlin Tišina, sopotnik v njegovem avtomobilu Ivan D. T., star 7 let, in sopotnica v avtomobilu Kostanjčarjeve Sanjica K., 17 let, iz Zagreba. (Z. Š.)

Cesti zaprti zaradi maratona

LJUBLJANA, 19. julija – Zaradi 9. maratona Franja bo to soboto zaprta cesta Kalce–Idrija in Trebija–Cerkno na odseku Godovič–Idrija ter Podlanišče–Trebija.

Obvestilo čebelarjem

Donosi medu na opazovalnih postajah gozdnega medenja: **Pohorje – Legen**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Gornji Grad**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Logatec – Laze**, 18. 7., tehtnica izravnana; **Snežnik – Leskova dolina**, 18. 7., –0,20 kg; **Javornik – Debeli Kamen** 17. 7., +0,20 kg, podrast; **Dolenjske Toplice** 18. 7., –0,40 kg; **Gorski Kotar – Lokve** 17. 7., +0,40 kg, podrast, travnik; **Gorski Kotar – Lokve** 18. 7., –0,20 kg; **Gorski Kotar – Gerovo-Mladje** 18. 7., tehtnica izravnana.

Medex, pospeševalna služba čebelarstva

Obsojenci zahtevajo pomilostitev

STARA GRADIŠKA, 19. julija (Tanjug) – Kakih 15 odstotkov obsojencev, ki prestajajo kazen v kazensko-poboljševalnem domu v Stari Gradiški, noče izpolnjevati delovnih obveznosti. Zaprti v enega izmed oddelkov zahtevajo, da se prideta z njimi pogovarjat podpredsednik hrvaškega sabora Vladimir Šeks in minister za pravosodje in upravo dr. Branko Babac.

Zaporniki zahtevajo predvsem pomilostitev, ki so jo nekateri obljubljali med volilno kampanjo. Tedaj se je govorilo, da bodo skrajšali večje število izrečenih kazni.

Medtem so iz hrvaških zaporov izpustili 37 političnih zapornikov. Tudi 270 obsojenih, med katerimi jih je nekaj iz Stare Gradiške, je imelo srečo, da jim je komisija za pogojno izpustitev skrajšala zaporno kazen. Vse to je povzročilo nezadovoljstvo med obsojenci najprej v Lepoglavi, zdaj pa še v Stari Gradiški. Kako se bo končal pogovor s predstavniki hrvaškega sabora in vlade, ki bodo verjetno popoldne prišli v Staro Gradiško, je težko napovedati. Na Hrvaškem pripravljajo zakon o pomilostitvi, v katerem je predlagano, naj bi vsem zapornikom za petino skrajšali neprestani del kazni.

SAMSUNG VSAK ŽEP POZNA SVOJO ZABAVO!
SAMSUNG
TV aparati – 6.490,00 din
videorekorderji – 6.990,00 din
glasbeni stolpi – 5.300,00 din
Prodajamo v 2. nadstropju!
maximarket ljubljana
dobimo se v maxiju

Naše v polfinalu
Prva zmaga nad SZ

Ob koncu tekmovanja v četrtfinalu SP neporaženi le ZDA in Jugoslavija – V polfinalu s Kubo

KUALA LUMPUR – Jugoslovanska ženska košarkarska reprezentanca je zmagoslavno končala tekmovanje v svoji četrtfinalni skupini svetovnega prvenstva. V zadnji tekmi je premagala še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38) in se tako brez poraza uvrstila v polfinale, kjer se bo v soboto pomerila s Kubo, v drugem polfinalu pa bosta igrali ZDA in ČSFR.

Jugoslavija : SZ 64:63 (36:38)

Dvorana Negara, gledalcev 1000, sodnika Richardson (Angl) in Miligen (N. Zel).

JUGOSLAVIJA: Lakić 8, Bajkuša 3, Nakić 9, Golić 7, Mujanović 27, Arbutina 8, Milošević 2.

SOVJETSKA ZVEZA: Evkova 2, Kuznjecova 17, Hudasova 15, Sumnjikova 10, Zasulskaja 6, Savickaja 13.

Zaključek te tekme je bil izjemno razburljiv, kajti prav težko je opisati, kaj vse se je dogajalo v zadnjih 59 sekundah. Naše so vodile s 64:63, s klopi pa so dobile navodilo, da morajo igrati na dolg napad, tudi če se jim ponudi priložnost za protinapad. Kljub vsej previdnosti pa so izgubile žogo in Kuznjecova je izvajala prosta meta – eden za enega. Vendar pa je dotlej najboljši igralki reprezentance Sovjetske zveze zadrhtela roka in gnečo po skoku na odbito žogo sta sodnika razrešila z mrtvo žogo. Ta je po sodniškem metu 25 sekund pred koncem končala v rokah Andjelije Arbutine, a so jo naše šest sekund kasneje znova izgubile. Nov napad tekmic se je vnovič končal s prostima metoma eden za enega in tudi tokrat Sumnjikova ni bila natančna. Sedem sekund pred koncem je žogo pograbila Mara Lakić, ki je nato do sirene ni več izpustila iz rok. Sicer pa so to tekmo naše začele izvrstno z vodstvom 13:0, nato pa so nepričakovano popustile in dovolile tekmicam, da so sredi prvega polčasa vodile že z 12 točkami (30:18). Na srečo so se naše še pravi čas zbrale in izenačile na 30:30. Nato so skoraj ves drugi polčas vodile z nekaj točkami prednosti, le pet minut pred koncem je vodila SZ z 61:60.

Zasluženemu slavju naših košarkaric so se seveda pridružile tudi Čehoslovakinje, saj bi jih Sovjetska zveza z zmago z dovolj veliko razliko še izločila iz polfinala.

»Sovjetska zveza je bila naš najmočenjši tekmec na tem prvenstvu,« je dejal po tej veliki zmagi naš zvezni trener **Mihajlo Vuković**. »Vedeli smo, da se zanašajo predvsem na kakovost posameznih igralk in pa da so telesno slabše pripravljene od nas. Vse te njihove slabosti nam je uspelo popolnoma izkoristiti. Res, napak na obeh straneh ni manjkalo, toda mislim, da smo kljub temu zasluženo zmagali.

Vesel sem, da se je na tej tekmi končno razigrala Arbutina, pohvaliti moram Lakićevo, Mujanovićeva pa je še enkrat dokazala, da je velika borka. Tudi sicer so vse igralke izpolnile zadane naloge.«

»Zasluženo smo zmagale, moram pa priznati, da je bilo peklensko težko sedeti na klopi v zadnji minuti,« je dodala Sarajevčanka **Vesna Bajkuša**. »Vse igralke smo bile povsem iz sebe, kajti tako razburljive tekme zagotovo še nobena od nas ni videla.«

Drugi rezultati – skupina za razvrstitev od 9. do 16. mesta: J. Koreja : Italija 81:70 (38:29), Japonska : Zaire 80:53 (41:30), Brazilija : Kitajska 100:97 (52:44), Senegal : Malezija 73:41 (36:19); četrtfinale: Kuba : Kanada 75:69 (33:36), ČSFR : Avstralija 83:54 (42:33), ZDA : Bolgarija 93:72 (52:38). Končni vrstni red četrtfinala – 1. skupina: 1. ZDA 6, 2. Kuba 5, 3. Bolgarija 4, 4. Kanada 3; 2. skupina: **1. Jugoslavija** 6, 2. ČSFR 5, 3. SZ 4, 4. Avstralija 3.

Turnir v Podbrezjah

KRANJ – TVD Partizan Podbrezje organizira od 27. do 29. t. m. v počastitev praznika občine Kranj (1. avgust) prvi Dunlop turnir na novih teniških igriščih v Podbrezjah. Prijave po telefonu (064) 25-886 vsak dan od 15. od 20. ure. Prijavnina je 200 din. Začetek bo 27. t. m. ob 15. uri; vsi tekmovalci bodo prejeli priložnostno spominsko darilo, prvi štirje pa nagrade v vrednosti 10.000 din.

Ivaniševićeva serija se nadaljuje

Naš najboljši teniški igralec se je uvrstil v četrtfinale Stuttgarta

STUTTGART – Mladi jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević ima vse možnosti, da z uvrstitvijo v zaključni del turnirja za Pokal Mercedesa, še izboljša svoj položaj na svetovni lestvici (zdaj 23.). V osmini finala je premagal 27-letnega Avstralca Masurja s 6:2, 6:7, 6:4, v četrtfinalu pa bo njegov nasprotnik nemški igralec za Davisov pokal Jelen. Ta je v osmini finala po hudem boju izločil Argentinca Davina s 4:6, 7:6, 6:3. Še druga izida spodnjega dela turnirske tabele – Filippini (Uru) : Carbonell (Špa) 6:2, 6:4, E. Sanchez (Špa) : Fromberg (Avs) 6:3, 2:6, 6:2.

V prvih tekmah v zgornjem delu tabele je Leconte (Fr) premagal Česnokova (SZ) : 7:5, 6:3, Čerkasov iz SZ pa Novačka (ČSFR) s 7:5, 3:6, 6:4. Drugi Jugoslovan Prpić je imel za nasprotnika Argentinca Pereza Roldana, prvi nosilec Gomez (Ekv) pa Avstrijca Skoffa.

Agassi v tretjem kolu

WASHINGTON – Tudi prvi nosilec na mednarodnem teniškem turnirju v ZDA Agassi se je uvrstil v 3. kolo. Premagal je rojaka Pearceja s 7:6, 6:3. Nemec Stich je dobil proti Volkovu (SZ) s 6:4, 7:5, Švicar Hlasek pa je ugnal Pereiro iz Venezuele s 7:6, 6:3.

In vendar SP v Novi Zelandiji! Odločitev po telefonski seji

Ker so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, bodo slaloma in veleslaloma moških od 6.–9. avgusta, prej pa bo trening

LJUBLJANA, 19. julija – Svetovni pokal v alpskem smučanju se bo vendarle začel v Novi Zelandiji. Dve tekmi v slalomu in dve v veleslalomu bosta na sporedu od 6. do 9. avgusta, še pred začetkom svetovnega pokala v novi sezoni so novozelandski prireditelji za vse reprezentance zagotovili treninge, kar je bil pogoj, da so vodje reprezentanc sploh pristali na prestavitev tekem na poznejši termin.

Odločitev, da tekme za svetovni pokal v Novi Zelandiji vendarle bodo, je bila sprejeta na nenavaden način – po telefonski seji vodij ekip, ki so odpotovali v Novo Zelandijo kot izvidnica že pred tednom dni in glavnimi trenerji reprezentanc, ki so ostali v Evropi. Vodje ekip iz izvidnice, med katerimi je tudi trener avstrijskih specialistov za tehnične discipline Filip Gartner, trenerji italijanske, francoske in ameriške reprezentance ter odgovorni za moški del svetovnega pokala, Švicar Hans Schweingruber, so se za danes ob 11. uri dogovorili, naj bodo vsi trenerji, ki so ostali doma, pri telefonih, tako da se je ob tej uri lahko začela telefonska seja na relaciji Nova Zelandija–Evropa. Trenerji, zbrani v ozvočeni sobi, tako da so jih v Evropi slišali vsi hkrati, so iz Nove Zelandije zagotovili, da so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, tako da omogočajo vadbo in tekme. Sledilo je še glasovanje, kakršno je v navadi na tehničnih sejah vodij ekip, proti tekmam je bil le trener reprezentance ZRN Klaus Mayer, drugi pa so glasovali za.

Telefonski seji je seveda prisostvoval tudi glavni trener naše moške reprezentance Matjaž Kranjc, ki se je s svojim glasom pridružil večini, sedaj pa ga čaka naloga, kako na hitro zbrati ekipo, ki jo je po odpovedi že bil razpustil. »Sedaj moramo čim prej odpotovati v Novo Zelandijo, najkasneje v nedeljo ali ponedeljek. Nekateri reprezentanti pa so na morju – Robič in Benedik v Jelsi na Hvaru, trener Kalan v Istri. Mislim pa, da ne bo večjih težav in jih bomo lahko pravočasno obvestili o spremembi,« je povedal Matjaž Kranjc.

Za prve tekme svetovnega pokala v novi sezoni so bili določeni: Grega Benedik, Sašo Robič, Gregor Grilc in Mitja Kunc, z ekipo pa bo potoval tudi slalomski trener reprezentance Jaro Kalan. J. D.

Danes je v Seattlu začetek drugih Iger dobre volje

Na veliki športni prireditvi v mestu na severozahodu ZDA okoli 2500 športnikov iz več kot 50 držav, ki se bodo merili v 20 panogah

LJUBLJANA – Pred približno šestimi leti se je v ZDA porodila misel, da bi v letih med olimpijskimi igrami pripravili podobno prireditev na najvišji ravni in v nekoliko manjšem obsegu. Igre, ki so jih kmalu pričeli imenovati Igre dobre volje, so našle močnega podpornika v velikem TV sistemu Turner v ZDA in za začetek so za leto 1986 ponudili Moskvi prvo tako prireditev, še posebej kot dokaz, da šport zbližuje narode in tudi dve največji sili sveta – ZDA in SZ. V Moskvi so zamisel sprejeli in tudi organizacijo prvih iger dobre volje za leto 1986.

Ideja iger je k obsežnemu programu športnih panog le malo manjšem kot na olimpijskih igrah) privabiti po 8 najboljših v vsaki zvrsti in s tem nekako prirediti tekmovanje, da bi bilo skoraj enako olimpijskemu finalu. V Moskvi je nastopilo več kot 3000 športnikov iz 79 držav v 18 športnih panogah in 182 posameznih disciplinah. Igre so startale s šestimi svetovnimi rekordi (Bubka – SZ-skok ob palici, Joyner-Kersee – ZDA-sedmeroboj, Saljnikov – SZ-plavanje na 800 m kravl, Hübner – NDR – kolesarski šprint 200 m, Salumiäe – SZ-ženski kolesarski šprint in ekipa SZ v kolesarski zasledovalni vožnji na 5 km), osmimi celinskimi rekordi ter 91 najboljšimi državnimi znamkami. Nasploh je bila prva izvedba iger zelo visoko ocenjena, morda je bila le odzivnost medijev po svetu nekoliko manjša od pričakovane, ker prireditev pač še ni pognala korenin.

Drugi prireditelj iger dobre volje 1990 so ZDA s Seattlom kot osrednjim krajem, tekmovanja pa bodo še v Tacomi, Enumclawu, Redmondu, Spokanu in Kennewicku. Na spored so uvrstili naslednje športne panoge: baseball, košarka, boks, kolesarstvo, skoki v vodo, umetnostno drsanje, gimnastika (športna in športna ritmična), hokej na ledu, judo, moderni peteroboj, veslanje, plavanje, rokomet, atletika, odbojka, vaterpolo, dviganje uteži, rokoborba in jadranje. Ustrezne športne zveze v ZDA so bile tiste, ki so povabile najprej po osem najboljših v vsaki panogi, po nekaterih odpovedih pa so seznam dopolnjevali z naslednjimi. Že tradicija pa je, da bodo nastopili skoraj vsi najboljši iz ZDA in SZ, saj so mednarodne športne zveze prilagodile svoje koledarje tako, da v času iger dobre volje ni drugih velikih tekmovanj. Pričakujejo, da se bo iger tokrat udeležilo več kot 2500 športnikov in športnic iz več kot 50 držav.

Podobno kot pri olimpijskih igrah bodo tudi ob igrah dobre volje v Seattlu pripravili obsežen kulturni in zabavni spored, biseri tega pa bodo balet Bolšoj teatra iz Moskve, gledališče Kabuki iz Tokija in pa nekakšen cirkuški vrh z najboljšimi s te in one strani Atlantika.

● Jugoslavijo bodo na 2. Igrah dobre volje zastopali košarkarji, rokometaši in vaterpolisti, boksarji Mujo Barović, Vukašin Dobrašinović in Željko Mavrović, judoista Dragomir Bečanović in Gordana Tošinović. Torej majhna, toda izbrana četa. Tekmovanja v Seattlu se bodo začela jutri, 21. t. m., končala pa se bodo 5. avgusta, slovesno pa jih bodo odprli danes, v petek, 20. t. m.

Najbrž lahko predvidimo, da bodo letošnje igre dobre volje v Seattlu v znamenju olimpijskega gesla ‚citius – altius – fortius' (hitreje – više – močneje), ker pač že po zasnovi ne morejo biti v slogu druge olimpijske – ‚pomembno je sodelovati in ne zmagati'.

MARKO ROŽMAN

Masle in Grobiša v C-2 tudi zmagovalca evropskega pokala

Svetovna prvaka, ki sta bila že zmagovalca svetovnega pokala, sta osvojila še naslov, ki jima je manjkal

FILISUR, 18. julija – Na reki Albula pri Filisurju v Švici je bila na progi, na kateri je bilo pred dnevi svetovno mladinsko prvenstvo v spustu na divjih vodah, druga in zadnja tekma v spustu za evropski pokal. Spust se je nadvsem ugodno končal za svetovna prvaka v C-2 Masleta in Grobišo, ki sta bila danes druga, v skupni uvrstitvi za evropski pokal pa sta zmagala in tako osvojila še zadnji naslov, ki jima je manjkal v njuni bogati zbirki, saj sta bila tudi že zmagovalca svetovnega pokala.

Na 6,7 km dolgi progi sta Masle in Grobiša zaostala za francosko dvojico Alaphilippe–Phoulhoux vsega 36 stotink sekunde. V kategoriji C-1 je zmagal Čehoslovak Vala, vendar mu tudi današnja zmaga ni zadostovala za zlato kolajno v evropskem pokalu, ki jo je dobil Libuda iz ZRN. Prav tako pa se tudi reprezentant ZRN Kilian z današnjo zmago med kajakaši ni prebil do prvega mesta v evropskem pokalu, ki ga je dobil Francoz Graille.

REZULTATI – **K-1 – moški:** 1. Kilian (ZRN), 2. Graille (Fr), 3. Mulazzi (It), **13. Arnautović, 22. Tuma, 29. Medved (vsi Jug), ženske:** 1. Castet (Fr), 2. Wahl (ZRN), 3. Bringard (Fr) **13. Ž. Cankar, 19. L. Cankar (obe Jug), C-1:** 1. Vala (ČSFR), 2. Libuda (ZRN), 3. Panato (It), **6. Jelenc, 12. Kancler, 21. Lilek (vsi Jug), C-2:** 1. Alaphilippe–Phoulhoux (Fr), **2. Masle –Grobiša**, 3. Bauch–Bauch (ZRN).

EVROPSKI POKAL – **K-1 – moški:** 1. Graille (Fr), 2. Masson (Fr), 3. Kilian (ZRN), **13. Arnautović, 22. Tuma, 24. Medved (vsi Jug), ženske:** 1. Bringard (Fr), 2. Wahl (ZRN), 3. Castet (Fr), **13. Ž. Cankar 15, L. Cankar (obe Jug), C-1:** 1. Libuda (ZRN), 2. Vala (ČSFR), 3. Wels (VB) **7. Kancler 8. Jelenc, 16. Lilek (vsi Jug), C-2: 1. Masle–Grobiša (Jug)**, 2. Alaphilipe–Phoulhoux (Fr), 3. Bauch–Bauch (ZRN).

S potnim listom marsikdo potuje samo do prve banke

Potne listine množično dvigujejo tudi upokojenci, a ne za potovanja – Zakaj z devizami ni mogoče varčevati in jih kupovati le z osebnimi izkaznicami?

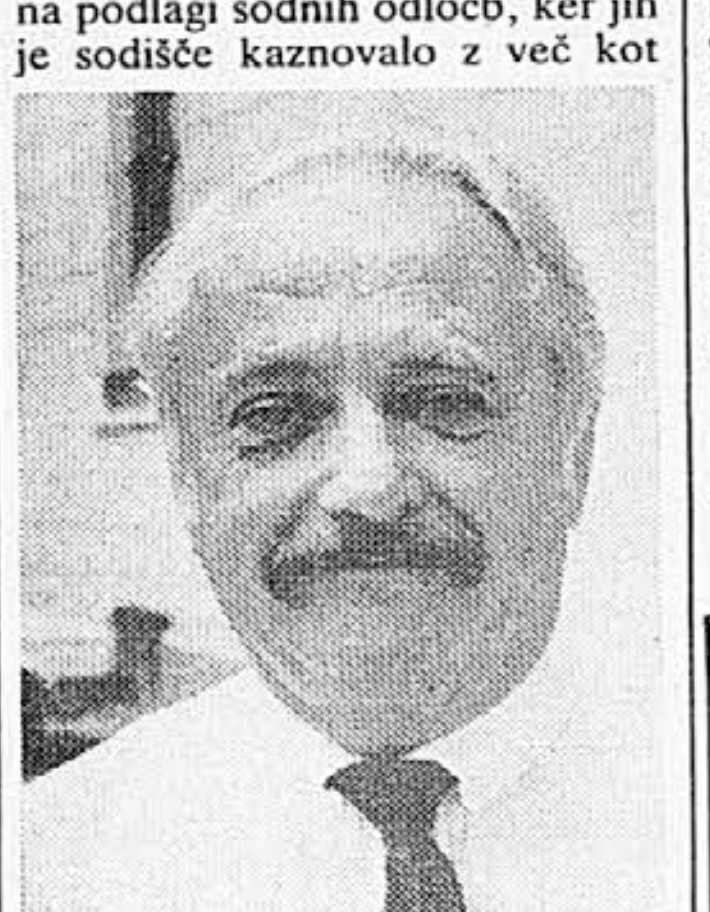
LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na dopust ste se odločili, da skočite v banko po devize in še po nakupih v tujino. Toda zadnji trenutek ste ugotovili, da je potni list neveljaven. Kaj storiti? Odgovor smo poiskali na oddelku za potne liste in tujce pri mestnem sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana.

Na račun nakupovalne mrzlice v tujini in zavoljo dviga ali nakupa deviz v bankah so na oddelku za potne liste in tujce v letošnjih šestih mesecih izdali za petino več potnih listin, glede na statistične podatke zadnjih deset let, kolikor je pač življenjska doba potnega lista.

Kot smo izvedeli v pogovoru s **Tonetom Klenovškom,** načelnikom omenjenega oddelka pri sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana, so največ prošenj za nove potne liste dali upokojenci, med njim precej takšnih, ki so prvič v življenju dobili potni list. Pa ne zaradi tega, da bi na stara leta potovali po tujini, temveč zgolj zato, da lahko z njim v banki uravnavajo lastne devizne prihranke ali pa kupijo devize. Tako pač zahtevajo bančni notranji predpisi. In tega se očitno zaposleni v banki tudi držijo in od slehernega kupca deviz ali varčevalca tuje valute pri dvigu zahtevajo še potni list. Sicer ni jasno, zakaj takšen postopek. Tone Klenovšek pravi, da je potni list dokument, ki ga potrebujemo pri potovanju na tuje, kjer hkrati služi tudi kot dokument za izkazovanje identitete. V domačem prometu pa bi morala zadostovati osebna izkaznica. Poleg tega so nekateri prosilci za podaljšanje potnih listin povedali, da delavec v banki na pultu le bežno pogleda v notranjost potnega lista; dogaja se, da je mogoče prihranjene devize dvigniti ali jih kupiti tudi z neveljavnim potnim listom. Kdo bo torej preprečil bančno nelogičnost, ki prej odvrača kot privablja kupce in varčevalce deviz?

Toda to je v pristojnosti odgovornih ljudi v banki in ne pri izdaji potnih listin. Človek bi pomislil, da gre za zaslužek oddelka za potne liste in tujce, vendar pa smo zvedeli, da stane nov potni list le nekaj več kot 92 dinarjev in je treba za njegovo podaljšanje odšteti le nekaj več kot sedem dinarjev. Torej je treba iskati krivce za takšne birokratske poteze, kje drugje.

Sogovornik pravi, da so do konca junija v njihovem oddelku izdali 28.481 novih in podaljšali 16.136 potnih listin. V tem času so občanom odvzeli le 33 potnih listov. Dvema na zahtevo sodišča zaradi uvedbe preiskave, 18 na podlagi sodnih odločb, ker jih je sodišče kaznovalo z več kot tremi meseci zapora. Pet ljudi je potne liste moralo začasno vrniti, ker so s svojo aktivnostjo med bivanjem na tujem povzročili škodo mednarodnim interesom SFRJ, medtem ko je osem občanov moralo vrniti potne liste zaradi hujših kršitev varnosti javnega reda in miru. V oddelku za potne liste in tujce so letos izdali tudi 1468 poslovnih viz za potovanja v Sovjetsko zvezo, v Nemško demokratično republiko, na Kitajsko in v Korejo. Hkrati so do polletja opravili še 2.161 poizvedb za tiste občane, ki so prosili za potne liste in v Ljubljani še ne živijo polnih pet let. Gre za to, da se ugotovi, če niso morda v občini prejšnjega bivanja že dobili potni list in bi lahko tako prišli do dveh, kar je po zakonu o potnih listinah prepovedano.

TONE KLENOVŠEK – Potni list je dokument za potovanje v tujino, osebna izkaznica pa za dokazovanje identitete doma. (Foto: Ž. H.)

Kljub temu da je naval za potne liste velik, gre vse brez večjih zapletov. Tone Klenovšek pravi, da je njihov oddelek letos obiskalo že 97.380 ljudi. Gre za stranke, ki se morajo vsaj dvakrat oglasiti, preden dobijo potni list. Največji naval je vsekakor med 10. in 12. uro, ko oddelek za potne liste in tujce oblega večina občanov, čeprav je delovni dan od 7.30 do 18.30 ure zvečer. Očitno je tako, da bi radi vsi med službo in čim hitreje opravili tovrstna opravila.

Čakalna doba za nov potni list je teden dni, a je lahko tudi precej krajša, pravi sogovornik. Če je vse v redu in če gre za nujna potovanja, za smrtne primere in ob boleznih, potem lahko potni list izdelajo tudi v enem dopoldnevu, odvisno pač od narave in razlogov potovanja. Če se bo nadaljevalo takšno povpraševanje po novih potnih listih, lahko pričakujejo 20-odstotno povečanje svojega dela glede na statistične podatke iz leta 1980, ko so mnogi občani prvič dobili potni list in jim bo ob koncu letošnjega leta ali že prej potekel.

ŽARKO HOJNIK

Preiskava proti direktorju »Magellana«

LJUBLJANA, 19. julija – Preiskovalni sodnik tukajšnjega temeljnega sodišča se z zahtevo temeljnega javnega tožilstva za uvedbo preiskave zoper 34-letnega direktorja založbe Magellan Bojana Korsiko ni strinjal in je po zaslišanju osumljenca predlagal, da o zahtevi odloči izvenrazpravni senat temeljnega sodišča. Le-ta pa je zahtevi ugodil in tako bo vseeno stekla preiskava.

Bojan Korsika je osumljen velike tatvine v znesku 25.528 dinarjev na škodo nekdanje univerzitetne konference ZSMS Ljubljana. Ko mu je UK oktobra lani odpovedala dotedanjo funkcijo glavnega urednika njenega Časopisa za kritiko znanosti, je postal direktor novoustanovljene založbe Magellan in od tam vanjo menda prenesel dva dokončana projekta za izdajo knjig, Svobodo združevanja in Proces J. B. T. Z.. Tekste za ta projekt, predgovore, prevode v angleški in srbohrvaški jezik, priredbe, lektorska in uredniška dela, fotografije, stavek, fotolite, likovno opremo in njen dodatek, adremo naročnikov itd. pa je do takrat plačala UK ZSMS in sicer v znesku že omenjenih 25.528 dinarjev.

B. G.

V Skopju večje možnosti

Pred začetkom balkanskega prvenstva v plavanju kaže, da imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z večjim optimizmom

LJUBLJANA – Ekipni nastop na balkanskem prvenstvu za naše plavalce nikoli ni bil mikavna preizkušnja. Medtem ko smo v mladinski konkurenci nekajkrat v zadnjem desetletju osvojili 1. mesto na Balkanu, to članski ekipi ni uspelo nikoli. Izjemno močna bolgarska moška ekipa, Romuni s svojimi plavalkami v svetovnem vrhu, v zadnjih letih pa celo zelo dobra grška ekipa so bili vedno pretrd oreh, da bi osvojili prvenstvo Balkana. Najvišje smo se povzpeli leta 1981 v Vratzi, kjer smo osvojili 2. mesto, v glavnem pa smo se zadovoljevali s 3. mestom, nekajkrat (1984, 1985 in 1986) pa smo končali celo na četrtem.

Letos imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z mnogo večjim optimizmom kot vsa leta poprej. Pa tudi sicer imajo naši tekmeci probleme z nekaterimi svojimi najboljšimi tekmovalci, ki zdaleč ne dosegajo več takih rezultatov kot pred leti. To velja za Bolgare (Golomejev, Mihalev, Bogomilova), Romune (Pura, Lung, Patrascoiu) in tudi za Grke (Papanikolau, Milidakis).

Šprinterjema Cabafiju in Kaporju (oba pod 52,0 na DP) bi bil lahko tekmec samo bolgarski veteran Golomejev, ki pa zdaj zdaleč ne dosega več rezultatov iz svojih najboljših časov. Kravl na srednjih in dolgih progah je nedvomno naša najmočnejša disciplina. Bučar na 400 m in Igor Majcen na 1500 m sta ne samo kandidata za zlato, temveč lahko celo izboljšata najstarejša balkanska rekorda Darjana in Boruta Petriča. Oba sta potrdila, da sta v odlični formi.

Poleg kravla je naša udarna disciplina tudi delfin, kjer lahko od Miloševića in Bariča pričakujemo celo dvojno zmago na 100 m in prav tako nov balkanski rekord. Milošević je na državnem prvenstvu s 54,78 dosegel enega izmed najboljših časov na svetu in potrdil, da ni bil naključno pred dvema letoma evropski mladinski prvak. Žal bomo v tej disciplini handicapirani s povratkom Matjaža Koželja v Ameriko (nastopil bo na prvenstvu ZDA), saj smo tako izgubili še eno zanesljivo zlato kolajno.

V drugih moških disciplinah sicer nimamo možnosti za tako visoke uvrstitve, vendar imamo kljub temu bolj izenačeno in kvalitetno boljšo ekipo kot pred leti. Vukadin, Vidak, Vračun, Nace Majcen in drugi lahko prav tako posežejo v boj za visoke uvrstitve.

V ženskih disciplinah je seveda romunska vrsta prepričljivo boljši tekmec. Naši šprinterki Kučukalićeva in Cerkvenikova sta sicer v rekordni formi, toda vrsta Romunk, ki sodijo v svetovni vrh (Copariu, Costache, Dobrescu, Pura, Coada) bodo za naše tekmovalke lahko samo priložnost, da bodo v hudi mednarodni konkurenci še izboljšale svoje rezultate.

Pa vendar imamo tudi med ženskami letos boljše možnosti kot vse doslej. Predvsem je tu Anamarija Petričević, zlasti v mešanem plavnaju. Toda tudi ona ne bo imela lahkega dela. Če bo tu še plavalka s tretjim najboljšim časom na svetu vseh časov Noemi Lung, bo prav gotovo težak boj za zlato kolajno.

Tudi obe naši plavalki hrbtnega sloga Alaufova in Godina nista brez možnosti za medalje. Alaufova je v Beogradu dokazala, da je v življenjski formi in morda bo Skopje priložnost, da se oddolži svoji dolgoletni tekmici, sicer plavlaki svetovnega slovesa Anci Patrascoiu. In ne navsezadnje se botudi Nataša Meškovska, ki bo tokrat nastopala pred domačim občinstvom, lahko na 200 m delfin potegovala za kolajno.

Balkansko prvenstvo v Skopju bo tokrat priložnost za uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa tudi kot ekipe. Prav gotovo pa bodo posamezniki s svojimi izvrstnimi rezultati samo potrdili uspeh, ki so ga že pokazali lani na EP v Bonnu. Hkrati pa bo to tudi ena zadnjih priložnosti v letošnji poletni sezoni pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Perthu.

MITJA PREŠERN

Rekordi balkanskih prvenstev

moški			
50 m kravl	22,70	Musat (R)	88
100 m kravl	51,26	Golomejev (B)	86
200 m kravl	1:51,96	Golomejev (B)	86
400 m kravl	3:56,86	D. Petrič (J)	83
1500 m kravl	15:42,00	B. Petrič (J)	81
100 m prsno	1:05,30	Fokianos (G)	88
200 m prsno	2:22,26	Milidakis (G)	86
100 m delfin	56,04	Visan (R)	88
200 m delfin	2:03,33	Griazakis (G)	88
100 m hrbtno	58,04	Mihalev (B)	86
200 m hrbtno	2:04,78	Papanikolau (G)	88
200 m mešano	2:05,69	Papanikolau (G)	88
400 m mešano	4:27,15	Papanikolau (G)	86
4×100 m kravl	3:28,30	Bolgarija	86
4×200 m kravl	7:39,40	Bolgarija	83
4×100 m mešano	3:51,28	Grčija	86
ženske			
50 m kravl	25,50	Costache (R)	88
100 m kravl	56,53	Costache (R)	86
200 m kravl	2:00,70	Dobrescu (R)	88
400 m kravl	4:12,55	Pura (R)	88
800 m kravl	8:41,27	Strumenljeva (B)	85
100 m prsno	1:08,91	Bogomilova (B)	86
200 m prsno	2:28,72	Bogomilova (B)	86
100 m delfin	1:02,06	Gospodinova (B)	86
200 m delfin	2:12,14	Pura (R)	88
100 m hrbtno	1:02,84	Bunaciu (R)	83
200 m hrbtno	2:13,17	Patrascoiu (R)	85
200 m mešano	2:16,19	Lung (R)	86
400 m mešano	4:43,46	Lung (R)	86
4×100 m kravl	3:49,25	Romunija	88
4×200 m kravl	8:18,10	Romunija	86
4×100 m mešano	4:13,58	Bolgarija	86

Romeo Živko odličen (13:36,10) v Bologni

BOLOGNA – Trinajsti miting sezone za Veliko nagrado je prinesel najboljše rezultate v tekih na srednje proge za moške, saj sta bila zmagovalna časa Alžirca Marcelija na 1500 m ter Italijana Antiba na 5000 m letos najboljša na svetu. V teku na 5000 m sta priložnost izkoristila tudi naša Romeo Živko in Raičević, ki sta se spustila pod 14 minut, Živko pa se je kot peti s 13:36,10 celo povsem približal slovenskemu rekordu Petra Sveta (13:32,8). Raičević je tekel 13:49,60. Izkazal se je tudi Rok Kopitar kot 6. na 400 m ovire (50,58), Apostolovski pa si je spet poškodoval stopalo in se je moral v skoku v višino z 215 cm zadovoljiti z 9. mestom.

● Nenavaden doživljaj je imela slovenska rekorderka v teku na 100 m z ovirami Brigita Bukovec. Ker se je od 12 sprejetih tekmovalk v tej disciplini prijavila na štart le deveterica, so najslabšo po dosedanjem času izločili, ker pač niso hoteli prireditti dveh tekov. Bukovčeva je tako dobila štartnino, nastopiti pa ni mogla.

Rezultati: moški – 100 m: Adeniken (Nig) 10,32, Smith 10,32, Mitchell (oba ZDA) 10,38; 800 m: Fall (Sen) 1:45,05, Kwizerea (Bur) 1:45,16, Abdenouz (Alž) 1:45,18; 1500 m: Morceli (Alž) 3:32,60, Herve (Fr) 3:33,54, Guldberg (Dan) 3:55,56; 5000 m: Antibo (It) 13:05,59, Laventure (Fr) 13:23,92, Mei (It) 13:25,59; 400 m ovire: Harris 48,40, Page (oba ZDA) 48,93, Amike (Nig) 49,09; 3000 m zapreke: Panetta (It) 8:16,17, Brarmi (Alž) 8:22,36, Haccouche (Tun) 8:22,60; višina: Kemp (ZDA) 225, Toso (It) 225, Morris (ZDA) 220; troskok: Jaros (ZRN) 17,08, Rutherford (Bah) 17,07, Cado (ZDA) 16,90; krogla: Kreiger (Pol) 19,76, Weil (Čile) 19,04, Pelzer (NDR) 18,68; kopje: Seleznjev (SZ) 78,04, Weis (ZRN) 77,36, Flax (ZDA) 75,84; ženske – 200 m: Jackson (Jam) 22,62, Davis (Bah) 22,99, Gladisch–Möller (NDR) 23,10; 400 m: Davis (Bah) 51,10, Figuereido (Bra) 51,31, Laetherwood (ZDA) 51,40; 1500 m: Bolumerka (Alž), 4:08,14, Cahill (VB) 4:09,04, Vieratelles (Bra) 4:12,05; 5000 m: Dandalo (It) 15:11,64, Hunter (VB) 15:20,81, Sergent (Fr) 15:25,62; 100 m ovire: Oschkenat (NDR) 13,01, Zagorčeva (Bol) 13,03, McKenzie (ZDA) 13,17; daljava: May (VB) 688, Lewis 643, Innis (obe ZDA) 637; kopje: Howland (Avst) 64,12, Tilea (Rom) 60,54, Hartai (Madž) 60,36; disk: Wyludda (NDR) 68,72, Galler (ZRN) 61,50, Korokevič (SZ) 61,02.

V skupnem seštevku svetovnega pokala se je med moškimi vodilnemu Mateiju ()45 točk) priključil še Adeniken, med ženskami pa ima zdaj – ob Melinte in Plumer – 45 točk tudi Wyludda. L. Č.

Mladi kolesarji danes vendarle na SP

LJUBLJANA – Mladinska kolesarska reprezentanca Jugoslavije je po nemajhnih težavah z denarjem danes vendarle odpotovala na mladinsko SP v Angliji. Na nedeljski cestni dirki posameznikov bodo nastopili Igor Kranjec, Borut Fink, Boris Štangelj (vsi Krka), Franci Pilar (Sava), Bojan Bojič in Marko Belić (oba Čukarički, Bg), na najpomembnejši preizkušnji sezone v Thesidu v angleški pokrajini Cleveland na meji s Škotsko pa bodo fante spremljali dr. Radoje Milić, trener Janez Jagodič in maser Branko Bojanc.

»Klubom, ki so se zelo potrudili, da so zbrali denar za nastop, KZJ je lahko prispevala le skromen delež, gre vse priznanje. Bilo bi škoda, če bi izgubili stik z mladinsko svetovno konkurenco. Največ računam na Igorja Kranjca in Bogdana Finka, ki sta tudi najbolj izkušena,« je možnosti naših fantov ocenil zvezni selektor Andrej Boltežar. »Dogovorili smo se za taktiko, za pozorno vožnjo, da bi ves čas imeli pregled nad dogajanjem, pa tudi za pravilno razporeditev moči, da v za mladince kritični fazi med 80. in 90. km ne bi zašli v krizo. Fantom, ki so dobri športniki, želim seveda tudi športne sreče, ki bo zelo dobrodošla na ozkih cestah in v gneči več kot 200 kolesarjev.«

»Proga v Angliji je podobna naši od N. mesta do Rateža in nazaj, na kateri so reprezentantje minulo nedeljo na VN Krke dosegli povprečno hitrost nad 42 km/h, kar kaže, da so dobro pripravljeni. Upam, da se bo vse dobro izteklo. Proga je po oceni dr. Milića, ki si jo je pred tedni temeljito ogledal, tehnično zahtevna, z ostrimi zavoji, ponekod izpostavljena vetru. Bilo je težko zbrati denar za nastop, nadejam se, da se bo obrestoval, saj so se fantje zagnano pripravljali nanj,« je povedal tehnični vodja novomeške Krke Jože Majes. O. G.

Zlata Nadi Vuksanović

ASSEN – Nekdanja svetovna in olimpijska rekorderka z največjih športnih tekmovanj invalidov Nada Vuksanović iz Gornjega Milanovca je na SP v atletiki za invalide osvojila prvo mesto v metu krogle z rezultatom 10,81 pred Norvežanko Ulman 9,63. Uspešen je bil tudi Željko Devetak, ki je v kategoriji T3 osvojil bronasto kolajno v isti disciplini, uspešna pa je bila tudi naša odbojkarska ekipa, ki je premagala reprezentanco Anglije s 3:0.

Teniške otroške kolonije v Domžalah

DOMŽALE – Uradni teniški center Teniške zveze Slovenije Tenten razpisuje posebne otroške teniške kolonije. Gre za tečaje s strokovno pripravo in testi za otroke do enajstih let, ki imajo resen namen spoznati skrivnosti tenisa in se mu zapisati kot pravi igralci. Pod vodstvom izšolanih trenerjev in bivših igralcev, bo kolonija v republiškem teniškem centru v Domžalah. Prva kolonija (traja 14 dni, vsak dan od 8.–13. ure) se bo začela v ponedeljek, 23. t. m., cena pa je 900 din. Informacije na tel. 345-537 (od 14.–20. ure) in 711-049.

Devet kolajn naših na BP

ISTANBUL – Jugoslovanski strelci so v prvih dveh dneh balkanskega prvenstva z zračnim orožjem in streljanju na glinaste golobe osvojili dve zlati, dve srebrni in pet bronastih kolajn. Najuspešnejše so bile mladinke z zračno puško: ekipa Jugoslavije je bila prva s 1156 krogi, kar je nov balkanski rekord (dva kroga boljši od starega), posamično pa je zmagala Novosadčanka Aleksandra Ivošev s 387 krogi, kar je tudi nova balkanska rekordna znamka. Srebro je osvojila Rada Šoškić, druga pa je bila tudi ekipa mladincev z zračno puško.

Slabše so se odrezali naši v disciplini glinastih golobov; zlasti v trapu, ker je Željko Vajdić zamudil na linijo in ni streljal za ekipo. Za tem je sicer dobro streljal v tekmovanju posameznikov in po prvem delu tudi vodi, kar pa je slaba uteha za zamujeno priložnost zaradi malomarnosti, saj se je našim sicer obetala moštvena zmaga.

REZULTATI: **zračna puška-mladinke: 1. Jugoslavija 1156,** 2. Bolgarija 1150, 3. Romunija 1121; **posamezno: 1. Ivošev 387, 2. Šoškić (obe Jug) 386,** 3. Vasiljeva (B) 386; **8. Mirosavljev (Jug) 383; mladinci:** 1. Bolgarija 1730, **2. Jugoslavija 1713,** 3. Turčija 1678; **posamezno:** 1. Angelov (B) 585, 2. Medilev (oba B) 575, **3. Čuljak 572, 4. Mitev 571, 6. Halilović (vsi Jug) 570; članice:** 1. Bolgarija 1152, 2. Romunija 1145, **3. Jugoslavija 1145; posamezno:** 1. Belkova 487,3 (388), 2. Lukanova (obe B) 485,1 (386), **3. Malenica 483,5 (383), 6. Jarak 482 (382), 9. Pejić (vse Jug) 380; člani:** 1. Romunija 1733, 2. Grčija 1732, **3. Jugoslavija 1723;** posamezno: 1. Stan (R) 684,8 (583), 2. Ionidis (G) 684,7 (583), 3: Marinov (B) 681,3 (580), 5. Pletikosić 679,3 (578), 6. D. Vignjević 676,9 (579), 14. Favlija (vsi Jug) 566. **Trap: mladinci – posamezno:** 1. Radev (B) 129 + 22, 2. Tercan (T) 129+22, 3. Angelijev (B) 127, ... **5. Lipold (Jug) 115; člani-ekipno:** 1. Bolgarija 412, 2. Turčija 409, 3. Grčija 409, **4. Jugoslavija 397; skeet: člani – ekipno:** 1. Turčija 420, 2. Romunija 419, 3. Bolgarija 417, **4. Jugoslavija 404.** B. V.

4. kolo lige v Celju

LJUBLJANA – V soboto bo v Celju tradicionalno strelsko tekmovanje, z MK puško – 4. kolo republiške lige, v kateri vodi ekipa Kamnika pred Postojno, med posamezniki pa Radej pred Šuligojem. E. P.

Ptujski turnir košarkarskih trojic

PTUJ – Košarkarski klub Drava iz Ptuja bo danes organiziral tradicionalni košarkarski turnir trojic. Ob 16. uri bodo s turnirjem pričeli pionirji do 15 let, ob 20. uri pa člani. Organizator je za prvouvrščene ekipe med pionirji pripravil lepe praktične nagrade, za člane pa denar in sicer za 1. mesto 3.000 din, za drugo 2.000 in za tretje mesto 1.000 din. D. K.

VATERPOLO

Koper zlahka do točk

KOPER – Vaterpolisti Kopra so v 5. kolu II. ZVL-zahod po pričakovanju osvojili novi par točk. V derbiju kola je Opatija pred več kot 500 gledalci, zvečina iz Opatije, na Reki z golom razlike premagala Burin in prevzela vodstvo. Koper je še nadalje šesti, približal pa se je vodilnim na dve, oz. eno točko.

Rezultati 5. kola: Burin : Opatija 10:12, Koper : Delfin 11:5, Brodograditelj : Biograd 5:5 in Crikvenica : Jedinstvo 8:5.

Koper : Delfin 11:5 (2:1, 4:1, 2:2, 3:1)

KOPER – Bazen v Žusterni, gledalcev okrog 100, sodnika Brala (Reka) in Balderman (Kranj)

KOPER: Lončarevič, Godec, Goljuf 2, Marinič 2, Stanišič 2, Stopar 1, Vončina, Bojanič 1, Vidakovič 1, Bolčič 1, Lovrečič 1, Jerkovič in Cetin.

DELFIN: Petrič, Giustolisi, Radetić 1, Matošević, Benazić 2, Šorić, Šimac 1, Stupin 1, Živic.

Koprčani so pričeli tekmo dokaj neresno, v finišu pa so zamudili priložnost, da bi si popravili razliko v zadetkih, saj so po prvi četrtini gostje povsem omagali.

JOŽE KREFT

Opatija	5	4	0	1	50:33	8
Burin	5	4	0	1	57:46	8
Biograd	5	2	3	0	49:35	7
Brodograditelj	5	2	3	0	42:29	7
Koper	**5**	**2**	**2**	**1**	**40:35**	**6**
Delfin	5	0	0	5	33:44	0
Jedinstvo	5	0	0	5	31:65	0

Tomšič in Kogoj uspešna na kvalifikacijah

NOVA GORICA – V zahodnonemškem mestu Roth so bile kvalifikacije za nastop na slovitem havajskem triatlonu, to je najpomembnejši prireditvi v tej naporni športni disciplini. Nastopilo je 1350 triatloncev iz 31 držav, ki so morali preplavati 4 km, prekolesariti 180 km in ob koncu še preteči klasični maraton. Zelo uspešna sta bila tudi dva slovenska predstavnika, in sicer Ljubljančan Jani Tomšič, ki je zasedel 21. mesto, in Igor Kogoj (Most na Soči), ki je bil 59. Tako sta si oba zagotovila nastop na Havajih v začetku oktobra. Seveda pa je vprašanje, če bosta tja tudi odšla, saj bosta morala zbrati kar precej sredstev.

Rezultati: 1. Kiuru (Fin) 8:21,13, ... **21. Tomšič** 8:59,39, **Kogoj** (oba Jug) 9:26,50. E. Č.

ŠAH

Predhodne prijave za olimpiado v N. Sadu

NOVI SAD – Za 29. moško in 14. žensko šahovsko olimpiado, ki bo v vojvodinski metropoli od 16. novembra do 4. decembra, je potekel rok za preliminarne prijave. Doslej se je prijavilo 44 moških in 30 ženskih ekip iz 42 držav. Jugoslavija je prijavila tri selekcije. Za kongres FIDE se je prijavilo 36 delegatov. Te dni bodo organizatorji razposlali dokončna vabila vsem nacionalnim šahovskim federacijam, članicam FIDE.

Tretja partija prekinjena

MURSIA – Tretja partija dvoboja med Kasparovom in Psahisom je bila prekinjena v 40. potezi. Oba tekmeca imata na deski enako število figur: Kasparov dva lovca, Psahis pa dva konja. Igrala sta kraljevo indijko, trenutni izid pa je 1,5:0,5 za Kasparova.

Zgorelo 100 ha gozda

DEMIR KAPIJA, 19. julija (Tanjug) – Zjutraj so pogasili gozdni požar, ki je včeraj izbruhnil v vasi Klisura pri Demir Kapiji. Zublji so uničili borov gozd in nizko rastje na sto hektarih. Kakor kaže, je do požara prišlo zaradi nepazljivosti redkih mimoidočih v tem kraju.

Taksista sta žabodla in oropala

SEŽANA, 19. julija – Roparski napad na miljskega taksista, 58-letnega Maria Derina, ki sta ga izvedla 38-letni Miroslav Vučinić in 22-letni Slavko Milakar iz Gline, je včeraj dobil epilog na sežanski enoti koprskega temeljnega sodišča. Oba napadalca je sodni senat spoznal za kriva in Milakarju prisodili štiri leta in dva meseca zapora ter 15 tisoč dinarjev kazni, Vučiniću pa tri leta in enajst mesecev zapora ter 50 tisoč din kazni. Kazen še ni pravnomočna, obema pa so podaljšali pripor.

Do napada je prišlo 25. aprila letos, ko sta se Vučinić in Mlakar mudila v Trstu. Zvečer sta na parkirišču v ulici Gailina prosila taksista Derina, ki je sedel v svojem novem roverju 820, če ju zapelje proti Reki. Taksist je privolil. V Trstu so najprej zavili še proti železniški postaji, kjer so v avto naložili še večjo potovalko in se nato odpeljali proti Reki. Že pri Markovščini sta potnika naročila taksistu, naj zapelje na lokalno cesto, kjer naj bi poiskala nekega prijatelja. Taksist je ustavil na osamljenem kraju na križišču cest Markovščina-Slivje-Hotična, saj sta mu Vučinič in Milakar rekla, da so prispeli do prijatelja. Ko je Derin iz prtljažnika jemal potovalko, ga je Milakar z izvijačem zabodel v hrbet, nakar sta ga oba zbila na tla in ga ležečega obrcala. Napadalca sta se z avtom odpeljala naprej, taksist pa je pomoč poiskal v bližnji domačiji, od koder so tudi poklicali miličnike.

Napadalca sta v bližini Rupe zapeljala s ceste in z avta odvila registrske tablice in označbe »taxi« ter privila tablice z osebnega avtomobila, ki ga je Milakar mesec dni pred tem prodal na odpadu.

Roparja so izsledili po petnajstih dneh v Glini, kjer sta se z ukradenim roverjem zaletela – nedaleč od postaje milice. Po prijetju so oba predali koprskim kriminalistom, preiskovalni sodnik pa je zanju takoj odredil pripor.

IZTOK UMER

Vozniku počila aorta

KOPER, 19. julija – Danes nekaj po 11. uri je 58-letni Urbain Plesnar iz Francije vozil osebni avto od Kopra proti Izoli. V Žusterni ga je obšla nenadna slabost in je zapeljal na avtobusno postajališče. Kmalu zatem je začel močno krvaveti iz ust in nosa ter izdihnil. Zdravnica je ugotovila, da mu je počila aorta. (I. U.)

ŠTIRIINDVAJSET UR

Padel na bankini

LAŠKO, 19. julija – Danes se je kmalu po polnoči v Laškem hudo ranil voznik kolesa z motorjem Gregor Prah iz Medloga. Neposredno pred naseljem je na Celjski cesti zapeljal na spolzko bankino, kjer je padel in obležal ob levem robu ceste. Ponesrečenca so odpeljali na zdravljenje v celjsko bolnišnico. Vozil je brez varnostne čelade. (S. G.)

Senčnik se je zvrnil na mlado kopalko

PORTOROŽ, 19. julija – Do nenavadne in hude nesreče je včeraj zvečer prišlo na glavni portoroški plaži. Na desetletno Belgijko Nadio Braeken se je zvrnil senčnik, ena od opornic pa se ji je zapičila v hrbtenico. Deklica se je začela dušiti. V zelo hudem stanju so jo najprej odpeljali v izolsko bolnišnico, zatem pa v ljubljanski Klinični center. (I. U.)

Osumljen, da je posilil Ljubljančanko

REKA, 19. julija – Preiskovalna sodnica reškega okrožnega sodišča Ksenja Zorc je uvedla preiskavo in odredila pripor za Sameda Š., starega 25 let in imenovanega Šeki, iz Nočajevićev pri Kladnju, zaposlenega na delovišču Gajas Gradbenega podjetja Vladimir Gortan na otoku Pagu. Osumljen je, da je posilil 17-letno Ljubljančanko. Samed Š. in dekle sta bila ves večer in celo noč v nekem disko klubu v Pagu. Ko sta se okoli četrte ure zjutraj vračala domov, je Samed, kot trdi žrtev, dekle posilil. Zjutraj je Ljubljančanka, ki na Pagu dela kot natakarica, odšla na delo in šele kasneje prijavila policiji, kaj se je zgodilo. Na prvem zaslišanju je Samed Š., ki je poročen in oče enega otroka, trdil, da je šlo za obojestransko privolitev. Preiskava se nadaljuje. (Š. B.)

Motor je delal, čoln je bil prazen

REKA, 19. julija – Dva reška ribiča sta tri milje od Kostrene v smeri proti Cresu pri rtu Svežanj opazila čoln, katerega motor je bil vključen, na njem pa ni bilo nikogar. To se jima je zdelo sumljivo in sta primer prijavila reškemu SNZ. Kmalu zatem je posadka ladje Draga reške luške kapitanije v bližini čolna našla moško truplo. Ugotovili so, da gre za 68-letnega upokojenca Kazimirja Španića z Reke. Vzrok smrti bodo ugotovili z obdukcijo. (Š. B.)

Štirje hudo, trije laže ranjeni

MARIBOR, 19. julija – Na magistralni cesti v Starošini blizu Podlehnika so bili v trčenju dveh osebnih in tovornega vozila hudo ranjeni štirje, trije pa lažje. Nesreča se je zgodila, ko je voznik tovornjaka Marijan Vranačič iz Samobora prehiteval drug tovorni avtomobil, ko mu je nasproti pripeljala 19-letna Jasminka Kostanjčar iz Zagreba. Čeprav je na vso moč zavirala, je s prednjim delom svojega renaulta 9 trčila v zadnji del tovornjaka. Odbilo jo je nazaj na desno bankino in na nasprotni vozni pas. Takrat je iz smeri Podlehnika pripeljal Stjepan Durlin Tišina iz Slovenske Požege, začasno zaposlen v Švici, in trčil v desno bočno stran renaulta 9. Hudo ranjeni so bili Jasminka Kostanjčar in sopotnika v njenem avtomobilu Mijo (48 let) in Vera (45 let) Kostanjčar, prav tako iz Zagreba, ter sopotnica iz Durlin Tišinovega avtomobila Antonija Durlin Tišina, stara 43 let. Laže so bili ranjeni voznik toyote Stjepan Durlin Tišina, sopotnik v njegovem avtomobilu Ivan D. T., star 7 let, in sopotnica v avtomobilu Kostanjčarjeve Sanjica K., 17 let, iz Zagreba. (Z. Š.)

Cesti zaprti zaradi maratona

LJUBLJANA, 19. julija – Zaradi 9. maratona Franja bo to soboto zaprta cesta Kalce–Idrija in Trebija–Cerkno na odseku Godovič–Idrija ter Podlanišče–Trebija.

Obvestilo čebelarjem

Donosi medu na opazovalnih postajah gozdnega medenja: **Pohorje – Legen,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Gornji Grad,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Logatec – Laze,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Snežnik – Leskova dolina,** 18. 7., –0,20 kg; **Javornik – Debeli Kamen** 17. 7., +0,20 kg, podrast; **Dolenjske Toplice** 18. 7., –0,40 kg; **Gorski Kotar – Lokve** 17. 7., +0,40 kg, podrast, travnik; **Gorski Kotar – Lokve** 18. 7., –0,20 kg; **Gorski Kotar – Gerovo-Mladje** 18. 7., tehtnica izravnana.

Medex, pospeševalna služba čebelarstva

Obsojenci zahtevajo pomilostitev

STARA GRADIŠKA, 19. julija (Tanjug) – Kakih 15 odstotkov obsojencev, ki prestajajo kazen v kazensko-poboljševalnem domu v Stari Gradiški, noče izpolnjevati delovnih obveznosti. Zaprti v enega izmed oddelkov zahtevajo, da se prideta z njimi pogovarjat podpredsednik hrvaškega sabora Vladimir Šeks in minister za pravosodje in upravo dr. Branko Babac.

Zaporniki zahtevajo predvsem pomilostitev, ki so jo nekateri obljubljali med volilno kampanjo. Tedaj se je govorilo, da bodo skrajšali večje število izrečenih kazni.

Medtem so iz hrvaških zaporov izpustili 37 političnih zapornikov. Tudi 270 obsojenih, med katerimi jih je nekaj iz Stare Gradiške, je imelo srečo, da jim je komisija za pogojno izpustitev skrajšala zaporno kazen. Vse to je povzročilo nezadovoljstvo med obsojenci najprej v Lepoglavi, zdaj pa še v Stari Gradiški. Kako se bo končal pogovor s predstavniki hrvaškega sabora in vlade, ki bodo verjetno popoldne prišli v Staro Gradiško, je težko napovedati. Na Hrvaškem pripravljajo zakon o pomilostitvi, v katerem je predlagano, naj bi vsem zapornikom za petino skrajšali neprestani del kazni.

SAMSUNG
VSAK ŽEP POZNA SVOJO ZABAVO!
SAMSUNG
TV aparati – 6.490,00 din
videorekorderji – 6.990,00 din
glasbeni stolpi – 5.300,00 din
Prodajamo v 2. nadstropju!
maximarket ljubljana
dobimo se v maxiju

Naše v polfinalu Prva zmaga nad SZ

Ob koncu tekmovanja v četrtfinalu SP neporaženi le ZDA in Jugoslavija – V polfinalu s Kubo

KUALA LUMPUR – Jugoslovanska ženska košarkarska reprezentanca je zmagoslavno končala tekmovanje v svoji četrtfinalni skupini svetovnega prvenstva. V zadnji tekmi je premagala še Sovjetsko zvezo s 64:63 (36:38) in se tako brez poraza uvrstila v polfinale, kjer se bo v soboto pomerila s Kubo, v drugem polfinalu pa bosta igrali ZDA in ČSFR.

Jugoslavija : SZ 64:63 (36:38)

Dvorana Negara, gledalcev 1000, sodnika Richardson (Angl) in Miligen (N. Zel).

JUGOSLAVIJA: Lakić 8, Bajkuša 3, Nakić 9, Golić 7, Mujanović 27, Arbutina 8, Milošević 2.

SOVJETSKA ZVEZA: Evkova 2, Kuznjecova 17, Hudasova 15, Sumnjikova 10, Zasulskaja 6, Savickaja 13.

Zaključek te tekme je bil izjemno razburljiv, kajti prav težko je opisati, kaj vse se je dogajalo v zadnjih 59 sekundah. Naše so vodile s 64:63, s klopi pa so dobile navodilo, da morajo igrati na dolg napad, tudi če se jim ponudi priložnost za protinapad. Kljub vsej previdnosti pa so izgubile žogo in Kuznjecova je izvajala prosta meta – eden za enega. Vendar pa je dotlej najboljši igralki reprezentance Sovjetske zveze zadrhtela roka in gneče po skoku na odbito žogo sta sodnika razrešila z mrtvo žogo. Ta je po sodniškem metu 25 sekund pred koncem končala v rokah Andjelije Arbutine, a so jo naše šest sekund kasneje znova izgubile. Nov napad tekmic se je vnovič končal s prostima metoma eden za enega in tudi tokrat Sumnjikova ni bila natančna. Sedem sekund pred koncem je žogo pograbila Mara Lakić, ki je nato do sirene ni več izpustila iz rok. Sicer pa so to tekmo naše začele izvrstno z vodstvom 13:0, nato pa so nepričakovano popustile in dovolile tekmicam, da so sredi prvega polčasa vodile že z 12 točkami (30:18). Na srečo so se naše še pravi čas zbrale in izenačile na 30:30. Nato so skoraj ves drugi polčas vodile z nekaj točkami prednosti, le pet minut pred koncem je vodila SZ z 61:60.

Zasluženemu slavju naših košarkaric so se seveda pridružile tudi Čehoslovakinje, saj bi jih Sovjetska zveza z zmago z dovolj veliko razliko še izločila iz polfinala.

»Sovjetska zveza je bila naš najmočenjši tekmec na tem prvenstvu,« je dejal po tej veliki zmagi naš zvezni trener **Mihajlo Vuković**. »Vedeli smo, da se zanašajo predvsem na kakovost posameznih igralk in pa da so telesno slabše pripravljene od nas. Vse te njihove slabosti nam je uspelo popolnoma izkoristiti. Res, napak na obeh straneh ni manjkalo, toda mislim, da smo kljub temu zasluženo zmagali.

Vesel sem, da se je na tej tekmi končno razigrala Arbutina, pohvaliti moram Lakićevo, Mujanovićeva pa je še enkrat dokazala, da je velika borka. Tudi sicer so vse igralke izpolnile zadane naloge.«

»Zasluženo smo zmagale, moram pa priznati, da je bilo peklensko težko sedeti na klopi v zadnji minuti,« je dodala Sarajevčanka **Vesna Bajkuša**. »Vse igralke smo bile povsem iz sebe, kajti tako razburljive tekme zagotovo še nobena od nas ni videla.«

Drugi rezultati – skupina za razvrstitev od 9. do 16. mesta: J. Koreja : Italija 81:70 (38:29), Japonska : Zaire 80:53 (41:30), Brazilija : Kitajska 100:97 (52:44), Senegal : Malezija 73:41 (36:19); četrtfinale: Kuba : Kanada 75:69 (33:36), ČSFR : Avstralija 83:54 (42:33), ZDA : Bolgarija 93:72 (52:38). Končni vrstni red četrtfinala – 1. skupina: 1. ZDA 6, 2. Kuba 5, 3. Bolgarija 4, 4. Kanada 3; 2. skupina: **1. Jugoslavija** 6, 2. ČSFR 5, 3. SZ 4, 4. Avstralija 3.

Turnir v Podbrezjah

KRANJ – TVD Partizan Podbrezje organizira od 27. do 29. t. m. v počastitev praznika občine Kranj (1. avgust) prvi Dunlop turnir na novih teniških igriščih v Podbrezjah. Prijave po telefonu (064) 25-886 vsak dan od 15. od 20. ure. Prijavnina je 200 din. Začetek bo 27. t. m. ob 15. uri; vsi tekmovalci bodo prejeli priložnostno spominsko darilo, prvi štirje pa nagrade v vrednosti 10.000 din.

Ivaniševićeva serija se nadaljuje

Naš najboljši teniški igralec se je uvrstil v četrtfinale Stuttgarta

STUTTGART – Mladi jugoslovanski teniški igralec Goran Ivanišević ima vse možnosti, da z uvrstitvijo v zaključni del turnirja za Pokal Mercedesa, še izboljša svoj položaj na svetovni lestvici (zdaj 23.). V osmini finala je premagal 27-letnega Avstralca Masurja s 6:2, 6:7, 6:4, v četrtfinalu pa bo njegov nasprotnik nemški igralec za Davisov pokal Jelen. Ta je v osmini finala po hudem boju izločil Argentinca Davina s 4:6, 7:6, 6:3. Še druga izida spodnjega dela turnirske tabele – Filippini (Uru) : Carbonell (Špa) 6:2, 6:4, E. Sanchez (Špa) : Fromberg (Avs) 6:3, 2:6, 6:2.

V prvih tekmah v zgornjem delu tabele je Leconte (Fr) premagal Česnokova (SZ) : 7:5, 6:3, Čerkasov iz SZ pa Novačka (ČSFR) s 7:5, 3:6, 6:4. Drugi Jugoslovan Prpić je imel za nasprotnika Argentinca Pereza Roldana, prvi nosilec Gomez (Ekv) pa Avstrijca Skoffa.

Agassi v tretjem kolu

WASHINGTON – Tudi prvi nosilec na mednarodnem teniškem turnirju v ZDA Agassi se je uvrstil v 3. kolo. Premagal je rojaka Pearceja s 7:6, 6:3. Nemec Stich je dobil proti Volkovu (SZ) s 6:4, 7:5, Švicar Hlasek pa je ugnal Pereiro iz Venezuele s 7:6, 6:3.

In vendar SP v Novi Zelandiji! Odločitev po telefonski seji

Ker so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, bodo slaloma in veleslaloma moških od 6.–9. avgusta, prej pa bo trening

LJUBLJANA, 19. julija – Svetovni pokal v alpskem smučanju se bo vendarle začel v Novi Zelandiji. Dve tekmi v slalomu in dve v veleslalomu bosta na sporedu od 6. do 9. avgusta, še pred začetkom svetovnega pokala v novi sezoni so novozelandski prireditelji za vse reprezentance zagotovili treninge, kar je bil pogoj, da so vodje reprezentanc sploh pristali na prestavitev tekem na poznejši termin.

Odločitev, da tekme za svetovni pokal v Novi Zelandiji vendarle bodo, je bila sprejeta na nenavaden način – po telefonski seji vodij ekip, ki so odpotovali v Novo Zelandijo kot izvidnica že pred tednom dni in glavnimi trenerji reprezentanc, ki so ostali v Evropi. Vodje ekip iz izvidnice, med katerimi je tudi trener avstrijskih specialistov za tehnične discipline Filip Gartner, trenerji italijanske, francoske in ameriške reprezentance ter odgovorni za moški del svetovnega pokala, Švicar Hans Schweingruber, so se za danes ob 11. uri dogovorili, naj bodo vsi trenerji, ki so ostali doma, pri telefonih, tako da se je ob tej uri lahko začela telefonska seja na relaciji Nova Zelandija–Evropa. Trenerji, zbrani v ozvočeni sobi, tako da so jih v Evropi slišali vsi hkrati, so iz Nove Zelandije zagotovili, da so se snežne razmere na Mt. Huttu izboljšale, tako da omogočajo vadbo in tekme. Sledilo je še glasovanje, kakšrno je v navadi na tehničnih sejah vodij ekip, proti tekmam je bil le trener reprezentance ZRN Klaus Mayer, drugi pa so glasovali za.

Telefonski seji je seveda prisostvoval tudi glavni trener naše moške reprezentance Matjaž Kranjc, ki se je s svojim glasom pridružil večini, sedaj pa ga čaka naloga, kako na hitro zbrati ekipo, ki jo je po odpovedi že bil razpustil. »Sedaj moramo čim prej odpotovati v Novo Zelandijo, najkasneje v nedeljo ali ponedeljek. Nekateri reprezentanti pa so na morju – Robič in Benedik v Jelsi na Hvaru, trener Kalan v Istri. Mislim pa, da ne bo večjih težav in jih bomo lahko pravočasno obvestili o spremembi,« je povedal Matjaž Kranjc.

Za prve tekme svetovnega pokala v novi sezoni so bili določeni: Grega Benedik, Sašo Robič, Gregor Grilc in Mitja Kunc, z ekipo pa bo potoval tudi slalomski trener reprezentance Jaro Kalan. J. D.

V Skopju večje možnosti

Pred začetkom balkanskega prvenstva v plavanju kaže, da imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z večjim optimizmom

LJUBLJANA – Ekipni nastop na balkanskem prvenstvu za naše plavalce nikoli ni bil mikavna preizkušnja. Medtem ko smo v mladinski konkurenci nekajkrat v zadnjem desetletju osvojili 1. mesto na Balkanu, to članski ekipi ni uspelo nikoli. Izjemno močna bolgarska moška ekipa, Romuni s svojimi plavalkami v svetovnem vrhu, v zadnjih letih pa celo zelo dobra grška ekipa so bili vedno pretrd oreh, da bi osvojili prvenstvo Balkana. Najvišje smo se povzpeli leta 1981 v Vratzi, kjer smo osvojili 2. mesto, v glavnem pa smo se zadovoljevali s 3. mestom, nekajkrat (1984, 1985 in 1986) pa smo končali celo na četrtem.

Letos imamo reprezentanco, katere nastop lahko pričakujemo z mnogo večjim optimizmom kot vsa leta poprej. Pa tudi sicer imajo naši tekmeci probleme z nekaterimi svojimi najboljšimi tekmovalci, ki zdaleč ne dosegajo več takih rezultatov kot pred leti. To velja za Bolgare (Golomejev, Mihalev, Bogomilova), Romune (Pura, Lung, Patrascoiu) in tudi za Grke (Papanikolau, Milidakis).

Sprinterjema Cabafiju in Kaporju (oba pod 52,0 na DP) bi bil lahko tekmec samo bolgarski veteran Golomejev, ki pa zdaj zdaleč ne dosega več rezultatov iz svojih najboljših časov. Kravl na srednjih in dolgih progah je nedvomno naša najmočnejša disciplina. Bučar na 400 m in Igor Majcen na 1500 m sta ne samo kandidata za zlato, temveč lahko celo izboljšata najstarejša balkanska rekorda Darjana in Boruta Petriča. Oba sta potrdila, da sta v odlični formi.

Poleg kravla je naša udarna disciplina tudi delfin, kjer lahko od Miloševića in Bariča pričakujemo celo dvojno zmago na 100 m in prav tako nov balkanski rekord. Milošević je na državnem prvenstvu s 54,78 dosegel enega izmed najboljših časov na svetu in potrdil, da ni bil naključno pred dvema letoma evropski mladinski prvak. Žal bomo v tej disciplini handicapirani s povratkom Matjaža Koželja v Ameriko (nastopil bo na prvenstvu ZDA), saj smo tako izgubili še eno zanesljivo zlato kolajno.

V drugih moških disciplinah sicer nimamo možnosti za tako visoke uvrstitve, vendar imamo kljub temu bolj izenačeno in kvalitetno boljšo ekipo kot pred leti. Vukadin, Viđak, Vračun, Nace Majcen in drugi lahko prav tako posežejo v boj za visoke uvrstitve.

V ženskih disciplinah je seveda romunska vrsta prepričljivo boljši tekmec. Naši šprinterki Kučukalićeva in Cerkvenikova sta sicer v rekordni formi, toda vrsta Romunk, ki sodijo v svetovni vrh (Copariu, Costache, Dobrescu, Pura, Coada) bodo za naše tekmovalke lahko samo priložnost, da bodo v hudi mednarodni konkurenci še izboljšale svoje rezultate.

Pa vendar imamo tudi med ženskami letos boljše možnosti kot vse doslej. Predvsem je tu Anamarija Petričević, zlasti v mešanem plavnaju. Toda tudi ona ne bo imela lahkega dela. Če bo tu še plavalka s tretjim najboljšim časom na svetu vseh časov Noemi Lung, bo prav gotovo težak boj za zlato kolajno.

Tudi obe naši plavalki hrbtnega sloga Alaufova in Godina nista brez možnosti za medalje. Alaufova je v Beogradu dokazala, da je v življenjski formi in morda bo Skopje priložnost, da se oddolži svoji dolgoletni tekmici, sicer plavlaki svetovnega slovesa Anci Patrascoiu. In ne navsezadnje se botudi Nataša Meškovska, ki bo tokrat nastopala pred domačim občinstvom, lahko na 200 m delfin potegovala za kolajno.

Balkansko prvenstvo v Skopju bo tokrat priložnost za uveljavitev jugoslovanskega plavalnega športa tudi kot ekipe. Prav gotovo pa bodo posamezniki s svojimi izvrstnimi rezultati samo potrdili uspeh, ki so ga že pokazali lani na EP v Bonnu. Hkrati pa bo to tudi ena zadnjih priložnosti v letošnji poletni sezoni pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Perthu.

MITJA PREŠERN

Rekordi balkanskih prvenstev

moški

50 m kravl	22,70	Musat (R)	88
100 m kravl	51,26	Golomejev (B)	86
200 m kravl	1:51,96	Golomejev (B)	86
400 m kravl	3:56,86	D. Petrič (J)	83
1500 m kravl	15:42,00	B. Petrič (J)	81
100 m prsno	1:05,30	Fokianos (G)	88
200 m prsno	2:22,26	Milidakis (G)	86
100 m delfin	56,04	Visan (R)	88
200 m delfin	2:03,33	Griazakis (G)	88
100 m hrbtno	58,04	Mihalev (B)	86
200 m hrbtno	2:04,78	Papanikolau (G)	88
200 m mešano	2:05,69	Papanikolau (G)	88
400 m mešano	4:27,15	Papanikolau (G)	86
4×100 m kravl	3:28,30	Bolgarija	86
4×200 m kravl	7:39,40	Bolgarija	83
4×100 m mešano	3:51,28	Grčija	86

ženske

50 m kravl	25,50	Costache (R)	88
100 m kravl	56,53	Costache (R)	86
200 m kravl	2:00,70	Dobrescu (R)	88
400 m kravl	4:12,55	Pura (R)	88
800 m kravl	8:41,27	Strumenljeva (B)	85
100 m prsno	1:08,91	Bogomilova (B)	86
200 m prsno	2:28,72	Bogomilova (B)	86
100 m delfin	1:02,06	Gospodinova (B)	86
200 m delfin	2:12,14	Pura (R)	88
100 m hrbtno	1:02,84	Bunaciu (R)	83
200 m hrbtno	2:13,17	Patrascoiu (R)	85
200 m mešano	2:16,19	Lung (R)	86
400 m mešano	4:43,46	Lung (R)	86
4×100 m kravl	3:49,25	Romunija	88
4×200 m kravl	8:18,10	Romunija	86
4×100 m mešano	4:13,58	Bolgarija	86

Danes je v Seattlu začetek drugih Iger dobre volje

Na veliki športni prireditvi v mestu na severozahodu ZDA okoli 2500 športnikov iz več kot 50 držav, ki se bodo merili v 20 panogah

LJUBLJANA – Pred približno šestimi leti se je v ZDA porodila misel, da bi v letih med olimpijskimi igrami pripravili podobno prireditev na najvišji ravni in v nekoliko manjšem obsegu. Igre, ki so jih kmalu pričeli imenovati Igre dobre volje, so našle močnega podpornika v velikem TV sistemu Turner v ZDA in za začetek so za leto 1986 ponudili Moskvi prvo tako prireditev, še posebej kot dokaz, da šport zbližuje narode in tudi dve največji sili sveta – ZDA in SZ. V Moskvi so zamisel sprejeli in tudi organizacijo prvih iger dobre volje za leto 1986.

Ideja iger je k obsežnemu programu športnih panog le malo manjšem kot na olimpijskih igrah) privabiti po 8 najboljših v vsaki zvrsti in s tem nekako prirediti tekmovanje, da bi bilo skoraj enako olimpijskemu finalu. V Moskvi je nastopilo več kot 3000 športnikov iz 79 držav v 18 športnih panogah in 182 posameznih disciplinah. Igre so startale s šestimi svetovnimi rekordi (Bubka – SZ-skok ob palici, Joyner-Kersee – ZDA-sedmeroboj, Saljnikov – SZ-plavanje na 800 m kravl, Hübner – NDR – kolesarski šprint 200 m, Salumiäe – SZ-ženski kolesarski šprint in ekipa SZ v kolesarski zasledovalni vožnji na 5 km), osmimi celinskimi rekordi ter 91 najboljšimi državnimi znamkami. Nasploh je bila prva izvedba iger zelo visoko ocenjena, morda je bila le odzivnost medijev po svetu nekoliko manjša od pričakovane, ker prireditev pač še ni pognala korenin.

Drugi prireditelj iger dobre volje 1990 so ZDA s Seattlom kot osrednjim krajem, tekmovanja pa bodo še v Tacomi, Enumclawu, Redmondu, Spokanu in Kennewicku. Na spored so uvrstili naslednje športne panoge: baseball, košarka, boks, kolesarstvo, skoki v vodo, umetnostno drsanje, gimnastika (športna in športna ritmična), hokej na ledu, judo, moderni peteroboj, veslanje, plavanje, rokomet, atletika, odbojka, vaterpolo, dviganje uteži, rokoborba in jadranje. Ustrezne športne zveze v ZDA so bile tiste, ki so povabile najprej po osem najboljših v vsaki panogi, po nekaterih odpovedih pa so seznam dopolnjevali z naslednjimi. Že tradicija pa je, da bodo nastopili skoraj vsi najboljši iz ZDA in SZ, saj so mednarodne športne zveze prilagodile svoje koledarje tako, da v času iger dobre volje ni drugih velikih tekmovanj. Pričakujejo, da se bo iger tokrat udeležilo več kot 2500 športnikov in športnic iz več kot 50 držav.

Podobno kot pri olimpijskih igrah bodo tudi ob igrah dobre volje v Seattlu pripravili obsežen kulturni in zabavni spored, biseri tega pa bodo balet Bolšoj teatra iz Moskve, gledališče Kabuki iz Tokija in pa nekakšen cirkuški vrh z najboljšimi s te in one strani Atlantika.

Najbrž lahko predvidimo, da bodo letošnje igre dobre volje v Seattlu v znamenju olimpijskega gesla ‚citius – altius – fortius‘ (hitreje – više – močneje), ker pač že po zasnovi ne morejo biti v slogu druge olimpijske – ‚pomembno je sodelovati in ne zmagati‘.

MARKO ROŽMAN

● **Jugoslavijo bodo na 2. Igrah dobre volje zastopali košarkarji, rokometaši in vaterpolisti, boksarji Mujo Barović, Vukašin Dobrašinović in Željko Mavrović, judoista Dragomir Bečanović in Gordana Tošinović. Torej majhna, toda izbrana četa. Tekmovanja v Seattlu se bodo začela jutri, 21. t. m., končala pa se bodo 5. avgusta, slovesno pa jih bodo odprli danes, v petek, 20. t. m.**

Romeo Živko odličen (13:36,10) v Bologni

BOLOGNA – Trinajsti miting sezone za Veliko nagrado je prinesel najboljše rezultate v tekih na srednje proge za moške, saj sta bila zmagovalna časa Alžirca Marcelija na 1500 m ter Italijana Antiba na 5000 m letos najboljša na svetu. V teku na 5000 m sta priložnost izkoristila tudi naša Romeo Živko in Raičević, ki sta se spustila pod 14 minut, Živko pa se je kot peti s 13:36,10 celo povsem približal slovenskemu rekordu Petra Sveta (13:32,8). Raičević je tekel 13:49,60. Izkazal se je tudi Rok Kopitar kot 6. na 400 m ovire (50,58), Apostolovski pa si je spet poškodoval stopalo in se je moral v skoku v višino z 215 cm zadovoljiti z 9. mestom.

● **Nenavaden doživljaj je imela slovenska rekorderka v teku na 100 m z ovirami Brigita Bukovec. Ker se je od 12 sprejetih tekmovalk v tej disciplini prijavila na štart le deveterica, so najslabšo po dosedanjem času izločili, ker pač niso hoteli prireditì dveh tekov. Bukovčeva je tako dobila štartnino, nastopiti pa ni mogla.**

Rezultati: moški – 100 m: Adeniken (Nig) 10,32, Smith 10,32, Mitchell (oba ZDA) 10,38; 800 m: Fall (Sen) 1:45,05, Kwizerea (Bur) 1:45,16, Abdenouz (Alž) 1:45,18; 1500 m: Morceli (Alž) 3:32,60, Herve (Fr) 3:33,54, Guldberg (Dan) 3:55,56; 5000 m; Antibo (It) 13:05,59, Laventure (Fr) 13:23,92, Mei (It) 13:25,59; 400 m ovire: Harris 48,40, Page (oba ZDA) 48,93, Amike (Nig) 49,09; 3000 m zapreke: Panetta (It) 8:16,17, Brarmi (Alž) 8:22,36, Haccouche (Tun) 8:22,60; višina: Kemp (ZDA) 225, Toso (It) 225, Morris (ZDA) 220; troskok: Jaros (ZRN) 17,08, Rutherford (Bah) 17,07, Cado (ZDA) 16,90; krogla: Kreiger (Pol) 19,76, Weil (Čile) 19,04, Pelzer (NDR) 18,68; kopje: Seleznjev (SZ) 78,04, Weis (ZRN) 77,36, Flax (ZDA) 75,84; ženske – 200 m: Jackson (Jam) 22,62, Davis (Bah) 22,99, Gladisch–Möller (NDR) 23,10; 400 m: Davis (Bah) 51,10, Figuereido (Bra) 51,31, Laetherwood (ZDA) 51,40; 1500 m: Bolumerka (Alž), 4:08,14, Cahill (VB) 4:09,04, Vieratelles (Bra) 4:12,05; 5000 m: Dandalo (It) 15:11,64, Hunter (VB) 15:20,81, Sergent (Fr) 15:25,62; 100 m ovire: Oschkenat (NDR) 13,01, Zagorčeva (Bol) 13,03, McKenzie (ZDA) 13,17; daljava: May (VB) 688, Lewis 643, Innis (obe ZDA) 637; kopje: Howland (Avst) 64,12, Tilea (Rom) 60,54, Hartai (Madž) 60,36; disk: Wyludda (NDR) 68,72, Galler (ZRN) 61,50, Korokević (SZ) 61,02.

V skupnem seštevku svetovnega pokala se je med moškimi vodilnemu Mateiju ()45 točk) priključil še Adeniken, med ženskami pa ima zdaj – ob Melinte in Plumer – 45 točk tudi Wyludda. L. Č.

Mladi kolesarji danes vendarle na SP

LJUBLJANA – Mladinska kolesarska reprezentanca Jugoslavije je po nemajhnih težavah z denarjem danes vendarle odpotovala na mladinsko SP v Angliji. Na nedeljski cestni dirki posameznikov bodo nastopili Igor Kranjec, Borut Fink, Boris Štangelj (vsi Krka), Franci Pilar (Sava), Bojan Bojić in Marko Belić (oba Čukarički, Bg), na najpomembnejši preizkušnji sezone v Thesidu v angleški pokrajini Cleveland na meji s Škotsko pa bodo fante spremljali dr. Radoje Milić, trener Janez Jagodič in maser Branko Bojanc.

»Klubom, ki so se zelo potrudili, da so zbrali denar za nastop, KZJ je lahko prispevala le skromen delež, gre vse priznanje. Bilo bi škoda, če bi izgubili stik z mladinsko svetovno konkurenco. Največ računam na Igorja Kranjca in Bogdana Finka, ki sta tudi najbolj izkušena,« je možnosti naših fantov ocenil zvezni selektor Andrej Boltežar. »Dogovorili smo se za taktiko, za pozorno vožnjo, da bi ves čas imeli pregled nad dogajanjem, pa tudi za pravilno razporeditev moči, da v za mladince kritični fazi med 80. in 90. km ne bi zašli v krizo. Fantom, ki so dobri športniki, želim seveda tudi športne sreče, ki bo zelo dobrodošla na ozkih cestah in v gneči več kot 200 kolesarjev.«

»Proga v Angliji je podobna naši od N. mesta do Rateža in nazaj, na kateri so reprezentantje minulo nedeljo na VN Krke dosegli povprečno hitrost nad 42 km/h, kar kaže, da so dobro pripravljeni. Upam, da se bo vse dobro izteklo. Proga je po oceni dr. Milića, ki si jo je pred tedni temeljito ogledal, tehnično zahtevna, z ostrimi zavoji, ponekod izpostavljena vetru. Bilo je težko zbrati denar za nastop, nadejam se, da se bo obrestoval, saj so se fantje zagnano pripravljali nanj,« je povedal tehnični vodja novomeške Krke Jože Majes.

O. G.

Zlata Nadi Vuksanović

ASSEN – Nekdanja svetovna in olimpijska rekorderka z največjih športnih tekmovanj invalidov Nada Vuksanović iz Gornjega Milanovca je na SP v atletiki za invalide osvojila prvo mesto v metu krogle z rezultatom 10,81 pred Norvežanko Ulman 9,63. Uspešen je bil tudi Željko Devetak, ki je v kategoriji T3 osvojil bronasto kolajno v isti disciplini, uspešna pa je bila tudi naša odbojkarska ekipa, ki je premagala reprezentanco Anglije s 3:0.

Teniške otroške kolonije v Domžalah

DOMŽALE – Uradni teniški center Teniške zveze Slovenije Tenten razpisuje posebne otroške teniške kolonije. Gre za tečaje s strokovno pripravo in testi za otroke do enajstih let, ki imajo resen namen spoznati skrivnosti tenisa in se mu zapisati kot pravi igralci. Pod vodstvom izšolanih trenerjev in bivših igralcev, bo kolonija v republiškem teniškem centru v Domžalah. Prva kolonija (traja 14 dni, vsak dan od 8.–13. ure) se bo začela v ponedeljek, 23. t. m., cena pa je 900 din. Informacije na tel. 345-537 (od 14.–20. ure) in 711-049.

Masle in Grobiša v C-2 tudi zmagovalca evropskega pokala

Svetovna prvaka, ki sta bila že zmagovalca svetovnega pokala, sta osvojila še naslov, ki jima je manjkal

FILISUR, 18. julija – Na reki Albula pri Filisurju v Švici je bila na progi, na kateri je bilo pred dnevi svetovno mladinsko prvenstvo v spustu na divjih vodah, druga in zadnja tekma v spustu za evropski pokal. Spust se je nadvsem ugodno končal za svetovna prvaka v C-2 Masleta in Grobišo, ki sta bila danes druga, v skupni uvrstitvi za evropski pokal pa sta zmagala in tako osvojila še zadnji naslov, ki jima je manjkal v njuni bogati zbirki, saj sta bila tudi že zmagovalca svetovnega pokala.

Na 6,7 km dolgi progi sta Masle in Grobiša zaostala za francosko dvojico Alaphilippe–Phoulhoux vsega 36 stotink sekunde. V kategoriji C-1 je zmagal Čehoslovak Vala, vendar mu tudi današnja zmaga ni zadostovala za zlato kolajno v evropskem pokalu, ki jo je dobil Libuda iz ZRN. Prav tako pa se tudi reprezentant ZRN Kilian z današnjo zmago med kajakaši ni prebil do prvega mesta v evropskem pokalu, ki ga je dobil Francoz Graille.

REZULTATI – **K-1 – moški:** 1. Kilian (ZRN), 2. Graille (Fr), 3. Mulazzi (It), **13. Arnautović, 22. Tuma, 29. Medved (vsi Jug), ženske:** 1. Castet (Fr), 2. Wahl (ZRN), 3. Bringard (Fr) **13. Ž. Cankar, 19. L. Cankar (obe Jug), C-1:** 1. Vala (ČSFR), 2. Libuda (ZRN), 3. Panato (It), **6. Jelenc, 12. Kancler, 21. Lilek (vsi Jug), C-2:** 1. Alaphilippe–Phoulhoux (Fr), **2. Masle – Grobiša**, 3. Bauch–Bauch (ZRN).

EVROPSKI POKAL – **K-1 – moški:** 1. Graille (Fr), 2. Masson (Fr), 3. Kilian (ZRN), **13. Arnautović, 22. Tuma, 24. Medved (vsi Jug), ženske:** 1. Bringard (Fr), 2. Wahl (ZRN), 3. Castet (Fr), **13. Ž. Cankar 15, L. Cankar (obe Jug), C-1:** 1. Libuda (ZRN), 2. Vala (ČSFR), 3. Wels (VB) **7. Kancler 8. Jelenc, 16. Lilek (vsi Jug), C-2: 1. Masle–Grobiša (Jug)**, 2. Alaphilipe–Phoulhoux (Fr), 3. Bauch–Bauch (ZRN).

Devet kolajn naših na BP

ISTANBUL – Jugoslovanski strelci so v prvih dveh dneh balkanskega prvenstva z zračnim orožjem in streljanju na glinaste golobe osvojili dve zlati, dve srebrni in pet bronastih kolajn. Najuspešnejše so bile mladinke z zračno puško: ekipa Jugoslavije je bila prva s 1156 krogi, kar je nov balkanski rekord (dva kroga boljši od starega), posamično pa je zmagala Novosadčanka Aleksandra Ivošev s 387 krogi, kar je tudi nova balkanska rekordna znamka. Srebro je osvojila Rada Šoškić, druga pa je bila tudi ekipa mladincev z zračno puško.

Slabše so se odrezali naši v disciplini glinastih golobov; zlasti v trapu, ker je Željko Vajdić zamudil na linijo in ni streljal za ekipo. Za tem je sicer dobro streljal v tekmovanju posameznikov in po prvem delu tudi vodi, kar pa je slaba uteha za zamujeno priložnost zaradi malomarnosti, saj se je našim sicer obetala moštvena zmaga.

REZULTATI: **zračna puška-mladinke: 1. Jugoslavija 1156,** 2. Bolgarija 1150, 3. Romunija 1121; **posamezno: 1. Ivošev 387, 2. Šoškić (obe Jug) 386,** 3. Vasiljeva (B) 386; **8. Mirosavljev (Jug) 383; mladinci:** 1. Bolgarija 1730, **2. Jugoslavija 1713,** 3. Turčija 1678; **posamezno:** 1. Angelov (B) 585, 2. Medilev (oba B) 575, **3. Čuljak 572, 4. Mitev 571, 6. Halilović (vsi Jug) 570; članice:** 1. Bolgarija 1152, 2. Romunija 1145, **3. Jugoslavija 1145; posamezno:** 1. Belkova 487,3 (388), 2. Lukanova (obe B) 485,1 (386), **3. Malenica 483,5 (383), 6. Jarak 482 (382), 9. Pejić (vse Jug) 380; člani:** 1. Romunija 1733, 2. Grčija 1732, **3. Jugoslavija 1723;** posamezno: 1. Stan (R) 684,8 (583), 2. Ionidis (G) 684,7 (583), 3. Marinov (B) 681,3 (580), 5. Pletikosić 679,3 (578), 6. D. Vignjević 676,9 (579), 14. Favlija (vsi Jug) 566. **Trap: mladinci – posamezno:** 1. Radev (B) 129 + 22, 2. Tercan (T) 129+22, 3. Angelijev (B) 127, ... **5. Lipold (Jug) 115; člani-ekipno:** 1. Bolgarija 412, 2. Turčija 409, 3. Grčija 409, **4. Jugoslavija 397; skeet: člani – ekipno:** 1. Turčija 420, 2. Romunija 419, 3. Bolgarija 417, **4. Jugoslavija 404.** B. V.

4. kolo lige v Celju

LJUBLJANA – V soboto bo v Celju tradicionalno strelsko tekmovanje, z MK puško – 4. kolo republiške lige, v kateri vodi ekipa Kamnika pred Postojno, med posamezniki pa Radej pred Šuligojem. E. P.

Ptujski turnir košarkarskih trojic

PTUJ – Košarkarski klub Drava iz Ptuja bo danes organiziral tradicionalni košarkarski turnir trojic. Ob 16. uri bodo s turnirjem pričeli pionirji do 15 let, ob 20. uri pa člani. Organizator je za prvouvrščene ekipe med pionirji pripravil lepe praktične nagrade, za člane pa denar in sicer za 1. mesto 3.000 din, za drugo 2.000 in za tretje mesto 1.000 din. D. K.

VATERPOLO

Koper zlahka do točk

KOPER – Vaterpolisti Kopra so v 5. kolu II. ZVL-zahod po pričakovanju osvojili novi par točk. V derbiju kola je Opatija pred več kot 500 gledalci, zvečina iz Opatije, na Reki z golom razlike premagala Burin in prevzela vodstvo. Koper je še nadalje šesti, približal pa se je vodilnim na dve, oz. eno točko.

Rezultati 5. kola: Burin : Opatija 10:12, Koper : Delfin 11:5, Brodograditelj : Biograd 5:5 in Crikvenica : Jedinstvo 8:5.

Koper : Delfin 11:5 (2:1, 4:1, 2:2, 3:1)

KOPER – Bazen v Žusterni, gledalcev okrog 100, sodnika Brala (Reka) in Balderman (Kranj)

KOPER: Lončarevič, Godec, Goljuf 2, Marinič 2, Stanišič 2, Stopar 1, Vončina, Bojanič 1, Vidakovič 1, Bolčič 1, Lovrečič 1, Jerkovič in Cetin.

DELFIN: Petrič, Giustolisi, Radetić 1, Matošević, Benazić 2, Šorić, Šimac 1, Stupin 1, Živic.

Koprčani so pričeli tekmo dokaj neresno, v finišu pa so zamudili priložnost, da bi si popravili razliko v zadetkih, saj so po prvi četrtini gostje povsem omagali.

JOŽE KREFT

Opatija	5	4	0	1	50:33	8
Burin	5	4	0	1	57:46	8
Biograd	5	2	3	0	49:35	7
Brodograditelj	5	2	3	0	42:29	7
Koper	**5**	**2**	**2**	**1**	**40:35**	**6**
Delfin	5	0	0	5	33:44	0
Jedinstvo	5	0	0	5	31:65	0

Tomšič in Kogoj uspešna na kvalifikacijah

NOVA GORICA – V zahodnonemškem mestu Roth so bile kvalifikacije za nastop na slovitem havajskem triatlonu, to je najpomembnejši prireditvi v tej naporni športni disciplini. Nastopilo je 1350 triatloncev iz 31 držav, ki so morali preplavati 4 km, prekolesariti 180 km in ob koncu še preteči klasični maraton. Zelo uspešna sta bila tudi dva slovenska predstavnika, in sicer Ljubljančan Jani Tomšič, ki je zasedel 21. mesto, in Igor Kogoj (Most na Soči), ki je bil 59. Tako sta si oba zagotovila nastop na Havajih v začetku oktobra. Seveda pa je vprašanje, če bosta tja tudi odšla, saj bosta morala zbrati kar precej sredstev.

Rezultati: 1. Kiuru (Fin) 8:21,13, ... **21. Tomšič** 8:59,39, **Kogoj** (oba Jug) 9:26,50. E. Č.

ŠAH

Predhodne prijave za olimpiado v N. Sadu

NOVI SAD – Za 29. moško in 14. žensko šahovsko olimpiado, ki bo v vojvodinski metropoli od 16. novembra do 4. decembra, je potekel rok za preliminarne prijave. Doslej se je prijavilo 44 moških in 30 ženskih ekip iz 42 držav. Jugoslavija je prijavila tri selekcije. Za kongres FIDE se je prijavilo 36 delegatov. Te dni bodo organizatorji razposlali dokončna vabila vsem nacionalnim šahovskim federacijam, članicam FIDE.

Tretja partija prekinjena

MURSIA – Tretja partija dvoboja med Kasparovom in Psahisom je bila prekinjena v 40. potezi. Oba tekmeca imata na deski enako število figur: Kasparov dva lovca, Psahis pa dva konja. Igrala sta kraljevo indijko, trenutni izid pa je 1,5:0,5 za Kasparova.

SAMSUNG VSAK ŽEP POZNA SVOJO ZABAVO!

SAMSUNG TV aparati – 6.490,00 din
videorekorderji – 6.990,00 din
glasbeni stolpi – 5.300,00 din
Prodajamo v 2. nadstropju!

maximarket ljubljana dobimo se v maxiju

S potnim listom marsikdo potuje samo do prve banke

Potne listine množično dvigujejo tudi upokojenci, a ne za potovanja – Zakaj z devizami ni mogoče varčevati in jih kupovati le z osebnimi izkaznicami?

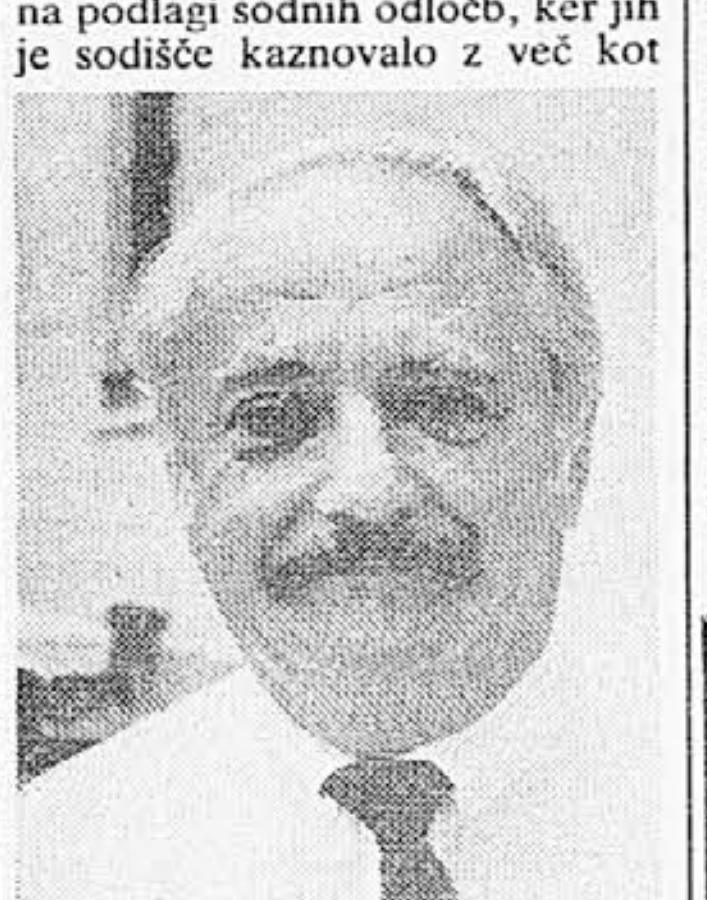
LJUBLJANA, 19. julija – Pred odhodom na dopust ste se odločili, da skočite v banko po devize in še po nakupih v tujino. Toda zadnji trenutek ste ugotovili, da je potni list neveljaven. Kaj storiti? Odgovor smo poiskali na oddelku za potne liste in tujce pri mestnem sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana.

Na račun nakupovalne mrzlice v tujini in zavoljo dviga ali nakupa deviz v bankah so na oddelku za potne liste in tujce v letošnjih šestih mesecih izdali za petino več potnih listin, glede na statistične podatke zadnjih deset let, kolikor je pač življenjska doba potnega lista.

Kot smo izvedeli v pogovoru s **Tonetom Klenovškom**, načelnikom omenjenega oddelka pri sekretariatu za notranje zadeve mesta Ljubljana, so največ prošenj za nove potne liste dali upokojenci, med njim precej takšnih, ki so prvič v življenju dobili potni list. Pa ne zaradi tega, da bi na stara leta potovali po tujini, temveč zgolj zato, da lahko z njim v banki uravnavajo lastne devizne prihranke ali pa kupijo devize. Tako pač zahtevajo bančni notranji predpisi. In tega se očitno zaposleni v banki tudi držijo in od slehernega kupca deviz ali varčevalca tuje valute pri dvigu zahtevajo še potni list. Sicer ni jasno, zakaj takšen postopek. Tone Klenovšek pravi, da je potni list dokument, ki ga potrebujemo pri potovanju na tuje, kjer hkrati služi tudi kot dokument za izkazovanje identitete. V domačem prometu pa bi morala zadostovati osebna izkaznica. Poleg tega so nekateri prosilci za podaljšanje potnih listin povedali, da delavec v banki na pultu le bežno pogleda v notranjost potnega lista; dogaja se, da je mogoče prihranjene devize dvigniti ali jih kupiti tudi z neveljavnim potnim listom. Kdo bo torej preprečil bančno nelogičnost, ki prej odvrača kot privablja kupce in varčevalce deviz?

Toda to je v pristojnosti odgovornih ljudi v banki in ne pri izdaji potnih listin. Človek bi pomislil, da gre za zasluzek oddelka za potne liste in tujce, vendar pa smo zvedeli, da stane nov potni list le nekaj več kot 92 dinarjev in je treba za njegovo podaljšanje odšteti le nekaj več kot sedem dinarjev. Torej je treba iskati krivce za takšne birokratske poteze, kje drugje.

Sogovornik pravi, da so do konca junija v njihovem oddelku izdali 28.481 novih in podaljšali 16.136 potnih listin. V tem času so občanom odvzeli le 33 potnih listov. Dvema na zahtevo sodišča zaradi uvedbe preiskave, 18 na podlagi sodnih odločb, ker jih je sodišče kaznovalo z več kot tremi meseci zapora. Pet ljudi je potne liste moralo začasno vrniti, ker so s svojo aktivnostjo med bivanjem na tujem povzročili škodo mednarodnim interesom SFRJ, medtem ko je osem občanov moralo vrniti potne liste zaradi hujših kršitev varnosti javnega reda in miru. V oddelku za potne liste in tujce so letos izdali tudi 1468 poslovnih viz za potovanja v Sovjetsko zvezo, v Nemško demokratično republiko, na Kitajsko in v Korejo. Hkrati so do polletja opravili še 2.161 poizvedb za tiste občane, ki so prosili za potne liste in v Ljubljani še ne živijo polnih pet let. Gre za to, da se ugotovi, če niso morda v občini prejšnjega bivanja že dobili potni list in bi lahko tako prišli do dveh, kar je po zakonu o potnih listinah prepovedano.

TONE KLENOVŠEK – Potni list je dokument za potovanje v tujino, osebna izkaznica pa za dokazovanje identitete doma. (Foto: Ž. H.)

Kljub temu da je naval za potne liste velik, gre vse brez večjih zapletov. Tone Klenovšek pravi, da je njihov oddelek letos obiskalo že 97.380 ljudi. Gre za stranke, ki se morajo vsaj dvakrat oglasiti, preden dobijo potni list. Največji naval je vsekakor med 10. in 12. uro, ko oddelek za potne liste in tujce oblega večina občanov, čeprav je delovni dan od 7.30 do 18.30 ure zvečer. Očitno je tako, da bi radi vsi med službo in čim hitreje opravili tovrstna opravila.

Čakalna doba za nov potni list je teden dni, a je lahko tudi precej krajša, pravi sogovornik. Če je vse v redu in če gre za nujna potovanja, za smrtne primere in ob boleznih, potem lahko potni list izdelajo tudi v enem dopoldnevu, odvisno pač od narave in razlogov potovanja. Če se bo nadaljevalo takšno povpraševanje po novih potnih listih, lahko pričakujejo 20-odstotno povečanje svojega dela glede na statistične podatke iz leta 1980, ko so mnogi občani prvič dobili potni list in jim bo ob koncu letošnjega leta ali že prej potekel.

ŽARKO HOJNIK

Zgorelo 100 ha gozda

DEMIR KAPIJA, 19. julija (Tanjug) – Zjutraj so pogasili gozdni požar, ki je včeraj izbruhnil v vasi Klisura pri Demir Kapiji. Zublji so uničili borov gozd in nizko rastje na sto hektarih. Kakor kaže, je do požara prišlo zaradi nepazljivosti redkih mimoidočih v tem kraju.

Taksista sta žabodla in oropala

SEŽANA, 19. julija – Roparski napad na miljskega taksista, 58-letnega Maria Derina, ki sta ga izvedla 38-letni Miroslav Vučinić in 22-letni Slavko Milakar iz Gline, je včeraj dobil epilog na sežanski enoti koprskega temeljnega sodišča. Oba napadalca je sodni senat spoznal za kriva in Milakarju prisodili štiri leta in dva meseca zapora ter 15 tisoč dinarjev kazni, Vučiniću pa tri leta in enajst mesecev zapora ter 50 tisoč din kazni. Kazen še ni pravnomočna, obema pa so podaljšali pripor.

Do napada je prišlo 25. aprila letos, ko sta se Vučinić in Mlakar mudila v Trstu. Zvečer sta na parkirišču v ulici Gailina prosila taksista Derina, ki je sedel v svojem novem roverju 820, če ju zapelje proti Reki. Taksist je privolil. V Trstu so najprej zavili še proti železniški postaji, kjer so v avto naložili še večjo potovalko in se nato odpeljali proti Reki. Že pri Markovščini sta potnika naročila taksistu, naj zapelje na lokalno cesto, kjer naj bi poiskala nekega prijatelja. Taksist je ustavil na osamljenem kraju na križišču cest Markovščina-Slivje-Hotična, saj sta mu Vučinič in Milakar rekla, da so prispeli do prijatelja. Ko je Derin iz prtljažnika jemal potovalko, ga je Milakar z izvijačem zabodel v hrbet, nakar sta ga oba zbila na tla in ga ležečega obrcala. Napadalca sta se z avtom odpeljala naprej, taksist pa je pomoč poiskal v bližnji domačiji, od koder so tudi poklicali miličnike.

Napadalca sta v bližini Rupe zapeljala s ceste in z avta odvila registrske tablice in označbe »taxi« ter privila tablice z osebnega avtomobila, ki ga je Milakar mesec dni pred tem prodal na odpadu.

Roparja so izsledili po petnajstih dneh v Glini, kjer sta se z ukradenim roverjem zaletela – nedaleč od postaje milice. Po prijetju so oba predali koprskim kriminalistom, preiskovalni sodnik pa je zanju takoj odredil pripor.

IZTOK UMER

Vozniku počila aorta

KOPER, 19. julija – Danes nekaj po 11. uri je 58-letni Urbain Plesnar iz Francije vozil osebni avto od Kopra proti Izoli. V Žusterni ga je obšla nenadna slabost in je zapeljal na avtobusno postajališče. Kmalu zatem je začel močno krvaveti iz ust in nosa ter izdihnil. Zdravnica je ugotovila, da mu je počila aorta. (I. U.)

Preiskava proti direktorju »Magellana«

LJUBLJANA, 19. julija – Preiskovalni sodnik tukajšnjega temeljnega sodišča se z zahtevo temeljnega javnega tožilstva za uvedbo preiskave zoper 34-letnega direktorja založbe Magellan Bojana Korsiko ni strinjal in je po zaslišanju osumljenca predlagal, da o zahtevi odloči izvenrazpravni senat temeljnega sodišča. Le-ta pa je zahtevi ugodil in tako bo vseeno stekla preiskava.

Bojan Korsika je osumljen velike tatvine v znesku 25.528 dinarjev na škodo nekdanje univerzitetne konference ZSMS Ljubljana. Ko mu je UK oktobra lani odpovedala dotedanjo funkcijo glavnega urednika njenega Časopisa za kritiko znanosti, je postal direktor novoustanovljene založbe Magellan in od tam vanjo menda prenesel dva dokončana projekta za izdajo knjig, Svobodo združevanja in Proces J. B. T. Z.. Tekste za ta projekt, predgovore, prevode v angleški in srbohrvaški jezik, priredbe, lektorska in uredniška dela, fotografije, stavek, fotolite, likovno opremo in njen dodatek, adremo naročnikov itd. pa je do takrat plačala UK ZSMS in sicer v znesku že omenjenih 25.528 dinarjev.

B. G.

ŠTIRIINDVAJSET UR

Padel na bankini

LAŠKO, 19. julija – Danes se je kmalu po polnoči v Laškem hudo ranil voznik kolesa z motorjem Gregor Prah iz Medloga. Neposredno pred naseljem je na Celjski cesti zapeljal na spolzko bankino, kjer je padel in obležal ob levem robu ceste. Ponesrečenca so odpeljali na zdravljenje v celjsko bolnišnico. Vozil je brez varnostne čelade. (S. G.)

Senčnik se je zvrnil na mlado kopalko

PORTOROŽ, 19. julija – Do nenavadne in hude nesreče je včeraj zvečer prišlo na glavni portoroški plaži. Na desetletno Belgijko Nadio Braeken se je zvrnil senčnik, ena od opornic pa se ji je zapičila v hrbtenico. Deklica se je začela dušiti. V zelo hudem stanju so jo najprej odpeljali v izolsko bolnišnico, zatem pa v ljubljanski Klinični center. (I. U.)

Osumljen, da je posilil Ljubljančanko

REKA, 19. julija – Preiskovalna sodnica reškega okrožnega sodišča Ksenja Zore je uvedla preiskavo in odredila pripor za Sameda Š., starega 25 let in imenovanega Šeki, iz Nočajevičev pri Kladnju, zaposlenega na delovišču Gajas Gradbenega podjetja Vladimir Gortan na otoku Pagu. Osumljen je, da je poslil 17-letno Ljubljančanko. Samed Š. in dekle sta bila ves večer in celo noč v nekem disko klubu v Pagu. Ko sta se okoli četrte ure zjutraj vračala domov, je Samed, kot trdi žrtev, dekle posilil. Zjutraj je Ljubljančanka, ki na Pagu dela kot natakarica, odšla na delo in šele kasneje prijavila policiji, kaj se je zgodilo. Na prvem zaslišanju je Samed Š., ki je poročen in oče enega otroka, trdil, da je šlo za obojestransko privolitev. Preiskava se nadaljuje. (Š. B.)

Motor je delal, čoln je bil prazen

REKA, 19. julija – Dva reška ribiča sta tri milje od Kostrene v smeri proti Cresu pri rtu Svežanj opazila čoln, katerega motor je bil vključen, na njem pa ni bilo nikogar. To se jima je zdelo sumljivo in sta primer prijavila reškemu SNZ. Kmalu zatem je posadka ladje Draga reške luške kapitanije v bližini čolna našla moško truplo. Ugotovili so, da gre za 68-letnega upokojenca Kazimirja Španića z Reke. Vzrok smrti bodo ugotovili z obdukcijo. (Š. B.)

Štirje hudo, trije laže ranjeni

MARIBOR, 19. julija – Na magistralni cesti v Starošini blizu Podlehnika so bili v trčenju dveh osebnih in tovornega vozila hudo ranjeni štirje, trije pa lažje. Nesreča se je zgodila, ko je voznik tovornjaka Marijan Vranačič iz Samobora prehiteval drug tovorni avtomobil, ko mu je nasproti pripeljala 19-letna Jasminka Kostanjčar iz Zagreba. Čeprav je na vso moč zavirala, je s prednjim delom svojega renaulta 9 trčila v zadnji del tovornjaka. Odbilo jo je nazaj na desno bankino in na nasprotni vozni pas. Takrat je iz smeri Podlehnika pripeljal Stjepan Durlin Tišina iz Slovenske Požege, začasno zaposlen v Švici, in trčil v desno bočno stran renaulta 9. Hudo ranjeni so bili Jasminka Kostanjčar in sopotnika v njenem avtomobilu Mijo (48 let) in Vera (45 let) Kostanjčar, prav tako iz Zagreba, ter sopotnica iz Durlin Tišinovega avtomobila Antonija Durlin Tišina, stara 43 let. Laže so bili ranjeni voznik toyote Stjepan Durlin Tišina, sopotnik v njegovem avtomobilu Ivan D. T., star 7 let, in sopotnica v avtomobilu Kostanjčarjeve Sanjica K., 17 let, iz Zagreba. (Z. Š.)

Cesti zaprti zaradi maratona

LJUBLJANA, 19. julija – Zaradi 9. maratona Franja bo to soboto zaprta cesta Kalce–Idrija in Trebija–Cerkno na odseku Godovič–Idrija ter Podlanišče–Trebija.

Obvestilo čebelarjem

Donosi medu na opazovalnih postajah gozdnega medenja: **Pohorje – Legen,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Gornji Grad,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Logatec – Laze,** 18. 7., tehtnica izravnana; **Snežnik – Leskova dolina,** 18. 7., –0,20 kg; **Javornik – Debeli Kamen** 17. 7., +0,20 kg, podrast; **Dolenjske Toplice** 18. 7., –0,40 kg; **Gorski Kotar – Lokve** 17. 7., +0,40 kg, podrast, travnik; **Gorski Kotar – Lokve** 18. 7., –0,20 kg; **Gorski Kotar – Gerovo-Mladje** 18. 7., tehtnica izravnana.

Medex, pospeševalna služba čebelarstva

Obsojenci zahtevajo pomilostitev

STARA GRADIŠKA, 19. julija (Tanjug) – Kakih 15 odstotkov obsojencev, ki prestajajo kazen v kazensko-poboljševalnem domu v Stari Gradiški, noče izpolnjevati delovnih obveznosti. Zaprti v enega izmed oddelkov zahtevajo, da se prideta z njimi pogovarjat podpredsednik hrvaškega sabora Vladimir Šeks in minister za pravosodje in upravo dr. Branko Babac.

Zaporniki zahtevajo predvsem pomilostitev, ki so jo nekateri obljubljali med volilno kampanjo. Tedaj se je govorilo, da bodo skrajšali večje število izrečenih kazni.

Medtem so iz hrvaških zaporov izpustili 37 političnih zapornikov. Tudi 270 obsojenih, med katerimi jih je nekaj iz Stare Gradiške, je imelo srečo, da jim je komisija za pogojno izpustitev skrajšala zaporno kazen. Vse to je povzročilo nezadovoljstvo med obsojenci najprej v Lepoglavi, zdaj pa še v Stari Gradiški. Kako se bo končal pogovor s predstavniki hrvaškega sabora in vlade, ki bodo verjetno popoldne prišli v Staro Gradiško, je težko napovedati. Na Hrvaškem pripravljajo zakon o pomilostitvi, v katerem je predlagano, naj bi vsem zapornikom za petino skrajšali neprestani del kazni.